

Täysistunto

Keskiviikko 25.11.2015 klo 14.00—23.16

7. Toimenpidealoite hallituksen talous- ja finanssipolitiikan muuttamisesta työllisyyttä ja kasvua tukeväksi ja oikeudenmukaisuutta toteuttavaksi

Toimenpidealoite TPA 23/2015 vp Antti Lindtman sd ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 8.—37. asiasta. Totean, että asiat 8.—17. sisältävät vihreän eduskuntaryhmän toimenpide- ja lakialoitteita, asiat 18. ja 19. vasemmistoliiton eduskuntaryhmän toimenpide- ja lakialoitteita, asia 20.—34. ruotsalaisen eduskuntaryhmän toimenpide- ja lakialoitteita ja asiat 35.—37. kristillis-demokraattisen eduskuntaryhmän laki- ja toimenpidealoitteita.

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetin esittelypuheenvuoron käyttää edustaja Antti Rinne, vihreän eduskuntaryhmän edustaja Ville Niinistö, vasemmistoliiton eduskuntaryhmän edustaja Li Andersson, ruotsalaisen eduskuntaryhmän edustaja Carl Haglund ja kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän edustaja Peter Östman.

Tämän jälkeen puheenvuoron käyttää valtiovarainministeri Alexander Stubb. Vaihtoehtobudjetin esitelleille edustajille voin myöntää myös 2 minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja. Etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia.

Puhemiesneuvosto suosittaa, että nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeenkin pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia.

Keskustelu

14.15 **Antti Rinne sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Suomen talouden tilanne jatkuu vaikeana. Euroopan unioni ja erityisesti euroalueen talousvaikeudet sekä oma elinkeinorakenteemme murros ovat pitkään syöneet Suomen kasvumahdollisuuksia. Kansantuotteella mitaten Suomen pitkittynyt taantuma on jo pahempi kuin 1990-luvun alun lama. Hallituksen toimet ovat osaltaan heikentämässä ensi vuoden ja pidemmän ajan kasvunäkymiä. Epäoikeudenmukaiset leikkaukset eläkeläisten, työttömien ja lapsiperheiden toimeentulosta heikentävät ihmisten ostovoimaa, mikä puolestaan heikentää kotimarkkinayrittäjien, esimerkiksi kahviloiden, kauppojen ja taksiryttäjien, menestyksen edellytyksiä ja talouskasvua. Hallituksen leikkaukset iskevät rajusti koulutukseen varhaiskasvatuksesta yliopistoihin ja vaarantavat näin vakavasti Suomen pitkän aikavälin kasvumahdollisuuksia. Jos hallitus vielä tämän kaiken päälle saisi läpi — mitä pidän epätodennäköisenä — perustuslain kannalta kyseenalaiset pakkolait palkkojen alentamiseksi, kotimainen kysyntä ja julkisen talouden rahoitus kärsivät entisestään. Vaarana on deflaatiokierre, ja päälle päätteeksi hallitus myrkyttää työmarkkinoiden ilmapiiriä niin, että kan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

santaloudelle elintärkeät tulosopimukset ja yhteisymmärryksellä sovittavat kasvun toimenpiteet joutuvat vakavaan vaaraan.

Arvoisa puhemies! Hallituksen takia vuosi 2016 ja tulevat vuodet ovat suuren epävarmuuden aikaa. Erityisen huolestuttavaa on, että hallitus ei ole tehnyt mitään kasvua ja työllisyyttä tukevia päätöksiä tänä ja ensi vuonna. Päinvastoin, hallitus leikkaa työllisyysmäärärahoja ja estää näin ihmisten työllistymistä. Tämä hallitus pakastaa Suomen kasvun ja kilpailukyvn vuosiksi eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Vaikeina aikoina kansakunta tarvitsee yhteenkuuluvuuden henkeä. Hallituksen politiikka vaikuttaa aivan päinvastoin. Sen leikkaukset kohdistuvat niihin ihmisiin, joilla on jo nyt vaikeaa: työttömiin, pienituloisiin, eläkeläisiin ja lapsiperheisiin. Lisäksi hallitus leikkaa lasten ja lastenlasten tulevaisuudesta. Pakkolakien pahimmat seuraukset kohdistuisivat tavallisiin palkansaajiin, erityisesti julkisen sektorin naisvaltaisiin aloihin. Samaan aikaan hallitus on tuonut eduskuntaan kaikkein rikkaimman eliitin eduille räätälöityjä lakiesityksiä. Hallitus ei aja uskottavasti kaikkien suomalaisten, koko kansakunnan, etua vaan lietsoo eripuraa ja epäoikeudenmukaisuuden tuntua. Ihmisten luottamus ja tulevaisuudenusko ovat koetuksella. Hallitus vie toimellaan Suomea ja suomalaisia kohti suurempia ristiriitoja ja tuloeroja.

Förtroendet bland folk har skadats. Regeringen tar Finland mot ytterligare konflikter och större inkomstklyftor.

Arvoisa puhemies! SDP:n vaihtoehtobudjettia lähdettiin rakentamaan jo elokuussa kolmen kestävä periaatteen pohjalta: 1) edistetään aitoa kasvua ja työllisyyttä, siis aitoa kasvua ja työllisyyttä, 2) budjetti on sosiaalisesti oikeudenmukainen, ja 3) budjetti on vastuullisesti koottu julkisen talouden tasapainon näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Kasvu on kaiken avain. SDP:n vaihtoehdossa kasvua ja työllisyyttä vahvistetaan ja synnytetään muun muassa alentamalla vientiteollisuuden kustannuksia kilpailukyvn parantamiseksi; osoittamalla yrittäjäpaketissa välittömiä keinoja pienten ja keskisuurten yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja rahoituksen parantamiseksi; luomalla edellytyksiä täyttää kasvukeskusten liikenteen ja asuntorakentamisen tarpeita; vahvistamalla kuntien mahdollisuuksia investoida muun muassa homekoulujen, päiväkotien ja kirjastojen korjaamiseen; perumalla koulutuksen leikkauksia kaikilla koulutuksen tasoilla; ottamalla käyttöön työllistämisseteli; ottamalla käyttöön ensimmäisen työntekijän palkkaamisen kuluja alentava verovähennys; alentamalla työeläkemaksuja määräaikaaisesti työmarkkinaosapuolten kanssa sovittavalla tavalla myös takaisinmaksusta; keventämällä palkansaajien ja eläkeläisten verotusta oikeudenmukaisesti ja kotimaisen kysynnän vahvistamiseksi. SDP:n vaihtoehto tuottaa työpaikan vähintään 35 000 uudelle ihmiselle.

Med SDP:s alternativ skapas minst 35 000 nya jobb.

Sosiaalisesti oikeudenmukainen budjetti rakentuu SDP:n vaihtoehdossa peruuttamalla hallituksen jääkylmään maailmankuvaan ja ihmiskäsitykseen perustuvat epäoikeudenmukaiset ja epäeettiset leikkaukset. Ne kohdistuvat niihin, jotka tarvitsevat yhteistä tukeamme kaikkein eniten: lapsiin, nuoriin, syrjäytymisvaaraan joutuneisiin, sairaisiin ja ikäihmiisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

SDP haluaa estää suomalaisten jakautumisen ja eriarvoistumisen voittajiin ja häviäjiin. Kansalaisten kahtiajako on tuhoisaa Suomen tulevaisuudelle. Jos aidosti olemme kaikki samassa veneessä, pelastusrenkaita ja myös airoja pitää riittää jokaiselle.

Arvoisa puhemies! Sosialidemokraattien vaihtoehdossa varakkaat ja hyvätuloiset ihmiset osallistuvat julkisen talouden sopeuttamiseen verotuksen kautta — myös miljoonaperijät. Veropohjaa laajennetaan korjaamalla finanssimarkkinoiden erityiskohtelua verrattuna muuhun yritystoimintaan ja lisäämällä sijoitusinstrumenttien yhdenvertaista kohtelua niin kutsuttujen kapitalisaatiosopimusten perusteetonta veroetua leikkaamalla.

Meidän perusfilosofiamme on, että palkansaajien ja eläkeläisten verokohtelu kulkee käsi kädessä. Siksi poiketen hallituksen esityksestä tuomme eläketulovähennyksen korotuksen kautta eläkeläiset palkansaajien kanssa samalle viivalle. Keskituloinen eläkeläinen saisi meidän vaihtoehdossamme noin 250 euron veroedun verrattuna hallituksen esitykseen. (Ben Zyskowitz: Missä ajassa?) — Ensi vuonna.

Julkisen talouden tasapainottamisen kannalta merkitsevät tekijät ovat menot, tulot ja velka. SDP:n vaihtoehdobudjetissa valtiontalouden tulot lisääntyvät seuraavalla tavalla: pysyvät verotulot, noin 750 miljoonaa euroa, muut pysyvät tulot, nettona noin 310 miljoonaa euroa, ja kertaluontoiset tulot, noin 350 miljoonaa euroa. (Eduskunnasta: Ryöstätte Suomen Pankin!)

Arvoisa puhemies! Kertaluontoiset tulot käytetään SDP:n vaihtoehdossa kertaluontoiisiin, työpaikkoja tässä ja nyt luoviin menoihin. SDP:n vaihtoehdossa veronkevennysten, kuntien yhteisöverotarkistusten ja työeläkemaksujen vaikutuksesta kuntatalouden tilanne paranee muutamilla kymmenillä miljoonilla euroilla suhteessa hallituksen esitykseen.

SDP:n vaihtoehdossa veropohjan laajentamisen ja veroperusteiden muutosten seurauksena veroasteessa ei tapahdu muutoksia. Veroasteen muutos on 0,0 prosenttia. (Pia Viitanen: 0.0!)

SDP:n vaihtoehdobudjetin lopputuloksena julkisen talouden alijäämä pysyy staattisten laskelmien mukaan sovituihin rajoissa. Työllisyyden vahvistuessa 35 000 työllisellä alijäämä jää oleellisesti alle sovitun rajan, 3 prosentin. SDP:n vaihtoehdossa velanotto taittuu verrattuna hallituksen esitykseen vähintään 330 miljoonaa euroa ja vahvistuvan työllisyyden kautta 1 miljardin verran suhteessa hallituksen esitykseen.

Arvoisa puhemies! SDP:n vaihtoehto tarkoittaa, että nykyistä useammat ihmiset ovat töissä, pieni- ja keskituloiset palkansaajat ja eläkeläiset saavat enemmän rahaa käteen, varakkaat ja hyvätuloiset ihmiset osallistuvat oikeasti sopeutukseen ja eläkeläiset, lapsiperheet ja työttömät sekä koulutus jäävät leikkausten ulkopuolelle.

SDP:s alternativ betyder att små- och medelinkomsttagare och pensionärer får mer pengar på hand. Vi slopar nedskärningen inom utbildningen. SDP höjer inte skattesats, och tar minst 330 miljoner euro mindre skuld än regeringen. Socialdemokraterna siktar mot framtiden.

Tulopohjaa laajentamalla ja menoja säästämällä SDP:n vaihtoehdossa valtio ottaa vähintään 330 miljoonaa, yhä useamman ihmisen päästessä töihin jopa miljardi euroa, vähemmän velkaa kuin hallituksen vaihtoehdossa, niin kuin totesin.

Tämä meidän rohkea, reilu ja realistinen siltamme yli suomalaisten ahdistavan, synkän virran on tosiasia. Tämä on työn linja. Tämä olisi sitä politiikkaa, jota sosialidemokraatit toteuttaisivat, jos me olisimme hallitusvastuussa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

14.24 **Ville Niinistö vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt ei ole kyse taloudesta. Nyt on kyse ihmisistä. Minkälaista Suomea me rakennamme lapsillemme ja lastenlapsillemme? Tätä maata on aina rakennettu paremmaksi seuraavalle sukupolvelle. Jo tasavallan ensimmäinen presidentti K. J. Ståhlberg korosti virkapuheessaan heikompiensa nostamista hyvinvointiin ja täyteen osallisuuteen. Koko itsenäisyyden ajan pyrkimyksenämme on ollut nousta sivistyksen ja osaamisen kansaksi. Olemme myös maa, joka on aina pitänyt velvoitteistaan kiinni. Olemme halunneet olla lääkäreitä maailman kriiseissä. Tasa-arvoinen hyvinvointi, sivistys, eettinen vastuu. Niistä on Suomen linja tehty.

Kysymys kuuluukin nyt: mitä meidän sukupolvemme jättää lapsillemme? Me vihreät uskomme siihen, että nyt ei ole se hetki, jolloin me annamme periksi. Sipilän hallitus tarjoaa ihmisille köyhyyden lisäämistä, lastemme koulutuksesta leikkaamista, maailman köyhimmiltä leikkaamista, ympäristövelkamme kasvattamista sekä pelottelua Kreikan tiestä. Me emme usko tähän. Me uskomme siihen, että Suomi ei nouse pelottelulla ja ihmisten eriarvoistamisella. On vaihtoehtoja. On kestävämpiä ja inhimillisempiä vaihtoehtoja.

Vihreiden vaihtoehdossa talous sopeutetaan maltilla kahdessa vaalikaudessa niin, että pidämme kiinni lupauksestamme lapsillemme: huomina voi olla parempi. Vihreiden visiona Suomen menestys pohjautuu koulutukseen, ihmisten tasa-arvoon, yrittäjyyteen, korkeaan työllisyyteen ja kestäviin energiaratkaisuihin. Me haluamme vauhdittaa talouden uudistamista. Sen sijaan hallituksen hätiköinti leikkauksissa on vaarallista. Nimittäin saksat kädessä on hyvin vaikea juosta. On vaikeaa saada ihmiset mukaan muutokseen, kun keinoina on vain pakkoa ja visiona näköalattomuutta.

Vihreiden vaihtoehdon ero, on syytä korostaa, on silti hallituksen sopeuttamisen aika-tilaan nähden maltillinen. Voimme siis siirtää sivuun inttämisen velasta. Me hoidamme talouden tasapainoon yhtä lailla. Suuri ero on päätösten sisällöissä. Hallituksen leikkauspäätökset ovat kovia arvovalintoja: ne ottavat eniten niiltä, joilla on jo vähän. Ne ovat myös vailla arvioita päätösten vaikutuksista lapsiin, eri sukupuoliin, köyhyyteen. Työ- ja elinkeinoministeriön eläkkeelle jäänyt kansliapäällikkö sanoi, että hän ei ole ikinä nähnyt näin huonoa valmistelua: asioita vain heitetään julkisuuteen ilman, että niitä on valmisteltu missään. Toisenlaisia valintoja voi tehdä, ja sen me haluamme osoittaa ja haastaa hallituksen eriarvoistavan politiikan. Nyt ei ole hetki purkaa hyvinvointivaltiota, vaan uudistaa sitä. Se ei ole helppoa, mutta se on sitäkin tärkeämpää.

Arvoisa puhemies! Me vihreät haluamme, että Suomi kantaa vastuutaan keskuudessamme heistä, jotka elävät kädestä suuhun, jotka ovat vaarassa ajautua syvemmälle köyhyyteen. Pienituloisten ja vähävaraisten asema ei voi heikentyä. Siksi vihreiden veroratkaisut ovat tuloeroja kaventavia: hyvätuloiset ja vauraat kantavat osansa verotuksen kautta. Kuten arkipiispa Mäkinen sanoi: "Oikeudenmukainen yhteiskunta ei synny hyväntekeväisyyden kautta, vaan oikeudenmukaisten päätösten kautta." Vihreät kieltäytyvät myös leikkaamasta kaikkein vähäosaisimmilta, toisin kuin hallitus. Emme ole poistamassa indeksejä opintotuesta ja lapsilisistä emmekä jäädyttämässä etuuksia. Kevennämme tuntuvasti pienituloisten ansioverotusta, mikä lisää etuuksien ja eläkkeiden saajien käteen jääviä tuloja. Tämä torjuu köyhyyttä sekä turvaa ostovoimaa ja palveluiden kysyntää. Vastaavat verotulot kootaan suurimpien ansio- ja pääomatulojen saajilta samassa mittaluokassa. Hallituksen leikkaukset kohdistuvat enemmän pienituloisiin ja naisiin, ja samaa se suunnittelee jatkavansa pakkolaki-paketillaan. Se on kohtuutonta. Vihreiden vaihtoehdossa vaikutukset sukupuoliin on huomioitu, kun myös suurituloiset osallistuvat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Vihreät ei myöskään hyväksy leikkauksia pienituloisilta eläkeläisiltä, ja nyt olisikin tärkeää saada selvyys siitä, onko hallitus yhä leikkaamassa eläkeläisiltä. Eilen eduskunnassa oli epävarmuutta tästä. Hallituksen alkuperäinen suunnitelma olisi lisännyt köyhien eläkeläisten määrää jopa 30 000 ihmisellä, ja nyt vaadimme selvyyttä, onko näitä leikkauksia vielä tulossa jossain muodossa.

Vatulointi ja hätiköinti saavat siis jo riittää. Suomalaiset ansaitsevat parempaa.

Arvoisa puhemies! Me vihreät haluamme kantaa vastuumme lastemme koulutuslupauksen pitämisestä. (Olavi Ala-Nissilä: Velkaa lapsille tulee lisää!) Kaikki puolueet lupasivat vaaleissa, että koulutuksesta ei leikata. Silti tämä hallitus on nyt leikkaamassa eniten juuri koulutuksesta, lastemme tulevaisuudesta. Leikkaukset varhaiskasvatuksesta ryhmäkokojen kasvattamisella ja päivähoito-oikeuden rajoittamisella sattuvat. Ne eriarvoistavat lapsia, leimaavat perheitä ja vievät tukea juuri niiltä, jotka tarvitsevat sitä eniten. Myös peruskouluissa leikataan niiltä kouluilta ja lapsilta, jotka tukea eniten tarvitsevat.

Joka kymmenes suomalainen lapsi asuu köyhässä perheessä, ja Sipilän hallituksen lapsiin ja perheisiin kohdistamat leikkaukset lisäävät eriarvoisuutta entisestään. Suomi on siis ajautumassa Sipilän hallituksen päätöksillä kohti lasten luokkayhteiskuntaa, jossa eriarvoistuminen alkaa jo kohdusta.

Suurin lupaus, minkä tämä maa on lapsilleen antanut, on lupaus yhdenvertaisesta mahdollisuudesta hyvään koulutukseen. Hyvä koulutus on oppimisen iloa, se on itsetunnon vahvistamista, se antaa jokaiselle lapselle tunteen "minä pystyn", "minä pärjään", "minä kelpaan". Se on lupaus siitä, että jokaiselle meistä on hyvä paikkamme tässä maassa, ja mikään ei ole sitä arvokkaampaa — ei mikään.

Hallituksen ajama osaamisen alasajo näkyy myös korkeakouluissa ja tutkimuksessa. Niistä leikataan hallituskaudella jopa puoli miljardia euroa, ja se on hölmöläisten hommaa. Se on myös kaikkien asiantuntijoiden näkemyksen mielestä tulevaisuuden talouskasvusta ja menestyksestä leikkaamista. Helsingin yliopisto on ilmoittanut vähentävänsä jopa 1 200 ja Aalto-yliopisto 350 työpaikkaa. Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa jo päädyttiin 120 työpaikan vähentämiseen.

Vihreiden mielestä suomalaisten paras pääoma on ihmisten pään sisällä. Siksi vaadimme: hallituksen on peruttava leikkaukset koulutuksesta. (Touko Aalto: Vaihtoehtoja on!) Omassa vaihtoehdossamme esitämme, että hallituksen ensi vuoden 200 miljoonan euron koulutusleikkaukset korvataan pienentämällä verottomia kilometrikorvauksia ja alentamalla maltillisesti työmatkavähennystä. (Arto Satosen välihuuto) Ymmärrämme, että nämäkin ovat leikkauksia, mutta uskomme, että suomalaiset ovat valmiimpia säästämään autoiluun käytetyistä tuista, kohtuullistamaan niitä, kuin kasvattamaan lastemme koulujen ryhmäkokoja ja heikentämään osaamistamme, koko taloutemme tulevaisuuden menestymisen pohjaa. Kyse on arvovalinnasta, ja hallitus saa omaa valintaansa selittää. (Ben Zyskiewicz: Tämä on täyttä humpuukia, edustaja Niinistö, täyttä humpuukia!) Olemme Suomessa luottaneet siihen, että koulutuksen arvo tunnustetaan. En voi olla ihmettelemättä, edustaja Zyskiewicz, miten vanha sivistyspuolue kokoomus, vieläpä oman opetusministerinsä johdolla, on ajamassa alas koulutuksen arvoa. (Eduskunnasta: Ohhoh!) Missä ovat sivistysporvarit nyt, kun heitä tarvitaan? Missä ovat? (Naurua — Välihuutoja)

Hallitus päätti viime viikolla perua eläkeläisiin kohdistamansa säästöt oikeudenmukaisuuden ja inhimillisyyden vuoksi. Nyt herää kysymys, miksi tätä ei tehdä myös lastemme koulutuksen takia? (Paavo Arhinmäki: Ja miten ne peruttiin!) Vaihtoehtoja on, me olemme tarjonneet omamme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Arvoisa puhemies! Vihreät haluavat, että Suomi kantaa eettistä vastuutaan myös maailman köyhistä ja yhteisestä ympäristöstämme. Esitämme tässä, että hallitus peruu kehitysyhteistyön leikkaukset, jotta me voimme auttaa ihmisiä siellä, missä hätä on, jotta he eivät joudu hakemaan turvaa muualta. Tänä aikana tämä on kaikkien mielestä erityisen tärkeää: auttaa hauraita valtioita kehittymään ja ihmisiä saamaan apua siellä, missä hätä on.

Myös Pariisissa ollaan neuvottelemassa ilmastopöytäkirjaa, ja me edellytämme, että hallitus lisää teollisuusmaiden antamien lupauksen mukaisesti ilmastorahoitusta, koska ilmastotilanne on aikamme suurin kestävyysvaara. Pariisissa viikon päästä pitäisi sopia ilmastopöytäkirja, ja meillä ei ole varaa olla historian väärällä puolella. (Olavi Ala-Nissilä: Vihreistä on tullut velkapuolue!)

Ärade talman! Vi måste sätta våra barns framtid och det samhälle vi vill nå som målet i alla våra beslut. Då måste man kasta bort kortsiktiga planer om att spara från miljön, världens fattigaste och utbildningen. Själv är jag en optimist, jag tror att vi även i dessa svåra tider kan bygga en bättre välfärd för Finland.

Olen siis optimisti. Uskon, että suomalaiset ovat valmiita uudistuksiin mutta kaipaavat samalla toivoa paremmasta huomisesta. Me emme halua antaa periksi hyvinvointivaltion unelmasta. Suomesta voidaan tehdä tänäkin aikana lapsillemme parempaa maata, ja siksi haastamme tätä hallitusta. (Oikealta: Velkaa, velkaa, velkaa!)

14.35 Li Andersson vas (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen talouspoliittista keskustelua vaivaa taipumus keskittyä seurauksiin syiden sijaan. Erinomainen esimerkki tästä on hallituksen tavoite velkaantumisen taittamisesta, vaikka se ei esitä minäkäänlaisia analyyseja jatkuvan velkaantumisen syistä. Velka ei ole Suomen taloudellisten ongelmien syy, vaan taantumisen ja tehdyn finanssi- ja talouspolitiikan seuraus.

Suomen talouden ongelmien taustalla on sekä tuotantorakenteeseen liittyviä että suhdannepoliittisia syitä. Suomessa on harjoitettu kiristävää finanssipolitiikkaa vuodesta 2013 lähtien. Toteutetut menoleikkaukset ja säästöt ovat supistaneet Suomen taloutta arviolta 3 prosenttia, eikä kokonaistuotanto ole palautunut vuoden 2009 syöksen jälkeen. Heikentynyt kysyntä on johtanut investointikriisiin. Yritysten investointiaste on alhaisimmillaan sitten 90-luvun laman, ja yritykset jakavat kasvavat kassavirtansa osinkoina. Yritysten vähentyneet panostukset tutkimukseen ja tuotekehitykseen ovat erityisen huolestuttavia.

Talouttamme vaivaa myös jo pidemmän aikaa käynnissä ollut vientiteollisuuden rakennemuutos. Elektroniikkateollisuuden ja metsäteollisuuden korkean tuottavuuden työpaikkoja on hävinnyt vuodesta 2008 lähtien lähes 100 000. Tämän lisäksi yhteisvaluutta rajoittaa talouspoliittista liikkumavaraa. Se rajaa rahapolitiikan pois talouspoliittisesta keinovalikoimasta. Tämän lisäksi euroalueella on poliittisin päätöksin suosittu kireää finanssipolitiikkaa, todella tuhoisin seurauksin.

Arvoisa puhemies! Valtiontalouden tasapainottaminen ja velkakestävyysparantaminen tarkoittavat, että vähennämme menoja ja kasvatamme tuloja. Ainoa tapa saavuttaa taloudellinen tasapaino on parantaa työllisyyttä ja vähentää työttömyyttä. Työllisyyden edistäminen taas edellyttää talouskasvua. Tästä syystä vasemmistoliiton näkemys on, että kaikki niin lyhyen kuin pitkänkin aikavälin talouspoliittiset toimet tulee arvioida niiden työllisyysvaikutusten perusteella. Suomessa viime vuosien aikana harjoitettu politiikka on ollut sekä kasvun että työllisyyden näkökulmasta täysin epäonnistunut. Makrotaloustieteilijä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Juha Tervala on kutsunut talouskuripolitiikkaa vuosisadan virheeksi. Hänen arvionsa mukaan Suomen bruttokansantuote olisi vuonna 2014 ollut noin 21 miljardia suurempi, jos elpyminen olisi tapahtunut normaalitahdissa. Euroopassa alijäämät ovat supistuneet paljon hitaammin kuin elvytystä harjoittaneessa Yhdysvalloissa, ja juuri talouskuri on tutkimusten mukaan lisännyt julkista velkaantumista Euroopassa. Suomessa talouskurin epäonnistumista kuvaa niin alijäämän, velkataakan kuin työttömyyden kasvu. Tästä huolimatta hallitus jatkaa kireän finanssipolitiikan tiellä toteuttamalla sopeutuksensa lähes kokonaan menoleikkauksina ja leikkaukset etupainotteisina. Jo hallitusohjelmassa tehtiin suuri ideologinen linjavalinta, kun linjattiin, ettei verotusta kiristetä. (Eduskunnasta: Se oli hyvä linjavalinta!) Suomi toistaa Euroopan kohtalokkaita virheitä. Täälläkin suosittu hokema Kreikan tiestä kuvastaa oikeastaan kaikista parhaiten kokoomuksen ajamaa ja hallituksen toteuttamaa politiikkaa. Menoleikkaukset taantumassa ja syvenevän taantumisen johdosta tapahtuva velkataakan kasvu ovat juuri sitä, mitä nähtiin Euroopan kriisimaissa. Sipilän hallitus on siis viemässä meidät Kreikan tielle.

Arvoisa puhemies! Leikkausten sijaan tarvitaan kasvua ja työllisyyttä vahvistavia toimia sekä valtion menojen kohdentamista työllisyyden ja kysynnän parantamiseen. Tätä taloustieteen valtavirran ohjetta vasemmistoliitto noudattaa omassa vaihtoehtobudjetissaan.

Vasemmistoliiton vaihtoehto rakentuu kahden keskeisen tavoitteen varaan: Me haluamme parantaa työllisyyttä ekologisesti kestäväällä tavalla. (Eduskunnasta: Ja ottaa velkaa!) Me haluamme muuttaa tulonjakoa oikeudenmukaisemmaksi.

Työllisyyden parantamiseksi ehdotamme yleisen arvonlisäveron määräaikaista alentamista kahdella prosenttiyksiköllä. (Eduskunnasta: Lisää velkaa!) Arvonlisäveroalennuksen kasvuvaikutusten arvioidaan olevan 0,8 prosenttia. Alennus kannustaisi kuluttajia lisäämään kulutustaan ja kasvattaisi kysyntää kotimarkkinoilla. Koska alennus olisi määräaikainen, se ei lisäisi deflaation riskiä vaan kannustaisi kulutus- ja investointipäätösten tekoon.

Ehdotamme koulutukseen ja tutkimukseen kohdistuvien leikkausten perumista. Paras lääke Suomen elinkeinorakenteen murrokseen ja tuottavuuden heikentymiseen on panostaminen uuteen tietoon ja palveluiden ja tuotteiden kehittämiseen. Tasa-arvoinen koulutusjärjestelmä sekä korkeatasoinen tutkimus ovat olleet Suomen kilpailukyvyyn kulmakiviä. Tätä perustaa hallitus on nyt tietoisesti romuttamassa siitä huolimatta, että jopa Elinkeinoelämän keskusliitto pitää sitä erittäin vahingollisena.

Esitämme myös 240 miljoonan panostusta työllistämisen kokonaisuuteen, joka suunnataan työllisyysmäärärahoihin ja nuorten palkkatukeen, vuorotteluvapaan säilyttämiseen sekä kotouttamisen parantamiseen. Työllisyysmäärärahojen riittämättömyys johtaa työttömyysjaksojen pidentymiseen, mikä osaltaan pahentaa työmarkkinoiden pahinta rakenteellista ongelmaa, pitkäaikaistyöttömyyttä. Työllistämisen vauhdittamiseksi vasemmistoliitto esittää kuuden tunnin työpäiväkokeilua ansioita alentamatta. (Ben Zyskowiec: Sillähän Suomi selviää, tehdään vähemmän työtä! — Hälinää — Puhemies koputtaa) Ruotsissa sekä työn tuottavuus että työhyvinvointi ovat lisääntyneet kokeilun myötä. Haluamme myös edistää uusien työpaikkojen syntyä energia- ja asuntopolitiikan kautta. Uusiutuva energia, ympäristölle haitallisten tukien sijaan, tukee kotimaista ja kestävästi tuotettua bio- ja aurinkoenergiaa, tuulivoimaa sekä maalämpöä.

Arvoisa puhemies! Tulonjaon oikeudenmukaistamiseksi esitämme toimia harmaan talouden torjumiseksi, pääomaverotuksen uudistamiseksi sekä pienituloisten tulotason parantamiseksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Pienituloisten suomalaisten toimeentulon ja ostovoiman parantamiseksi esitämme kunnallisverotuksen perusvähennyksen korottamista 4 050 euroon sekä sosiaaliturvaleikkausten perumista. (Markku Rossi: Kyllä jää joulupukki toiseksi!) Pidemmällä aikavälillä sosiaaliturvaa on kehitettävä kohti perustuloa. Perustulo helpottaisi sekä työttömien ja osa-aikatyötä tekevien että itsensätyöllistäjien ja freelancereidenkin toimeentuloa.

Harmaan talouden torjumiseksi ja aggressiivisen verosuunnittelun vähentämiseksi esitämme harmaan talouden torjuntaohjelman jatkamista. Me emme halua suojella rötösheroja emmekä talousrikollisia. Julkisissa hankinnoissa vaadimme verotietojen läpinäkyvyyden lisäämistä maakohtaisella veroraportoinnilla. Esitämme kaikkien hallintarekisteröityjen osinkojen lähdeveroa nostettavaksi 30 prosenttiin. Ulkomainen omistaja saisi veronpaltusta kotimaansa verotason tai verosopimuksen ylittävältä osalta. Näillä toimilla lisätään verotuottoja yli 200 miljoonalla.

Tulonjaon oikeudenmukaistamiseksi esitämme myös muutoksia solidaarisuusveroon ja pääomaverotukseen. Solidaarisuusveron alarajaa lasketaan 70 000 euroon. Lisäksi yli 100 000 euroa ylittävien vuositulojen verotusta kiristetään. Haluamme myös luopua suurista pääomatuloista suosivasta erillisestä pääomatuloverosta ja verottaa kaikkia tuloja tasavertaisesti, olivat ne sitten palkkoja, eläkkeitä tai yritystuloja.

Värderade talman! Regeringens nedskärningspolitik är skadlig för tillväxten och för selsättningen, både på lång och kort sikt. Dessutom är den skadlig för jämställdheten och för den samhälleliga rättvisan i det här landet. Finland upprepar de fatala misstag som har gjorts i krisländerna i Europa.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Samaan aikaan, kun tämä hallitus tässä väittää, että lapsilta, nuorilta, pitkäaikaissairailta ja pienituloisilta leikkaaminen on välttämätöntä, valmistaudutaan eliittipiireissä ensi keväälle luvattuihin poikkeuksellisen suuriin osinkojuhliin. Hallituksen esittämässä menoraamissakin toisenlaiset arvovalinnat olisivat mahdollisia. Mutta se ei riitä. Vasemmistoliiton näkemyksen mukaan tarvitaan kokonaan toisenlaista, työpaikkoja synnyttävää talouspolitiikkaa. Meidän vaihtoehtobudjettimme osoittaa, että on olemassa työllisyyttä lisäävä ja oikeudenmukainen vaihtoehto hallituksen kurjuustaloudelle.

14.46 Carl Haglund r (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, ärade talman! Skuggbudgetens viktigaste uppgift är att visa att det finns alternativ i politiken, och det är alldeles klart att den engagerade diskussionen här i salen också visar att alternativen intresserar. Det handlar ju om vad man prioriterar och vad man inte prioriterar. Svenska riksdagsgruppen har ett klart alternativ till regeringens politik. Bland annat vägrar vi gå med på de nedskärningar i utbildningen och i biståndet som regeringen går inför. Däremot har vi klarat av att presentera ett alternativ som ekonomiskt är i balans.

Ruotsalainen eduskuntaryhmä haluaa verotuksen tukevan työnteoa. Ainoastaan työnteolla ja työllisyyden parantamisella saadaan tämän maan talous kuntoon. Meidän on turvattava, että työnteon on oltava aina kannattavaa ja kaikenlaiset kannustinloukut poistetaan. Yhtenä ehkä helpoimpana tapana puuttua tähän on keventää työn verotusta. Haluamme keventää työn verotusta 1 prosenttiyksiköllä kolmessa alimmassa veroluokassa ja 0,5 prosenttiyksiköllä ylimmässä veroluokassa. Samanaikaisesti haluamme korottaa kotitalousvä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

hennystä 4 000 euroon, tänä päivänä se on 2 400 euroa. Tämä osaltaan parantaa työllisyyttä ja, niin kuin tiedämme, kannustaa yrittäjyyteen ja myös vähentää harmaata taloutta.

Miten sitten kaikki nämä meidän ehdotuksemme rahoitetaan? Olemme valmiita korotamaan arvonlisäveroa 0,5 prosenttiyksiköllä kaikissa veroluokissa. Olemme myös valmiita peruuttamaan hallituksen suunnitteleman autoveroalennuksen ja poistamaan verovapauden ensimmäisen asunnon oston yhteydessä.

Ruotsalainen eduskuntaryhmä katsoo, että työmarkkinoita on uudistettava. Verotuksen ohella tämä on tarpeen etenkin työllisyyden parantamiseksi. Tahdomme uudistaa ansiosidonnaista päivärahaa siten, että määrää vähennetään mutta sen sijaan sitä korotetaan alkuaikoina ensimmäisen sadan päivän aikana. Tanskassa on hyviä kokemuksia tämänkaltaisesta mallista, ja uskomme, että me voimme hyödyntää näitä kokemuksia myös täällä Suomessa. Lisäksi haluamme uudistaa työvoimatoimistoja siten, että nykyisiä työväilypalveluita tulisivat paremmin kuin tänä päivänä täydentämään myös yksityiset toimijat. Tästä on jo hyviä kokemuksia. Viime vaalikaudella aloitimme pilottikokeilut täällä Uudellamaalla ja Pirkanmaalla, ja ne ovat varsin kannustavia, ja näitä kannattaa jatkaa. Ne vievät työttömiä ihmisiä töihin paremmin kuin tänä päivänä, ja se on erittäin hyvä asia. On hyvä huomioida, että viimeiset työtilastot osoittavat, että lokakuussa oli Suomessa 65 000 vapaata työpaikkaa, mutta meillä on aika vakava kohtaanto-ongelma, johon tällä voitaisiin puuttua. Haluamme myös varmistaa, että he, jotka eivät tänä päivänä jaksu syystä tai toisesta, saavat kuntoutusta. Hallitus on päättänyt leikata muun muassa niin sanotusta Auraliikuntoutuksesta, mikä on erittäin epäviisas päätös, jonka myötä ei saada ihmisiä takaisin töihin. Tämä on epäviisas leikkaus.

Ärade talman! Regeringen planerar enorma nedskärningar i utbildningen. Inom svenska riksdagsgruppen anser vi att det här är kortsiktig politik. Endast genom forskning, utveckling och innovation och en högt utbildad befolkning kan vi konkurrera på den globala marknaden. Utbildningen har hittills varit vårt trumfkort och så ska det också vara i framtiden. Det här påstår ni också i regeringen i ert regeringsprogram, men tyvärr syns det inte kanske riktigt i era handlingar.

Småbarnsfostran av hög kvalitet och en subjektiv rätt för alla barn att få den är någonting som vi tycker att är av alldeles central betydelse. Det ger en jämlik grund för alla barns liv. Också här har regeringen valt att göra oigenomtänkta nedskärningar, något som inte är bra på långsikt för våra barn. Här så tycker vi att inbesparingarna måste ses över. Lika viktiga är det också att våra högskolor får resurser att satsa på sin forskning. Det räknades redan upp från någon kollegas sida hur mycket våra universitet sparar, det här är inte en bra väg att gå.

Arvoisa rouva puhemies! Nuoren ihmisen joutuminen vaikeuksiin elämässään on tragedia henkilölle itselleen mutta myös hänen perheelleen ja käytännössä laajemmin koko yhteiskunnalle. Jokainen syrjäytynyt nuori on yksi liikaa, ja jokainen nuori, jolle voimme tarjota toisen mahdollisuuden, on hieno asia. Tästä syystä on hieman vaikea ymmärtää, minä takia hallitus leikkaa nuorisotakuusta ja myös etsivästä nuorisotyöstä. Tämä on hyvin lyhytjänteistä talouspolitiikkaa, ja tässä meidän vaihtoehtomme on se, että näistä ei leikata. Haluamme panostaa nuoriin ja sitä kautta Suomen tulevaisuuteen. Haluamme myös ottaa käyttöön parempia oppisopimusmalleja ja niin sanottuja minijob-malleja, joiden kautta saadaan nuoria ihmisiä kiinni työelämään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Arvoisa puhemies! Hallitus myös, ikävä kyllä, romuttaa Suomen kehitysavun. Tästä ei voi olla muuta kuin surullinen, tämä on Suomelle häpeä. Tämä tehdään aikana, jolloin pakolaisvirrat ovat suurempia kuin koskaan, ja tämän me kaikki tiedämme. Hyvänä esimerkkinä hallituksen politiikasta on se, että esimerkiksi Unicefin kohdalla, joka tukee köyhiä lapsia ympäri maailman, leikataan kolme neljäsosaa valtiontuesta. Tämä on aika uskomatonta näinä aikoina. Kysymys kuuluu: minkälaisen signaalin tämä lähettää kansainvälisesti esimerkiksi YK-piireissä? Ei ainakaan kovin positiivista semmoista. Haluamme, että Suomi kantaa kansainvälistä vastuuta, ja tämä on myös se syy, minkä takia meidän vaihtoehtobudjetissamme on lisätty 250 miljoonaa euroa kehitysapuun. (Eero Heinäluoma: Se on paljon!) Suurin osa tästä on hoidettu muun muassa palauttamalla Finnfundin tekemä panostus takaisin kehitysapuun. Meidän mielestämme se on parempi priorisointi.

Meidän eduskuntaryhmämme näkee myös, että pakolaiskiintiötä on tarve nostaa. Tänä päivänä se on tunnetusti 750, ja meidän mielestämme se voisi tulevaisuudessa olla 2 500. (Maria Tolppanen: Mistä rahat?) — Missä raha on? Tämä on pitkän päälle parempi tapa hoitaa pakolaiskriisi kuin tämä nykyinen tie, joka ei kyllä ole mitenkään kenenkään hallussa, ei myöskään hallituksen. — Haluamme myös, että Suomessa kaikilla lapsilla on oikeus äitiyspakkaukseen, myös pakolaisten lapsilla, ja tämäkin näkyy meidän vaihtoehtobudjetissamme.

Ärade fru talman! Också här på hemmaplan har vi varit måna om att ta hand om dem som har det allra svårast. Vi är glada att regeringen hörde på oss i oppositionen och insåg att de här nedskärningarna som gällde pensionärerna var oigenomtänkta. Nu råder det i och för sig lite oklara meningar om på vilket sätt ni nu har tänkt ta tillbaka era nedskärningar, men hur som helst är det bra att ni har backat i den här frågan. Vi har föreslagit ett gemensamt kostnadstak för vård, sjuktransporter och medicin. Det här skulle vara ett klokt sätt att sköta det här, så här gör man bland annat i Sverige och jag uppmuntrar regeringen att bekanta sig med den modellen.

Haluamme myös panostaa yhteiskunnan heikoimpiin, nimittäin yksinhuoltajiin. Esimerkiksi tänä päivänä yksinhuoltajalisän, lapsilisän osalta, ja toimeentulotuen välinen kytkentä on erittäin iso ongelma, joka on meidän vaihtoehtobudjetissamme poistettu, koska nykyjärjestelmä on järjetön, jossa valtio antaa yhdellä kädellä ja poistaa sitten heti toisella kädellä.

Olemme myös pitäneet huolta siitä, että haluamme olla maa, missä he, jotka ovat huolehtineet siitä, että meillä on itsenäinen isänmaa, voivat hyvin, ja sen takia olemme myös tehneet lisäpanostuksia veteraanien kuntoutukseen. Meidän veteraanimme ovat yhä vanhempia ja tarvitsevat yhä enemmän kuntoutusta, ja tässäkin olisi syytä pitää huolta näistä meidän kunniakansalaisistamme.

Ärade fru talman! Vi anser att vi behöver starkare primärkommuner i det här landet och därför har vi också gjort en extra satsning i vår skuggbudget som gör att kommuner som vill gå samman också får ekonomiska incitament att göra så. Vi ser att det behövs satsningar här för att försäkra oss om att vi i framtiden har kommuner som har tillräckligt breda axlar att handskas med den service som blir kvar hos kommunerna efter regeringens vårdreform. Vi vill också satsa på rättsväsendet, vi har gjort satsningar på trafiken. Till exempel det fak-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

tum att regeringen nu skär i tågtrafiken är någonting som vi inte upplever att är klokt, något som vi också diskuterat här i samband med interpellationen.

Tosiaan nämä leikkaukset joukkoliikenteeseen meidän mielestämme eivät ole kohdallaan. Toinen muutos, mikä sisältyy meidän vaihtoehtobudjettiimme, on se tosiasia, että haluamme keventää viljelijöiden taakkaa. Meidän mielestämme yksi konkreettinen esitys voisi olla Maaseutuviraston lakkauttaminen ja sen tehtävien siirtäminen kunnille ja valtiolle.

Ärade talman! Företagarna är de som bär upp Finland ekonomiskt i många hänseenden och därför anser vi att det behövs satsningar på företagen, det syns i form av stöd till Tekes, till internationalisering och annat i vår skuggbudget. Det här kunde regeringen gärna ta lärdom av.

Arvoisa puhemies! Nämä ovat ruotsalaisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetin päälinjat. Kyse on budjetista, joka on kustannusneutraali pääministeri Sipilän hallituksen vaihtoehtoon verrattuna ja osoittaa, että politiikassa on vaihtoehtoja siitä huolimatta, että taloustilanne on vaikea. Tämä on meidän mielestämme huomattavasti parempi ja järkevämpi vaihtoehto. — Kiitos, tack.

14.56 Peter Östman kd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, värderade fru talman! Ennen eduskuntavaaleja suomalaiset ymmärsivät, että tulevalle vaalikaudella pitää tehdä kovia päätöksiä ja ratkaisuja. Meidän pitää kääntää kehityksen suunta niin kasvavan valtionvelan kuin menetetyn kilpailukyvyinkin suhteen. Enemmistö eduskuntapuolueista oli vaalikeskusteluissa samaa mieltä siitä, että Suomen talous pitää saada kuntoon.

Kristillisdemokraatit olivat viime kaudella hallituksessa tekemässä vaikeita päätöksiä. Näimme, kuinka vaikeaa monipuoluehallituksessa on löytää poliittista yksimielisyyttä. Keskityimme vaaliohjelmassamme talous- ja rakenneuudistuksiin. Tässä valossa ei olisi uskottavaa, että me nyt, muutamaa kuukautta myöhemmin, kääntäisimme takkimme. Meillä on yhä samat talouspoliittiset tavoitteet. Siksi on luonnollista, että kristillisdemokratien vaihtoehtobudjetti poikkeaa vähiten hallituksen esityksestä määrällisesti mutta ei laadullisesti.

Värderade fru talman! I ljuset av att kristdemokraterna satt med i den förra regeringen samt hur vi i valrörelsen i stället för fagra vallöften fokuserade på behovet av radikala ekonomiska och strukturella reformer skulle det inte vara trovärdigt att vi nu några månader senare skulle göra en snabb kappvändning och ändra åsikt. Vi har fortfarande samma ekonomiskt-politiska mål. Men det betyder inte en alternativlös politik, det finns alltid flera lösningar.

Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetti on hallituksen esitykseen verrattuna sosiaalisesti oikeudenmukaisempi, ja samalla siinä on vahvoja talouskasvua tukevia esityksiä. Esityksessämme olemme huomioineet eläkeläiset, sairaat, lapsiperheet, opiskelijat, pienyrittäjät ja monet muut ryhmät.

Eduskuntaryhmämme julkaisi oman vaihtoehtobudjettinsa ensimmäisenä jo lokakuun lopulla. Olemme tyytyväisiä siihen, että hallitus on herkällä korvalla kuunnellut meitä ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

muuttanut useita esiin nostamiamme ongelmallisia kohtia omassa esityksessään. Kristillisdemokraatit toivovat, että hallitus jatkossa harkitsee päätöksiään tarkemmin ja tekee niistä etukäteen kunnolliset vaikutusarvioinnit.

Arvoisa puhemies! Hallituksen aikaisempi päätös poistaa eläkeläisten asumistuki oli huono, koska se olisi asettanut tuhannet pienituloiset eläkeläiset kestäättömään tilanteeseen. Olemme tyytyväisiä, että hallitus kuunteli kristillisdemokraatteja ja eläkeläisiä perussuomalaisten tämän päätöksen. Vielä tyytyväisempiä olisimme, jos hallitus peruisi asumismenojen enimmäismäärän jäädyttämisen ensi vuodelle ja toisi selkeästi esiin kaikki asumistukeen liittyvät muutokset ja niiden vaikutukset. (Eero Heinäluoma: Uusi leikkaus!)

Vaihtoehtobudjetistamme löytyy asumistuen lisäksi myös takuueläkkeen suurempi korotus sekä lääkekorvauksen leikkauksen peruminen. Lääkekorvauksen osalta kannatamme hallituksen esittämää rakenteellista uudistusta, jossa otetaan käyttöön alkuomavastuu ja samalla lääkkeiden peruskorvausta korotetaan. Me emme kuitenkaan leikkaisi lääkekorvauksen määrärahoja vaan kohdistaisimme tuen uudelleen. KD esittää, että alkuomavastuun kautta vapautuvat varat kohdennetaan lääkekorvausten vuosittaisen maksukaton alentamiseen. Tämä parantaisi lääkkeitä tarvitsevan iäkkäämmän väestön tilannetta.

Yksi hallituksen huonoimmista esityksistä on ruokavaliokorvauksen poistaminen. Keliakia on vakava perinnöllinen sairaus, jonka ainoana hoitona on elinikäinen gluteeniton erikoisruokavalio. Ruokavalio on keliaakikon lääke, ja siksi KD esittää, että erityisruokavaliion aiheuttamia lisäkustannuksia korvataan keliaakikoille jatkossakin.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit ovat perhepuolue. Tämä näkyy vahvasti vaihtoehtobudjetissamme. Sen, mitä lapsilta ja nuorilta tänään säästämme, joudumme maksamaan moninkertaisena takaisin kymmenen tai kahdenkymmenen vuoden aikajänteellä. Siksi kyseenalaistamme, miksi hallitus on päättänyt kohdistaa suuren osan säästötoimistaan päivähoitoon, varhaiskasvatukseen, peruskouluihin ja korkeakouluihin. Esitämme vaihtoehtobudjetissamme hallitusta enemmän määrärahoja päivähoitoon ja peruskoulun ryhmäkokojen pienentämiseen, korkeakouluille, etsivään nuorisotyöhön, nuorten työpaikoihin ja oppisopimuskoulutukseen.

Arvoisa puhemies! Työllisyyden hoito ja yrittäjyyden tukeminen ovat vahva teema vaihtoehtodossamme. Esitämme lisämäärärahoja palkkatukeen ja starttirahoihin. Esitämme, että henkilöyrityksille myönnettäisiin 5 prosentin yrittäjävähennys. Tämä muuttaisi henkilöyrittäjien verotusta oikeudenmukaisemmaksi suhteessa palkansaajiin ja osakeyhtiöihin. Lakialoitteemme mukainen uudistus kannustaisi yrittäjyyteen ja toimeliaisuuteen.

Arvoisa puhemies! Panostaisimme hallitusta enemmän tutkimukseen ja kehitykseen. Hallituksen ohjauksessa tapahtuvan tutkimuksen sijaan haluamme panostaa sellaiseen tutkimukseen, jossa yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa luodaan uutta kasvua. Siksi siirtäisimme määrärahoja valtioneuvoston tutkimusrahoista niille tahoille, jotka hoitavat tutkimusta ja kehitystä parhaiten, eli korkeakouluille, Tekesille ja VTT:lle. Tätä kautta saisimme lisää patenteja, yrityksiä ja työllisyyttä.

Harmaan talouden torjunta on yhteiskunnalle tärkeää työtä monella eri tavalla. Verotulojen kasvattamisen lisäksi sillä parannetaan rehellisesti toimivien suomalaisten yritysten kilpailuasemaa ja toimintamahdollisuuksia. Olemme iloisia siitä, että hallitus on tullut meidän linjoillemme tässäkin asiassa perumalla erityisesti poliisin harmaan talouden torjuntaan kohdistettuja leikkauksia. Se ei riitä. Niitä tulee lisätä Verohallintoon ja Tullille, jolloin ne tuottaisivat itsensä moninkertaisesti takaisin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Hallitus on joutunut täydentämään talousarvioesitystään turvapaikanhakijoiden määrän kasvusta aiheutuvista lisämenoista johtuen. Samalla hallitus leikkaa kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen saamaa tukea. Tämä on lyhytnäköistä politiikkaa. Kehitysyhteistyön avulla pystytään auttamaan hädänalaisia ihmisiä kriisimaissa ja niiden lähialueilla. Vähentämällä tätä tärkeää tukea lisätään samalla niiden ihmisten määrää, jotka päättävät lähteä turvapaikanhakijoiksi Eurooppaan ja Suomeen, puhumattakaan niistä miljoonisista kärsivistä ihmisistä, jotka jäävät vaille apua.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetti ei lisää velanottoa suhteessa hallituksen esitykseen. Tulonlisäyksiä haemme korottamalla terveyttä edistäviä ja yhteiskunnan kuluja vähentäviä haittaveroja. Ottaisimme käyttöön myös windfall-veron ja olisimme alentaneet autoveroa hallitusta vähemmän. (Eero Heinoluoma: Oikein!) Laskemme, että hyvin kohdennetut panostukset tuovat lisää verotuloja muun muassa harmaan talouden torjunnasta, uusiutuvasta energiasta ja kiertotaloudesta.

Ideologisista eroista huolimatta meillä on useita samansuuntaisia esityksiä muun opposition kanssa liittyen muun muassa kehitysyhteistyöhön, koulutukseen, eläkeläisten asustukseen, työllisyyden hoitoon ja moneen muuhun tärkeään kohteeseen.

Avslutningsvis, fru talman! Kristdemokraterna ser inte politik som ett taktikspel med ständiga motsättningar mellan opposition och regering. I stället är vårt strategiska mål att föra en konstruktiv dialog med regeringen för Finlands och våra medborgares bästa.

Kristillisdemokraatit eivät näe politiikkaa vain taktisena pelinä, jossa opposition ja hallituksen välillä luodaan vastakkainasettelua tyhjistä. Meidän strateginen tavoitteemme on käydä rakentavaa dialogia hallitus- ja oppositiopuolueiden kanssa Suomen ja kansalaisten hyväksi. Suomi nousee vain työllä ja yrittäjyydellä ja jokaisen yrittämisellä.

Finland lyfter vi enbart genom arbete och företagande då var och en gör sitt bästa.

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi 7 minuutin puheenvuoron käyttää ministeri Stubb, minkä jälkeen myönnän pääministeri Sipilälle 5 minuutin puheenvuoron, ja sitten jatketaan debattia. — Olkaa hyvä, ministeri Stubb.

15.07 Valtiovarainministeri Alexander Stubb: Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin aloittaa kiittämällä oppositioryhmiä näistä vaihtoehtoisista budjettiesityksistä. Mielestäni on erinomaista, että me voimme käydä talouspoliittisista vaihtoehtoista vuoropuhelua eduskunnan suuressa salissa. Itse asiassa, kun kolusin läpi noita eri vaihtoehtoja, niissä oli paljon hyviä esityksiä, realistisia esityksiä ja totta kai myös sellaisia esityksiä, joita en pitänyt hyvinä enkä välttämättä realistisina, mutta suosittelen lämpimästi — niissä näkyy aika pitkälti myös oppositiopuolueiden väliset erot.

Tämä keskustelu on siinä mielessä ajankohtainen, että velkakello — toki viitteellinen — jonka Keskuskauppakamari on pystyyn pistänyt, ohittaa sadan miljardin euron velkapyykin huomenna kello 15.30. Tässä keskustelussa on paljon käytetty puheenvuoroja velasta ja lapsista ja lapsenlapsista, mutta ehkä yksi tulokulma, joka näkyy jokaisessa puheenvuorossa, oli se, että haluamme kaikki, lähes kaikki, myös oppositiopuolueet, taittaa velkaantumisen, ehkä lukuun ottamatta vasemmistoliittoa, joka esittää merkittävää, yli 1,5 miljar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

din euron lisävelan ottoa hallituksen esitykseen nähden. Mutta näyttäisi kuitenkin olevan sellainen aika laaja konsensus sen ympärillä, että velanotto löysin rantein ei ole kestävä tie.

Ajattelin tässä käydä läpi muutaman kokonaisuuden.

Ensimmäinen: SDP näyttää esittävän pysyviä menolisäyksiä kertaluontoisilla tuloilla satojen miljoonien edestä. Eli lähinnä SDP — siis tämä paperi muuten on erittäin hyvä, ja kuten olette huomanneet, tyylikäs. [Puhuja esitteli kädessään olevaa paperia.] Ihan vain huomiona totean. Toivottavasti tämä ei ole enteellinen, koska tässä näyttävät satamat pysähtyneen. (Naurua) Tämä on myös hienolle paperille painettu. Toivon, että se on painettu Suomessa ja suomalaiselle paperille, ja toivon, että Suomen Posti on tämän meille tuonut. Paperissa on paljon hyviä näkemyksiä. Mutta kuitenkin teidän ehdotuksenne on se, että me nostamme veroja. Hallitus vastustaa tätä ajatusta. Teidän ehdotuksenne on se, että me nostamme meidän velkataakkaa. Hallitus vastustaa tätä. Teillä ei ole yhtään rakenteellista uudistusta. Hallituksessa emme ole samoilla linjoilla. Ja sitä paitsi te esitätte pysyviä menoja korvaamaan kertaluontoisia tase-erien purkamisia muun muassa Suomen Pankista ja Sit-rasta. Eli valtaosa oppositio puolueista näyttää lisämenojen katteeksi kaivelevan kansalaisten taskun pohjia verotusta kiristämällä. SDP:n vaihtoehto siis kiristäisi verotusta vuositasolla jopa 750 prosenttia.

Katsoin ja kuuntelin SDP:n puheenvuoron tarkkaan, ja minulta jäi seuraavat huomiot siitä. Te käytitte seuraavia ilmaisuja, edustaja Rinne: "pakkolait", "deflaatio", "yhteiskuntarauha", "epävarmuuden aika", "yhteenkuuluvuuden henkeä tarvitaan, mutta hallituksessa sitä ei ole", "te kurittatte työttömiä, lapsia, eläkeläisiä, köyhiä", "te olette eripuraisia, epäoikeudenmukaisia, ristiriitaisia", "kasvatatte tuloeroja", "te edustatte jääkylmää maailmaa ja ihmiskuvaa ja kahtiajakoa", "te kurittatte palkansaajia ja eläkeläisiä". Ja lopetit siihen, mutta "SDP:n vaihtoehto on rohkea, reilu ja oikeudenmukainen". (Sirkka-Liisa Anttila: Sen jälkeen kun ei saatu mitään aikaan 4 vuoden aikana! — Antti Rinne: Lue uudelleen!)

Vasemmistoliiton osalta toteaisin, että oli mielenkiintoisia esityksiä, mutta totean kuitenkin sen, että vasemmiston velkaelvytyslinja ei kyllä valitettavasti tehoa tilanteessa, jossa ei pystytäkään luomaan yrityksille ja kotitalouksille parempaa tulevaisuudennäkymää. Kuka investoisi, jollei usko tulevaisuuden tuovan ja investointien maksavan takaisin?

Työ oli teema tässä keskustelussa vahvasti, ja sen takia keskittyisin omista huomioistani lähinnä niihin. Eli meidän talouspolitiikkamme linja keskittyy työn ja yrittäjyyden ympärille, vähän samalla tavalla kuin RKP:n ja kristillisdemokraattien linja. Meidän keskeinen tavoitteemme on kannustaa Suomeen uusia investointeja, työpaikkoja, yrittäjyyttä niin veropolitiikan kuin rakenteellisten uudistusten kautta. Sen takia tuntuu luontevalta katsoa näitä.

SDP:n, vihreiden ja vasemmistoliiton esityksissä on otettu kiristävä linja työn ja yrittäjyyden verotukseen. Puolueet kiristäisivät muun muassa osinkojen, pääomatulojen sekä työn verotusta solidaarisuusveron lisäkorotuksin. Hallitus on huolissaan siitä, että Suomessa yrittäjyyden ja omistamisen edellytyksiä on jo heikennetty tässä vaiheessa liiaksi. Suomi voi menestyä vain työllä ja yrittäjyydellä. Vain menestyvät yritykset voivat työllistää ja luoda näin lisää hyvinvointia. Vasemmistoliitto ja SDP verottaisivat työtä ja yrittäjyyttä erityisen kovalla kädellä.

RKP, SFP. I er skattelinje är ni mycket nära regeringens skattelinje och vi tycker bra om den ekonomisk-politiska linje ni har presenterat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

RKP korottaisi siis maltillisesti arvonlisäveroa mutta ohjaisi kevennyksiä työn verotukseen kaikilla tulotasoilla. Työn verotuksen keventäminen maltillisesti myös keski- ja suurituloisilla on oikeudenmukainen avaus ja hyvä keino kannustaa korkean tuottavuuden ja työn säilymistä ja syntymistä Suomessa.

Kristillisdemokraatit taas ei esitä muutoksia työn verotukseen, mutta sen sijaan puolue kasvattaisi verorasitusta muun muassa tupakka-, alkoholi- ja autoveroja kiristämällä, ja haluaisimme myös kiittää heitä rakentavasta linjasta.

Viimeisenä huomiona: vihreiden esittämä työmatkakorvauksen pienentäminen heikentäisi kannustimia vastaanottaa työtä kauempaa kotoa, ja hallituksen tavoitteena on, että työn vastaanottaminen olisi aina ja kaikissa tilanteissa kannattavaa.

Loppupuheenvuorona totean, että pitää muistaa, että vaihtoehtobudjetit esittelevät aina yhden puolueen käsityksiä. Hallituksessa niistä on osattava muodostaa myös kompromisseja, ja lisäksi näiden kompromissien on myös vietävä kohti kestävämpää julkista taloutta sen nakertamisen sijasta. — Kiitos. (Kari Uotila: Näytöt ovat huonoja kyllä!)

Puhemies Maria Lohela: Pääministeri Sipilä, 5 minuuttia, olkaa hyvä.

15.15 Pääministeri Juha Sipilä: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän myöskin osaltani oppositiota rakentavista ehdotuksista. Me olemme viimeisen 7 vuoden aikana tehneet tuosta velkakellon 100 miljardista suurin piirtein puolet, ja hallituksen nykyisellä suunnitelmalla tulot ja menot tulevat tasapainoon 6 vuodessa. Eli 13 vuotta teemme peräkkäin velkaa, elämme velaksi. En pidä tätä aikataulua kohtuuttoman kovana linjana.

Olen katsonut oppositiopuolueiden esittämiä vaihtoehtobudjetteja siitä näkökulmasta, olisiko niissä sellaista vaihtoehtoa, jonka voisi ottaa sellaisenaan ja jolla pärjättäisiin ja menestyttäisiin — tämäntapaisestihan on Ruotsissa tehty. Vaihtoehdot kuultuani voin sanoa, että yhtään näistä ei voi sellaisenaan ottaa hallituksen esityksen tilalle. Jokaisesta löytyy sen verran höttöä, ja olisimme syvissä vesissä, jos näillä vaihtoehdoilla edettäisiin.

Kristillisten ja RKP:n linjauksissa on kuitenkin kasvua ja yrittäjyyttä tukevia elementtejä, joita pidän tärkeinä. Esimerkiksi KD esittää yrittäjävähennystä. Tämä on hyvä asia, sitä hallituskin valmistelee. RKP:n normienpurkutalkoot esimerkiksi vähentämällä viljelijöitten byrokratiaa kirittävät hallitusta sen omissa ponnisteluissa. Vasemmistoliittokin pyrkii kantamaan huolta työn tekemisen kannustavuudesta esittäessään työttömyysturvan ja asumistuen suojaosan nostamista. Vihreillä on taas realismia eniten harmaan talouden torjunnan panostusten ja tuloutusten suhteen, vaikkakin hallituksen aikataulun mukaankin vasta seuraavalla vaalikaudella tuo tasapainottuminen tapahtuu.

Arvoisa puhemies! SDP:n esityksessä menoja lisätään yli miljardilla. Säästökohteita ei juurikaan ole löydetty, veronkorotuksia senkin edestä. Hyvää on toki se, että työn verotuksen kiristäminen jätettiin veronkiristysten ulkopuolelle. Suurin verotuotto oletetaan SDP:n esityksessä saatavan yhdessä Ruotsin kanssa valmisteltavasta rahoitustoimintaverosta. Koska Ruotsissa verovalmistelu on vasta alkutekijöissään, ehdotetusta yhteistyöstä Ruotsin kanssa seuraa, että vuoden 2016 esityksessä ei kyllä kerry verotuloja. Lisäksi kyseisen veron osalta suurta ei ole ainoastaan toivottu 230 miljoonan verokertymä vaan myös epävarmuus tuosta verokertymästä. Vastaavalla tavalla hyvin epävarmalle pohjalle lasketaan monet merkittävät tuotot esimerkiksi. Harmaan talouden karsiminen on hyvin tärkeä tavoite, mutta ei siitä esitettyä 200 miljoonan verotuottoa voida käyttää vastuullisen budjetin pohjana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

SDP haluaa antaa taloudesta sellaisen kuvan, että valtiontaloutta ei tarvitse sopeuttaa säästöillä. Maallamme on SDP:n mukaan edelleen mahdollisuus ylläpitää nykyisen tasoiset valtion kulutusmenot — näin siitä huolimatta, kuten kerroin, että valtiontalous ja talous ylipäättään ovat olleet laskussa jo 7 vuotta peräkkäin.

Uusien avausten sijaan hyvinvointipalvelujen rahoitushaaste ratkaistaan hyvin epävarmojen verotuottojen ja harmaan talouden vähenemisen lisäksi tulouttamalla ensi vuoden menojen tilkkeeksi 350 miljoonaa euroa Sitran taseesta ja lisäämällä Suomen Pankin tuloutusta valtiolle 60 miljoonalla. Näillä keinoilla laskelmat... (Pia Viitanen: Taseet töihin!) — Tasetta ei laiteta töihin sillä, että ne käytetään kulutukseen. — Näillä keinoilla laskelmat saadaan näyttämään ruusuisilta, mutta tosiasiaa ongelmaa siirretään vain eteenpäin. Kyse on tietenkin enemmänkin haluttomuudesta antaa vastauksia todellisiin ongelmiin.

Olen käynyt kuitenkin huolella läpi nuo esitykset, ja tämä on erittäin hyvä ja kannatettava tapa jatkaa keskustelua sillä tavalla, että oppositio tekee vastuullisesti omat budjettinsa, ja kyllä noissa jotain hyvää kuitenkin on ja hyvää keskustelun pohjaa tästä eteenpäin. Uskon, että tästä tulee ihan hyvä debatti. — Kiitoksia.

Puhemies Maria Lohela: No niin, sitten päästään debatin ääreen. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat osallistua siihen, ilmoittautumaan. Aloitetaan 2 minuutin puheenvuoroilla.

15.20 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan muutama korjaus: SDP:n vaihtoehto ei nosta veroastetta, SDP:n vaihtoehto ottaa vähemmän velkaa kuin hallituksen vaihtoehto, SDP:n vaihtoehto korjaa nämä sosiaaliset ongelmat, joita hallituksen budjettiesityksessä on, SDP:n vaihtoehto luo lisää työllisiä ihmisiä 35 000 ihmistä. Tässä on varmaan sillä tavalla sekä pääministerillä että valtiovarainministerillä, että aikataulut ovat sen verran kireät, että ette ole päässeet tähän perehtymään, teillä on vähän liian vähän aikaa ollut näitten kokonaisuuksien ymmärtämiseen ja lukemiseen. (Paavo Arhinmäki: Aikaa on käytetty enemmän paperin laadun analysointiin! — Välihuutoja — Puhemies koputtaa)

Minä haluaisin todeta sen, että SDP lähti elokuussa varmistelemaan tätä vaihtoehtobudjettia. Me olemme tehneet todella paljon töitä tämän eteen, käyttäneet eduskunnan tietopalvelua hyväksemme tavalla, joka on oikeastaan ruuhkauttanut tuon tietopalvelun tiedontuotannon. Me olemme selvittelleet kansainvälisiä vertailuita. Ja arvoisa pääministeri, tämä rahoitusmarkkinoitten, finanssimarkkinoitten, liiketoimintaan liittyvä verotus on kyllä mahdollista laittaa liikkeelle, kun jätetään vatulointi pois ja tehdään ratkaisuja sillä tavalla, että syntyy asioita. Tässä on aika monta sellaista lainsäädäntöesitystä, jotka hallitus on tuonut tänne eduskuntaan ja jotka on jouduttu vetämään pois teidän toimestanne, koska olette huomanneet itsekin, että ne ovat vääriä vaihtoehtoja tuoda tähän keskusteluun ylipäättään, luovat yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta, sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta, ja rokottavat tavallisia kansalaisia.

Arvon pääministeri ja herra valtiovarainministeri, SDP:n tarkoituksena on lisätä palkansaajien ja eläkeläisten tuloja, käteenjääviä tuloja, ensi vuonna. Samaan aikaan veroaste pysyy täsmälleen samana, kun laajennetaan hieman veropohjaa uusien verojen kautta. (Välihuutoja) Toivon, että valtiovarainministeri tutustuu tähän esitykseen tarkasti ja löytää sieltä ne oikeat vaihtoehdot. Tässä on ilmeisesti ollut liian vähän aikaa teillä. Toivon todellakin, että SDP:n vaihtoehto olisi paljon enemmän kuin mitä tässä keskustelussa nyt pääministerin ja valtiovarainministerin mielestä se uusia ideoita antaa. Teiltä jäi äsken kokonaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

kehumatta esimerkiksi (Puhemies koputtaa) työllisyysseteli, pääministeri, josta te kerroitte jo, että te olette valmiita (Puhemies koputtaa) ottamaan sen hallitusohjelmaan.

15.22 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On sinällään viihdyttävää kuulla, mitä mieltä ministeri Stubb on SDP:n layouteista, mutta puhutaan nyt vähän Suomen valtiontaloudesta ja ihmisistä.

Hallituksen linjavalinnat ovat sellaisia, että te ette itsekään ihan selvästi halua niitä tässä puolustaa. Kukaan teistä ei tuonut esille perusteluja sille, miksi juuri koulutuksesta ja osaamisesta leikataan niin paljon. (Välihuutoja) Se johtuu siitä, että niitä ei ole. On olemassa paljon vaihtoehtoisia ehdotuksia siitä, mistä valtion menoja voi sopeuttaa. (Ben Zyskowicz: Kertokaa!) Miksi te leikkaatte niin paljon osaamisesta ja koulutuksesta? Tämä on kaikkien asiantuntijoiden mielestä väärin, tämä on OECD:n mielestä väärin, tämä on elinkeinoelämän mielestä väärin. — Ja ministeri Stubb pyörittelee siellä silmiään eikä halua selvästikään vastata kysymykseen.

Arvoisa puhemies! On myös niin, että vaihtoehtojen välillä on eroja siinä, miten ne luovat työllisyyttä ja talouskasvua. Me olemme laittaneet meidän vaihtoehtomme Helsingin yliopiston kansantaloustieteen tutkijan Tervalan mallin sisään ja arvioineet sillä leikkausten vaikutuksen talouskasvuun meidän vaihtoehdossamme: se on 0,4 prosenttiyksikköä vaalikauden aikana talouskasvua vähemmän leikkaava kuin hallituksen vaihtoehto. Eli leikkaukset heikentävät talouskasvua. Tämä on asia, minkä me kaikki tiedämme, ja silloin ne kannattaa kohdentaa niin, että ne tekevät sitä mahdollisimman vähän, ja samaan aikaan etsiä ratkaisuja, joilla yrittäjyyttä ja kasvua tuetaan.

Vihreiden kärkihankkeissa vauhditetaan myös energiaremonttia voimakkaasti. Tiedän, että pääministeri Sipilä on entisissä rooleissaan kovasti puhunut kotimaisen uusiutuvan energian puolesta, mutta vielääkään ei ole tullut yhtään konkreettista päätöstä, miten vauhditetaan uutta kannustinjärjestelmää uusiutuvalla energialle, miten vauhditetaan investointeja siihen. Rosatom-päätöksen kyllä saitte aikaan, mutta se ei ole kotimainen eikä uusiutuva.

Arvoisa puhemies! Haluaisinkin kuulla hallitukselta oikeasti näkemyksiä siitä, miten vauhditetaan yrittäjyyttä, talouskasvua ja työllisyyttä, kun teidän huomionne tällä hetkellä valitettavasti on leikkausten toimeenpanossa.

15.24 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin lyhyt kommentti liittyen edelleen tähän velkaan: Eilen tässä salissa, kun käytiin keskustelua valtiontaloudesta, eräs hallituspuolueen edustaja erotteli omassa puheenvuorossaan syömävelan investointivelasta, ja minusta se on oikein hyvä lähestymistapa tähän keskusteluun. Niin kauan kuin tämä olematon talouskasvukehitys jatkuu ja työttömyys kasvaa, tulee valtio velkaantumaan tulojen vähentymisen ja automaattisten vakauttajien seurauksena. Minun nähdäkseni tämä hallitus on ottamassa juurikin syömävelkaa, kun toteutetaan talouskasvua leikkaavia toimia ja samanaikaisesti velkaannutaan. Se, mitä vasemmistoliitto tässä esittää, että me tekisimme, on se, että otetaan investointivelkaa, jolla me rahoitamme kasvua tukevia toimenpiteitä. Ja mitä tulee parempien tulevaisuusnäkyvien luomiseen, niin niitähän me esitämme tässä meidän vaihtoehtobudjetissamme myöskin, toisin kuin hallitus. Me esitämme arvonnäköavero alentamista, mikä lisää kuluttajien kulutushalukkuutta ja mahdollisuuksia kuluttaa. Ja me esitämme myöskin, että perutaan näitä ostovoimaa heikentäviä leikkauksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Sitten vielä kommentti valtiovarainministeri Stubbille, kun hän puhui siitä, että oppositiopuolueet haluavat verottaa työtä ja yrittäjyyttä enemmän. Kehottaisin nyt kuitenkin valtiovarainministeriä tutustumaan pitkaisen tarkemmin niihin linjauksiin, mitä näihin vaihtoehtobudjetteihin sisältyy. Me haluamme verottaa suuria palkkatuloja, osinkotuloja, suuria pääomatuloja enemmän kuin mitä tehdään tällä hetkellä. Se liittyy siihen, että me haluamme edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, oikeudenmukaista tulonjakoa, me haluamme kaventaa tuloeroja. Ja tämä on nähtävästi tavoite, jota tämä hallitus ei ymmärrä alkuunkaan.

15.26 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Ärade fru talman! Det är positivt att regeringen förhåller sig konstruktivt till många av de förslag vi lagt fram och vi tackar till den delen som det kom en del beröm från stats- och finansministern.

Herra pääministeri, yhdyn moniin teidän kommentteihin. Totesitte kuitenkin, että kaikissa ehdotuksissa on höttöä. Kuulen mielelläni, mistä olette meidän ehdotuksestamme sitä höttöä löytäneet. Minäkin olen sitä joistain muista ehdotuksista löytänyt. Ehkä tämä on sitten subjektiivinen arvio, mutta odotan mielenkiinnolla, missä se RKP:n höttö on, kun en ole itse sitä tunnistanut, mutta ehkä te vielä kerrotte minulle tässä keskustelun aikana.

Yleisesti ottaen on aivan selvää, että ne toimenpiteet, mitkä tässä ovat keskeisiä, ovat ne, jotka parantavat työllisyyttä. Tässä toivon, että oikeasti tartutaan niihin hyviin ehdotuksiin, mitä on monen oppositiopuolueen ehdotuksessa, ja mietitään, miten voitte ottaa niistä koppia ja mitä tehdä niiden asioiden eteen: esimerkiksi työnvälityksen parantamiseen, tämän tyyppisiin asioihin, jotka ovat hyvin keskeisiä. Niin kuin kerroin siinä pidemmässä puheessani, tällä hetkellä Suomessa on ennätyksellisen monta vapaata työpaikkaa, mutta se ei tarkoita sitä, että työllisyys olisi nousussa. — Kiitos.

15.27 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vaikka Suomi on menettänyt kilpailukykyään ja talouskasvu polkee paikallaan, on päästävä eroon jatkuvista pessimistisistä lausunnoista, joita kuulemme lähes päivittäin mediasta ja myöskin osittain tässä salikeskustelussa. Suomihan ei nouse, jos me keskitymme vain negatiivisiin ja kielteisiin asioihin. Me emme saa kauppoja kotiin emmekä voita Suomeen uutta liiketoimintaa kertomalla, miten huonosti asiat ovat täällä Suomessa. Meidän on keskityttävä vahvuksiimme.

Maassamme on maailman korkeatasoisinta koulutusta. Meillä on tuhansia it-insinöörejä vapaina uusiin tehtäviin, eikä heidän tietotaitonsa ole kadonnut mihinkään. Päättäjillä ja elinkeinoelämällä on oltava rohkeutta katsoa tulevaisuuteen ja kykyä visioida, mitä me haluamme. Se, mikä on mennyt pieleen, ei saa sitoa meitä, vaan siitä on otettava opiksi.

Hallituksen olisi mielestäni jatkettava ponnisteluja kilpailukykyyn parantamiseksi. Kilpailukykyloikkatavoitetta olisi syytä nostaa 20 prosenttiin. Tarpeetonta byrokratiaa, joka heikentää mahdollisuuksia investointeihin ja työllistämiseen, tulee vähentää ja nopeasti. Olen vakuuttunut siitä, että myös muutos virkamieskulttuuriin parantaisi meidän kilpailukykyä. Sekä valtion että kuntien virkamiesten tulisi nähdä itsensä elinkeinoelämän yhteistyökumppaneina, joiden tehtävänä on ratkaista ongelmia eikä etsiä niitä.

Viimeisenä mutta ei vähäisimpänä on investointien edistäminen. On investoitava enemmän pk-yritysten kansainvälistymiseen. Löytyy kilpailukykyisiä tuotteita ja osaamista,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

joilla Suomen elinkeinoelämä ja vienti saadaan nousuun, kun me vain haluamme, ja maan hallituksella on tässä tärkeä rooli.

15.29 Matti Vanhanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän keskustelun suuri arvo on se, että nähdään, mikä on vaihtoehtojen kestävyys, ja toivon, että kun vuoden päästä nämä samat esitykset tehdään, niin silloin rakennetaan nämä vaihtoehtobudjetit tässä esitettyjen päälle: ei enää syödä uudelleen näitä samoja eväitä, että nähdään, mitä neljän vuoden aikana tulee. (Välihuutoja vasemmalta) Silloin varmaan vähitellen myös siten kuullaan se, mitä olivat ne SDP:n noin 2 miljardin euron säästöt tai se 270 miljoonaa keskiasteen koulutuksesta, jotka olivat niitä teidän lupauksianne, esityksiänne, joilla pyritte hallitukseen kantamaan tätä isoa vastuuta tässä. Mutta tämä on edessä ehkä vasta vuoden päästä.

Minä haastaisin jonkin verran tässä keskustelussa SDP:n linjaa siltä osin, että te olette kiristämässä lähinnä oman pääoman ja työpaikkoja luovan riskinoton verotusta minun laskujeni mukaan noin 600 miljoonalla eurolla. (Ben Zyskowiec: Sillähän niitä työpaikkoja luodaan!) Te yleensä aina peräätte hallitukselta vaikutusarvioita esityksistä. Mitkä ovat tämän vaikutusarviot? Tulonjakoon esitätte ne vaikutusarviot, mutta mitkä ovat vaikutusarviot riskinottoon, työllistämiseen, investointeihin? Minun järkeni mukaan negatiivinen viipuvaikutus on investointi- ja lainanottomahdollisuuksiin ehkä tämän 600 miljoonan päälle mittaluokkaa noin 2 miljardia euroa. Tälläkö te luulette, että investoinnit saadaan liikkeelle?

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, minusta mainio asia tässä SDP:n esityksessä on se, että kun me olemme nyt puoli vuotta väitelleet näistä lähinnä solidaarisuuteen liittyvistä asioista, nyt nähdään se SDP:n solidaarisuusveron ja hallituksen verolinjan ero: se on 60 miljoonaa euroa, onko se noin 2 promillea tuloverotuksen tuotosta. Siinä on se suuri linjaero, josta on puoli vuotta keskusteltu.

15.31 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän omastakin puolestani oppositiota kritiikistään.

Edustaja Rinne luonnehti hallituksen politiikan olevan epäoikeudenmukaista, edustaja Niinistö epäreilua, edustaja Andersson epäonnistunutta ja edustaja Haglund epäviisasta. (Kari Uotila: Kaikki oikeassa!) Kuitenkaan kritiikki yksin ei meitä auta eteenpäin, vaan meidän on arvioitava myös ehdotettuja vaihtoehtoja. Ajan puutteen vuoksi käsittelen tässä nyt pääasiassa demareiden esittämää ja kauan odotettua vaihtoehtoa, joka aivan erityisen ansiokkaasti perustuu mielikuvitusrahalle.

Te ensinnäkin esitätte rahoitusveroa keskeiseksi rahoituslähteeksi. Tämähän on samantapainen ratkaisu kuin monissa EU-maissa suunniteltu finanssitransaktiovero, joka ei suinkaan menneiden kokemusten mukaan johda avoimessa taloudessa siihen, että saadaan odotettu verotuotto, vaan paremminkin siihen, että liiketoiminta siirtyy sinne, missä vastaavaa veroa ei ole, jolloin menetetään verotuotto, liiketoiminta ja tietenkin työpaikat.

Toisekseen te esitätte harmaan talouden torjunnasta, mikä totta kai sinänsä on tärkeää, että harmaan talouden torjuntaan panostamalla 20 miljoonaa lisää saadaan huimat 200 miljoonaa verotulohyötyä. Tämä on todellakin mielenkiintoinen laskelma. Vielä vastikään edustaja Rinne valtiovarainministerinä opasti perussuomalaisia hövelisti, että harmaan talouden torjunnasta ennakoitujen luvut ovat hatusta vedettyjä. No, kieltämättä sen kuvan saa, kun RKP esittää, että 20 miljoonan panostuksilla saadaan 70 miljoonaa verotuottoa, kris-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

tillisdemokraatit, että 20 miljoonan panostuksilla saadaan 145 miljoonaa verotuottoa, ja demareiden hattu on sitten kaikkein syvin, sieltä saadaan 200 miljoonaa verotulohyötyä. (Matti Vanhanen: Onko sama tietopalvelu?)

Reaalisesti arvioiden demareiden esitykset sisältävät noin 500 miljoonaa mielikuvitusrahaa. Eli jos tämä on se vaihtoehto, jonka pohjalta te olette vastustaneet kaikkia hallituksen esityksiä nyt jo puolen vuoden ajan, niin ei voi kun järkyttyneenä todeta, että ette edelleenkään ole esittäneet realistista vaihtoehtoa hallituksen politiikalle.

15.34 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaihtoehtobudjeteista kävi ilmi se, että oppositiopuoleillakin on keskenään eroja. RKP:n ja KD:n vaihtoehtoja voi pitää varsin vastuullisina, vaikka niitä ei kaikilta osin voikaan allekirjoittaa. Lähinnä kysyn nyt muutamia tarkennuksia vielä sosialidemokraateilta.

Teidän esityksessänne on puoli miljardia otettu rahastoista, Suomen Pankilta, Sitrasta ja Finnfundilta, ja ne on käytetty kertaluonteisiin menoihin — tai jos ei ole käytetty, niin kerrotteko sitten, mistä ensi vuonna aiotte ne säästöt tehdä? Onko esimerkiksi niin, että kun te otatte Finnfundilta 90 miljoonaa ja olette siirtäneet sen kehitysapuun, niin vuoden päästä te olette valmiita kehitysavusta leikkaamaan tämän 90 miljoonaa? Ihan vain esimerkkinä, näitä varmaan muualta löytyy.

Tämä työllistämisseteliehdotus on sinänsä mielenkiintoinen, sen osalta kaipaisi vähän tarkempaa taloudellista arviota. Tässä eduskunnan tietopalvelu on sen laskenut, ja se on päätynyt siihen, että bruttokustannus julkiselle taloudelle on 635 miljoonaa euroa ja nettovaikutus 350 miljoonaa euroa. Jos nämä luvut eivät ole oikein, niin ehkä olisi hyvä, että valtiovarainministeriö voisi laskea. Ideana tämä asia voidaan selvittää, mutta meidän pitää päästä siitä selville, mikä on tämä vaikutus. Onko se lähellä nollaa tai jopa positiivinen, vai onko se 350 miljoonaa miinuksella, niin kuin eduskunnan tietopalvelu esittää?

Ja kaikkein huonointahan tässä tietysti on se, että tässä ei ole mitään aitoja suomalaisen työn kilpailukykyä parantavia uudistuksia, valitettavasti. Vasemmistoliitto toki kertoi oman lääkkeensä, että heidän mielestään Suomen tilanne on niin vakava, että pitäisi ihmisten jo 6 tuntia rehtiä saadakseen täyden palkan. (Kari Uotila: Arvonlisäveron alennus!)

Aivan lopuksi. Vihreiltä toivoisin vastausta tästä työmatkavähennyksen vähentämisestä, mikä teillä koko ajan on: minkä takia te haluatte juuri niiltä ihmisiltä leikata, jotka omalla autollaan käyvät töissä ja pitävät maaseutua myös hengissä?

Puhemies Maria Lohela: Jatketaan vielä 2 minuutin puheenvuoroilla.

15.36 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pidän kyllä erittäin huonona asiana sitä, että pääministeri täällä esittää SDP:n vaihtoehdosta vääriä väitteitä. (Eero Heinäluoma: Ja lähtee pois!) — Sen jälkeen lähtee pois eikä ole kuuntelemassa täällä keskustelua. Ensin hän sanoo, että on hyvä, että on vaihtoehtoja, kertoo vääriä väitteitä ja sen jälkeen lähtee pois. Onhan tämä uskomatonta.

Arvoisa puhemies! Korjaan nyt tässä, ehkä hän sitten myöhemmin ne katsoo. Ensinnäkin meidän vaihtoehdossamme kertaluontoisilla tuloilla rahoitetaan kertaluontoisia menoja (Eero Heinäluoma: Just näin!) eli niin sanotusti laitetaan tase töihin. Eikö tästä keskusta puhunut ennen vaaleja? Kelpaako se?

Mitä tulee verotukseen, SDP:n vaihtoehto tarkoittaa veroasteeseen muutosta, jonka luku on 0,0. (Anne Kalmarin välihuuto) SDP:n vaihtoehto ei kasvata veroastetta, ja itse

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

asiassa palkasta ja eläkkeestä meidän vaihtoehdossamme jää enemmän käteen. Kelpaako ministeri Stubbille? Palkasta ja eläkkeestä enemmän käteen. Kelpaako? Jos kelpaa, ottaa SDP:n vaihtoehto.

Sitten tämä kasvu- ja työllisyyspaketti. Kiinnitän huomiota siihen, mitä edustaja Vanhanen täällä sanoi. Päinvastoin kuin hän väittää, SDP:n vaihtoehdossa yrityksen kustannukset ovat kevyempiä ensi vuonna kuin hallituksen vaihtoehdossa. Kun Vanhanen oli huolissaan siitä, miten suuria pääomia tai ansiotuloja verotetaan, niin me olemme huolissamme siitä, miten saadaan kannattavaa liiketoimintaa yrityksiin, jotta voi syntyä jotain, mitä verottaa. Sen takia SDP:n vaihtoehto työllistää tässä ja nyt, toisin kuin hallituksen pakkolaki- ja koulutuspaketti, joka vie kotimaista ostovoimaa. Vielä kysyn, ministeri Stubb: SDP:n vaihtoehdossa otetaan vähemmän velkaa, vähintään 300 miljoonaa vähemmän velkaa, työllisyysvaikutusten jälkeen jopa miljardi. (Puhemies koputtaa) Eikö se hallitukselle käy? Tehän olette tästä velasta puhuneet niin, että korvista tulee jo ulos.

15.38 Antero Vartia vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä käytävä keskustelu olisi varmasti paljon helpompaa, jos meidän työllisyysasteemme olisi samalla tasolla kuin se on muissa Pohjoismaissa. Usein ajatellaan, että meillä ei ole tarpeeksi työtä tässä maassa. Työtä meillä on yllin kyllin. Se, mistä meillä on pulaa, on työpaikat. Työpaikkaa ei synny, jos ei ole taloudellisesti kannattavaa työllistää. Työnantaja ei ota työntekijää töihin, jos työntekijä ei pysty työllään ansaitsemaan omaa palkkaansa. Suomen selviämisen kannalta ei ole olennaista se, jääkö meille lopulta sitten 10 vai 130 miljardia velkaa. Olennaista on se, että me muutamme niitä rakenteita niin, että työllistäminen tulee nykyistä kannattavammaksi. Tässä budjettikeskustelussa on syytä pitää mielessä nimenomaan se, mikä se rakenteellinen vaikutus on, eikä niinkään se, onko budjetti tasapainossa vai ei.

Sen lisäksi haluaisin sanoa, että budjetin kaunistelu sillä, että otetaan Sitrasta 350 miljoonaa ja sanotaan, että meidän budjettimallimme on ylijäämäinen, on vähän epäreilua, koska sillä ei ole mitään tekemistä sen kanssa, kuinka tässä pitkässä juoksussa käy, varsinkin aikaan, kun lainaraha maksaa nollan.

15.39 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Stubb ei selvästikään ole tutustunut vasemmiston esittämään vaihtoehtobudjettiin, mutta ymmärrän syynkin. Me olemme painaneet tämän eduskunnassa tavalliselle kopiopaperille. Stubbia kiinnostaa enemmän hieno taitto, paperin laatu ja kuvat kuin itse sisältö. Niin pitkän pätkän te käytitte arviopuheenvuorostanne tämän visuaalisen ilmeen arvioimiseen. (Sampo Terho: Sinä käytit neljänneksen!)

Arvoisa puhemies! Miksi Suomi velkaantuu? Sen vuoksi, että meillä on massatyöttömyys. Me maksamme lähes yhtä paljon työttömyyskorvauksia kuin me otamme vuodessa velkaa. Kaiken lisäksi ne ihmiset, jotka työllistyvät, maksavat enemmän veroja, tarvitsevat vähemmän julkisia palveluita. Työllisyys on ykkösasia lyhyellä tähtäimellä ja pitkällä tähtäimellä siihen, mihin vasemmisto tähtää: velkaantumisen taittamiseen.

Nyt, arvoisa rouva puhemies, kysymys on siitä, millä me saamme talouskasvun käyntiin ja sillä työllisyyden nostettua. Valtiovarainministeri Stubb kommentoi vasemmiston vaihtoehtobudjettia lähinnä niin, että velanotto löysin rantein. Jos katsotte tätä budjettia, niin tämä on rakentunut kahdesta osasta. Ensinnäkin me osoitamme, että työllisyysmäärärahojen nostaminen, joka parantaa työllisyyttä, ostovoimaa heikentävien leikkausten perumi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

nen, joka parantaa työllisyyttä, sekä koulutusleikkausten peruminen, joka parantaa työllisyyttä pitkällä tähtäimellä, ovat tehtävissä oikeudenmukaisella politiikalla myös hallituksen budjettiraamissa. Mutta sen lisäksi me olemme ottamassa rohkean askeleen 2 prosenttiyksikön arvonlisäveron tilapäiseen alentamiseen, joka nostaa talouskasvua 0,8 prosenttia eli lisää työllisyyttä. (Puhemies koputtaa) Tämän tyyppisiä rohkeita työllisyyttä ja kasvua lisääviä ratkaisuja odotetaan myös hallitukselta.

15.42 Elsi Katainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Velkakello käy, mutta ainakaan SDP:n esityksissä ei rakenteellisia uudistuksia, sen enempää kuin kilpailukykyä vahvistavia uudistuksia, näy.

On kyllä kysyttävä, millä perusteella SDP:n vaihtoehto velkaannuttaisi valtiota muka vähemmän tai mihin perustuu se väite, että lisäämällä 20 miljoonaa harmaan talouden torjuntaan me saisimme 200 miljoonaa euroa verotuloja enemmän. (Vasemmalta: Miksei viime kaudella saatu?) Mistä nämä luvut oikein tulevat? Valtiontalouden tarkastusvirasto nimittäin sanoo, että kun hankkeeseen sisältyviä toimia ei ole arvioitu, niin ei voida myöskään torjuntaohjelman vaikuttavuutta millään tavalla todentaa.

SDP:ltä voidaan myös kysyä, missä ovat ne 2 miljardin säästöt, joita vielä eduskunta-vaaleissa kovasti mainositte. Jotain linjakkuutta voidaan silti, kaikesta huolimatta, edellyttää.

15.43 Lea Mäkipää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ajattelisin niin, että tässä talouden tilanteessa mennään lyhyellä aikavälillä siihen, että meillä ei ole talouskasvua. Ja jos ajattelemme, niin siihenhan tulee tämä maailman epävarma tilanne, sitten on Suomea koskettavat Venäjän-pakotteet ja tämä julmettu kansainvaellus. Jokainen voi kysyä, onko tämä alkua vai loppua ja mihinkä tämä on johtamassa.

Hallitus sai myös lähes 400 000 työtöntä, kun aloitimme toimet. Valtionvelka kasvoi vajaan 10 vuoden aikana 60:stä 100 miljardiin. Eli me olemme tässä tilanteessa. On puhuttu, että pitäisi saada investointeja, työpaikkoja. Työ on sitä, että työ perustuu kysynnän ja tarjonnan lakiin. Tämä pitäisi jokaisen tietää.

Tällä hetkellä meidän maamme on täällä pohjoisessa. Kilpailukyky ei ole sitä, mitä me odotamme. On viennin heikkoutta itämaahan, Eurooppaan ja muualle maailmaan. Meille on tällaiset niin suuret yhtäläisyydet tulleet, että me olemme kovassa tilanteessa. Tässä tilanteessa myönnän minä myös, että me olemme joutuneet säästämään, tekemään leikkauksia, ja kaikkia tällaisia tilanteita, joista kukaan ei varmaan ole tyytyväinen. Mutta siihen asti, kun meille tulee uutta näköpiiriä, kun me saamme uusia yrittäjiä, jotka uskaltavat työllistää näitä lukemattomia työttömiä, me olemme tässä kierteessä.

Tämä opposition vaihtoehto ei ainakaan ole meikäläistä vakuuttanut. Että samassa veneessä ollaan. (Välihuutoja vasemmalta) Jos ajatellaan, niin meillä on suuret ratkaisut odotettavissa. Mikäli me (Puhemies koputtaa) saamme tätä taloutta kasvuun, niin se työ on ensimmäinen, mutta siihen menee pitkä aika ennen sitä.

15.45 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen ja suomalaisten kannalta on aivan olennaista, että Suomeen syntyy lisää työtä ja yrittäjyyttä. On tärkeä katsoa, löytyykö joitakin helmiä täältä opposition varjobudjeteista, mutta on lupa myöskin odottaa, että nämä budjetit ovat tasapainotetut. Täällä on entisiä valtiovarainmi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

nistereitä, entinen valtiovarainministeri Rinne esimerkiksi. Kun katsoo näitä budjetteja, niin kyllä voi sanoa, että tällä on höttöä.

Nostan yhden asian. Oppositio on yksimielisesti samaa mieltä kuin hallitus siitä, että eläkeläisten asumistuen sulauttamista yleiseen asumistukeen ei pidä tehdä. Kun tuo säästö ikään kuin peruttiin, niin siitähän säästyi rahaa. (Paavo Arhinmäki: Nimenomaan "ikään kuin"!)

Hallituksen arvio siitä, mikä tuo summa on, on 14 miljoonaa euroa, mutta kun katsoo teidän opposition varjobudjettia, niin täällä vasemmistoliitto on arvioinut, että se olisi 90 miljoonaa, ja sitten vihreät ovat arvioineet, että siitä säästyi 180 miljoonaa, RKP 65 miljoonaa, KD 31 miljoonaa. Herää kysymys — kuten näette, eri luvuilla olette tasapainottaneet budjetin — onko se eduskunnan tietopalvelu, joka nämä luvut on antanut, vai mikä. Näin erilaiset luvut teillä on. Ja kyllä olette hyvin, oikein, yhdessä myöskin hallituspuolueiden kanssa kysyneet hallitukselta vaikutusten arviointeja, ja samaa olisi kyllä lupa odottaa teiltäkin. Eli kysyn, miten näin eriävät luvut (Hälinää ja välihuutoja) neljällä oppositiopuolueella on ja ovatko nämä luvut tosiaankin eduskunnan tietopalvelun laskemia — 100 miljoonaa, ja osalla on sitten 30 miljoonaa, todella iso skaala.

15.47 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän edustaja Sarkomaan kysymykseen: kyllä ne meidän lukumme perustuvat siihen budjettikirjaan. Mutta sehän on positiivinen ongelma meille, jos on niin, että me olemme laskeneet, että se maksaa 65 miljoonaa, ja se maksaa vain 14. Silloin meillä on 41 miljoonaa, mitä me voimme panostaa johonkin muuhun. Esimerkiksi voidaan välttyä lääkekorvauksen omavastuun korottamiselta. Eli tämä ei ole varsinainen ongelma. Se on hyvä asia, jos näin on. Mutta tässäkin tulee esille se, että totta kai hallituksen edustajilla on paremmat mahdollisuudet saada ihan tarkat luvut kuin meillä oppositiossa. Mutta väitän edelleen, että meidän lukumme perustuvat budjettikirjaan ja osiltaan myös eduskunnan tietopalvelun lukuihin.

Men, värderade talman! Jag skulle gärna påtala också det att det är mycket positivt att regeringen också ser att oppositionen och att svenska riksdagsgruppen kan komma med ett förslag som är trovärdigt och där det också finns någonting som regeringen kan ta till sig. Det är så att vi i vårt alternativ har visat på det att man inte behöver göra så stora nedskärningar i utbildningen som regeringen nu har tänkt göra, man behöver inte skära så mycket i biståndet och vi kan fortsätta att satsa på pensionärerna, och vi vill också satsa på de unga.

Arvoisa puhemies! Tarttuisin tässä vaiheessa myös tähän harmaaseen talouteen, kun tässä edustaja Terho muun muassa mietti sitä, mihin meidän lukumme tässä suhteessa perustuvat. RKP ja ruotsalainen eduskuntaryhmä panostaisimme 20 miljoonaa lisää ensi vuonna harmaaseen talouteen, ja se perustuu siihen, että meillä on hyviä kokemuksia edelliseltä hallituskaudelta. Me tiedämme, että panostamalla harmaaseen talouteen tulee myös tuloja takaisin. Olemme kuitenkin halunneet olla varovaisia, ja sen takia tulopuolella on 70 miljoonaa euroa eikä enemmän. Edustaja Terho, toivon, että hallituskin panostaisi enemmän harmaaseen talouteen kuin mitä nyt näyttää tekevän.

Sitten ihan viimeiseksi: Haluaisin tietää myös, mitä hallitus aikoo tehdä nuorisotyöttömyydelle. Onko valmiutta ottaa koppia siitä meidän ehdotuksestamme, Saksan mallista?

15.49 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minä ymmärän toki hyvin, että hallituksen edustajat tässä kyseenalaistavat näitä lukuja, mitä me oppo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

sitiossa olemme esittäneet. Mutta on hyvä muistaa, että siis tässä keltaisessa kirjassa, joka löytyy joidenkin edustajien edestä näiltä pöydiltä, ei lue "Valtion tilinpäätös vuonna 2016". Siinä lukee selkeästi "Valtion talousarvioesitys". Tuokaan kirja ei ole faktaa, vaan se on arvio. Näin me olemme oppositiossakin käyttäneet tietopalvelun neuvoja tässä, mutta me olemme myöskin käyttäneet muita asiantuntijoita, samalla tavalla kuin hallituspuolueet tekevät ennen päätöksentekoa: käyttävät virkamiehiä ja sitten omia valitsemiaan asiantuntijoita, ja eivät nekään arviot aina perustu ihan faktaan vaan arvioihin. Yksi konkreettinen esimerkki on se, kun keskusta pari vuotta sitten esitti korkovähennysoikeutta koskemaan vain EU- ja ETA-maissa sijaitsevien konserniyhtiöiden lainojen korkoja ja he arvioivat, että se tuottaisi 300 miljoonaa euroa vuodessa. No, tämäkin oli arvio, joka todennäköisesti on mennyt pieleen. Näinhän se on, että me oppositiossa teemme omia arvioita ja yritämme sitten saada budjettitasapainon niillä luvuilla samalla tavalla kuin hallitus tekee omia arvioitaan.

Puhemies Maria Lohela: Sitten siirrymme minuutin puheenvuoroihin.

15.51 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä minua vähän hämmästytti tämä valtiovarainministeri Stubbin arvio SDP:n "Suomi työlinjalle" — työpaikkoja tässä ja nyt -asiakirjasta. Nimittäin te ette ollut kyllä ilmiselvästi lukenut, mitä täällä sanotaan. Kuvat te ehkä sitten katselitte, mutta lukenut ette ole sisältöä. Muuten tietäisitte, että vaikutus veroasteeseen on 0,0. Veroaste ei nouse, työpaikkoja tulee 35 000 lisää ja velkaannutaan vähemmän kuin mitä hallitus tekee.

Arvoisa ministeri Stubb, katsomalla vain takasivun te löytäisitte uusia avauksia, joihin toivoisin tämän hallituksen tarttuvan. Jo tässä takasivulla on joukko SDP:n avauksia: Työstä ja eläkkeestä enemmän käteen. Työstä ja eläkkeestä enemmän käteen, toisin kuin hallitus nyt tekee. Ikäväkseni huomasin, että eilen hallitus oli taas piiloleikkaamassa eläkeläisiltä. Tämä on aivan järkyttävää. Tässä on Rinteen malli, työpaikkoja tässä ja nyt, yrittäjyyden ja viennin täsmätoimia. Luulisi kiinnostavan muun muassa edustaja Vanhasta. (Puhemies koputtaa) Koulutuksen leikkauksia perutaan, (Puhemies koputtaa) finanssisektori mukaan talkoisiin (Puhemies: Aika!) ja vähemmän veroja.

15.52 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vihreiden vaihtoehdossa on puhuttu siitä, miten nämä kilometrikorvausten ylikompensaation ja työmatkavähennyksen leikkaukset olisi järkevä toteuttaa. Meidän pitää muistaa se, että juuri vaikeina aikoina pitäisi tehdä rakenteellisia uudistuksia. Meillä tällä hetkellä menee aika paljon rahaa siihen, että meillä on autoja tuolla Kehä kolmosella ruuhkassa. Jos paremmin kehitettäisiin yhdyskuntia, liikenteen ohjausta, tuottavammaksi liikennettä, me säästämme rahaa sillä, että ihmiset eivät ole siellä ruuhkissa.

Vihreiden mallissa tavoitteena on se, että työmatkavähennystä leikataan ensinnäkin vähän. Se on se työmatka-ajo, ja siinä noin 7 prosenttia on se ensi vuoden osuus. Ja me haluamme kehittää uuden mallin, jossa vähennys kohdistuu vain suuriin kaupunkeihin ja maaseudulla ei pienene työmatkavähennys. Eli toisin sanoen niitä, joilla on vaihtoehto, ohjataan käyttämään joukkoliikennettä ja maaseudulla, jossa ei ole vaihtoehtoa, säilyisi nykyinen taso. Tämä on järkevämpi tapa ohjata ihmisiä, käyttää tuottavasti liikennettä, ja tästä edustaja Vanhanen ei voi olla eri mieltä. Olette joskus kannattanut raideliikennettä, muistan sen. Ehkä ette enää kannata sitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

15.53 Seppo Kääriäinen kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Minä luin tätä demareitten asiakirjaa ja sieltä lopusta katsoin lukuja velkaantumisen vähentämiseksi. Te esititte 332 miljoonaa ja sitten keräätte niitä tuloja, muun muassa Sitralta 350 miljoonaa ja Suomen Pankilta 60 miljoonaa. Hyvä on, tässä on lukuja.

Eduskunnan valitsemana pankkivaltuutettuna rupesin kysymään itseltäni, että mites näitten miljoonien ottaminen ihan noin vain käy. Suomen Pankki on osa EKP:tä, on tietty itsenäisyys suhteessa hallitukseen, ja se rahan ottaminen kansankielellä tapahtuisi pankkivaltuutettujen päätöksellä. Minä kysyn teiltä ihan rakentavassa hengessä, oletteko te käyneet neuvotteluja Suomen Pankin ao. elinten kanssa, että tällainen tulojen hankkiminen Suomen Pankin suunnasta olisi mahdollista.

15.54 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koska tiedän, että edustaja Kääriäinen aina esittää aitoja kysymyksiä, joihin hän todellakin toivoo saavansa vastauksen, niin pyydän vastata. Niin kuin edustaja Kääriäinen tietää, laki Suomen Pankista sanoo, että pankkivaltuusto päättää aina kulloinkin keväällä tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, miten Suomen Pankin voitto jaetaan. Se on siis jokakeväinen päätös, joka tehdään myös ensi keväänä.

Nyt tässä tilanteessa, kun Suomen Pankin taseet ovat aika lailla vahvoja, on viisasta, että se voitto, joka Suomen Pankkiin tulee, tuloutetaan valtiolle. Näinhän se tapahtui tänäkin vuonna, edustaja Kääriäinen, eli siis 150 miljoonaa otettiin Suomen Pankista valtiolle. Se neuvottelu on siis ensi keväänä, ja se on Suomen Pankin pankkivaltuuston päätös, ja toivon, että tulee viisas päätös.

Mitä tulee Sitraan, niin samalla tavallahan hallitus kärkihankkeita rahoittaa: ottamalla valtionyhtiöiden taseesta rahaa. Kyllä kai nämä kaikki taseet ovat nyt arvioitavana, kun kertaluonteisia menoja rahoitetaan työllisyyden hyväksi.

Puhemies Maria Lohela: Pääministerin sijainen, ministeri Soini, 3 minuuttia.

15.55 Ulkoasiainministeri Timo Soini: Arvoisa rouva puhemies! Aloitetaan isosta kuvasta: siitä, mitä meidän tärkeimmässä kilpailijamaassamme ja oikeastaan meidän verrokimaassamme parhaasta päästä, Ruotsissa, tapahtuu.

Vuodesta 2008 tähän päivään kasvuero on 14 prosenttiyksikköä, rahassa 30 miljardia euroa. Se sattuu muuten siihen ajanjaksoon, jolloin nykyiset oppositiopuolueet olivat hallituksessa, joten joku on mennyt pahasti pieleen jo vuosia.

Sitten kun katsotaan, mikä työllistää ja ketkä työllistävät, ne ovat kannattavat yritykset. Vain kannattavat yritykset luovat ja tuovat työtä. Mitään oikotietä tähän ei ole, ja sen takia meidän pitää kannattaa yritysten toimintaedellytyksiä. Sitten tulee veronmaksukykyä, työllisyyttä ja muuta. Mitään oikotietä ei ole, ei ole millään muulla mallilla.

Sosialidemokraattien menot ovat toista miljardia — millä katetaan? Veronkorotuksilla. Miten se vie työtä ja yrittämistä eteenpäin? Ei mitenkään.

Sitten tämä harmaan talouden hattu: 200 miljoonaa euroa. Tulen kyllä teitä julkisesti siitä kiittämään, jos 20:llä saa tämän. Varmaan 40:llä saisi 400 miljoonaa ja tällä logiikalla voidaan mennä.

Sitten vielä, arvoisa puhemies, windfall-vero. Taidatte käsitykseni mukaan muka ehdottaa sitä nyt, vaikka teidän valtiovarainministerikaudellanne se peruttiin. Mitä johdonmu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

kaisuutta tämä on? Mitä ihmettä — ymmärsinkö väärin vai ymmärsinkö oikein? Poukkoi-leeko veropolitiikkaanne, vai eikö se poukkoile?

Ja sitten, arvoisa rouva puhemies, vihreät: Te esiinnytte täällä ääni väristen maaseudun ja köyhien ihmisten edustajana. Juuri heidät, jotka sieltä sorateiden varrelta kankeutuvat töihin ja saavat pientä matkavähennystä, te haluaisitte maksumiehiksi, (Välihuutoja vihreiden ryhmästä) vai polkupyörälläkö pitäisi lähteä? Arvoisa puhemies, aivan uskomatonta kaksinaamaisuutta! Heitä ankarasti verotettaisitte, sorateiden sankareita, jotka kulkevat töihin. Haluatteko heidät kaikki johonkin betonipilariin ennen kuin te olette tyytyväisiä? (Välihuutoja)

Arvoisa rouva puhemies! Aivan lopuksi pahoittelen sitä, että joudun poistumaan Puolan ulkoministerin tapaamiseen. (Välihuutoja vasemmalta) Te tiedätte kyllä, että Puola on tärkeä maa, siellä on uusi ulkoministeri, meillä on maahanmuuttokriisi menossa. Kyllä tekin kannatatte turvallista Itämeren aluetta ja yhteistyötä. Otan suurelta osalta tämän kunnianosoituksena siitä, että oppositio ymmärtää, että ulkoministeri tekee sitä työtä, johonka hänet on valittu. (Välihuutoja)

15.59 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä on uskomatonta. (Välihuutoja — Jukka Gustafsson: Missä moraali? — Puhemies koputtaa) Puoli vuotta tässä salissa on tästä ministeriainiosta kuultu, että meillä ei olisi vaihtoehtoa. Joka kerta me olemme vaihtoehtojen tarjonneet. Nyt me olemme koonneet sen yhteen, ja nyt kun esitämme, niin yksi kerrallaan ministerit poistuvat aitiosta eivätkä jää meidän vaihtoehtoomme kuuntelemaan, (Välihuutoja) saatika kertomaan, otatteko te näitä esityksiä vastaan vai ette. Ensin lähti pääministeri, kohta lähtee ministeri Soini, onneksi, toivottavasti Stubb jää. (Välihuutoja)

Arvoisa puhemies! Kun te, ministeri Soini, ennen vaaleja sanoitte, että pienituloisilta ei voi, ei saa, eikä ole varaa leikata (Välihuutoja) — ennen vaaleja sanoitte, että pienituloisilta eläkeläisiltä ei voi, ei saa, eikä ole varaa leikata (Eduskunnasta: Takinkääntö!) — nyt olette kertonut, että nämä leikkaukset on pakko tehdä. Nyt SDP:n vaihtoehto osoittaa, että niitä ei ole pakko tehdä, (Puhemies koputtaa) joten perutteko te nämä häpeälliset leikkaukset?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Soinilla oli vastaus tähän. — Olkaa hyvä.

16.00 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen todella iloinen, että teillä on näin ikävä ollut minua. Olen valmis, tietenkin, vastaamaan teidän kysymyksiinne.

Olen käynyt tämän teidän lipareenne läpi, ja se on kyllä hyvin kevyt. Aivan niin kuin edustaja Vanhanen sanoi, siinä on 60 miljoonan ero tietyiltä osin. Sehän on promillen luokkaa. Mikä ihmeen vaihtoehto se on isossa kuvassa? Ei minkäänäköinen vaihtoehto. Ja kun katsotaan sosialidemokraattien politiikkaa, te puhutte pienituloisista. Se on aivan oikein, ja siellä on hyviä esityksiä, en sitä kiistä lainkaan, mutta teillä ei ole tässä paperissa ensimmäistäkään rakenteellista uudistusta, jolla lisätään kunnolla työllisyyttä, jotta syntyy jaettavaa, jotta pystytään menemään tässä asiassa eteenpäin.

Tämä on se teidän vaihtoehtonne. Tämä on se teidän tilanteenne. Te unohdatte ne kymmenet miljardit, jotka teidän kaudellanne valtio otti lisää velkaa. Te puhutte 35 000 työpai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

kasta. Kun te olitte viimeksi hallituksessa, te puhuitte 100 000 työpaikasta. Ja paljonko tuli? (Välihuutoja)

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Mäntylä haluaa myöskin vastata, olkaa hyvä, 2 minuuttia. Sen jälkeen sitten jatketaan debattia. Voitte olla aivan vakuuttuneita, että kaikki saavat puheenvuoron.

16.01 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, miksi pyysin tosiaan puheenvuoron, en ole karkaamassa, mutta 10 minuuttia joudun olemaan valitettavasti poissa. Halusin sen takia tämän puheenvuoron pyytää, kun tässä oli muun muassa pienituloisista henkilöistä puhetta ja sitten tässä keskustelussa nousi oppositiosta esiin muun muassa tämä eläkkeensaajien asumistuki, että ollaanko sitä nyt leikkaamassa. Ja tähän halusin nyt nimenomaan pyytää vastauspuheenvuoron.

Hallitus ei ole leikkaamassa nykytasosta. Eli nyt asumistuen saajien tasavertaisen kohtelun vuoksi nämä enimmäisasumismenot pidetään ennallaan eli tämän vuoden tasossa, ja tämä päätös on ollut siinä alkuperäisessäkin esityksessä jo sisällä. Eli eläkkeensaajien asumismenojen enimmäismääriin ei tehdä vuodelle 2016 korotuksia, vaan ne jäävät vuoden 2015 tasolle. (Välihuutoja) — Se ei ole leikkaus. Se on nyt turha kääntää siihen, että se on leikkaus. (Välihuutoja) — Tämä sama toimenpide koskee myöskin yleistä asumistukea, ja tässä me katsomme, että me haluamme kohdella eri asumistukimuotojen saajia tasavertaisesti. Toisaalta on myöskin sitten muistettava se, että hyvin usein nämä asumistuen korotukset nousevat ja menevät suoraan sinne vuokramääriin, ja meillä on tietysti toivomus myöskin siitä, että silloin me pystyisimme joiltain osin myöskin ehkäisemään tätä kehitystä, mikä on aika tyypillinen, koska silloin ne nyt valitettavasti eivät näitä eläkkeensaajia tai asumistuen saajia hyödytä, vaan aivan toisenlaisia toimijoita.

Ja aivan pikaisesti, jos vielä puhemies sallii, tästä keliakiakorvauksesta. Itse asiassa, mitä kuuntelin näitä puheenvuoroja, täällä oli erittäin hyviä ajatuksia jokaisella oppositiorhymällä liittyen tähän pienituloisten toimeentulon ja tilanteen parantamiseen, mutta erityisesti kiinnitin huomion tähän KD:n avaukseen tästä alkuomavastuun kohdentamisesta nimenomaan tähän maksukaton alentamiseen. Ja keliakikoista sen verran vielä, että tällä hetkellä on tänne vammaislainsäädäntöön tämä heidän ruokavaliokorvauksensa asetettu, ja siitä on nyt käyty tuossa pohdintaa, mitään ei voi luvata, mutta on käyty pohdintaa, olisiko joku toinen lainsäädännöllinen keino löydettävissä siihen, koska siinä on kysymys sairauden hoidosta (Välihuutoja — Puhemies koputtaa) eikä vammaisuudesta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten edustaja Niinistö, vastauspuheenvuoro.

16.04 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siis toisin sanoen te sanoitte, että eläkeläisiltä leikataan asumistuesta yhtä paljon kuin muilta, yleisen asumistuen saajilta, eli molemmille tehdään jäädytys eli molemmilta leikataan. Tämä oli siis se, mitä te sanoitte. (Touko Aalto: Juuri näin!) Olisi hyvä sanoa se rehellisesti niin, että ihmiset ymmärtävät. Sen lisäksi hallitus on kai tehnyt myös muitakin korvaavia päätöksiä tälle leikkaukselle. Voisitteko avata nekin, mistä kaikkialta se koko rahamäärä kerätään, jotta me saamme selvyuden siitä, mille budjetille tässä tarjotaan vaihtoehtoa? Suomalaiset haluavat tietää, mitä hallitus on nyt oikeastaan päättänyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

16.05 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin haluan mielelläni kuulla vastauksia liittyen siihen, mistä näitä korvaavia säästöjä haetaan. Mutta haluaisin vielä palata tähän työllisyysteemaan, kun se nyt selvästi on tämä päivän keskeisin kysymys, johon myöskin kaikki oppositiopuolueet omissa vaihtoehtobudjeteissaan keskittyvät.

Mikä tämä hallituksen vaihtoehto siis on työllisyyden parantamiseksi? Te olette kohdistamassa, tekemässä leikkauksia, jotka leikkaavat ostovoimaa, leikkaavat kasvua lyhyellä aikavälillä, ja te olette myöntäneet tämän. Se on rehellistä. Te olette leikkaamassa koulutuksesta, mikä heikentää työllisyyden parantamisen edellytyksiä pitkällä aikavälillä. Senkin te olette myöntäneet. Monissa hallituspuolueen puheenvuoroissa on tullut esille, että pidätte itsekin näitä koulutusleikkauksia erittäin ongelmallisina. Sitten puhutte rakenneuudistuksista, eli rakenneuudistukset ovat ne, joiden kautta me saamme työllisyyttä parannettua. Mutta mitä nämä hallituksen työmarkkinarakenneuudistukset oikeastaan ovat? Kyse on palkanalennuksista ja työsuhteturvan heikentämisestä. (Ben Zyskowitz: Paikallisesta sopimisesta!) Siinä on tämän hallituksen työllisysohjelma. Kyllä minä pidän näitä oppositiopuolueiden vaihtoehtobudjetteja huomattavan paljon uskottavampina työllisyyden parantamiseksi.

16.06 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Herr talman! Tämä on ollut varsin mielenkiintoinen keskustelu. Jotkut hallituspuolueiden edustajat moittivat oppositiota siitä, että ne ovat erilaisia ehdotuksia eivätkä samansuuntaisia. Toiset taas pohtivat, minkä takia harmaan talouden panostukset tuovat rahaa, vaikka nähdään viime kauden tuloksia. On ihan hyvä käydä sitä debattia, mutta minä en ole ihan varma, että tämä nyt nostaa debatin tasoa kaikilta osin.

Ministeri Soinin, joka jo ehti poistua, vaihtoehto viime vaalikaudella oli aina se, että leikataan kehitysavusta ja ruotsin kielestä. (Eduskunnasta: Ja Ahvenanmaalta!) — Ja Ahvenanmaaltakin piti leikata, joo. — Nyt nämä vaihtoehdot ovat kyllä siitä parantuneet huomattavan paljon. Ikävä kyllä Soini ei nyt kuule tätä. Ministeri Mäntylä tässä jo mahdollisesti lupaili, että tämä keliakiakorvausleikkaus poistetaan. Hyvä näin. Se ei olisi ensimmäinen leikkaus, minkä joudutte perumaan, mutta se olisi kyllä erittäin viisas, koska niille ihmisille, joita se koskee, se on erittäin vaikea asia. — Kiitos.

16.07 Harri Jaskari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä puhutaan työllisyydestä, ja täällähän on tosi kauniita tavoitteita tästä työllisyyspuolesta. Sanoetaan, että kasvu on kaiken perusta. (Vasemmalta: Niinhän tekin sanotte!) Laiskaa pääomaa siirretään ahkeraksi pääomaksi. Suomessa pk-yrityksiä on huomattavasti vähempi viennissä kuin muualla. Kaikki nämä tavoitteet ovat...

Mutta mennään sitten keinoihin. Ensimmäisenä te haluatte nostaa osinkoverotusta. (Eduskunnasta: Kyllä!) Kysykääpäs niiltä yrittäjiltä, jotka haluavat yrittää, onko se heille signaali, että kannattaa työllistää, kun otetaan lisää veroa. Sen jälkeen te haluatte nostaa korkeampia palkkatuloja, eli tehdäänpä vähempi töitä, ei varmaan sitten enempää kuin kuusi tuntia töitä, koska korkeampia tuloja halutaan verottaa lisää. Sitten te teette Pohjoismaiden rahoitusveron, eli pankista saavat kalliimmalla rahaa ne yrittäjät, jotka tekevät sitä työtä siinä suhteessa, ja sitten te otatte vielä 350 miljoonaa pois Sitralta, joka on kehittäjäorganisaatio, joka pyrkii kehittämään uudenlaisia konsepteja Suomeen. (Välihuuto) Onko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

tämä sitä teidän työllistämisen ja kasvun politiikkaanne? Ei oikein näytä siltä. (Puhemies koputtaa) Kauniit tavoitteet, heikot toimenpiteet.

16.09 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tämä nyt kyllä aika uskomatonta, että sekä pääministeri että pääministerin sijainen haukkuvat opposition vaihtoehdon ja lähtevät sen jälkeen pois. Annan kiitoksen ministeri Stubbille, että te olette sentään paikan päällä. Ei tätä nyt oikein keskusteluksi voi sanoa. Tämä on vähän kuin kuurojen ja sokeiden vuoropuhelua. (Markku Rossi: Tämä onkin budjettiasiaa!) Kuurojen ja sokeiden vuoropuhelua tuntuu olevan. En minä nyt odottanutkaan, että pääministeri Sipilä kuultuaan meidän vaihtoehtomme sanoo, että hän pyytää eroa ja ilmoittaa, että uusi hallitus astuu voimaan, mutta se, mitä odotin, on, että hän olisi sanonut, että täällä on pari hyvää ideaa opposition vaihtoehtoisissa. Miksi ihmeessä ei käy esimerkiksi puheenjohtaja Rinteen ehdotus siitä, että käytettäisiin työttömyysturvaa siihen, että sen sijaan, että maksetaan joutilaisuudesta, maksettaisiin työllistymisestä? (Ben Zyskowitz: Edustaja Satonen esitti rakentavan ehdotuksen!) Miksi se ei käy? Ja toinen: Miksi ei käy, että kun yrittäjä palkkaa ensimmäisen työntekijän, hän saisi siihen pienen avustuksen, jotta autettaisiin näitä pienyrityksiä kasvuun? Eikö sekään käy tälle porvarihallitukselle?

16.10 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä salissa eilen edustaja Zyskowitz esitti ja sanoi, että jos hallituksen koulutusleikkauksille ilmaantuu vaihtoehto, hallitus ottaa korvaavat esitykset nimiinsä. Kysyn valtiovarainministeri Stubbilta: otatteko ensi vuoden koulutusleikkaukset korvaavat esitykset nimiinne? Vihreät ovat todella esittäneet, että noin 200 miljoonan euron koulutusleikkaukset korvataan pienentämällä verottomia kilometrikorvauksia ja alentamalla työmatkavähennystä. (Ben Zyskowitz: Humpuukia!) Työmatkavähennyksestä on hyvä tietää se, että 80 prosenttia siitä ohjautuu kasvukeskuksiin. Mitä vihreät tahtovat tulevaisuudessa? Rakennemuutoksen: Siellä, missä ei ole vaihtoehtoa omalle autolle, on suurempi tuki myös oman auton käytölle. Siellä, missä on vaihtoehtoja, tuki on pienempi. Vyöhykemalli tukee nimenomaan niitä sorateiden asukkaita. Itsekin Viitasaarella kesät vietän ja tiedän tasan tarkkaan, mikä homman nimi siellä on.

16.11 Seppo Kääriäinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinäluoma vastasi tekemääni kysymykseen, ja jään nyt odottamaan kaikessa rauhassa ensi kevääseen, että demarit tulevat esittämään hyvissä ajoin, että (Paavo Arhinmäen välihuuto) tehtäisiin näitä siirtoja. Mutta päävastaväitteeni on, edustaja Heinäluoma, että te esitätte Tekesille plus 70 miljoonaa euroa — varmaan hyviin tarkoituksiin, niin kuin pitääkin tehdä — mutta samalla te leikkaatte suurin piirtein samaa työtä tekevältä Sitralta 350 miljoonaa euroa. Minä kysyn: mikä on tämän logiikka?

16.11 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ettei jää väärää kuvaa siitä, niin kyllä pääministeri sanoi, että näissä esityksissä on joitakin hyviäkin asioita. (Eero Heinäluoma: Mitä ne olivat?) Mutta jos otetaan nyt tällainen rakentava linja tähän, oppositiosta edustaja Vartia käytti äärettömän hyvän puheenvuoron, ja toivoisin, että myöhemmin jokainen sen kuuntelisi. (Antti Lindtman: Mitä se koski, Sitraa vai?)

Ongelmahan näissä vaihtoehtobudjeteissa ei ole se menopuoli, mihin rahaa laitetaan — kaikkeen hyvään tarkoitukseen rahaa laitetaan. Ongelma muodostuu siitä, millä se rahoite-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

taan. Tulopuolella on valitettavasti sitä höttöä, niin kuin tässä on sanottu. Mutta KD:llä se höttö löytyy siitä, jos kuvitellaan, että 145 miljoonaa euroa saadaan harmaasta taloudesta tai tupakkaverolla 70 miljoonaa tai alkoholiverolla 60. Silloin valitettavasti ollaan pikkuisen höttöpuolella.

RKP:n vaihtoehtobudjetista voi sanoa sen, että siinä ei ole niinkään höttöä mutta siinä on arvonlisäveron korotus, joka sinällensä ei ole kovin hyvä asia, ja sitten on se RKP:llä, että te leikkaatte kärkihankkeista 126 miljoonaa euroa, (Puhemies koputtaa) juuri siitä rahasta, jolla saadaan kasvua ja työpaikkoja.

Valitettavasti ei ollut enempää aikaa kommentoida.

16.13 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on kummallinen keskustelu käynnissä siinä mielessä, että kun SDP — niin kuin olen todennut — on tehnyt todella pitkään töitä tämän oman vaihtoehtobudjetin esillepanossa ja sen erilaisten elementtien rakentamisessa, niin nyt täällä, ilman että kunnolla on tutustuttu asioihin, luodaan semmoista kuvaa, että tämä ei pidä paikkaansa. Tässä on hallituksen budjettiesitykselle vakavasti otettava vaihtoehto, joka pitää sisällään kertaluontoisia tuloja, jotka käytetään kertaluontoisiin menoihin. Sitten on pysyviä tuloja 750 miljoonaa euroa, jotka käytetään pysyvien menojen paikkaamiseen. Tämä meidän esityksemme ei nosta veroastetta, tämä vähentää velkaa vähintään 330 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset huomioon ottaen työllistää 35 000 uutta sekä tasapainottaa miljardilla eurolla taloutta. Minkä takia te ette hae taustalta oikeita vaihtoehtoja? Minkä takia valehtelette tai väitätte väärää totuutta? (Alexander Stubb: Top top! — Hälinää — Puhemies koputtaa)

16.14 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Turunen arvioi tätä meidän vaihtoehtobudjettiamme siltä osin kuin me esitämme, että harmaalta taloudelta voitaisiin saada 145 miljoonaa euroa. Väitän, että se on täysin mahdollista. Se on seitsemän kertaa se sijoitus, mitä siihen panostetaan. Me esitämme 20 miljoonaa euroa lisää panostusta siihen työhön, ja jos sillä panostuksella ei saavuteta sitä 145:tä miljoonaa, niin se tarkoittaa, että hoidetaan asiat väärin. Kun hoidetaan asiat fiksusti, niin se tuottaa satavarmasti 145 miljoonaa takaisin.

Tässä on ihmetelty, minkä takia oppositiopuolueilta ei ole tullut yhtenäistä esitystä. No, minä en ihmettele sitä. Se johtuu siitä, että oppositio pysyy kyllä pystyssä, vaikka siltä tulee vähän erilaisia näkemyksiä ja esityksiä. Katastrofi olisi se, jos hallituksen suunnalta tulisi erilaisia esityksiä.

Sitten on myös moitiskeltu KD:tä, että te olette kohta hallituksessa. (Puhemies koputtaa) Ettekö te voi tulkita sitä niin, että me haluamme kantaa vastuuta maan asioista myös opposition puolelta?

16.15 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisi tosi hienoa, että päästäisiin vähän pintaa syvemmälle tässä keskustelussa, myös näiden lukujen taakse ja siihen, minkälaista yhteiskuntaa niillä rakennetaan.

Minä haluaisin edelleenkin hallitukselta vastauksen siihen, miten hallitus näkee, että näin suurten leikkausten kohdistaminen Tekesiin, yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin, (Matti Vanhanen: Sitraan!) peruskouluihin, varhaiskasvatukseen voi olla Suomen tulevaisuudelle hyvä asia. Kaikki arvioivat niin, että tämä leikkaa tulevaisuuden tutkimuspohjaa perustutkimuksesta, tulee olemaan vähemmän tuotekehitystä, vähemmän soveltavaa tutki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

musta. Yliopistojen professorit lähtevät ulkomaille työn perässä tällä hetkellä, niin että se tunnelma on tosi näköalaton ja surullinen siellä. Hallitus on siitä vastuussa. Tuhannet sellaiset ihmiset saavat kenkää, jotka luovat Suomelle kilpailukykyä. Onko tälle mahdollista luoda joitain vaihtoehtoja?

Vihreiden ajatus on siis, että luotaisiin sosiaaliturvasta kannustavampaa, vauhditettaisiin perustulokokeilua, (Ben Zyskowiec: Missä on ne mainostetut säästöt?) helpotetaan pk-yritysten työllistämistä, saadaan talouskasvua ja tehdään maltillisempaa politiikkaa täällä — ei leikata sellaisista asioista, jotka myös luovat kasvua — (Puhemies koputtaa) ja tehdään enemmän tilaa työllistämiselle ja sieltä tuleville tuloille.

16.16 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Julkisuudessa on paljon epäilty sitä, onko Timo Soini selkärankainen mies. Kyllä hän on. Hän käytti 3 minuutin demagogisen puheenvuoron, jossa haukkui kaiken, mikä liikkui, ja sen jälkeen poistui kuuntelematta vastauksia. Mutta siinä puheenvuorossa oli myös totuuden siemen. Nimitäin kannattavia yrityksiä tarvitaan. No, katsotaan ennusteita ensi vuodesta. 2000-luvun suurimmat osinkojuhlat ovat tulossa. Onko todella niin, että ministeri Soinin mielestä on aivan oikein, että samaan aikaan kun potkitaan ihmisiä pihalle, työttömyys kasvaa, tällainen osinkoilotulitus on edessä?

Siitä olen täysin samaa mieltä entisen oppositiojohtajan Timo Soinin kanssa, että alle 1 000 euroa tienaavilta ei saa, ei voi eikä pidä leikata. (Touko Aalto: Ei saa, ei voi, ei pidä!) Kaikissa näissä opposition budjettiesityksissä nimenomaan puututaan tähän. Nyt jos hän olisi yhtä selkärankainen (Puhemies koputtaa) kuin puheenvuorossaan, niin hän muuttaisi päätöksiä niin, että näiltä ei leikata, koska ei saa, ei voi eikä pidä leikata.

16.17 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon, että valtiovarainministeri nyökkää, jos on asiasta samaa mieltä. Onko kaikista tärkeintä saada nyt talous kasvuun ja työllisyys paranemaan? (Eduskunnasta: Ei nyökkää!) — Ei tullut nyökkäystä, mutta uskon kuitenkin teidän olevan samaa mieltä.

Vasemmistoliiton vaihtoehdossa on selkeä esitys. Me tarvitsemme kasvusysäyksen. Ja se kasvusysäys on mahdollista antaa alentamalla määräaikaisesti kaikkia arvonlisäverokantoja. Arvonlisäverotus syö yrittämistä, se syö ostovoimaa, se hyydyttää investointeja. (Ari Jalonon: Viimeksi just nostitte!) Sen vuoksi tämä arvonlisäveron alentaminen ei kiristä veroastetta, se tekee meidän vaihtoehtobudjetistamme veroastetta keventävän. Mutta tärkeintä siinä on työllisyyden parantaminen ja talouskasvun käynnistäminen. Sitä Suomi tarvitsee, ei tämän leikkaus- ja kurjistuspolitiikan jatkamista.

16.18 Matti Vanhanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus ei ole kiristämässä arvonlisäverotusta, niin kuin taisi edellinen hallitus tehdä.

Tähän Sitra-esitykseen: Oppositio ajaa sitä, että Sitran pääomasta siis puolet siirrettäisiin. Te koette sen niin, että se on kertaluontoinen tulo valtion budjettiin, mutta se on pysyvä menetys t&k-toimintaan, tutkimus- ja kehitystoimintaan. Koko Sitra saa tulonsa näiden pääomien tuloista, ei siellä muita merkittäviä tuloja ole, ja myisitte nyt puolet siitä omaisuudesta, kun pörssikurssit ovat alhaalla. En minä ymmärrä tämän taloudenpidon pitkäjänteisyyttä ja viisautta lainkaan. Meillä on joulukuussa Sitran kokous. Siellä varmaan joudutaan keskustelemaan tästä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Yritysten investointien ja työllistämisen kannalta tarvitaan liiketoiminnan kannattavuuden parantamista, johon SDP:n esityksessä pyritään, mutta siihen ajatukseen, että se voitaisiin valtion budjetilla tehdä merkittävässä ja vaikuttavassa määrin, en usko. (Puhemies koputtaa) Kilpailukyvyyn parantamisen ja kannattavuuden parantamisen täytyy tapahtua siellä liiketoiminnan muilla ehdoilla, (Puhemies koputtaa) ja sen lisäksi tarvitaan sellaista politiikkaa myös suhteessa (Puhemies: Aika!) pääomaan, että se kannustaa riskinottoon, ja siltä te olette viemässä pohjaa pois.

16.20 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): arvoisa puhemies! Täällä on kovasti paheksuttu sitä, että sosialidemokraatit laittavat taseet töihin. Tätähän pääministeri Sipilä on täällä hokenut, taseet töihin, ja nämä niin sanotut kärkihankkeet on tarkoitus rahoittaa omaisuutta myymällä. (Matti Vanhanen: T&k-rahats!) Tämä omaisuuden myynti näiden kyseenalaisten kärkihankkeiden rahoittamiseksi nousee käsittääkseni noin 700 miljoonaan euroon, joka on kuitenkin kaksi kertaa suurempi summa kuin mitä Sitran taseesta pantaisiin töihin, joten miten teillä on otsaa tätä paheksua? Ei aiheuta mitään vahinkoa Sitralle eikä kenellekään, jos tästä rahasäiliöstä jää vielä puolet jäljelle. Luultavasti te vain siksi motkotatte, että teitä vain harmittaa, ettette ole itse hoksanneet tällaista keinoa. Ja ero, edustaja Kääriäinen, Tekesiin on se, että tässä on kyse vain Sitran ylisuuresta omaisuudesta. Te olette leikanneet valtavat määrät Tekesin myöntövaltuuksia, joita palautamme siihen tarkoitukseen, pienten ja keskisuurten yritysten auttamiseen, ja sen hallitus on täysin laiminlyönyt. Meillä on 140 miljoonan euron yrittäjäpaketti täällä nimenomaan pienille ja keskisuurille yrityksille.

16.21 Ben Zyskowitz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Ville Niinistö esitellessään vihreiden vaihtoehdon puhui kyllä niin kauniisti ja myös niin propagandistisesti, että edustajat Soini ja Arhinmäki joutavat eläkkeelle, kyllä Ville Niinistö on tämän salin johtava populist. Siitä hän ei puhunut mitään, että tällä vaalikaudella Vihreät käyttää valtion menoihin 2 000 miljoonaa euroa enemmän kuin hallitus. Sen sijaan hän väittää täällä keskustelussa, että vihreät ovat esittäneet vaihtoehtoisia säästöjä. No, minä olen lukenut tämän teidän pumakkanne, ja täällä kyllä 20 miljoonaa otatte gynekologeilla käyviltä naisilta ja 5 miljoonaa armeijalta. Muita vaihtoehtoisia säästöjä en ole löytänyt, joilla te korvaatte satojen miljoonien eurojen säästöt. Teillä on tämä hokkuspokkustempu, jota te tarjoatte: kilometrikorvaukset. Voisitteko te ihan rautalangasta selittää, miten se, että kilometrikorvauksia — joista suurimman osan yksityinen työnantaja maksaa yksityiselle työntekijälle — leikataan, tuo 140 miljoonan euron säästön valtiolle?

16.22 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos minun tukiopeukseni ei riitä edustaja Zyskowitzille, hän voi käydä valtiovarainministeriössä asiantuntijoiden kanssa tämän läpi, koska tämä on alun perin valtiovarainministeriön viime kaudella tekemä ehdotus. Viime hallitus, mukaan lukien kokoomus, oli viemässä sitä eteenpäin, kunnes neuvotteluissa sitten ehdotuksista vetäännyttiin. Me olemme jatkaneet siltä pohjalta tämän ehdotuksen kehittämistä.

Meidän ehdotuksessamme idea on se, että kilometrikorvaus on työssä tapahtuvaa ajoa, jossa tällä hetkellä se, joka ajaa vuodessa hyvin paljon, pääsee tienaamaan rahaa sen jälkeen, kun se auton arvo on kuoletettu, joka lasketaan hänelle hyvin edullisesti. Onko kokoomus sellainen puolue, jonka mielestä veronmaksajien rahoja, siis tässä on kysymys ve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

ronmaksajien rahoista, annetaan verotuksiin henkilöille, jotka tienaaavalla sillällä, vaikka se ei ole tämän verotuen alkuperäinen tarkoitus? Kannatatteko verotukea ihmisille vastoin tämän verovähennyksen perustetta? Onko kokoomus näin höveli puolue, että annetaan veronmaksajien rahaa ihmisille noin vain?

16.23 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kilometrikorvauksessa saattaa olla ylikompensaatiota — keskustellaan siitä. Mutta teidän piti nyt rautalangasta vääntää minulle se, sillä jos tässä maassa maksetaan vähän yli miljardi kilometrikorvauksia ja aivan valtaosa niistä ei mene virkamiesten virka-ajojen korvaamiseen vaan menee yksityisten työntekijöiden yksityisiltä työnantajilta saamiin kilometrikorvauksiin, niin miten te sieltä tämän 140 miljoonaa euroa valtiolle säästätte? Tämä on sellainen hokkuspokkustemppu, joka — jotta ymmärtäisin — teidän pitää todella rautalangalla avata.

Mitä tulee näihin työryhmiin, niin ympäristöministeriön työryhmä selvitteli näitä niin sanottuja ympäristölle haitallisia verotukia, ja kun se päätyi 170 miljoonaan euroon, niin se nimenomaan puhui yksityissektorin kilometrikorvauksista, valtaosin. Eivät ne virkamiehet aja niin paljon työnantajan piikkiin kunnissa tai valtiolla, että sieltä tämä 140 miljoonaa, mitä nyt esitätte, olisi saavutettavissa. Mutta ehkä avaatte tämän mallin, jos saatte vielä puheenvuoron.

16.24 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensiksi on kyllä koskettavaa kuunnella, miten täällä hallitus miettii sitä, miten voidaan turvata t&k-resursit, ja samalla te teette näin huomattavia leikkauksia, mitä teette.

Tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtajana olen joutunut kuuntelemaan niitä asiantuntijoita, joita on käynyt meidän valiokunnassamme, ja se ei kyllä ole kaunista kuunneltavaa hallituksen kannalta. En lähde sitä toistamaan, mutta teidän puheenne ja tekonne tältä osin eivät ihan täsmää, ainakaan tänään.

Mitä tulee tähän kilometrikorvauskeskusteluun, niin siitäkö ei ollut mitään sovintoa viime vaalikaudella? Se johtui just, edustaja Niinistö, siitä, että ne laskelmat eivät kaikilta osin ainakaan tyydyttäneet kaikkia eivätkä ne seuraamukset: se teidän ehdotuksennehan johtaa siihen, että esimerkiksi pääkaupunkiseudulla ne lapsiperheet, jotka tarvitsevat autoa siihen, että vievät lapset kouluun, päiväkotiin turvallisesti, menevät töihin, eivät sen jälkeen enää pääse niihin. Se teidän ehdotuksenne ei ole hyvä.

Edustaja Aalto kertoi aikaisemmin, että te haluatte just kaupungeista leikata. Kyllä kaupungeissakin tänä päivänä ikävä kyllä tarvitaan autoa aika moneen.

16.25 Markku Rossi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Enpä nyt tuohon kilometrikorvausasiaan mene. Se on varmasti juuri, niin kuin on todettu, yksi silmäkääntötemppu kaiken kaikkiaan.

Arvoisa puhemies! Hallitushan on esittänyt omat vaihtoehdot: tämän keltaisen kirjan. Tämä on ensi vuoden talousarvioesitys, joka tuodaan kohta päätettäväksi saliin. Sipilän hallitus ei ole leikannut vielä yhtään mitään, me elämme edelleen entisen valtiovarainministerin, edustaja Rinteen, budjettikautta. Tämäkin on hyvä kaikkien tietää ja tiedostaa.

Me olemme esittämässä työn ja tuottavuuden parantamiseen erilaisia keinoja, malleja, joihinka toivottavasti myös työmarkkinoilla löytyy vastausta, koska siellä todellakin on avaimet kädessä. SDP elää Rinteen mallilla, vihreillä tuntuu olevan Tervalan malli, ja va-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

semmistoliitolla se onkin tämä Syrizan malli. Nimittäin kun te esitätte vielä kuuden tunnin työpäivää, niin miksette kokeile omassa puoluetoimistossanne? Rahoittakaa vielä velalla se, niin näkee, mitenkä tuottavuus paranee.

16.26 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Toivoisin, että keskustelu palaisi syvällisemmin arvovalintoihin, joita eri eduskuntaryhmät tekevät. (Matti Vanhanen: Se on se promille, solidaarisuusvero!) — Ei saa häiritä puhujaa, edustaja Vanhanen. (Naurua — Puhemies koputtaa)

Näihin arvovalintoihin. Kansalaiset kysyvät minulta: Jukka, mitkä ovat demareiden viisi kärjessä? Työllisyys ja investointi, 600 miljoonaa euroa. Toisena eläkeläisten veronkevennykset tuovat samalle viivalle palkansaajien kanssa. (Matti Vanhanen: Kunnilta rahaa!) Kolme: koulukseen ja tutkimukseen tehty leikkaukset perutaan. Neljäntenä meillä on yrittäjäohjelma, kymmenen kohdan yrittäjyysohjelma, johon on jo viitattu: ensimmäisen työntekijän palkkaaminen, vientiveturiyritykset ja niin edelleen. Viidentenä vastuullinen vaihtoehto: vähemmän velkaa kuin hallitus.

Nämä ovat sosialidemokraattien arvovalinnat, (Puhemies koputtaa) viisi kärjessä, five top, Stubb.

16.28 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! En yhtään ihmettele, miksi ministerit poistuvat yksi toisensa jälkeen, koska tässä sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetissa on suuri uskottavuusongelma.

Täällä entinen ministeri puhui siitä, että tutkimuksesta ei leikata. Itse leikkasitte viime hallituskautena 1,7 miljardia juuri koulutuksesta. Tänäkin vuonna me nimenomaan niitämme sitä, mitä kylvitte viime kautena.

Toisekseen tämä 500 miljoonaa on tämmöistä kikkailurahaa, mitä te ottaisitte syömävelkaa Sitran taseesta, Suomen Pankista.

Yksi asia jäi käsittelemättä: Finnfundin rahasta te haluaisitte siirtää 90 miljoonaa menoksi budjettikehykseen, vaikka te tiedätte, että me emme voi siirtää sitä sijoitettua pääomarahaa kehyksen sisälle, vaikka se kuinka hyvä tarkoitus olisi laittaa kehitysapuun.

Itse olen samaa mieltä kyllä siitä oppositiopuolueiden kanssa, että suomalaisten kehitysapujärjestöjen määrärahalleikkaus on liian suuri, ja siinä mielessä olen murheissani, jos tähän ei saada korjausta. Mutta emme me voi millään kikkailurahalla sitä tehdä. Meidän pitää aidosti nähdä ne vaihtoehdot, miten me tämän budjetin sisällä saamme rahan liikkumaan tai lisääntymään. Ei se tule tällaisella populismilla, mitä te olette esittäneet tänään.

16.29 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen yrittänyt opetella varsinkin tätä demarien vaihtoehtobudjettia, mutta kun tätä katsoo, niin täällä on huomattavia — mihin edustaja Vanhanen jo aiemmin viittasi — todella kovia veronkiristyksiä yritystoiminnalle joko suoraan tai välillisesti. Minua kiinnostaisi tietää, millä tavalla te olette arvioineet tämän satojen miljoonien veronkiristyksen, joka kohdistuu joko yrity maailman rahoitukseen tai sitten osingonjakoon, työllisyysvaikutukset, koska on aivan olennainen kysymys tässä kokonaisuutta silmällä pitäen, millä tavalla nämä vaikutukset on (Keskeltä: Kuinka moni firma pysyy Suomessa?) tässä yhteydessä arvioitu, jotta me voimme arvioida sitä, ovatko nämä ehdotukset ylipäättään lainkaan realistisella pohjalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

16.30 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jotta se työpaikka voi syntyä, tarvitaan kannattavaa liiketoimintaa. SDP:n vaihtoehto parantaa suomalaisten yritysten, erityisesti pienten ja keski suurten yritysten, kannattavuutta, (Teuvo Hakkarainen: Miten?) työpaikka syntyy helpommin. Käykö tämä teille? Käykö yrityksille alhaisemmat kustannukset, jotta työllistäminen olisi kannattavampaa?

Arvoisa puhemies! Nyt on löytynyt sitten kohta, josta perussuomalaiset ja porvarit ovat samaa mieltä, nimittäin he puolustavat rikkaan säätiön pääomia — nimittäin tämän Sitran. Ja ei ihme, että Matti Vanhanen puolustaa, hänhän on sen hallintoneuvoston puheenjohtaja. Viime vuonna Sitran ylijäämä oli 15 miljoonaa. Nyt tämä tase töihin on 350 miljoonaa — sinne edelleen jää puolet. Se riittää Sitran toimintojen rahoittamiseen. (Ben Zyskowiec: Se riittää teille sitten ensi vuoden leikkauksiin!) Eikö käy? Ja vielä kerran: tase töihin työllistäviin investointeihin. Tästähän keskusta on puhunut. Miksei tämä käy?

Arvoisa puhemies! Eläkkeensaajien verotus. (Puhemies koputtaa) Stubbin perusfilosofia oli: samalle viivalle. (Puhemies: Aika!) Käykö tämä esitys nyt?

16.31 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos tämä keskustelu vielä tuntuu kansalaisista sirkukselta, niin se varmasti johtuu siitä, että meillä on vasemmisto-oppositiossa taikureita, jotka pystyvät hatusta vetämään rahaa valtiolle. (Timo Harakka: ...pellejä!) Se on sinänsä... — En tiedä siitä, edustaja Harakka. Ehkä niitähän, se on teidän arvioitavissanne.

Tässä on yksi asia, joka yhdistää kaikkia viittä oppositiopuoluetta ja heidän vaihtoehtobudjettejaan: kaikki haluavat lisää rahaa kehitysapuun, kaikki ovat valmiita laittamaan suomalaisten veronmaksajien rahaa muille maille vierahille. Edustaja Haglund: Kyllä perussuomalaisten tavoitteissa ollut kehitysavun leikkaaminen toteutuu. Me käytämme kansan antamaa valtaa, ja se on oikein. Te haluaisitte laittaa sinne kymmeniä miljoonia lisää, vasemmistoliitossa halutaan laittaa 300 miljoonaa. Tämähän on se teidän vaihtoehtonne, että syydetään rahat muille maille vierahille? Perussuomalaiset ei tätä kannata, hallitus ei tällaista linjaa kannata.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan vielä yksi vastauspuheenvuoro, edustaja Haatainen, ja sen jälkeen 3 minuuttia, ministeri Stubb. Mutta sen jälkeen me vielä jatkamme, koska täällä tuntuu olevan tätä keskustelutarvetta.

16.32 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansalaisten pitää kokea, että päätökset, joita tehdään, ovat oikeudenmukaisia. SDP pitää oikeudenmukaisuutta lähtökohtana, ja siitä syystä me emme verotuksessa halua nostaa tuloveroa mutta sen sijaan me haluamme laajentaa veropohjaa ja verotaakkaa omistajille.

Mutta mitä tekee hallitus? Hallitus menee nimenomaan sairaiden ja ikääntyneiden ihmisten kukkarolle. Hallitus on tuomassa esityksen, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelumaksuja nostetaan lähes 30 prosenttia. Sinne tulee tasokorotus plus indeksikorotus, ja tämä yhteensä on lähes 30 prosenttia. Tätä ei voi pitää oikeana.

Ja nyt, kun ministeri Mäntylä on paikalla, haluaisin nyt vielä täsmennyksen tähän eläkkeensaajien asumistukeen, koska sanoitte, että sitä nyt ei leikata. Täällä esityksessä sanotaan, että eläkeläisiin kohdistuu 9 miljoonalla eurolla säästöjä, mutta tästä lakiesityksestä ei käy ilmi, kuinka tämä kohdistuu yksittäisiin kansalaisiin. Ja haluaisin kuulla nyt, (Puhe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

mies koputtaa) miten tämä kohdentuu, koska kyllähän tässä leikkauksesta nyt edelleenkin on kysymys, toisin kuin on annettu ymmärtää (Puhemies: Aika!) julkisuudessa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Jatkamme debattia tuohon kello 17:ään, ja sen jälkeen sitten ministeri Stubb vastaa.

16.34 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! SDP aikoo tehdä ansio- ja eläketuloerotuksen kevennykset kuntien kukkarolla. Haluankin kysyä ihan suoraan SDP:ltä ja toivon vastausta: haluaako SDP leikata kuntapalveluista, vai haluatteko nostaa kunnallisveroa, tasaveroa, joka koskee kaikkia, pienituloisiakin?

Sitten haluaisin tietää, miksi te ajattelette, että harmaan talouden torjunnasta yhtäkkiä saataisiin 20 miljoonalla 200 miljoonaa, kun teillä oli edellinen valtiovarainministeri ja tuloksena usein oli se, että esimerkiksi eläkeläisen tai työttömän ei kannata ottaa vapaaehtoistyötä vastaan, koska kilometrikorvaukset ovat nykyään verotettavaa tuloa. Miksi te ette tehneet näitä uudistuksia silloin, jos se kerran oli niin kannattavaa?

Työllisyyteen mallien etsiminen on erittäin hyvä asia. Rinteen työllistämismallissa 6 kuukauden työttömyyden jälkeen saisi työllistämissetelin, joka olisi noin 700 euroa. Kuitenkin viime kaudella, kun teillä oli oma työministeri, (Puhemies: Aika!) heikensitte palkkatukea niin, että täytyi olla (Puhemies: Aika!) 500 plus 300 päivää. Miksi teitte näin päin silloin?

16.35 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy ensinnäkin tästä kuntataloudesta sanoa, että se on kyllä totta, että me haluamme pieni- ja keskituloisille eläkkeensaajille enemmän rahaa käteen eläkkeestä, toisin kuin keskusta. Mutta niitä rahoja ei oteta kuntataloudesta, koska meidän vaihtoehdossamme kuntatalous on lievästi parempi kuin hallituksen esityksessä.

Vielä tämä harmaa talous. Meillä on 20 kohdan ohjelma. Jos te tämän toteutatte, tuotot tulevat. Ja kysyn: viime kaudella te, kun teitte vaihtoehtobudjetin, esititte, että sieltä harmaasta taloudesta otetaan 300 miljoonaa, ettekä esittäneet minkäänlaista ohjelmaa, millä se otetaan. (Timo Harakka: 600 miljoonaa!) — 600 miljoonaa, oliko näin? 600 miljoonaa keskusta esitti viime kaudella, että rahaa otetaan hatusta.

Arvoisa puhemies! Surullista tässä keskustelussa on ollut se, että koko syksyn hallituspuolueiden edustajat ovat sanoneet, että pitäisi puhua isosta kuvasta. Nyt kun me tuomme ison kuvan, esitämme kokonaisvaihtoehdon, niin täällä jopa entinen pääministeri keskittyy pikku yksityiskohtiin. Surullinen asia. Käykö tämä meidän vaihtoehtomme: enemmän käteen palkasta, eläkkeestä, vähemmän velkaa, oikeudenmukaisempi sopeutus? Nyt se on teidän käytettävissänne, arvoisa hallitus.

16.36 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Soini, juuri ennen kuin marssi täältä salista ulos, kysyi, mikä on tämä sosialidemokraattien ja opposition vaihtoehto. Samaa täällä ovat kysyneet useat hallituspuolueen edustajat, mikä on meidän vaihtoehtomme suhteessa hallituksen harjoittamaan politiikkaan. No, minä mielelläni sen teille kerron.

Hallituksen budjettipoliittinen vaihtoehto tuntuu olevan leikkaaminen, leikkaaminen ja leikkaaminen, ja opposition vaihtoehto on se, että laitetaan rahaa kasvuun ja työllisyyteen. Meidän budjettimme, vaihtoehtobudjettimme, on realistinen. Se ottaa vähemmän velkaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

kuin mitä hallitus tekee, ja me panostamme huomattavasti enemmän työllisyyteen, kasvua edistäviin toimiin, investointeihin, tulevaisuuteen ja perumme näitä hallituksen hyvin epäoikeudenmukaisia leikkauksia. Meillä on selkeä, uskottava vaihtoehto, ja todellakin toivon, että niin ministeri Soini, valtiovarainministeri Stubb kuin pääministeri Sipilä ja hallituspuolueiden edustajat oikeasti perehtyvät tähän vaihtoehtobudjettiin, (Puhemies koputtaa) lukevat sen niin, että me voimme käydä asiallista keskustelua tässä (Puhemies: Aika!) salissa.

16.38 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Rossi nosti esille vasemmistoliiton ehdotuksen 6 tunnin työpäivän kokeilusta. Minä en tiedä, tietääkö edustaja Rossi, kuinka paljon eri työpahoinvoinnin (Anne Kalmari: Eiköhän läheta kotiin, täs on oltu jo yliaikaa!) muodot maksavat yhteiskunnalle vuositasolla. THL:n arviota mukaan puhutaan jopa 40 miljardista. Tai tietääkö edustaja Rossi myöskään sitä, että ajatus ei ole mitenkään uusi Suomessa? Sitä on kokeiltu täälläkin 90-luvulla, ja vielä viime kaudella suurin osa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan jäsenistä itse asiassa kannatti 6 tunnin työpäivän kokeilua. Tätä on myöskin kokeiltu esimerkiksi naapurimaassamme Ruotsissa, jossa siitä on saatu erittäin hyviä tuloksia. Sairauspoissaolot (Maria Tolppanen: Osa-aikatyöhön kaikki, sillähän sitä eletään!) ovat vähentyneet ja työntekijöiden tehokkuus sitä kautta kasvanut. Eli jos hallitus kerran kannattaa tätä kokeilukulttuuria, niin miksi te ette ole sitten valmiita edes selvittämään ja kokeilemaan tämän tyyppistä mallia, varsinkin kun sillä on saatu erittäin (Puhemies koputtaa) hyviä tuloksia muissa maissa? (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Viitanen. (Hälinää) — Hiljaa!

16.39 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minä olen ollut tämän keskustelun aikana hyvin hämmentynyt siitä ylimielisyydestä, mitä hallituspuolueet täällä ovat osoittaneet opposition vaihtoehtoa kohtaan. (Välihuutoja) Milloin naureskellaan, milloin vähätellään, milloin häivytään sitten pois salista ministereiden toimesta. Minä olen oikeasti, arvoisa rouva puhemies, hyvin hämmentynyt ministeri Soinista. Hän kävi haukkumassa päin naamaa opposition, naureskeli ylimielisesti opposition esityksille ja lähti pois salista. Hän muun muassa sanoi, että harmaan talouden torjunta on hattutempu, vai mikä se oli. Teillä itsellänne oli 200 miljoonaa harmaan talouden tuotto, ja kun tulitte hallitukseen, leikkasitte niitä toimintarahoja. (Eduskunnasta: Ei ole leikattu!)

Olisin, puhemies, toivonut, että esimerkiksi Soini olisi jäänyt tänne kertomaan, miksi perussuomalaiset hyväksyvät eläkkeensaajien tukiin kohdistuvat leikkaukset. Puhemies, minä olen nyt huolissani. Täällä perussuomalainen ministeri juuri äsken kertoi, että toisin kuin meille kerrottiin täällä eilen, hallitus on nyt leikkaamassa eläkkeensaajien asumistukea. Äsken tuli siitä selkeä tieto, ja tämä on todella pöyristyttävää ja täysin päinvastoin kuin missä tiedossa eilen olimme, kun valtiovarainministeri Stubb täällä esitteli talousarviota täydentävää esitystä. (Puhemies: Aika!) Olisi ollut kohtuullista kertoa.

16.40 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me emme ole täällä naureskelleet emmekä millään tapaa olleet ylimielisiä tai asiattomia tai sulkeneet korviamme opposition palautteelta. Me olemme istuneet täällä eri tilanteissa kymmeniä tunteja,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

kuulleet satoja puheenvuoroja teidän vaihtoehtoistanne. Kysymys on vain siitä, että me emme oikein usko niiden käytännön toimivuuteen.

Haluan vastata tähän Gustafssonin esittämän haasteeseen arvoista ja kysymykseen siitä, mitä arvoja me siis tässä esitämme ja edustamme. Ihan niitä samoja, mistä me puhuimme silloin jo vaalikauden avauspuheenvuorossa: vastuullisuutta, ahkeruutta, mahdollisuuksien tasa-arvoa, uudistusmielisyyttä ja kansallisen edun puolustamista. Näitä arvoja me edustamme, ja näitä arvoja edustaa Suomen hallitus. Me olemme luvanneet, että me emme korota veroja, ei kerta kaikkiaan enempää veroja tähän maahan. Siitä me pidämme kiinni, ja se on jo arvovalinta. Jos se teidän mielestänne on huono arvovalinta, niin muistutan, että tämä on se arvovalinta, joka voitti vaalit.

16.41 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Täällä on kuultu skaalattua tuotua kilometrikorvauksista. Haluaisin nähdä sen yrittäjän, myyntimiehen tai sorateiden sankarin, joka kilometrikorvauksilla tekee ihan aidosti tuloa. En ymmärrä, mikä on vihreillä vaikeus hyväksyä kilometrikorvausta, koska kun se raha ei oikein tahdo riittää, niin silloin auto pyritään valitsemaan niin, että se on mahdollisimman edullinen ja mahdollisimman vähäpäästöinen, jolloin ratkaisu on ympäristön kannalta hyvä vaihtoehto.

Sitten tähän Finnfundiin. Opposition puolelta haluaisin vaikka Niinistöltä kuulla, mikä teitä Finnfundissa häiritsee. Tavoite on köyhyyden vähentäminen, tavoite on rahoittaa kehityksessä toimivia yrityksiä. Finnfundia on rahoitettu vuodesta 80 lähtien 163 miljoonalla eurolla, ja tase on kasvanut 250 miljoonaa euroa. Eli se tuottaa, ja se tuottaa (Puhemies koputtaa) nimenomaan hyvinvointia sinne (Puhemies: Aika!) kehityksessä, ja se on tuloksellista toimintaa.

16.42 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sen lisäksi, että meillä on vielä kahvit juomatta edustaja Satosen kanssa automaattisten vakauttajien ja elvytyksen erosta, niin edustaja Zyskowiczin ja edustaja Kiurun kanssa pitää käydä vielä läpi tämä kilometrikorvausasia. Siis työnantaja voi maksaa työntekijälle korvausta, kun työntekijä tekee työmatkan omalla autolla. Näin. Verottomana maksettavan korvauksen suuruus määritellään vuosittain Verohallinnossa. Tänä vuonna korvauksen perussumma on 0,44 euroa per kilometri, ja ylikompensaatio syntyy siis monesta syystä. Ensinnäkin, korvausten laskennassa ei oteta laisinkaan huomioon yksityisajojen osuutta, joita on kuitenkin valtaosa ajokilometreistä. Toisekseen, auton hankintaa korvataan senkin jälkeen, kun kiinteät kustannukset on keskimäärin korvattu. Ja kolmanneksi, voidaan perustellusti sanoa, että kiinteät kustannukset on arvioitu verrattain korkeiksi, kun on lähtökohtana uusien autojen keskihinta, joka on yli 30 000 euroa. Kysymys on arvovalinnasta: nipistetäänkö pikkuisen siitä kilometrikorvauksen ylikompensaatista vai (Puhemies koputtaa) 200 miljoonaa koulutuksesta? (Hälinää — Ben Zyskowicz: Mistä se 140 miljoonaa tulee?)

16.43 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin edustaja... (Hälinää) — Voisiko saada pienen hiljaisuuden? — Edustaja Kalmarille toteaisin, että me sosialidemokraatit näemme sen, että jokaiselle, joka tarvitsee sosiaali- ja terveyspalveluita, pitää ne turvata, emmekä me ole valmiit nostamaan asiakasmaksuja 30 prosenttia, kuten nyt keskusta, kokoomus ja perussuomalaiset tekevät, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että entistä vaikeampi on näitä palveluita tulevaisuudessa näiden ihmisten hankkia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Ja ministeri Mäntylä, kun olette paikalla ja totesitte tuossa aikaisemmin, ettei asumistukea kuitenkaan leikata: Meillä on tänään tulossa vielä eduskunnan käsittelyyn lainsäädäntöesitys, jossa todetaan, että asumistukea leikataan 4,6 miljoonalla ja vuositasolla 9 miljoonalla, ja tämän esityksen perusteluissa todetaan muun muassa siitä, että tämä tulee lisäämään toimeentulotuen hakijoiden määrää ja toimeentulotukihakemuksia. Arvoisa ministeri, mitä tämä käytännössä tarkoittaa? Te puhutte ristiin. (Puhemies koputtaa) Välillä sanotte, että ei leikata, ja toisaalta kaikki teidän esityksenne osoittavat, että leikkauksia tapahtuu. (Antti Lindtman: Se on vatulointia!)

16.45 Stefan Wallin r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palataan hetkeksi liikenteeseen ja autoverotukseen, johon hallitus esittää merkittäviä lievennyksiä: noin 200 miljoonaa euroa hallituskauden aikana ja ensi vuoden osalta noin 31 miljoonaa.

Veronmaksajain Keskusliitto toteaa omassa lausunnossaan, että vaikka suunta autoveron alennuksessa on oikea, muutosten käytännön vaikutukset ovat vähäiset. Ja Autoliitto puolestaan toteaa, että autonomistajan kannalta olisi tärkeää, että verotus olisi johdonmukaista, ja että tämä esitetty muutos ei poista niitä epävarmuustekijöitä, jotka uhkaavat nykymuotoisen autoverotuksen tulevaisuutta, ja näiltä osin spekulatiot ja markkinahäiriöitten riski jatkuvat myös tämän muutoksen jälkeen.

Ruotsalaisen eduskuntaryhmän mukaan hallituksen esittämä 31 miljoonan euron alentaminen ensi vuoden osalta pitäisi sen sijaan kohdentaa sellaisiin toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat suoraan työllisyyteen ja sitä kautta verotulojen kasvamiseen. Olisi mukava kuulla hallituksen ajatukset tästä esityksestä.

16.46 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä Rinne alussa ihmetteli sitä ja oikeastaan arvosteli hallitusta siitä, että se lietsoo eripuraa ja eripuraisuuden tunnetta. Samoin edustaja Viitanen totesi, että täällä vain ministeri haukkuu ja ei oteta vakavasti.

Minä olen itse kirjannut tähän demareiden kannanottoja siitä, mitä täällä on tänään sanottu: "Hallitus valehtelee." "Kuinka te kehtaatte", on yleisin, mitä te täällä teette. (Sosialidemokraattien ryhmästä: Se on Soinin!) Täällä oli... (Välihuutoja) — Minä kerron, mitä tänään täällä on puhuttu. — "Miten teillä on otsaa?" "Harmittaa." "Motkotatte." Miten te itse puhutte meille? Eikö meidän olisi aika keskustella asianmukaisesti? Minä olen ainakin tottunut tiukastikin olemaan eri mieltä, mutta lopetetaan tällaiset motkottaa-ilmaukset. Ja erittäin syvästi paheksun Rinteen huutamista "valehtelee". Tälläkö tavalla täällä saa puhua?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Rinne.

16.47 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä tuli hieman yllättäen, koska en ollut pyytänyt puheenvuoroa, mutta voin kyllä jatkaa tästä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Kyllä te äsken pyysitte. (Naurua)

Uskon tämän, että olen pyytänyt, vaikka en tiedäkään. (Välihuutoja — Markku Pakkanen: Voit pyytää vaikka anteeksi!) — Arvoisa puhemies, pahoittelen sitä valehtelu-sanaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Se oli huono sana tässä yhteydessä, lipsahdus. Ehkä olisi ollut parempi todeta, että täällä on käytetty vähän totuutta tänään.

16.47 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä puhuttiin arvo-na kansallisesta edusta ja sen puolustamisesta. Minun mielestäni yksi tärkeä asia tässä on koulutuksen ja tutkimuksen puolustaminen.

Nyt, kun Pariisin ilmastokokouksessa toivottavasti ja todennäköisesti saamme sellaisen sopimuksen aikaan, joka tulee merkitsemään sitä, että ilmastomyönteiset investoinnit maailmalla nelinkertaistuvat, Suomen pitää pystyä olemaan mukana tässä kehityksessä, tarjoamaan energiatehokkaita investointeja, uusiutuvaa energiaa. Tätä emme voi tehdä, jos me ajamme koulutuksen ja tutkimuksen alas. Meidän on päästävä jälleen kärkeen tutkimuksessa ja koulutuksessa. Se on ainoa tapa pärjätä kansainvälisessä kilpailussa ja saada niitä kauan kaivattuja ja tarpeellisia työpaikkoja Suomeen.

16.48 Hanna Halmeenpää vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä useat hallituspuolueiden edustajat ovat kyseenalaistaneet kilometrikorvauksen ylikompensaa-tion ja matkakorvauksen kohtuullistamista. (Ben Zyskowicz: Ei, vaan miten tulee se 140 miljoonaa?) Täällä jopa todettiin, että tämä olisi merkki maaseudun vihaamisesta — edus-taja Mattila taisi näin sieltä välihuudella. Jos tämä on merkki maaseudun vihaamisesta, niin ovatko hallituksen koulutusleikkaukset merkki koulujen, korkeakoulujen ja päiväkotien vihaamisesta, kysyn vain. (Ben Zyskowicz: Sitähän te väitätte!)

Asun itse sorateiden varrella 550 kilometrin päässä työpaikastani ja tiedän kyllä, mitä ne kilometrikorvaukset ovat. Emme ole esittäneet niiden leikkaamista niin, ettei kohtuullista korvausta työmatka-ajosta saisi, vaan olemme esittäneet sen ylimääräisen osan leikkaus-ta, ja se on paljon vähemmän haitallinen leikkaus kuin teidän kaikki esittämänne leikkauk-set koulutukseen ja varhaiskasvatukseen. (Ben Zyskowicz: Kertokaa, miten se 140 miljoonaa tulee!) Niitä me emme, edustaja Kiuru, hyväksy. (Hälinää — Puhemies koputtaa)

16.49 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! (Hälinää — Puhemies koputtaa) Ensinnäkin edustaja Kiljuselle näistä kuntien asiakasmaksuista. Jos oikein muistan, niin te kuitenkin korotitte niitä viime kaudella ja pyritte vielä sitten poista-maan saman summan pois valtionosuuksista. (Sosialidemokraattien ryhmästä: Mitäs te teette?)

Mutta sitten ihan kysymyksenä tähän 150 miljoonaan euroon. Siis kunnallisveron perus-vähennystä esitätte korotettavaksi 150 miljoonalla eurolla, ja sitä ei kompensoida kunnille. (Välihuutoja) — Sitten olen lukenut hiukan huonosti, mutta millä tavalla se kompensoi-daan, koska muutoinhan se käytännössä nostaa todennäköisesti kunnallisverotasoa ja hei-kentää kuntataloutta kaiken kaikkiaan? On ehkä hyvä kuulla, millä tavalla olette ajatelleet sen kompensoitavan.

16.50 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä, että tämä kysymys tulee, sillä nimenomaisesti meidän esityksemme on kuntatalouden osalta lievästi myönteinen, ja positiivisella puolella olemme tehneet tarkan yhtälön, ja nämä ve-rotulomenetykset kunnille kompensoidaan. Ja tiedättekö, mitä nämä verotulomenetykset ovat, arvoisa hallitus? Ne tulevat siitä, että me haluamme antaa eläkkeensaajille kevyem-män verotuksen, me haluamme antaa pieni- ja keskituloliselle palkansaajalle kevyempää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

verotusta. Me haluamme oikaista sen epäsuhtaan, mitä hallitus on esimerkiksi nyt eläkkeensaajille tekemässä repimällä taas kerran epäoikeudenmukaisesti veroeron palkansaajaan. Tästä tulee se miinusmerkki sinne kuntapuolelle, mutta toisaalta meillä tulee plusmerkki kuntapuolelle. Me olemme tehneet tarkat laskelmat tässä, ja meidän kuntavaikutuksemme ovat lievästi myönteiset, eivät suinkaan pakkasen puolella.

16.51 Maria Tolppanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kilometrikorvaukset, työmatkakorvaukset. Ensinnäkin työmatkakorvaus haetaan verottajan kautta, sitä ei työnantaja maksa. Kilometrikorvauksen taas maksaa työnantaja silloin, kun tehdään reissuhommia ja lähdetään työpaikalta toiselle paikkakunnalle tekemään töitä. En tiedä, onko teistä kukaan tehnyt reissutöitä. Minä olen tehnyt. Siinä tilanteessa se, mitä sillä korvauksella saa, on se, että sillä saa bensat, sillä saa renkaat, sillä saa katsastuksen. Valitettavasti ei saa uutta autoa, vaan jatkuvasti oli autolaina päällä, koska auton pitää olla sen verran turvallinen silloin, kun sitä työtä tekee. Se siitä.

Mutta se, mikä vaihtoehtobudjeteissa on kaikissa hirveän hyvä asia, on se, että kaikki haluavat harmaaseen talouteen puuttua. Puututaan siihen. Viime kaudella te ette puuttuneet siihen. (Hälinää) Tein muun muassa esityksen verotuksesta konserniavustuksiin, mikä olisi tukkinut porsaanreiän, joka vie miljardin per vuosi veroparatiiseihin. Nyt siihen on jälleen kerran mahdollisuus. Kirjoittakaa lakialoite alle, niin saadaan se läpi nyt yhdessä.

16.52 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä nyt eduskunnan pöytäkirjoihin laittaa ihan ylös, että edellinen hallitus teki yhden arvokkaimista töistään juuri harmaan talouden kitkemiseksi. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan ohjelman — sitä ennen, 2007-vaalikaudelta — ehdotukset pantiin toimeen kokonaisuudessaan yhtä kohtaa lukuun ottamatta. 20 kohtaa, joihin liittyy muun muassa arvonlisäverotilijärjestelmän muutos rakennuksilla. Siihen liittyi myös tunnistekortit, jotka otettiin käyttöön, jotta saadaan näkyville rehelliset työntekijät ja yritykset. Ja se on tuottanut erittäin hyvin. 2 prosenttia nousevat edelleenkin verotulotilitykset, jos katsotte tilastoista ja Tilastokeskukselta, vaikka työttömyys lisääntyy. Eli tämä puree, ja jos toimia jatketaan, niin se tietenkin puree lisää. Mutta silloin ei saa leikata poliisin, Tullin, syyttäjien, oikeusviranomaisten rahoja, niin kuin hallituksen (Puhemies koputtaa) budjettiesitykseen kuuluu.

16.53 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin kuin edustaja Heinäluoma otti esille: Edellinen hallitus teki hartiavoimin töitä harmaan talouden kitkemiseksi, ja muun muassa entisen ministerin Ihalaisen kanssa istuttiin samassa työryhmässä, ja se kyllä tuotti tulosta. Silloinen hallitus panosti 20 miljoonaa vuosittain ja nimenomaan koko ketjulle, poliisille, syyttäjille, tuomioistuinlaitokselle, ulosotolle, verotuspuolelle ja niin edelleen. Nyt hallitus tekee ilmeisesti niin, että panostaa hiukan lisää poliisien voimavaroihin, ja se on hyvä asia. (Vasemmalta: Palauttaa!) Mutta pitäisi hoitaa se koko ketju, koska viime kädessä tässä on kysymys myös siitä, että kitkemällä harmaata taloutta me myös tuemme rehellisiä yrittäjiä, ja rehellistä yrittäjyyttä pitää tukea. Senkin takia ruotsalainen eduskuntaryhmä ehdottaa, että kotitalousvähennystä nostettaisiin 4 000 euroon, koska sekin on tapa kitkeä harmaata taloutta ja saada uusia työpaikkoja. Haluaisin kuulla, (Puhemies koputtaa) mikä on hallituksen kanta tähän asiaan. Oletteko arvioineet, kannattaako se tehdä näin?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Sitten edustaja Elolle olisi paljon asiaa tästä kehitysavusta... [Puhemies antoi puheenvuoron seuraavalle puhujalle.]

16.55 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on kuulut useissa puheenvuoroissa, että näissä esityksissä on myös höttöä. Tämän keskustelun pohjalta voisi päätellä niin, että mitä enemmän höttöä, sitä parempi mahdollisuus istua seuraavassa hallituksessa, koska tosiasia on se, että viime kaudella kaksi nykyisistä hallituspuolueista esitti vielä enemmän höttöä omissa vaihtoehtobudjeteissaan kuin nykyiset oppositiopuolueet. Perussuomalaisilla oli 200 miljoonaa harmaan talouden torjunnasta, ja me kuulumme tässä, että keskustalla oli jossain vaiheessa 600 miljoonaa. (Eero Heinäluoma: 600 miljoonaa!) — 600 miljoonaa. (Välihuutoja) — Anteeksi, saanko puhua loppuun?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Annetaan puheenvuoron käyttäjälle rauha puhua.

En halua ilkeillä tällä puheenvuorollani, mutta minä haluan edelleen painottaa sitä, että kun me teemme näitä arvioita, siis vaihtoehtobudjettia, yhtä lailla kuin hallitus tekee omaa budjettiaan, ne perustuvat arvioihin. Ja toivoisin, että me voisimme käydä asiallista (Puhemies koputtaa) ja rehellistä keskustelua.

16.56 Pirkko Mattila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Niinistö ehti täältä lähteä, mutta hän peräänkuulutti energiaremonttia täällä aiemmassa keskustelussa ja sanoi, että mitään ei ole tapahtunut tämän energiaremontin eteen. Kyllä vain on tapahtunut, vaikka vihreät itse eivät ole hallituksessa. Tässä on todellakin tehty jo hallitusohjelma, missä ovat biotalous ja puhtaat ratkaisut yhtenä kärkihankkeena, johon edustaja Myller myös viittasi. Mutta ei täällä ole koko koulutusta lopetettu. Ja meillä varmasti osaamista sitä varten on, ja on hienoa, että hallitus on lähtenyt sitten liikkeelle muun muassa strategisella otteella näihin muihinkin biotalouden väreihin.

Mutta kyllä minä vähän hämmästelen näiden vihreitten kommentteja tästä maaseudusta. Täällä tuli kommentti, että edustaja Aalto tuntee maaseudun, ne soratiet, kun hän viettää kesät Viitasaarella. Jos maaseudun tuntemisen kompetenssi on tällaisista kesäviitasaarelaisuudesta, niin kyllä te maatalousopiston tarpeessa olette.

16.57 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin toivon ministeri Mäntylältä selkeää vastausta tähän eläkeläisten asumistukiasiaan. Kiitos, että ministeri on täällä paikalla. Mutta toisaalta kiitän ministeri Mäntylää lämpimästi siitä, jos ja kun hän aikoo todella uudelleen pohtia tämän keliakiakorvauksen poiston. Me sosialidemokraatit varmasti kannatamme lämpimästi ministeriä tässä asiassa. (Eero Heinäluoma: Se on vaihtoehtobudjetissa!)

Mutta kun puhutaan taloudesta, niin olisi osattava laskea myöskin vaihtoehtoiskustannuksia. Me kaikki tiedämme, että terveyden ja hyvinvoinnin eriarvoistuminen tulee yhteiskunnalle todella kalliiksi. Hallituksen ensi vuoden talousarvio lisää terveys- ja hyvinvointieroja, ja tätä me sosialidemokraatit emme halua, sillä se on epäinhimillistä ja pidemmällä aikavälillä kaiken lisäksi yhteiskunnalle kallista. Suurin selittäjä terveys- ja hyvinvointieroille on henkilön tai perheen sosioekonominen asema. Sairausvakuutuksen lääke- ja matkakorvausten heikentäminen, indeksien leikkaukset ynnä muut osuvat samoille henkilöil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

le, ja näin ajetaan ihmisiä toimeentuloluukulle, (Puhemies: Aika!) mutta samalla heikennetään myöskin kotimaista kysyntää.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän vielä kaksi vastauspuheenvuoroa, minä jälkeen ministerin vastaus. Nämä kaksi henkilöä ovat edustaja Katainen ja edustaja Kankaanniemi. — Eliikkä olkaa hyvä.

16.58 Elsi Katainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän puheenvuorosta. En tosin ollut sitä pyytänyt, mutta käytän tilaisuutta toki hyväkseni. (Eduskunnasta: 600 miljoonaa!) Minusta hyvän puheenvuoron käytti täällä edustaja, joka hie-man tätä meidän keskustelutyylimme arvioi (Leena Meri: Meri on nimi!) — edustaja Meri — ja siitä seurasikin se, että pystymme maltillisemmin lähestymään näitä meille tärkeitä asioita. On toki, niin kuin pääministerikin jo sanoi, jokaisessa vaihtoehdossa varmasti hyviä aihioita, joita voimme yhdessä viedä eteenpäin, mutta tärkeintä on se, että se päämäärä kuitenkin säilyy kirkkaana, ja se, että tämä yhteinen tilannekuva on kuitenkin meidän jaettava. Jos me eri lähtökohdista lähdemme keskustelua käymään, niin se ei voi tuottaa mitään hyvää. Mutta tässä erikoisessa talouden tilanteessa meidän on yhtä pidettävä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten vielä edustaja Kankaanniemi. Ja otetaan vielä edustaja Krista Kiuru, koska hän on monta kertaa pyytänyt puheenvuoroa ja en valitettavasti ole pystynyt sitä antamaan. Edustaja Kankaanniemi ja edustaja Krista Kiuru ja sen jälkeen sitten ministeri. — Olkaa hyvä.

16.59 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosialidemokraattien eduskuntaryhmässä on kolme entistä valtiovarainministeriä: Heinäluoma, Urpilainen ja Rinne. Nyt edustaja Rinne sanoi, että te olette neljä kuukautta, elokuusta lähtien, tehneet tätä vaihtoehtobudjettia. Minä olisin odottanut, että te neljässä kuukaudessa olisitte saaneet vaikutusarviot niin kuin te vaaditte hallitukselta. Se helpottaisi paljon tätä käsittelyä. Sen lisäksi olisin odottanut, että teidän vaihtoehtobudjettinne olisi tullut silloin neljä viikkoa sitten, kun tuli kaikilta muilta oppositiopuolueilta. Meillä olisi ollut aikaa käydä läpi eduskunnan tietopalvelun avulla ja muutoin ne perustelut, jotka teillä on tänne sisällytetty ja joita ei ole ulos kerrottu. Tämä on suuri puute ja häpäisee koko tämän vaihtoehtobudjetti-ideologian. (Välihuutoja) Jatkossa tarvitaan ajoissa esitykset, jotta valio-kunnassakin (Puhemies: Aika!) voidaan käydä kiinni ja sitten myös vaikutukset arvioida kunnolla.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Viimeinen vastauspuheenvuoro tässä vaiheessa, edustaja Krista Kiuru. — Olkaa hyvä.

17.01 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minä ihmettelen tätä sanaa "häpäisy" ja sitä, että me itse täällä mollaamme sitä eduskunnan uutta hyvää käytäntöä, jossa myös oppositio pääsee edustamaan omalla kannallaan vaihtoehtoa. Minusta on ollut hienoa ja uljasta se, että ministeri Stubb on täällä paikan päällä ollut kuulemassa näitä vaihtoehtoja, ja arvostan sitä todella.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Mutta sitä minä en ymmärrä, että sanotaan oppositiolle, joka ei ole hallitus, joka on vasemmalta oikealle oleva iso ketju erilaisia poliittisia aatteita: miksi teillä yhdessä ei ole vaihtoehtoa? Ei tarvitsekaan olla. Toinen juttu on se, että eihän oppositiolla ole ministeriöitä, ei oppositiolla ole virkamiehiä eikä vaikutusarviointeja käytettävissä. Mutta hienoa, jos hallitus tarjoaa tämän koneen käyttöömme. Mielellämme otamme sen vastaan.

Arvoisa puhemies! Minun täytyy sanoa, että minä olen erittäin huolissani siitä, että koko tässä keskustelussa ei käytetty juuri ollenkaan arvovalintoihin aikaa. Kun me olemme yrittäneet sanoa, että tämä talouspoliittinen linja on väärä, ja nyt meillä on vaihtoehto esittää, miksi se on väärä ja mitä me tekisimme itse, niin ei kerta kaikkiaan kuuleviin korviin oteta, ei millään tavalla asiallista keskustelua käydä. (Puhemies koputtaa) Minusta tämä on tärkeä pointti, että me pystymme esittämään vaihtoehdon, jossa ei ole passiivisia (Puhemies: Aika!) koulutusleikkauksia ja ostovoima säilyy.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten ministeri Stubb, 5 minuuttia. — Olkaa hyvä.

17.02 Valtiovarainministeri Alexander Stubb: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tässä viimeisen kahden vuorokauden aikana on ollut mahdollisuus olla salissa kuuntelemassa ja keskustelemassa laskelmieni mukaan noin 6,5 tuntia. Minun mielestäni on ollut värikästä ja hyvääkin debattia Suomen valtiontaloudesta, finanssipolitiikasta, talouspolitiikasta ja sitten erityisesti tänään vaihtoehtobudjeteista, ja haluan sanoa ihan suoraan, että olen kiitollinen niistä ehdotuksista, joita oppositio on pistänyt pöytään. Ja kyllä, niin kuin edustaja Kiuru tuossa lopussa totesi, se on ilman muuta selvää, että hallituksella on huomattavasti vahvempi koneisto käytettävänään — eli virkakunta — kun näitä rakennetaan. Tätäkin taustaa vasten minun mielestäni sitä työtä, mitä oppositio on tehnyt, pitää arvostaa, ja kukaan ei voinutkaan odottaa, että ne olisivat olleet samanlaisia, saati että hallitus olisi sitten ollut niistä samaa mieltä.

Mutta todellakin tämä on ollut aika kuuma debatti, täällä on käytetty aika värikästä kieltä. Joskus tekisi mieli olla pilapiirtäjä ja katsoa niitä ilmeitä, kun joku sanoo jotain. (Välihuuto) — Minä luulen kanssa, ja tässä on niin kuin sellainen Tuomas Kyrön Mielensäpahoittaja molemmin puolin salia, ja tästä saisi ihan varmasti hyvän sarjakuvan.

Täällä peräänkuulutettiin isoa kuvaa, ja pyrkisin oikeastaan vastaamaan kolmen kautta, kolmen kautta sen takia, että nähdään, mikä on se kehikko, jossa me toimimme, kun me laadimme tätä budjettia vuodelle 2016, koska se kannattaa pitää mielessä kaikkien näiden yksityiskohtien ja detaljien kanssa.

Ensimmäinen kehikko on ulkoinen paine, ja tällä hetkellä me olemme siinä tilanteessa, jossa on ennennäkemätön paine: turvapaikkakriisi, terrorismi ja talouskriisi siihen päälle. Silloin me joudumme katsomaan, miten ulkomaailma tulkitsee meidän talouspolitiikkaa, finanssipolitiikkaa. Ja silloin totta kai lähtökohtana on komissio: joudummeko liiallisen alijäämän menettelyyn, miten pidämme kiinni 60 ja 3 prosentin säännöistä? On myös luottoluokittajat: tippuuko meillä yksi A, pysykö sama? Me katsomme myös, miten IMF ja OECD tulkitsevat. Tässä on hirveän tärkeää nähdä, että me olemme valitettavasti ajautuneet Suomessa vähän tällaiseen negatiiviseen kierteeseen, ja itsekin olen tähän syyllinen, eli me puhumme siitä, että Suomi on Euroopan sairas talous. Kyllä minä uskon, että meillä on kriisitietoisuus tällä hetkellä ihan tapissa, mutta toivottavasti pääsemme kääntymään, jotta ulospäin voimme todenmukaisesti todeta eri tarinaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Toinen paine, joka meillä on, on sisäinen paine. Siinä on toki lainsäädännön paine ja muu, mutta meidän lähdemme totta kai hallitusohjelmasta, ja siinä meillä on tavoitteena julkisen talouden tasapainottaminen, työllisyystilanteen parantaminen ja rakenteelliset uudistukset. Siihen liittyy velkaantumisen taittuminen, ja me olemme parhaan tietomme mukaisesti, virkamiesasiantuntemukseen nojautuen, tehneet tämän budjetin, joka seuraa ja noudattaa hallitusohjelmaa velkaantumisen taittamisen kohdalla. (Välihuuto vasemmalta) Sama homma... — Minä tiedän, että me käymme paljon tätä teoreettistakin keskustelua, että näin sanoo akateeminen professori ja asiantuntija, ja arvostan suuresti, mutta ehkä se realiteetti, jolla sitten virkamies ja hallitus valmistelevat sen, ei aina osu sen kanssa ihan yksi yhteen. Mutta me pyrimme ottamaan kaiken asiantuntemuksen, minkä vain voimme, kun näitä valmistellaan. SDP:llä todellakin on kolme entistä valtiovarainministeriä, jotka tietävät hyvin, miten raskas tämä prosessi on ja miten paljon yritetään sieltä löytää ja saada enemmän vipuvoimaa.

Toinen kokonaisuus ja realiteetti, johonka me panostamme kaikki — nyt, edustaja Uotila, jos voin nyökätä täältä, kyllä — on työpaikat ja kasvu, ilman muuta. Siis sehän on se, mitä me tavoittelemme, ja sen me olemme myös hallitusohjelmaan pistäneet.

Ja sitten me tulemme kolmantena ja viimeisenä siihen kuvaan... Mietin tässä, jos joku on jaksanut seurata meidän debattiamme viimeiset kaksi vuorokautta, nämä 6 tuntia (Välihuuto) — varmasti on, varmasti on — että minä luulen, että ehkä se perusviesti on se, että nyt me olemme tänään käyneet raflaavankin keskustelun vuoden 2016 budjetista, mutta en usko, että täällä on salissa yhtään ihmistä, joka on sitä mieltä, että se korjaa ikään kuin kaiken, vaan se iso kuva on edelleen se sama, ja siinä isossa kuvassa me yritämme saada aikaiseksi sen positiivisen kehän, joka lähtee siitä, että olemme kilpailukykyinen maa. Kun olemme kilpailukykyinen maa, me saamme viennin vetämään. Kun vienti lähtee vetämään, me saamme kasvua. Kun kasvu lähtee vetämään, me saamme työpaikkoja. Kun työpaikat lähtevät nousuun, me saamme verotuloja, ja kun saamme verotuloja, meidän hyvinvointiyhteiskunta säilyy.

Valitettavasti me emme voi katsoa tätä toista kautta, eli me emme voi tässä tilanteessa uskoa siihen tulokulmaan, että säästöt luovat kasvua. Edustaja Andersson, eivät luo, te olette ihan oikeassa siinä. Kyllä me tiedostamme sen, ja kyllä tässä on vaikeita arvovalintoja, mutta valitettavasti niitä on tehtävä tässä taloudellisessa tilanteessa, ja toivon, että voin tulla kolmen vuoden päästä kertomaan eri tarinaa myös esimerkiksi jakovarasta.

Me olemme tietoisia myös siitä, että elvytys ei luo kasvua, sen me olemme nähneet. Ja me olemme tietoisia myös siitä, että ne ratkaisut, jotka tehdään vuoden 2016 budjetissa... (Pia Viitasen välihuuto) — Edustaja Viitanen, täällä on ollut aika paljon pyyntöjä siitä, että me käyttäytyisimme toisiamme kohtaan arvokkaasti tässä salissa, ja minä toivon, että me voimme sen myös tulevaisuudessa tehdä, vaikka totta kai tässä on vähän kuumaa. — Mutta kuten totesin, hallituksen valinta tässä on se, että meillä ei ole varaa tällä hetkellä elvyttää, ja valitettavasti elvytys ei ole se asia, joka luo meille kasvua.

Tässä on kyse, kyllä, rakenneongelmasta ja osittain pienestä suhdanneongelmasta myös, mutta tämä, vuoden 2016 budjetti, (Puhemies koputtaa) ei sitä tule korjaamaan. Mutta toivomme, että kun käymme tämän keskustelun ensi vuonna tähän aikaan varjobudjettien kautta, niin olemme astetta paremmassa tilanteessa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myöskin ministeri Mäntylä on pyytänyt puheen-
vuoron. — 3 minuuttia, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

17.08 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä: Arvoisa rouva puhemies! Palataan nyt vielä tähän eläkkeensaajien asumistukeen.

Eli siis tehdään nyt selväksi, että tästä nykytasosta ei olla leikkaamassa. Näihin enimmäisasumismenoihin ei tehdä vuonna 2016 korotuksia, kuten ei yleiseen asumistukeenkaan, eli ne jäävät vuoden 2015 tasolle. Ja siis nyt me puhumme ensi vuodesta. Tämä toimenpide säästää valtion menoja arviolta 4,6 miljoonalla eurolla. (Eero Heinäluoma: Mutta se ei ole leikkaus?) Ilmeisesti te puhutte nyt koko hallituskauden kustannuksista, ja korjatkaa, jos olen väärässä, kun viittaatte siihen 90 miljoonaan euroon — korjatkaa, jos olen väärässä. Mutta tämä keskustelu meillä jatkuu tänään myöhemmin, ja varmasti siihen me palaamme.

No, toinen asia on sitten, miten tämä enimmäismäärän pitäminen ennallaan vaikuttaa yksittäisen eläkkeensaajan tilanteeseen, jos hänen vuokransa nousee vuoden 2015 tasosta ja vuokra jo nykyisin ylittää enimmäismäärän tason. Silloin toki sillä on yksittäiselle eläkkeensaajalle niitä vaikutuksia. (Antti Lindtman: Eihän sen pitänyt olla leikkaus!) Mutta minä toivon, että te muistaisitte nyt sen asian, että alkuperäinen hallituksen esitys olisi tarkoittanut noin 20:tä miljoonaa euroa ensi vuodelle, seuraaville vuosille 60:tä miljoonaa euroa säästöjä. Nyt me puhumme 4,6 miljoonasta, joka on linjassa myöskin yleisen asumistuen linjan kanssa. (Välihuutoja) Eli siinä me emme aseta eri asumistuen saajia eriarvoiseen asemaan.

Toinen asia on nyt sitten, että pitää myöskin muistaa, että hallitus on nostamassa takuueläkettä ja on myöskin tämä Yle-veron poisto. (Ben Zyskowiczin välihuuto — Naurua) Eli kyllä me olemme... — Ja se on aivan turha minusta oppositionkaan naureskella siellä silloin, kun hallituksen ministeri vastaa. Te moititte meitä, että me naureskelemme. Minä en ole nauranut yhdellekään teidän tekemällemme esitykselle tänään. Päinvastoin, olen kuunnellut erittäin suurella mielenkiinnolla, minkälaisia esityksiä teiltä tulee. Pidän erittäin loukkaavana, että minä näen, että siellä nauretaan, ja teitäkin hymyilyttää. Tämä on yhtä vakava asia meille kaikille, ja varmasti haetaan yhteisiä ratkaisuja. (Eero Heinäluoma: Se oli edustaja Zyskowiczin vitsille!)

Kun edustaja Heinäluoma kysyi näistä säästöistä, kuinka niitä kompensoidaan, niin muun muassa Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahaston toimintakuluista vähennetään, rokotteiden hankintamomentille kohdennetaan kertaluontoinen vähennys ja pienempiä säästöjä tehdään sitten tietyistä hallintokustannuksista, ja sitten me lykkäämme pienemmillä summilla näitä meidän tiettyjä kärkihankkeitamme — tai emme lykkää, mutta sanotaan, että niitä jaksotetaan hiukan toisella tavalla — että me saamme ne rahat sieltä sitten kasaan nimenomaan siihen, että tämä eläkkeensaajien asumistuen leikkaus on pystytty perumaan. (Ben Zyskowicz: Ensi vuoden osalta!)

Tästä keliakiakorvauksesta sen verran vielä sanoisin, että minä en luvannut, että se peruutetaan, vaan minä sanoin, että koska tällä hetkellä se on ollut vammaislainsäädännön alla — ja itse pidän sitä kovin ristiriitaisena, koska minä en näe, että keliakia on vammaisuutta, vaan se on nimenomaan sairaus, joka pitää hoitaa — niin silloin, kun me joudumme tätä koko järjestelmää väkisinkin uusimaan, pidän mahdollisena, että sen yhteydessä me voimme tätä hyvinkin tarkastella uudestaan. Sitä minä en luvannut, että se nyt perutaan, (Puhemies koputtaa) mutta minä en sulje pois sitä, etteikö sitä voida tarkastella muun järjestelmän osana tulevaisuudessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Toinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, ja sitten mennään puhujalistaan, koska asumistuki muun muassa on tänä päivänä asialistalla ja silloin käsitellään sitä.

17.13 Touko Aalto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Tiukan taloudenpidon aikana on erityisen tärkeää, että pienituloisten ja vähävaraisten aseman ei anneta heikentyä. Se on siis sekä julkisen talouden että oikeudenmukaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeää. Juuri tästä syystä vihreiden veroratkaisut ovat tuloeroja kaventavia. Hyvätuloiset ja vauraat kantavat tuntevan osan julkisen talouden tervehtymisen taakasta verotuksen kautta. Veroratkaisussamme korotamme tuntuvasti kunnallisveron perusvähennystä, mikä lisää etuuksia saavien ja eläkkeensaajien käteenjääviä tuloja. Tämä torjuu köyhyyttä ja turvaa myös kotimarkkinoille tärkeää ostovoimaa sekä palveluiden kysyntää. Vastaavat verotulot kootaan suurimpien ansio- ja pääomatulojen saajilta.

Hallitus on esittänyt toiveenaan, että hyvätuloiset osallistuisivat talouden sopeutustalokoiisiin vapaaehtoisesti lahjoittamalla osan tuloistaan esimerkiksi hyväntekeväisyyteen. Yhteiskunnallinen solidaarisuus toteutuu huomattavasti tehokkaammin ja oikeudenmukaisemmin verotuksen kuin vapaaehtoisen hyväntekeväisyyden kautta.

Arvoisa rouva puhemies! Kuten vihreät toivat eilen esille julkisen talouden suunnitelman käsittelyn yhteydessä, hallituksen säästö- ja leikkauspäätökset heikentävät talouskasvua ja ruokkivat kurjistumisen noidankehää. Huoli valtion velkaantumistahdista on yhteinen, mutta hallituksen linja uhkaa vain lisätä julkista alijäämää ja velkaantumistasetta. Valtiovarainministeri Alexander Stubb on pyrkinyt havainnollistamaan tässä salissa useaan otteeseen, viimeksi noin 5 minuuttia sitten, hallituksen talousfilosofiaa kuuden pointin kautta. Valitettavasti arvoisa valtiovarainministeri ehti juuri äsken poistua hallituksen aitiosta, ennen kuin ehdin nämä kertoa. Vastalahjana pyrin siis havainnollistamaan hallitukselle sen valitsemia negatiivisen kierteen kehää niin ikään kuuden pointin kautta. Onneksi edustaja Zyskowicz on paikan päällä kuuntelemassa, korvaamassa valtiovarainministeriä tässä yhteydessä.

Ensimmäinen pointti: Kun valtio leikkaa menojaan, arvoisa edustaja Zyskowicz, se leikkaa myös tulojaan. Valtion verotulot vähentyvät kireän ja suhdannevaihteluja kärjistävän talouspolitiikan vuoksi, joka tunnetaan myös terminä myötäsyklinen finanssipolitiikka.

Kaksi: kun työttömyys kasvaa, verotulot vähentyvät ja työttömyydestä koituvat kustannukset kasvavat.

Kolme: kun ihmisten käytettävissä olevat tulot vähentyvät, toimeentulotukimenot kasvavat.

Neljä: kun palkansaajien ja tulonsiirtojen varassa olevien ihmisten ostovoima heikkenee, talouden kokonaiskysyntä supistuu.

Viisi: kun kotimarkkinakysynnästä riippuvaisten yritysten — huomatakseni, edustaja Zyskowicz, yritysten — kannattavuus heikkenee kotimarkkinakysynnän myötä, yritysten kyky työllistää ja investoida heikkenee.

Kohta kuusi: Kun viisi edellä kuvattua trendiä vahvistuvat, taloutta joudutaan sopeuttamaan entistä enemmän ja viisi edellä kuvattua trendiä vahvistuvat edelleen. Kun hallituksen talouspolitiikka ruokkii sitä lamaa, valtionvelka vain kasvaa ja budjettialijäämät kasvavat.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitus esittää siis itse itseään ruokkivaa lamaa ja estää koulutusleikkauksilla tulevaisuuden kasvun. Vihreät esittävät kahden vaalikauden mittaista talouden tasapainotusohjelmaa, jossa pääpaino laitetaan työllisyyteen ja tulevaisuuden pär-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

jäämistä vahvistaviin uudistuksiin. Vihreiden vaihtoehtobudjetti vuodelle 2016 on osa tätä kahden vaalikauden kestävästä uuden kestävästä kasvun tiekarttaa. Koska vihreät tasapainottaisivat julkisen talouden hallitusta maltillisemmin kahden vaalikauden aikana, vihreiden budjettivaihtoehdossa julkinen talous on 216 miljoonaa euroa alijäämäisempi kuin hallituksen esityksessä vuodelle 2016, tämän minä myönnän. Vihreiden vaihtoehdossa talouskasvu on kuitenkin pienempien leikkausten ansiosta vaalikauden aikana 0,4 prosenttiyksikköä hallituksen vaihtoehtoa suurempi, jolloin tosiasiallinen alijäämä pienenee tästä ja työllisyys kasvaa. Se on ihmisille ja julkiselle taloudelle parempi vaihtoehto.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Oliko edustaja Zyskowiczillä joku vastauspuheenvuoro? Samalla kun edustaja Kankaanniemi siirtyy, niin edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

17.18 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos.

Ensinnäkin vihreiden vaihtoehto, edustaja Touko, merkitsee sitä, että 1 000 miljoonaa euroa, noin 1 000 miljoonaa euroa, otetaan tällä vaalikaudella enemmän velkaa kuin mitä hallitus on esittänyt. 1 000 miljoonaa euroa tulevien sukupolvien piikkiin.

Toiseksi täällä edustaja Halmeenpää välihuudossa ja edustaja Ville Niinistö väittivät, että tässä vihreiden vaihtoehdossa on niitä korvaavia säästöjä hallituksen säästöille. Minä olen nyt lukenut tämän hyvin perusteellisesti. Minä olen löytänyt 23 miljoonaa euroa otettavaksi muun muassa gynekologeilla käyville naisilta ja 5 miljoonaa armeijalta. Ei täällä ole mitään korvaavia säästöjä. Se on ihan höpöhöpöä.

Ainoa on sitten tämä kilometrikorvauksesta tuleva haamusäästö 140 miljoonaa euroa. Ja vaikka olen pyytänyt edustaja Aaltoa, edustaja Ville Niinistöä, edustaja Halmeenpäättä ja vaikka nyt vielä uutena edustaja Yanaria selittämään minulle, miten sitä kilometrikorvausten ylikompensatiota leikkaamalla saadaan se 140 miljoonaa euroa valtion piikkiin, en ole saanut vastausta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja edustaja Zyskowiczille toivomus, että käytetään sukunimeä.

17.19 Touko Aalto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Etunimeni on siis Touko, sukunimeni on Aalto. (Ben Zyskowicz: Pyydän anteeksi!) — Tämä anteeksipyyntö hyväksytty.

Ensimmäinen asia on totta kai se, että vaihtoehtobudjetissa hyväksymme myös osan hallituksen tekemistä leikkauksista. Tänne kirjataan ne muutokset. Se on huomattavaa: ne muutokset. Ja tärkeintä on nimenomaan katsoa, kuinka nämä muutokset ja kokonaisuus vaikuttavat siihen julkisen talouden kokonaisuuteen.

Minä tiedän ja ymmärrän sen, että kokoomus tahtoo nimenomaan nähdä niitä miinusmerkkisiä viivoja mahdollisimman paljon ja sen kautta vähentää kustannuksia. Vihreät tahtovat nähdä myös sitä plusmerkkiä, mistä saadaan lisää tuloja. (Ben Zyskowiczin välihuuto!) Me teemme nimenomaan kokonaisvaikutuksen, kuten tässä kerroin aikaisemmin. Ja nimenomaan se meidän olennaisin juttu on se, että verrattuna hallituksen esitykseen 0,4 prosenttia enemmän meidän vaihtoehtomme lisää talouden kasvupotentiaalia. (Puhemies koputtaa) Nimenomaan keskitytään siihen kakun kasvattamiseen (Puhemies: Aika!) eikä vain jatkuvaan leikkaamiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja seuraavana edustaja Kankaanniemi, olkaa hyvä, eli siirrymme tässä puhujalistaan.

17.21 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Tämä vaihtoehtobudjettimenettely on sinänsä erittäin hyvä. Minä kiitänkin viidestä oppositiopuolueesta neljää, jotka ovat vastuullisesti toimineet ja noin neljä viikkoa sitten julkistaneet vaihtoehtobudjettinsa. Hallitushan julkisti budjettiesityksensä 28.9. eli lähes kaksi kuukautta sitten. Sosialidemokraatit sen sijaan saivat vaihtoehtobudjettinsa esille vasta eilen. Mielestäni se on kyllä täysin kohtuutonta eduskuntaa kohtaan. Eilen oli tavattoman tiukka eduskuntapäivä, ei ollut minäkäänlaista aikaa paneutua perusteellisesti sosialidemokraattien, suurimman oppositiopuolueen, vaihtoehtoon.

Tätä järjestelmää pitää kehittää niin, että kun tämä käsittelypäivä on tiedossa, niin vaihtoehtobudjetit pitää esitellä, julkistaa kahta viikkoa aikaisemmin. Silloin meillä on aikaa selvittää niitten vaikutukset monella tavalla. Esimerkiksi nyt yritimme eduskunnan tietopalvelusta saada tietoja siitä, mitkä sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetin vaikutukset ovat työllisyyteen, yrittäjyyteen, verotukseen, velkaan, kuntatalouteen, tuloeroihin ja niin edelleen. Eräiltä osin kysyimme tietoja tästä, vaikutusarvioita. Vastaus oli, että emme ehdi käsittelemään ja selvittämään näitä asioita. Me siis joudumme luottamaan sosialidemokraattien omaan ilmoitukseen. Ei millään käräjillä oma ilmoitus riitä todisteeksi siitä, että ne tiedot pitävät paikkansa. Nämä arviot meidän pitää pystyä saamaan, hankkimaan niiltä tahoilta, joihin katsomme voivamme luottaa, ja eduskunnan tietopalvelu on yksi tällainen. Sosialidemokraatit, vetoan teihin — teillä on kolme entistä valtiovarainministeriä ryhmäsänne — että muutatte menettelyä ensi syksynä niin, että julkistatte vaihtoehtobudjettinne eduskuntaa kunnioittavassa aikataulussa.

Arvoisa puhemies! Nämä mainitsemani vaikutusarviot ovat todella tärkeitä. Itseäni kiinnostaisi todella hyvin syvästi se, mitkä ovat erityisesti sosialidemokraattien vaihtoehtoon työllisyysvaikutukset. Teillä oli edellisessä hallituksessa sekä valtiovarainministerin että työministerin salkku. Te lupasitte 2011 keväällä, että jos te pääsette hallitukseen, niin tulee 100 000 uutta työpaikkaa. Tuli 100 000 työpaikan menetys viime vaalikaudella. Velkaa tuli 25 miljardia euroa lisää valtiolle. Veroaste nousi. Ainoa tulos, minkä te saitte aikaan, oli yhteisöveron raju alennus, joka nyt sitten näkyy osinkojen valtavassa kasvussa. Kiitos teille siitä niiden puolesta, jotka osinkoja tulevana keväänäkin taas kuittaavat, sileäkätiset kiittävät.

Arvoisa puhemies! Menot sosialidemokraattien, niin kuin kaikkien oppositiopuolueiden, vaihtoehtobudjeteissa varmasti toteutuvat, jos ne tulisivat voimaan. Tosin eivät tule, koska hallituksella on parempi vaihtoehto. Menot toteutuvat, sen sijaan tulot ovat erittäin suurelta osin virtuaalituloja, niillä ei ole reaalipohjaa. Ihan muutama esimerkki: Miten ihmeessä sosialidemokraatit rakentavat tällä aikataululla Ruotsin kanssa yhteisen veron, tämän rahoitusveron, niin, että se tuottaa ensi vuonna 230 miljoonaa euroa verotuloja? Kyllä tämä on täyttä utopiaa. Te olette ottamassa muutoinakin rahaa sellaisista kohteista, jotka eivät ole kestäviä pohjia. En tiedä, onko pääjohtaja Liikanen ollut teille neuvonantajana, että otetaan Suomen pankista 60 miljoonaa kulutukseen, tai sitten Sitran johto, että sieltä otetaan 350 miljoonaa pääomasijoituksia pois, jolloin sen tuotto alenee. Sehän olisi itsenäisyyden juhluvuoden 67 kunniaksi tietysti juhluvuonna 2017 aika merkillinen päätös sinänsä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Mutta tältä osin, nimenomaan tulojen osalta, sosialidemokraattien vaihtoehto ei ole realistinen. Teiltä on odotettava, kun teillä on valtava kokemus valtiontalouden päätöksenteosta, vastuullisempaa vaihtoehtoa.

17.26 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Puhun ensin vahingollisen verosuunnittelun torjumisesta ja sitten vastuullisesta verotuksesta. Vaihtoehtobudjettimme vaikeuttaa verosuunnittelua kahdella tavalla, jotka toisivat valtiolle verotuloja noin 175 miljoonaa euroa. Ensinnäkin kapitalisaatiosopimusten veroetu poistetaan Ruotsin mallin mukaisesti. Tämä varmaan sopii myös pääministerille. Toisekseen esitämme, että ulkomaille perustettujen kiinteistösiirtoyhtiöiden miljardien eurojen veroetu poistetaan. Se on valtava porraanreikä. Esityksemme on täsmälleen sama, jota keskusta vaati kolme vuotta sitten vahingollisen verosuunnittelun torjumiseksi, mutta juuri tänään, arvoisa keskusta, te äänestitte tätä lausumaa vastaan.

Paljon on puhuttu siitä, että perussuomalaiset ovat kääntäneet takkinsa ja liivitkin, kun pieneltä ihmiseltä leikataan vähistään tuloista. Samoin kokoomus petti vaalilupauksensa, jonka mukaan eläkeläisiä ei veroteta kireämmin kuin palkansaajia. Mutta keskustan takin kääntö liittyy siihen, miten kiinnostunut se enää on estämään verovälttelyä ja aggressiivista verosuunnittelua. Näin keskusta on unohtanut täysin veroparatiisien vastaisen taistelun, josta puheenjohtaja Juha Sipilä löi rumpua vielä kolme vuotta sitten: "Veroparatiisien hyväksyminen osoittaa huonoa harkintaa, itsekkyyttä, lyhytnäköisyyttä ja yhteiskuntavastuun välttelyä." Viime vuoden varjobudjetissaan keskusta rahoitti kaikki hyvät hankkeensa pelkästään veroparatiiseja vastustamalla. Peräti 600 miljoonaa euroa piti saada toimenpiteistä, joista osan Verohallitus oli jo paljon aikaisemmin todennut kyllä mahdottomiksi. Mutta nyt keskusta on vallassa, eli nyt on loistava tilaisuus säätää lakeja ja kerätä ne 600 miljoonaa euroa.

Mutta mitä hallitus on tuonut eduskuntaan? Omistuksia piilottavan hallintarekisterilain ja veronkiertäjien armahdulain. Miljonäärien eliitin etuja varten räätälöityjä lakeja. Näin on kellossa muuttunut ääni yhdessä ainoassa vuodessa. "Veroparatiisit ovat hyvinvointivaltion suurin uhka", sanoi Juha Sipilä kolme vuotta sitten. Se pitää paikkansa. Hallitus on kuitenkin nyt veroparatiisien puolella suomalaisia vastaan, suomalaista työntekijää ja suomalaista rehtiä yrittäjää vastaan.

Arvoisa puhemies! Pari sanaa vielä vastuullisesta verotuksesta. On aivan ihmeellistä, miten tämä hallitus välttelee veroja. En tarkoita yksittäisiä ministereitä, jotka välttelevät veroja, vaan sitä, että hallitus ei huolehdi julkisen talouden rahoituksesta laajapohjaisella ja kohtuullisella verotuksella. Verotaakkaa voi jakaa tasaisemmin ja laajemmalle ilman, että kokonaisveroaste nousee. Meidän vaihtoehdossamme veropohja on laajempi, mutta veroaste ei nouse. Kyse on vain siitä, keneltä veroja kerätään. Me kevennämme työn ja eläkkeiden verotusta. Vastaavasti omistamista verotetaan enemmän, mutta äärimmäisen maltillisesti.

Suomen verotus on jäänyt jälkeen eurooppalaisesta verorakenteesta. Eurostatin tilastojen mukaan Suomi verottaa muita EU-maita kireämmin työtä ja kulutusta ja omistamista huomattavasti keveämmin, melkein puolet keveämmin kuin EU-maissa keskimäärin. Se on suuri ero. Tilastokeskuksen tutkijan laskelmien mukaan Suomi voisi verottaa omistusta peräti 5,5 miljardia enemmän kuin nyt ja silti olisimme vasta EU:n keskiarvossa. Ei kireämmin eikä keveämmin, vaan vain keskiarvossa. Meidän vaihtoehtomme on vain pieni askel kohti eurooppalaista verorakennetta. Muualla Euroopassa on ymmärretty, että työ ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

tuotanto ovat tärkeitä ja hyödyllisiä ja niitä pitää verottaa keveästi ja vastaavasti koko kansantaloudelle on eduksi, jos liikkumaton pääoma saadaan verotuksenkin keinoin liikkeelle investoinneiksi. Ja investointien puute on Suomen suurin ongelma.

Olen ollut itsekin pienyrittäjänä aina 80-luvun puolivälistä alkaen. On turha tulla sanomaan, että yrittäminen käy täysin kannattamattomaksi, jos verottoman osingon sijasta siitä maksaa 2 prosenttia veroa. Kyllä Saksassa, Britanniassa, Hollannissa ja muualla Länsi-Euroopassa yrittäminen on kunnia-asiaan ja markkinatalous vahva, vaikka omistajan täytyy maksaa veroja enemmän kuin Suomessa. Kysymys on tärkeysjärjestyksestä, kysymys on tahdosta, kysymys on arvovalinnoista. Vastuullinen verotus on vaihtoehto koulutusleikkauksille. On valittava, kumpaa suositaan: osaamista vai omistamista. Vastuullinen verotus on vaihtoehto työllisyysrahojen leikkauksille. Kumpaa suositaan: osallistumista tai omistamista? Se on arvovalinta.

17.31 Sanna Marin sd: Arvoisa rouva puhemies! Suomen taloudessa on kaksoishaaste. Kärsimme sekä heikosta suhdannetilanteesta — ostovoimaa ei ole, kysyntä laahaa, ja työttömyys kasvaa — että pidemmän aikavälin elinkeinorakenteen muutoksesta. Koko Eurooppaa ravisuttanut talouskriisi ja kysynnän heikentyminen ovat osuneet Suomeen erityisen pahasti, koska iso osa viennistämme on suuntautunut Eurooppaan. Toisaalta myös Venäjän-viennin tyrehtyminen on näkynyt taloudessamme tulonmenetyksinä.

Kiristävä finanssipolitiikka on heikentänyt kasvua, ja hallituksen esittämät mittavat leikkaukset vaarantavat taloutemme elpymisen. Esimerkiksi IMF varoittaa Suomea juuri julkaisemassaan maaraportissa etupainotteisten ja väärin kohdennettujen leikkausten haitallisista vaikutuksista talouskasvulle ja työllisyydelle.

Yksisilmäinen leikkauspolitiikka johtaakin päinvastaiseen tulokseen kuin hallitus tavoittelee eli julkisen talouden heikentymiseen ja velkaantumisen kasvuun. Talouden ongelmien ratkaisemiseksi tarvitsemme niin suhdannepoliittisia toimia kuin myös toimia, jotka vahvistavat elinkeinorakennettamme pitkällä aikavälillä. Sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetti tarjoaa molempia. Tarjoamme hallituksen politiikalle vaihtoehdon, joka luo aitoa kasvua ja työllisyyttä, joka on sosiaalisesti oikeudenmukainen ja joka on vastuullinen myös talouden tasapainottamisen näkökulmasta.

Sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetti on työn ja kasvun vaihtoehto. Kasvun elementtejä budjetissa onkin useita. Sen suurimmat panostukset, noin 600 miljoonaa, kohdennetaan kasvun ja työllisyyden edistämiseksi. Työttömyys maksaa yhteiskunnalle vuosittain yli 6 miljardia euroa, ja sen inhimilliset ja taloudelliset vaikutukset ihmisten arkeen ovat suuret. Tämän vuoksi työttömyyttä on torjuttava määrätietoisesti ja SDP:n vaihtoehtobudjetissa työllisyyttä lisätään laajalla keinovalikoimalla.

Rinteen työllistämismallissa passiivinen työttömyysturva muutetaan aktiiviseksi. Toiteutuessaan työllistämisseteli auttaisi jopa 15 000:ta ihmistä työhön ja tasapainottaisi julkista taloutta 140—250 miljoonaa euroa.

Tuemme pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Kohdennamme näihin useita työllisyyttä ja kasvua tukevia toimia. Esimerkiksi yksinyrittäjän asemaa parannetaan luomalla ensimmäisen työntekijän vähennys.

Investoimme kasvuun ja osaamiseen. Koulutukseen ja osaamiseen panostaminen on tärkeää nimenomaan taloudellisesti vaikeina aikoina, sillä tälle on suuri tarve niin sosiaalisesti kuin myös yhteiskunnan uudistumisen näkökulmasta. Laadukas varhaiskasvatus, hyvä ja tasa-arvoinen koulutus ja korkea osaamistaso ovat investointeja tulevaisuuteen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Tuoreimman OECD:n vertailun mukaan Suomen koulutustason nousu on pysähtynyt ja koulutustasomme tutkinnon suorittaneiden osuuksilla mitattuna on laskenut 25—34-vuotiaiden osalta alle OECD-maiden keskiarvon. Tämä on huolestuttava kehitys, ja hallitus on pahentamassa tilannetta todella suurilla koulutukseen, osaamiseen ja tutkimukseen kohdistuvilla leikkauksilla.

Laittamalla julkisia hankkeita ja muita investointeja liikkeelle edesautamme myös yksityisten investointien syntymistä. Kertaluonteisilla tuloilla panostamme kertaluonteisiin kasvuun ja työllisyyttä edistäviin toimiin kuten asuntorakentamiseen ja liikennehankkeisiin sekä homekoulujen, päiväkotien ja kirjastojen korjauksiin. Laittamalla taseen liikkeelle sellaisen omaisuuden tehokkaampaan käyttöön, joka ei vahingoita pitkän aikavälin rahoitustasapainoamme, vahvistamme työllisyyttä ja synnyttämme kasvua vaikeassa suhdante-tilanteessa. Samalla nämä toimet tukevat kilpailukykyämme ja vähentävät korjausvelkaamme.

Teimme arvovalinnan ja perumme vaihtoehdossamme hallituksen epäoikeudenmukaiset lapsiin, perheisiin, nuoriin, työttömiin ja ikäihmisiin kohdistuvat kylmät leikkaukset. Vahvistamalla ja laajentamalla veropohjaamme voimme pitää huolta kaikista heikoimmas-
sa asemassa olevista ihmisistä myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Pysyvien tulojen lisäysten kautta perumme hallituksen tekemiä epäoikeudenmukaisia leikkauksia. SDP haluaa kaventaa sosiaalista eriarvoisuutta, ei kasvattaa sitä, kuten hallitus tekee. Tämän vuoksi kohdennamme yhteistä tukea niille, jotka sitä kaikkein kipeimmin tarvitsevat.

Toisin kuin hallitus otamme vaihtoehtobudjetissamme myös vahvat ja varakkaat mukaan julkisen talouden sopeutukseen. Pohjoismaisella rahoitusverolla saamme aliverotetun finanssisektorin mukaan taloustalkoisiin ja kerättyä valtion kassaan 230 miljoonaa euroa lisää rahaa. Solidaarisuusveroa korottamalla yli 90 000 euroa ansaitsevilta saamme kerättyä 60 miljoonaa pääomaveroa sekä miljoonaperintöjen verotusta nostamalla saamme kerättyä 130 miljoonaa enemmän tuloja. (Puhemies koputtaa) — Koska tämä aika on ohjeellinen, niin ihan lyhyesti jatkan loppuun.

Esittämämme osinkoverouudistus ottaa varovaisia askeleita Hetemäen työryhmän esittämään suuntaan eli siihen, että erilaisia yrityksiä kohdeltaisiin nykyistä yhdenvertaisemmin verotuksessa. Tukimme myös verotuksen porsaanreikiä, torjumme harmaata taloutta ja aggressiivista verosuunnittelua. Työn verotus ja eläketulojen verotus kevenevät, pienijä keskituloisille jää enemmän rahaa käteen, eikä kokonaisveroaste nouse.

Edustaja Harakka avasi omassa puheenvuorossaan (Puhemies koputtaa) SDP:n veropoliittista linjaa, joten en mene tähän tämän tarkemmin.

Sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetti vastaa kolmeen keskeiseen tavoitteeseen. (Puhemies koputtaa) — Lyhyesti vielä nämä tässä sanon. — Se on aitoa kasvua ja työllisyyttä lisäävä, sosiaalisesti oikeudenmukainen ja valtiontaloudellisesti vastuullinen. SDP:n vaihtoehto on realistinen ja hyvin valmisteltu. Se vähentää valtion velkaantumista (Puhemies koputtaa) yli 300 miljoonaa euroa enemmän kuin hallituksen budjetti, eli teemme oikeudenmukaisempaa politiikkaa, luomme edellytyksiä kasvulle ja työllisyydelle ja otamme vähemmän velkaa kuin hallitus.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Arvoisa edustaja, etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia. Tällaiset ohjeet ovat tulleet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

17.37 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä jo aiemmin tuli debatissa aika vahvasti tämä SDP:n vaihtoehtobudjetin yleinen asetelma esiin. Kerrataan lyhyesti: Suomi työn linjalle, tämä luo sillan yli synkän virran. Tarkoitin sitä, että tällä hetkellä yhteiskunnassa on paljon epäluottamusta, taloushaasteet ovat isot, jotain on tehtävä, työpaikkoja tarvitsee synnyttää tässä ja nyt. Olemme luoneet tähän kokonaisuuden, mikä on reilu, rohkea ja realistinen ja nimenomaisesti kaikilta osin hyvin kestävä. Olemme tehneet tässä paljon työtä, ja haluamme tarjota aidon, realistisen vaihtoehdon. Otamme vähemmän velkaa kuin hallitus, sopeutamme taloutta oikeudenmukaisemmin ja reilummin kuin hallitus ja ennen kaikkea tällä kertaa menolisäyksistämme suurimmat satsaukset kohdistamme nimenomaan työhön, työpaikkojen luomiseen, koska vain sillä Suomi nousee tästä suosta, missä nyt on. Olemme huolissamme siitä, että hallitus on omilla toimillaan pakastamassa koko Suomen kilpailukyvyn ensi vuodelle. Sieltä ei löydy toimia työllisyyden edistämiseksi, vaan päinvastoin siellä luullaan, että jotkut väkisin tehdyt palkka-aleet, pakkolait ja muut ratkaisisivat jotain vuonna 2017, ja täysin pakastetaan sitten koko ensi vuodelle kasvun mahdollisuudet.

Tässä edustaja Harakka kävi läpi SDP:n veropuolta. Siinähan ideana on toden totta laajentaa veropohjaa, siten kuitenkin, että veroaste pysyy samana, eli oikeudenmukaisemmin verotusta laajennetaan. Aliverotettu finanssisektori tulee tähän mukaan. Se on reilua, se on kohtuullista. Hallitus vaatii palkansaajilta 5 prosentin palkka-alea, joten eikö olisi esimerkiksi kohtuullista, että myös vaikkapa pääoman omistajat 2 prosentilla tulisivat mukaan näihin yhteisiin talkoihin tai että kaikkein hyvätuloisimpien verotusta nostettaisiin parilla prosentilla ja että myös miljoonaperintöjen veroja voitaisiin sillä parilla prosentilla nostaa? Se olisi kohtuullista, oikeus ja kohtuus. Mutta veroaste meillä pysyy samana, eli haluamme myös samaan aikaan sitten keventää esimerkiksi pieni- ja keskituloisen palkansaajan, myös eläkkeensaajan, verotusta.

Muutama sana, puhemies, tästä meidän menopuolestamme, mihin siis satsaamme. Satsaukset kasvuun ja työllisyyteen ovat meillä noin 600 miljoonaa. Siitä olemme tänään jo paljon puhuneet. Työllisyysmäärärahoja lisätään. Meillä on uusia avauksia, muun muassa puheenjohtaja Rinteen malli. Haluamme investoida, haluamme korjata homekouluja, päiväkoteja, kirjastoja, haluamme investoida väyliin, rakentaa ihmisille koteja. Näillä kaikilla on paitsi inhimillisesti oikeat tarkoitukset myös työllistävää vaikutusta. Meillä on isot panostukset tässä kyseessä.

300 miljoonaa menoistamme kohdistamme reiluun peliin, oikeudenmukaisiin valintoihin. Suuri osahan näistä rahoista menee näiden hallituksen kohtuuttomien, epäreilujen leikkauksien purkuun. Ei ole oikein, että pienituloisimpien ihmisten sosiaaliturvan indeksit jäädytetään negatiivisella tavalla. Toimeentulo laskee sitä kautta, ja haluamme nämä indeksileikkaukset perua. Haluamme turvata täällä mainitun keliakiakorvauksen. Sitä ei missään nimessä saa poistaa. Haluamme säilyttää matkakorvaukset, lääkekorvaukset, ja myöskin haluamme itse asiassa estää sen, että kunnissa ei nostettaisi näitä palvelumaksuja. Meillä on myös täällä menopuolella tämä asumistuki, mikä tulee puhututtamaan paljon tulevaisuudessa, ja haluamme myös sen leikkauksen perua, koska pidämme sitä vääränä. Tietenkin tässä yhteydessä reilusta pelistä täytyy myös mainita, että satsaamme kehitysyhteistyöhön ja pidämme kohtuuttomana hallituksen esittämiä jättileikkauksia sinne tässä tilanteessa.

Kolmas kokonaisuus, mihin menoja kohdistamme, on tämä tulevaisuus, osaaminen. Me perumme koulutuksen leikkaukset. Kukaan ei voi puoltaa sitä, että tässä yhteydessä pitäisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

leikata koulutuksesta. Turvaamme eri koulutusasteiden rahoitusta. Haluamme myös esimerkiksi meidän ihanista lapsistamme pitää huolta siten, että kouluissa ja päiväkodeissa ryhmäkoot säilyvät ennallaan, ja sitä kautta satsaamme lapsiin ja heidän tulevaisuuteensa.

Ja kyllä tässä osiossa löytyy, arvoisa puhemies, myös hyvin vahvat kulttuurisatsaukset, koska näemme, että kulttuurista löytyy paitsi ihmisille henkistä hyvinvointia myös kuitenkin paljon työllistymisen mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Tässä osiossa me varaamme myös 100 miljoonaa arjen kipupisteisiin, koska hallituksen esityksessä on paljon puutteita ja haluamme näitä puutteita korjata tämän rahan kautta. Muun muassa satsaamme enemmän kansalaisjärjestöjen toimintaan kun hallitus leikkaa kansalaisjärjestöiltä.

17.42 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Kun puhutaan taloudesta, olisi osattava laskea myös toimenpiteiden vaihtoehtokustannuksia. Me kaikki tiedämme, että terveyden ja hyvinvoinnin eriarvoistuminen tulee yhteiskunnalle kalliiksi, puhumattakaan siitä inhimillisestä kärsimyksestä, mitä se aiheuttaa. Ensi vuoden talousarvio lisää terveys- ja hyvinvointieroja yhteiskunnassa. Tiedän jo hallituksen vastauksen tähän. He sanovat: "Meillä on terveyden edistämisen kärkihanke." Mutta, hyvä hallitus, se ei auta, jos samalla hallituksen toimenpiteiden johdosta köyhyys lisääntyy ja syvenee. Suurin selittäjä terveys- ja hyvinvointieroille on henkilön ja perheen sosioekonominen asema.

Terveyttä ja hyvinvointia pahoin uhkaavia asioita hallituksen talousarviossa ovat muun muassa sairausvakuutuksen lääkekorvausten vähentäminen, sairausvakuutuksen indeksien leikkaaminen, keliakiaruokakorvausten poistaminen, Kelan matkakorvausten leikkaaminen, kunnallisten asiakasmaksujen korotus. Valitettavasti monet näistä toimenpiteistä osuvat vielä kaiken lisäksi samoille henkilöille, minkä johdosta yhä useampi kansalainen joutuu toimeentulotuen asiakkaaksi. Lisäksi työkykyä ylläpitäväksi tarkoitettu Aura-kuntoutus lopetetaan. Tämä on työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin edistämisen kannalta huono päätös, etenkin jos tavoitteena on työurien pidentäminen. Hallitus ei ole säästöpäätöksissään lainkaan laskenut terveys- ja hyvinvointivaikutuksia eikä myöskään vaihtoehtokustannuksia. Pidemmällä tähtäyksellä näiden säästöpäätösten johdosta yhteiskunnan kustannukset kasvavat, sillä suuret hyvinvointi- ja terveyserot tulevat yhteiskunnalle kalliiksi. Sosialidemokraattien vaihtoehtobudjeteissa ei näitä leikkauksia tehdä, ja näin säästetään tulevaisuuden kustannuksia.

Myös lapsiin kohdistuvat säästöt nakertavat pahasti tulevaisuuttamme. Varhaiskasvatukseen ja kouluihin kohdistuvat säästöt ovat vastuuttomia, ja ne tulevat myös tulevaisuudessa kalliiksi. Tässäkään kärkihankkeet eivät valitettavasti auta, jos lapsilta viedään mahdollisuus yksilölliseen tukeen ja apuun. Suuri joukko lapsista pärjää kyllä suuressakin ryhmässä, mutta 25 prosenttia kaikista oppijoista on niin sanottuja erilaisia oppijoita, jotka erityisesti kärsivät isoista ryhmistä ja siitä, ettei opettajalla ole aikaa ohjata ja auttaa henkilökohtaisesti. Tämä voi johtaa normaalilta oppimispolulta putoamiseen ja sitä kautta syrjäytymisriskin kasvamiseen.

Nuorten kohdalla nuorisotakuun alasajo on käsittämätön päätös, sillä se uhkaa synnyttää syrjäytyneiden sukupolven. Nimi voi olla mikä tahansa. Hallitus saa puhua yhteiskuntatakuusta tai yhteisötakuusta, mutta jälleen kerran on sama ongelma: jos rahat viedään, niin vaikea on toimia. Yksi syrjäytynyt nuori maksaa elämänsä aikana yhteiskunnalle vähintään miljoona euroa, ja nuorisotakuuseen kuuluneen etsivän nuorisotyön avulla on pystytty tätä syrjäytymistä ehkäisemään tehokkaasti. 1990-luvun laman aikana karsittiin samalla tavalla lasten ja nuorten palveluista, ja niistä säästöistä syntyneitä kustannuksia mak-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

setaan edelleenkin. 1990-luvun laman aikana lapsuuttaan viettäneillä lapsilla ja nuorilla on tilastollisesti merkittävästi enemmän esimerkiksi mielenterveysongelmia ja syrjäytymistä. Nyt hallitus on tekemässä täysin samat virheet kuin silloin ja aiheuttaa toimillaan paljon inhimillistä kärsimystä, köyhyyden ja eriarvoisuuden kasvua mutta myös kohonneita kustannuksia tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Puhuin jo eilen täällä kehyskeskustelussa pitkäaikaistyöttömien työllistämistä mutta sen verran palaan vielä siihen, että minun on hyvin vaikea ymmärtää, miksi hallitus ei halua ottaa nopeasti käyttöönsä Antti Rinteen ehdottamaa työllistämisseteliä, joka on vaihtoehtobudjetissammekin huomioitu. Antti Rinteen ehdotushan on, että passiivinen työttömyysraha muutetaan aktiivirahaksi työllistymissetelin avulla. Ajatus siitä, että jokaisella työttömällä olisi kuuden työttömyyskuukauden jälkeen oikeus käyttää työttömyysturvaansa työllistymissetelinä, on erittäin kannatettava. Työllistymisseteli olisi peruspäivärahan eli työmarkkinatuen tasoinen ja kestäisi maksimissaan 300 päivää.

En voi olla myöskään ihmettelemättä sitä, miksi hallitus ei hyödynnä päättyvän kuntakokeilun tuloksia. Nyt olisi tärkeää, että hyvät käytännöt eivät pääsisi lopahtamaan, sillä niiden uudelleenkäynnistäminen olisi vaikeaa. Näissä kokeiluissa on tullut selkeästi esille, että nykyisessä lainsäädännössä on asioita, jotka hankaloittavat työllistymistä. Kuntakokeilujen tuloksien loppuraportista saa selkeät askelmerkit ja suositukset esimerkiksi kokeilulainsäädännölle, jonka avulla voidaan viedä eteenpäin kuntakokeilun hyviä tuloksia. Nyt kuitenkin ministeriössä taas selvitetään asiaa. Miksi ihmeessä selvitetään, kun kuntakokeilussa asia on jo selvitetty? Mitä me odotamme? Meillä on 110 000 pitkäaikaistyötöntä, (Puhemies koputtaa) ja hallituksella on varaa selvittää, vaikka kolmen vuoden selvitystyön perusteella selkeät kehittämistavoitteet (Puhemies: Aika!) on jo ministerille lähetetty.

17.48 Anna-Maja Henriksson r: Värderade fru talman, arvoisa puhemies! Regeringen väljer bort de unga. Regeringen väljer att skära ner i småbarnsfostran, i skolan, i utbildningen, i studiestöd och i ungdomsgarantin. Det verkar som om regeringen helt glömt bort att barnen är vår framtid. Det är de som ska arbeta och betala skatt för att också vi ska få service när vi blir äldre. I motsats till regeringen anser jag att vi borde satsa på de unga, inte välja bort dem.

Arvoisa puhemies! Nuorisotakuu ja etsivä nuorisotyö ansaitsevat paremman kohtalon kuin hallituksen miljoonaleikkaukset. Niiden avulla annamme luisuun joutuneille nuorille toisen mahdollisuuden. He ansaitsevat tämän mahdollisuuden myös jatkossa. He ansaitsevat mahdollisuuden opintoihin, työhön tai oppisopimukseen. Samanaikaisesti meidän on myös uskallettava kehittää nuorisotakuuta. Tarvitsemme uusia raikkaita aloitteita nuorten tukemiseksi. Yhtenä hyvänä vaihtoehtona ovat oppisopimukset ja Saksan mallin mukaiset minijob-työpaikat. Ne tarjoaisivat alle 30-vuotiaille nuorille paremmat mahdollisuudet päästä työmarkkinoille, kokeilla ja pystyä tekemään töitä menettämättä tukia tai muita etuuksia. Minijob-malli ei ole mikään pysyvä ratkaisu, mutta se tarjoaa nuorille mahdollisuuden tähdellisiin tuloihin ja työkokemukseen. Sen takia se on myös nostettu esille ruotsalaisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetissa.

Ärade talman! Inte nog med att regeringen inte vill ge ungdomar en andra chans. Man skär också ner så mycket i småbarnsfostran, grundskola och högre utbildning att man kan fråga

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

om vi mera förmår ge varje barn en likvärdig start i livet. Är det här verkligen rätt? Mitt entydiga svar är nej, det är inte rätt. Också i svåra tider måste vi våga satsa på barnen och de unga. En likvärdig möjlighet eller en andra chans kan inte vara beroende av om du är det första eller det andra barnet eller om dina föräldrar är arbetslösa eller ensamförsörjare eller om de har jobb. Svenska riksdagsgruppen vill behålla den subjektiva rätten till dagvård och vi vill satsa på barnen och de unga, det syns också i vår alternativa budget.

Arvoisa puhemies! Meidän vaihtoehdossamme poistamme lapsilisän yksinhuoltajalisän ja toimeentulotuen välisen kytkennän. Toimimme näin, koska yksinhuoltajien joukossa on joitakin taloudellisesti kaikkein vaikeimmassa asemassa olevia. Haluamme, että kaikilla yksinhuoltajilla on siedettävä elämä, ja haluamme antaa jokaiselle lapselle yhdenvertaisen alun elämään. Tämän vuoksi on tärkeää irrottaa lapsilisän yksinhuoltajalisä toimeentulotuesta. Haluamme myös tukea jokaista lasta mahdollisimman hyvään varhaiseen alkuun elämässä.

Suomalainen äitiyspakkaus on saanut paljon kiitosta maailmalla. Se on menestys ja tuote, josta voimme olla erityisen ylpeitä. Kuitenkaan kaikki eivät saa sitä. Monet turvapaikanhakijat jäävät järjestelmän ulkopuolelle. Tähän haluamme muutoksen. Mielestämme turvapaikanhakijoilla tulee olla oikeus äitiyspakkaukseen. Jokaisen Suomessa syntyneen lapsen pitäisi olla tässä suhteessa samoilla linjoilla, samanarvoinen.

Ärade talman! Regeringens sociala samvete verkar vara något fördunklat. Biståndsslakten, och med det en stor del av Finlands internationella anseende, är en dumdristig politik. Trots att vi har problem med ekonomin är Finland fortfarande ett av världens rikaste länder. Vi har råd att hjälpa andra. Och vi har en skyldighet att hjälpa andra. För bara 65 år sedan, i efterdyningarna av andra världskriget, fick finländska barn skor i bistånd. Vi fick det för att många föräldrar inte hade råd med skor och för att barnen vintertid behövde skor för att kunna ta sig till skolan. I dag finns miljontals barn som skulle behöva samma hjälp som vi fick. Det behöver inte nödvändigtvis handla om skor — men det ska handla om att varje barn har rätt till trygghet och till skola. Till det behövs också biståndet.

Arvoisa puhemies! Monet tässä salissa sanovat, että meidän on autettava siellä, missä kriisi on. Joudunkin kysymään: miten tämä voidaan tehdä, kun kehitysapua leikataan, edustaja Elo? Monet tässä salissa sanovat myös, että paras tapa auttaa ja luoda laillinen tie Suomeen on ottaa kiintiöpakolaisia. Miten voimme tehdä sen, kun hallitus samanaikaisesti laskee pakolaiskiintiötä? Me näytämme unohtavan, että maat, joilla on suurin vastuu maailman pakolaisista, ovat tällä hetkellä Turkki, Pakistan, Libanon, Iran, Etiopia ja Jordania. Ne ovat ottaneet vastaan yhteensä yli 6 miljoonaa ihmistä. Vuoden 2014 jokaisena päivänä 42 500 ihmistä joutui lähtemään kodistaan, ja 85 prosenttia maailman pakolaisista on kehitysmaissa. Suomen pakolaiskiintiö on 750 pakolaista. Se on naurettavan pieni tarpeeseen nähden. Haluamme korottaa tuntuvasti pakolaiskiintiötä pitkällä aikavälillä, ja ensi vuonna 2 500 pakolaista voisimme ottaa vastaan. Ja edustaja Elo, mielestäni ei ole syytä olla ylpeä siitä hallituksen linjasta, että leikataan 300 miljoonaa kehitysavusta. Se on todella häpeällistä. Siinä kärsivät naiset ja lapset näissä kehitysmaissa.

17.55 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa rouva puhemies! Valitettavasti joudun toteamaan, että Suomen perusoikeistolainen hallitus on unohtanut prosessikaavioistaan sen kaikkein

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

keskeisimmän asian eli ihmisen. Tämä näkyy vahvasti hallituksen politiikassa, jossa se sanelee suuria ja eriarvoistavia leikkauksia kaikista pienituloisimpiin kansalaisiimme, varsinkin pienituloisiin eläkeläisiin, opiskelijoihin ja lapsiperheisiin. Nykyisen hallituksemme politiikan kärjet heikentävät orastavan kasvun mahdollisuuksia leikkaamalla kotimaisesta ostovoimasta, työllisyyttä tukevista määrärahoista ja heikentämällä myös tulevaisuuden kasvumahdollisuuksia leikkaamalla rajusti koulutuksesta, aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Onneksi sosialidemokraateilla on vaihtoehto vallitsevalle politiikalle. SDP:n esittämä vaihtoehtobudjetti lisää kasvua ja työllisyyttä, vähentää eriarvoisuutta sekä on vastuullisempi vaihtoehto julkisen talouden tasapainon näkökulmasta. Vaihtoehtobudjetin ydin on, että politiikkamme ei ole eriarvoistavaa ja tuloeroja kasvattavaa verrattuna hallituksen toimiin, vaan vaihtoehdossamme laajennamme veropohjaa ja tulot sijoitetaan talouskasvua ja työllisyyttä tukeviin investointeihin. SDP:n vaihtoehto ei ole unohtanut ihmistä, vaan se huomioi heikompiosaiset kansalaisemme. Ennen kaikkea se on odotettu ja vastuullinen vaihtoehto kaikille suomalaisille verrattuna tähän hallituksen näköalattomuuteen ja rajuun leikkauspolitiikkaan.

Meidän vaihtoehdossamme perumme muun muassa koulutukseen suunnattuja leikkauksia kaikilla koulutuksen tasoilla. Lisäämme myös julkisia investointeja asuntorakentamiseen ja kuntien mahdollisuuksia peruskorjata homekouluja ja päiväkoteja sekä ennen kaikkea vahvistamme kotimaista ostovoimaa keventämällä palkansaajien ja eläkeläisten verotusta oikeudenmukaisemmaksi. Mutta haluamme myös parantaa vientiteollisuuden kilpailukykyä ja pienyrittäjien mahdollisuuksia liiketoimintansa kasvattamiseksi esimerkiksi ottamalla käyttöön ensimmäisen työntekijän palkkaamisen kuluja alentavan verovähennyksen. Kasvatamme myös veropohjaa niin, että omistamista verotettaisiin jatkossa maltillisesti enemmän kuin nyt. Myös kaikista varakkaimmat ja hyvätuloiset osallistuisivat julkisen talouden sopeuttamiseen enemmän. Mutta meillä on tarjota myös uudenlaisia avauksia aggressiivisen verosuunnittelun ehkäisemiseksi ja harmaan talouden torjuntaan. Näistä yksi konkreettisimmista ja uusimmista avauksista on lisätä tuottoja niin sanottujen kapitalisaatiosopimuksien eli vakuutuskuorien nykyistä veroetua heikentämällä. Vaihtoehtoja siis on, mutta loppuviimeksi kyseessä ovat poliittiset arvovalinnat. Hallituksen kovaa arvopolitiikkaa kuvaavat muun muassa tänään käsittelyssä olevat hallituksen esitykset sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen nostosta ja lääkekorvausten heikennyksistä, jotka toteutuessaan tarkoittaisivat jopa 30 prosentin nostoa, näin suuria nostoja, ja ennen kaikkea kohdistuisivat eniten juuri niihin ihmisiin, jotka eniten palveluita tarvitsisivat. Meidän, SDP:n, arvovalinnat ovat kuitenkin eri kuin hallituksen. Meidän vaihtoehtomme keskiössä on ihminen, eikä näin ollen vaihtoehdossamme myöskään asiakasmaksuja nosteta tai lääkekorvauksista leikata.

Yhteenvetona voin vielä lopuksi todeta, että SDP:n vaihtoehto parantaa Suomen kilpailukykyä, luo varovaisestikin arvioiden 35 000 uutta työpaikkaa ja vähentää velkaantumista 330 miljoonalla eurolla. Mutta ennen kaikkea sen toimenpiteet huomioivat kaikista heiko-osaisimmat kansalaisemme. Hallituksen politiikalle siis löytyy oikeudenmukaisempi ja vastuullisempi vaihtoehto. Se on sosialidemokraattinen vaihtoehto.

18.00 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen budjettiesitys luo pohjaa talouden uudelle nousulle. Suomen valtionvelka oli viime vuoden lopussa noin 95 miljardia euroa. Työttömyys on korkealla, talouskasvu hiipunut ja kilpailukyky rapautunut. Tilanne saadaan korjattua vain yritysten toimintaedellytyksiä parantamalla ja yrittäjyyteen kannusta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

malla, jotta syntyy työtä suomalaisille. Vain suurilla rakenteellisilla uudistuksilla on mahdollista pysäyttää Suomen velkaantuminen ja lopulta turvata julkisten palvelujen ja sosiaaliturvan rahoitus.

Valitettavasti tässä suuressa tavoitteessa ensi vuoden aikana voi tehdä myös kipeää. Ei sitä voi kieltää. Mutta taloustilannetta ei voi paeta punavihreisiin unelmiin.

Suomen menestyksen eli maamme talouskasvun kannalta on kuitenkin myös iloista kerrottavaa, kun pieni- ja keskituloisten verotus kevenee. Hallitus pitää tavallisen suomalaisen puolia. Tämän jos minkä pitäisi ilahduttaa retoriikassaan pienen ihmisen puolta pitävää vasemmisto-oppositiota. Valitettavasti tuloksena on pelkkää kauhistelua Suomen tulevaisuuden kannalta olennaisista talouden tervehdyttämistoimista. Sosialidemokraateista on tullut punainen ei-puolue, jarrumies uudistusten tiellä.

Hyvä puhemies! Mitä vasemmisto-oppositiolla on sitten tarjottavanaan tavalliselle suomalaiselle? Unelmahöttöä ja rahan syytämistä muille maille vierahille. SDP:llä ei ole yhtään rakenteellista uudistusta esitettävänä mutta sitäkin enemmän kritiikkiä hallituksen rakenteellisille uudistuksille. Vihreät olisivat lisäämässä kehitysapuun 290 miljoonaa euroa, SDP omalta osaltaan 100 miljoonaa euroa lisää suomalaisten veronmaksajien kukkarosta. Ja vasemmistoliitto nokittaa 300 miljoonalla. Solidaarisuus on siis suurinta, vasemmisto-opposition osalta, kehitysmaihin Suomen sijaan.

Hallituksella on ollut hyvät perusteet pienentää kehitysavun määrää. Erityisesti nyt raha tarvitaan kotimaan hyväksi. Tämän lisäksi kristillisdemokraatit kiihdyttäisivät juomarallia Viroon nostamalla alkoholiveroa 60 miljoonalla ja RKP korottaisi arvonnäisäveroa, mihin-
kä voi todeta, että ei perussuomalaisten pirtaan sopisi. En huomannut, että sosialidemokraatit olisivat esittäneet menolisäystä kasvaneiden maahanmuuttomäärien keskellä. Miten uskottavaa tämä on, kun samaan aikaan vasemmisto-oppositio soimaa hallituksen tiukennuksia maahanmuuttopolitiikkaan ja vaatii lisää toimia? Luulisi, että nämä vaatimukset näkyisivät myös sitten budjetissa, vaihtoehdossa, mitä te esitätte.

Arvoisa puhemies! Kaikki Suomen oppositiopuolueet kannattavat Suomen eurojäsenyyttä. Suomi käytännössä itse päätti viime vaalikauden tukipakettipolitiikallaan, onko devalvaatiomme sisäinen vai ulkoinen. Muistakaamme, että kaikki nykyiset oppositiopuolueet osallistuivat viime hallituksen työhön. Eli jos hyväksyy eurojäsenyyden, niin käytännössä hyväksyy kansalliset leikkaukset. Kuinka uskottavaa on kritisoida kansallisia leikkauksia ja samaan aikaan seistä vankasti eurojäsenyyden puolella? Mielenkiinnolla katson, miten nämä samaiset oppositiopuolueet suhtautuvat kansalaisaloitteeseen eurokan-sa-
näänestyksestä.

Suomella on nyt vahva ja ratkaisuihin kykenevä hallitus, toisin kuin neljän edellisen vuoden aikana. Näin ollen on suorastaan ilo antaa tukensa esitetylle budjettiehdotukselle. Nyt ei jäädä tuleen makaamaan. Nyt tehdään ratkaisuja, mennään eteenpäin.

18.04 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa herra puhemies! Sosialidemokraatit ovat osoittaneet esityksellään, että vaihtoehtoja on. Sosialidemokraatit tarttuvat asioihin heti, vahvistavat työllisyyttä ja kasvua välittömästi toimenpiteillä. Me emme heikennä näinä vaikeina aikoina kaikkein heikoimmassa tilanteessa olevien ihmisten tilannetta. Me kohdistamme säästöt ihmisten kantokyvyn mukaan, eli pääpaino siirtyy hyväosaisiin ja hyvätuloisiin ihmisiin. Tämän lisäksi sosialidemokraatit ottavat vähemmän lainaa kuin hallitus. Tällä osoitamme, että hallituksen valitsema linja ei toimi. Se on väärä. Hallitus rakentaa toimensa toivoon, toivotaan toivotaan -linjalle, kuten valtiovarainministeri Stubb eilen sekä tänään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

useaan otteeseen eduskunnalle toisti. Tämä ei vain onnistu. Toimenpiteitä tarvitaan välittömästi, ei vuonna 2017 tai 2019.

Arvoisa puhemies! Pitkään korkeana jatkunut työttömyys on Suomen tämän hetken suurimpia ongelmia. Mitä pidempään työttömyys kestää, sitä vaikeampaa on palata työmarkkinoille ja sitä suuremmaksi kasvavat riskit myös elämänhallinnan heikkenemisestä ja huono-osaisuuteen ajautumisesta. Hallituksen suosikkikeino tähän ongelmaan on ollut työttömyysturvan keston lyhentäminen, jolloin työttömät putoavat aikaisemmin työmarkkinatuen ja usein myös toimeentulotuen varaan. Tällöin kannustinloukut syvenevät ja työllistymisen todennäköisyys heikkenee entisestään. Hallituksen panostukset työllisyyden parantamiseen ovat olleet todella puutteellisia. Kuitenkin on selvää, että ilman työllisyyden parantumista Suomen negatiivinen kierre ei tule pysähtymään.

SDP:n vaihtoehtobudjetti tarttuu tähän ongelmaan monella tapaa. Ensinnäkin budjetin yrittäjäpaketti sisältää koko joukon välineitä, joilla pienille ja keskisuurille yrityksille tarjotaan mahdollisuuksia saada rahoitusta ja kasvaa ja ennen kaikkea työllistää. Esimerkiksi mikroyrittäjille tarjottava vähennys ensimmäisen työntekijän palkkakuluista voisi olla todella toimiva keino ja vaihtoehto, jolla helpotettaisiin yrityksen kasvun aloittamista. Lisäksi SDP esittää jokaiselle 6 kuukautta työttömänä olleelle peruspäivärahan suuruista työllistymisaseteliä. Seteli pienentäisi palkkakustannuksia työnantajalle, joka tarjoaa työttömälle töitä. Kun hallitus haluaa siirtää entistä suuremman osan työttömistä passivoivan työmarkkinatuen piiriin, SDP kannustaisi samalla rahalla työttömät töihin. Jos työllistymisasetelin avulla saataisiin 15 000 ihmistä työllistettyä, merkitsisi se julkiselle taloudelle 140–250 miljoonan euron tasapainotusta. Lisäksi tarvitsemme lisäresursseja perinteisiin keinoihin eli palkkatukeen, työvoimapolitiittiseen koulutukseen ja työkokeiluun sekä niin edelleen.

SDP myös jatkaisi nuorisotakuuta ja etsivää nuorisotyötä, joka on osoittautunut taantumankin keskellä tehokkaaksi välineeksi nuorten työttömyysjaksojen pitämiseksi melko lyhyinä. On käsittämätöntä, että tämänkin rahoituksen hallitus on lopettamassa kokonaan. Me tiedämme, että menetetty nuori maksaa yhteiskunnalle noin miljoona euroa, puhumattakaan siitä, mitä tämä tarkoittaa yksittäisen nuoren elämässä.

Arvoisa puhemies! Suomi on pieni maa, joka on menneisyydessään pärjännyt ennen kaikkea koulutuksella ja sen tuomalla korkealla osaamisella. Koulutukseen panostamisella oli keskeinen merkitys siinä, että nousimme 1990-luvun lamasta. Siksi on erityisen vaikeaa ymmärtää, miksi hallitus on ottanut korkeakoulutuksen ja tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tähtäimeensä. Useampikin yliopisto on jo reagoinut hallituksen leikkauksiin yt-neuvotteluilla, eivätkä ne varmasti tule parantamaan opetuksen ja tutkimuksen laatua. Lukuiset asiantuntijat ovat ihmetelleet, miten Suomi tulee jatkossa kehittämään innovatiivisia tuotteita, joilla maan vienti saataisiin taas nousuun. SDP:n vaihtoehdossa valtaosa hallituksen koulutussäästöistä vedettäisiin takaisin. Me pidämme itsestäänselvyytenä, että korkea osaaminen on välttämätöntä kansainvälisen kilpailukykyimme säilyttämiselle ja työllisyyden ja viennin parantamiselle.

Arvoisa herra puhemies! Hallituksen varhaiskasvatukseen sekä sosiaali- ja terveystieteisiin kohdistuvat leikkaukset ovat karu ilmentymä hallituksen arvomaailmasta. Pyrkimyksenä tuntuu olevan, että Suomea jaetaan yhä voimakkaammin hyvä- ja huono-osaisiin jo syntymästä saakka. Subjektiiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisella ja varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen kasvattamisella on se ilmiselvä seuraus, että lapset jaetaan jo pienestä pitäen parempi- ja huono-osaisiin. Lääke- ja matkakorvausten leikkaukset, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelumaksujen rajut jopa 30 prosentin korotukset ja ruokavaliokorvauk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

sen lakkauttaminen jatkavat samaa linjaa, jolla lisätään eriarvoisuutta ja pudotetaan pienituloisia ja sairaita ulos hyvinvointipalveluiden piiristä.

SDP:n vaihtoehtobudjetissa (Puhemies koputtaa) näitä leikkauksia ei tehdä.

18.10 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa puhemies! Maan talouden tasapaino ja kestävyysvajeen umpeen kurominen ovat kaikkien tässä salissa esitettyjen budjettiehdotusten päämäärä niin hallituksessa kuin oppositiorhymissäkin, mitä kaikki haluavat. Hallitus kuitenkin näkee maamme tulevaisuuden melko synkkien, mustien lasien läpi, vaikka valoa ja vaihtoehtoja on tarjottu. Hallituksen tarjoama ratkaisu talousahdinkoon syventää sitä useiden taloustieteilijöiden arvion mukaan entisestään, jos vain kiireesti "tehdään edes jotain" arvioimatta huolellisesti, ovatko lääkkeet oireisiin oikeat.

Hallitus esittää suuria leikkauksia koulutuksesta, päiväkodeista, sosiaaliturvasta ja palkoista siten, että ne kohdistuisivat suureksi osaksi kaikkein heikoimpiin: pienituloisiin, lapsiin, opiskelijoihin, eläkkeensaajiin ja vanhuksiin. Hallitus haluaa säästää kovin ottein myös luonnonsuojelusta ja lakkauttaa kehitysyhteistyön nykymuodossaan. Hallituksen arvoissa saastuttava teollisuus on oikeampi kohde päästökauppataloille kuin maailman köyhät ja hädänalaiset. Vihreät tarjoavat hallituksen linjalle kestävän vaihtoehdon. Vastuullinen talous voi nojata maltillisempaan sopeutustahtiin ja reippaampiin, myönteistä talouskehitystä vahvistaviin uudistuksiin kuin hallitus nyt esittää. Tämä ei ole vihreiden keksimää höttöä vaan perustuu talouden asiantuntijalaskelmiin ja arvioihin talouspolitiikan pitkäaikaisvaikutuksista. Hallituksen valitsema totuus ei suinkaan ole ainoa maan talouden vaihtoehto.

Arvoisa puhemies! On hyvä, että hallitus ei ole sulkenut korviaan perustellulta kritiikiltä vaan on jo useita kertoja vetänyt esityksiään takaisin kokonaan tai osittain uuteen tarkasteluun ja korjannut niitä yhteisesti hyväksytympään suuntaan. Viime viikkoina näin on tapahtunut eläkkeensaajien asumistuen leikkauksille, harmaan talouden torjunnan määrärahoituksen pienentämiselle ja esitykselle ensimmäisen sairauslomapäivän palkattomuudesta. Eläkeläisten asumistukileikkausten peruuttamisesta uutisoitaessa todettiin, että päätös olisi aiheuttanut vähintään 27 000 eläkeläisen putoamisen köyhyysrajan alapuolelle, mikä tuli ilmi, kun vihreä eduskuntaryhmä pyysi eduskunnan tietopalvelulta vaikutusarviointia esitetyistä leikkauksista. Hallitus on päätösesitystensä vaikutuksia uudelleen tarkasteltuaan ja kritiikkiä kuunneltuaan perääntynyt myös pakosta leikata erityisesti pieni- ja keskipalkkaisten naisvaltaisten alojen sunnuntai- ja ylityökorvauslisiä. Yhden vaihtoehdon pakkoa ei siis ole olemassa missään muussakaan.

Nyt olemme vaatineet varhaiskasvatuksen leikkauksista lapsivaikutusten arviointia ja arvioinnin tulosten hyödyntämistä säästötoimien kohdentamisessa. Hyvä olisi, että hallitus opetusministeri Grahn-Laasosen ja valtiovarainministeri Stubbin melko kohtuuttomien lausuntojen jälkeen arvioisi perusteellisesti uudelleen koulutukseen ja tutkimukseen kohdistettujen leikkausten pitkäaikaisvaikutukset maamme sivistyksen, tutkimuksen ja koulutuksen laatuun.

Me vihreät sopeuttaisimme maan taloutta maltillisemmin ja uudistaisimme sitä inhimillisesti. Nostaisimme ihmisiä työelämään perustulolla ja loisisimme työpaikkoja uusiutuvan energian perusteellisella remontilla, joka on koko yhteiskunnan etu myös kansantaloudellisista ja ympäristösyistä.

Arvoisa puhemies! Tärkein kestävä kilpailuetumme on koulutettu työvoima. Miten innovaatioita, uutta kasvua ja tulevaisuuden tekijöitä voisi syntyä, jos yksi tärkeimmistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

edellytyksistä, koulutus, vaarannetaan? Vihreiden vaihtoehto on leikata koulutuksen sijaan ympäristölle haitallisista tuista. On erittäin vaikeaa nähdä tämä vaihtoehto hallituksen esitystä huonompana. Esitämme leikkausta kilometrikorvausten ylikompensaatiosta, siis siitä osuudesta, joka jää yli, kun oman auton käyttökustannukset jo tulevat katetuiksi. Tätä rahaa valtiovarainministeriö on arvioinut maksettavan noin 170 miljoonaa euroa vuositasolla.

Me vihreät tervehdimme aina ilolla avointa, rehtiä ja yhteistyössä toteutettavaa päätöksentekoa ja toivomme, että hallitus yhteistyössä opposition kanssa onnistuu rakentamaan sellaisen talousarvion, joka kannattelee ihmisiä ja yhteiskuntaa eteenpäin, ei vie menneeseen. Näitä asioita olemme esittäneet vaihtoehtobudjetissamme.

18.16 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Varjobudjetit hyvin tehtyinä ajavat kansanvalan asiaa ja ovat demokratialle hyväksi — siis jos ne olisi tehty hyvin. Sosialidemokraatit, joita täällä näkyy olevan kaksi vastaamassa kritiikkiin varjobudjetistaan, näyttävät, että vanhakin puolue voi oppia uusia temppuja. Jotain omaakin olisi silti voinut yrittää keksiä eikä vain kopioida perussuomalaisten varjobudjetin viime vuoden pohjaa ja kerätä siihen listaa niistä asioista, joita SDP itse hallituskaudellaan vastusti. Tämänkaltaisen varjobudjetin on vain äänestäjien sumuttamista, kun esitetään kertasäästöjä syömävelan paikkaukseen eikä alkuunkaan niitä säästöjä, joita luvattiin ennen vaaleja. Missä on vaikkapa se leikkaus toisen asteen koulutuksesta — demareilta — joka todettiin hallituksen esitystä suuremmaksi? Mikä on vastauksenne kansan kriisitietoisuuteen?

Erityisesti on äänestäjien harhaanjohtamista luvata, että sosialidemokraattisella politiikalla syntyisi työpaikkoja. Edellisellä puheenjohtajalla Urpilaisella oli työsopimus, jossa luvattiin työpaikkoja. Missä ovat ne työpaikat nyt? Ettei niille vain käynyt kuten Urpilaisen paikalle puolueen johdossa?

Arvoisa puhemies! Edellinen hallitus onnistui menettämään suunnilleen saman verran työpaikkoja kuin nyt sosialidemokraatit lupasivat saada lisää. Edellisessä hallituksessa heillä kuitenkin oli avainministerit pelipaikoilla luomassa niitä työpaikkoja. Kannattaisiko nyt esittää jotain muuta ratkaisua sen viennin varaan panostamisen sijaan, kun teidän keinoillanne se vienti ei vain vaikuta kasvavan?

Vasemmistoliiton varjobudjetin menee jo enemmän huumorin puolelle. Sitä olisi voinut elävöittää lauluesityksellä, mutta valitettavasti laulutaitoinen edustaja Arhinmäki on nyt poistunut salista. Sävel olisi voinut olla kreikkalainen tämän velkalinjalle menevän Tsipras-budjetin kunniaksi. Kuuden tunnin työpäivä ilman mitään esitystä tuottavuuden parantamisesta — siitä ei paljon lauluja laulella. Paikka oppositiossa on noilla eväin omiaan.

Vihreiden esitys ei sisällä yllätystä, ellei siksi lasketa SDP:n apupuolueeksi ryhtymistä ja vasemmalle siirtymistä. Linjana on vihreillä tehdä lisää alijäämää, jotta voitaisiin kantaa rahaa ulkomaille. Linjana on edelleen pumpata rahaa yliopistoille ilman pienintäkään ajatusta, että niiden toiminnassa voisi olla tehostettavaa tai tyhjäkäyntiä. Tämä rahoitetaan rankaisemalla tuottavaa työtä tekeviä kaupungeissa ja maakunnissa entisestään lisäämällä välttämättömän yksityisauton käytön kustannuksia. Linja on vakaa. Sitä tukevat demarit pitämällä huolen siitä, että tienpitoon investointeja tulisi vain pieni osa hallituksen esittämistä. Mihin tarvitaan teitä, ellei kannata autoilla?

Arvoisa puhemies! Aivan yhteisesti kaikkien oppositiopuolueiden varjobudjetit ihmeuttävät. Eikö teitä kiinnosta vaatia maahanmuuton kuluja kuriin? Miksi tällainen linjaus? Kansa kyllä vaatii tätä. Näin vaatimalla voisitte todella vaikuttaa ja helpottaa isänmaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

etua ajattelevien hallituspuolueiden — yksikössä ellei monikossa — sekä niiden edustajien työtä. Mutta tähän päinvastoin suorastaan kaikki vaaditte kehitysavun lisäämistä, velanottoa, jotta voimme toteuttaa tulonsiirtoja ulkomaille, kaiken mahdollisen maahanmuuton kustannuksen päälle ja lisäksi. Jos olisin itse oppositiossa ja vailla painetta vastuuseen ja kompromisseihin, vaatisin itse ensimmäisenä kuluja pois näistä. Tiedän, että kysymys on retorinen, mutta kysyn kuitenkin: kuinka te kehtaatte? (Touko Aalto: Huumoripuhe! — Ozan Yanar: Huumoripuhe!)

18.19 Ozan Yanar vihr: Arvoisa puhemies! Aina, kun puhutaan taloudesta, on hyvä muistaa, että kysymys on tavallisten suomalaisten arjesta. Valinnoilla, joita eduskunta tekee tänään, on pitkäaikaisia seurauksia ihmisten arjelle.

Aloitetaan vihreiden tavoitteista tässä vaihtoehtobudjetissa. Vihreillä on sama tavoite kuin hallituksella eli talouden tasapaino ja kestävyysvajeen umpeen kurominen. Mutta me emme ole samaa mieltä keinoista hallituksen kanssa. Meillä on erilaiset arvovalinnat, me emme jaa hallituksen ajatusta siitä, että heidän leikkauksensa — joita hallitus mainostaa pakollisina, joita hallitus vähän väliä tuo eduskunnan käsittelyyn ilman kunnollista valmistelua, joita se vähän väliä päättää perua — olisivat vastaus talouden haasteisiin. Emme hyväksy sitä, ettei olisi muita vaihtoehtoja.

Vihreiden vaihtoehto on tuloeroja kaventava, köyhyyttä vähentävä ja työpaikkoja luova. Tällaista politiikkaa voi siis tehdä myös vaikeina aikoina. (Touko Aalto: Ja pitää tehdä!) Me emme nouse, Suomi ei nouse, leikkaamalla heikko-osaisilta, vaan inhimillisemmällä talouspolitiikalla. Me vihreät sopeuttaisimme taloutta maltillisessa aikataulussa vahingoittamatta kotimaista kysyntää. Me emme siis halua leikata kasvulta.

Viime viikolla julkaistun IMF:n maaraportin mukaan on suuri riski, että leikkauksista koituu ennakoitua enemmän haittaa talouskasvulle, ja IMF kehottaa löysentämään menoleikkausten vauhtia. Me muuttaisimme sosiaaliturvan perustulolla, tekisimme työnteosta kannustavan, nostaisimme ihmisiä työmarkkinoille ja nostaisimme täten työllisyysastetta. Me panostaisimme energiavallankumoukseen ja kannustaisimme panostamista globaaleihin kasvualoihin. Me loisisimme töitä alentamalla pienten ja keskisuurten yritysten työllistämiskynnystä. Me tekisimme maltillisemmat sopeutukset kuin hallitus ja tekisimme ne oikeista kohdista. Kuten olemme aiemmin sanoneet, toisimme vaihtoehdon muun muassa koulutussäästöille, heikko-osaisiin kohdistuville leikkauksille sekä kehitysapuleikkauksille. Me emme siis säästäisi lasten ja nuorten tulevaisuudesta emmekä leikkaisi omasta osamisestamme. Me emme myöskään leikkaisi maailman köyhimmiltä.

Peräänkuulutan hallitukselta parempia ja vastuullisempia päätöksiä. Suomi ansaitsee inhimillisempää ja parempaa talouspolitiikkaa. Toivon, että hallitus ottaa nämä hyvät ja konkreettiset esitykset huomioon.

18.23 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Yanar ja useat muut edustajat ovat nyt ottaneet esille tämän IMF:n maaraportin. En tiedä, olemmeko lukeneet samaa maaraporttia, mutta tämä mainittu maaraportti on erittäin myönteinen tämän hallituksen linjalle. Siellä esitetään tietyissä kohdissa totta kai varoituksia siitä, että tiettyjä leikkauksia ei tulisi tehdä, mutta nämä kohdentuvat ennen kaikkea infrastruktuurileikkauksiin, ja näiden osalta tämä hallitus on ottanut huomioon ne asiat kärkihankkeissaan. Myös suuri joukko arvioitsijoita on siellä todennut, että tämä sopeuttamisen vauhti ja tahti on erinomainen. Eli ennen kaikkea tämä maaraportti tukee tämän hallituk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

sen linjaa. Sen kuitenkin tiedän, että mikäli IMF:lle asetettaisiin arvioitavaksi vihreiden, vasemmiston tai sosialidemokraattien maaraportit, niin sieltä ei varmasti aivan yhtä mairittelevia arvioita olisi tulossa.

18.24 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin IMF on tämänkin syksyn aikana useampaan eri kertaan ottanut kantaa siihen, mikä politiikka olisi heidän mielestään soveltuvaa, ja tiedossa on, että IMF perinteisesti edustaa hyvin konservatiivista talousajattelua.

Merkille pantavaa on se, että IMF:llä on kaksi erittäin isoa huomautusta Suomen talouspolitiikkaan. Toinen koskee näitä koulutusleikkauksia, joista on paljon puhuttu ja joissa kaikkien oppositioryhmien osalta lähdetään siitä, että niitä ei tehdä. IMF varoittaa, että juuri nämä leikkaukset voivat johtaa tilanteeseen, että talouskasvun pohjaa syödään. Kaikkien oppositiopuolueiden linja on se, että tätä virhettä ei tehdä. Toinen koskee sitä, että korkean työttömyyden aikana leikataan aktiivisen työvoimapolitiikan määrärahoja eli niitä määrärahoja, joilla voidaan pitää huolta siitä, että ihmisten osaaminen kehittyy. Kumpakaan hallitus ei todellakaan ole ottanut huomioon tässä ehdotuksessaan eikä edes vielä näissä katumisharjoituksissa.

18.25 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä olisi muutama havainto. Yksi on se, että hallitus on puhunut puoli vuotta siitä, että halutaan kunnollisia vaihtoehtoja. Nyt me toimme kunnolliset vaihtoehdot.

IMF kirjoittaa papereita hallituksen toiminnasta. IMF:n maaraportti on aika kattava raportti, siihen kannattaisi tutustua. Siellä tosiaan sanotaan, että Suomi leikkaa liian äkkiä, liian paljon. Kannattaisi näitä ehkä kuunnella.

Toinen juttu on tämä koulutusleikkauspuoli. Kaikki asiantuntijat ovat sanoneet, että tämä tulee leikkaamaan meidän tulevaisuudestamme ja tulevaisuuden kasvusta. Näitä kannattaisi myös hallituksen kuunnella.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lista.

18.26 Tuula Haatainen sd: Arvoisa herra puhemies! Hallitus on koko syksyn ajan tuonut eduskuntaan säästölakeja, joilla on kuritettu pienituloisia, lapsiperheitä, eläkeläisiä ja pitkäaikaissairaita. Hallituksen toimet heikentävät kotimaista kulutuskysyntää ja rapauttavat suomalaista koulutusta ja osaamista. Perusteluna on ollut, että velkaantumisen vuoksi täytyy säästää eikä vaihtoehtoja ole. Työllisyyden vahvistamiseen ei ole samalla juurikaan löytynyt konkreettisia keinoja. Suurena linjana on ollut työnantajille luvattu lähes miljardin euron lahja, jolla pienennettäisiin sosiaaliturvamaksuja, mutta tämänkin työllisyysvaikutukset perustuvat toiveajatteluun, jolle ei löydy aikaisempien vuosien kokemuksesta juurikaan katetta.

SDP:n vaihtoehtobudjetti osoittaa, että vaihtoehtoja todellakin on eikä suomalaisten eri-arvoisuuden lisääminen ole millään tavalla välttämätöntä. Sosialidemokraatit tarjoavat uusia eväitä työllisyyden parantamiseen. Jo pitkään on ollut tiedossa, että uusia työpaikkoja syntyy pääasiassa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. SDP:n vaihtoehtobudjetti sisältääkin erillisen yrittäjäpaketin, jolla tarjotaan yrittäjille kannustimia kasvuun ja työllistämiseen. Pienyrittäjät saisivat vähentää ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän palkkamenoja enintään 20 000 euroa verotettavasta tuloksesta. Lisäksi panostaisimme muun muassa työllis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

tämisneuvontaan ja yritysten rahoituksen saatavuuteen. Myös Tekesin, jonka innovaatioita tukevaa toimintaa hallitus haluaa jostain syystä leikata, toiminta meidän toimestamme turvattaisiin jatkossakin.

Arvoisa puhemies! Suomi tarvitsee investointeja, ja kasvukeskuksiin tarvitaan kipeästi asuntoja. Varsinkin pääkaupunkiseudulla kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puute on jo ilmeinen este työvoiman liikkuvuudelle. Viime vaalikaudella toteutettiin onnistuneesti MAL-sopimuksia, joilla valtion rahoitusta liikenneinvestointien rahoitukseen sidottiin kuntien asuntokaavoituksen lisäämiseksi. Tätä toimintaa tulee nyt ehdottomasti jatkaa. SDP:n asunto- ja liikennepolitiikan toimenpideohjelmassa valtio sitoutuisi suurten infra-hankkeiden, erityisesti raideliikenteen, rahoitukseen ja vastapainoksi kunnat lisäisivät kaa-voitusta. Pääkaupunkiseudulla tavoiteltaisiin jopa 40 prosentin lisäystä nykyiseen MAL-sopimukseen verrattuna.

Lisäksi asuntorakentamista kannustettaisiin nykyistä paremmin korjausavustuksilla ja käynnistysavustuksilla. SDP:n esityksessä kunnille tarjottaisiin korjausinvestointeihin 10 prosentin osuutta investoinnin kuluista. Tämä laittaisi kunnissa korjausrakentamiseen vauhtia. Meillä on varsinkin kouluissa ja päiväkodeissa valtava korjausvelka, joka on hoidettava. Mitä pidempään tähän ongelmaan ei kunnolla tartuta, sitä suurempia kustannuksia pidemmällä aikavälillä syntyy, ja lapset ja heidän hoitajansa, opettajat altistuvat päivittäin sisäilmaongelmille. 100 miljoonalla eurolla on laskettu, että saataisiin miljardin hankkeet liikkeelle.

Arvoisa puhemies! Suomesta on hallituksen mukaan tarkoitus tehdä oikea osaamisen suurvalta, mutta tavoite romutetaan alkuunsa leikkauksilla, jotka kohdistuvat niin varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, ammattikoulutukseen kuin korkea-asteellekin. SDP:n vaihtoehtobudjetissa suurin osa näistä leikkauksista on peruttu. Erityisen tärkeää on, että päivähoito-oikeuden ja varhaiskasvatuksen ryhmäkoot pidettäisiin ennallaan. Tiedämme, että laadukas päivähoito hyödyttää erityisesti huono-osaisten perheiden lapsia ja siihen panostamista on pidetty yhtenä kustannustehokkaimpana keinona syrjäytymisen ehkäisemisessä. Ei ole oikein, että lapsen oikeus varhaiskasvatukseen tulee jatkossa riippumaan hänen vanhempiensa työmarkkina-asemasta.

SDP peruisi koko joukon sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle suunniteltuja leikkauksia: lääke- ja matkakorvausten omavastuiden korotukset, ruokavaliokorvauksen lakkautuksen, Aura-kuntoutuksen lopettamisen sekä valtavan korotuksen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelumaksuihin.

Tässä vain alku listasta, jolla hallitus lisää eriarvoisuutta ja korottaa varsinkin pienituloisten ja pitkäaikaissairaiden kynnystä saada tarvitsemiaan palveluita. Suomi ei nouse sillä, että tuhansia ihmisiä ajetaan köyhyysrajan alapuolelle ja toimeentulotuen varaan. Tarvitsemme työpaikkoja, tarvitsemme investointeja ja oikeudenmukaista sosiaali- ja talouspolitiikkaa, ja niitä sosialidemokraattien vaihtoehto tarjoaa.

18.31 Pirkko Mattila ps: Arvoisa puhemies! Kiitos oppositiopuolueille varjobudjettien esittelystä. On hyvä, että keskustellaan, vaikka linjat ovatkin monella tavalla poikkeavat oppositiopuolueittenkin kesken, mutta se on täysin ymmärrettävää. Oppositiopuolueiden budjetit näyttäisivät olevan kohtalaisen tasapainossakin ainakin määrällisesti, vaikka laadusta voidaan olla montaa mieltä. Monet korostukset ja linjaukset näkyvät samalla tavalla hallituksenkin talousarvioesityksessä, mutta toisaalta monet esitykset niin oppositiopuolueilla kuin hallituspuolueillakin ovat tuttuja viime kaudelta, oppositiopuolueilla toteutumat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

ta jääneitä, ja pyörivät tässä puolueiden potkupallokentässä. Hyökkääjät, puolustajat ja maalintekijät ovat vain välillä hukassa.

Hallitus on joutunut laatimaan oman talousarvionsa vaikeana aikana. Taloustaantumasta voidaan painavin arvioin syyttää Euroopan unionia ja euroaluetta. Unionin alueella on vakava luottamuspula. Talouden nousuun nähdään euroalueella vain vaivoin ituja. Euro on taloutta jäykistävä panssari, kuten edustaja Mäkeläkin totesi, ja yhteisö on byrokraattinen sekä aivan liian ylihallintoitu. Kun meidät jo Euroopan unioniin liittyessämme houkuteltiin katteettomilla lupauksilla mukaan eikä toiminta ole parantunut, ei ole ihme, että laaja-alainen epäluottamus vallitsee unionin alueella niin talouteen kuin yhteisön toimintakykyyn. Vasemmistoliitto kritisoi ymmärtääkseni ryhmäpuheessaan juuri epäonnistunutta euroa, vaikka vasemmisto oli sitä Lipposen hallituksessa hyväksymässä. Euroalueella velkaantuminen tuottamattomiin seiniin sijoittamalla on johtanut investointilamaan. On maita, joissa talous on romahtanut rakennuskuplan puhjetessa, ja, no, ei EU-maassa mutta kuitenkin Islannissa valtion kassakriisi oli totinen ja vakava asia. He selvisivät siitä pankkitointimintaa tervehdyttämällä.

Tämä hallitus on tehnyt tiukan budjetin, jossa on kuitenkin aivan selkeästi kasvuhakuisuutta euroalueesta huolimatta. Meidän on jatkettava kilpailukyvyyn parantamista, korkean jalostusarvon tuotteiden kehittämistä, viennin edistämistä ja yksikkökohtaisten tuotantokustannusten tarkkaa seuranta, kun vientimarkkinoilla kilpaillaan. Tässä hallituksen Biotalous ja puhtaat ratkaisut -kärkihanke on yksi ratkaisujen tarjoaja. Suomi on ollut ja tulee olemaan biotalousmaa. Metsäperusteinen biotalous on edelleen tulevaisuutta, ja kiitos hallitukselle, kun se on alkanut viemään näitä biotalouden strategioita, mukaan lukien sinistä biotaloutta, eteenpäin. Nämä biotalouden työpaikat ovat kotimaassa ja kotimaisia eivätkä käytännössä lähtökohtaisesti voi karata Kiinaan.

Ja Suomussalmen Hossa pysyy paikallaan. Se on toistaiseksi merkittävin mahdollisuus perustaa kansallispuisto Suomen 100-vuotisjuhlavuonna. Kilpailukyvyyn ja viennin edistämisen rinnalla täytyy kehittää markkinointia. Siinä olemme mitä ilmeisimmin monia muita maita jäljessä.

Vihreät ovat täällä syyttäneet hallitusta ympäristöstä säästämisestä. Arvoisat vihreät, te käytätte täällä arvovaltaisessa paikassa totuutta varomattomasti. Huomautan, ettei yhtään ympäristö-, luonnonsuojelu- tai ilmastolakia ole peruttu tai purettu. Vuosikymmeniä jatkuneen hyvän lainsäädäntötyön tulokset näkyvät ympäristössämme. Vaikka esimerkiksi Metso-rahoista on säästetty, on muistettava, että viime kaudella metsälakiin nostettiin uusia suojelukohteita. Sekin on onnistunut ilman maiseman ostamista. On kyllä myönnettävä, että vihreät eivät ole kritisoineet yhtä ainutta hallituksen biotalouskärkihanketta — miksi-pä niitä hyviä hankkeita kritisoimaan. Olen kuullut täällä ainoastaan aikataulullisia hoputuksia. Arvon vihreät, hallitus on toiminut vasta muutaman kuukauden, ei siinä ajassa energiaremonttia olisi tehnyt edes vihreä puolue. Ei, kun se ei pystynyt siihen viime kauden vuosina hallituksessa ollessaan.

18.36 Kaj Turunen ps: Arvoisa puhemies! Olen kirjoittanut puheen tälle illalle mutta puhunkin nyt ihan spontaanisti johtuen lähinnä oikeastaan siitä debattikeskustelusta, mikä käytiin tässä salissa ennen listaan menoa. Minä pitäisin tärkeänä sitä, että myös tässä keskustelussa, kun puhutaan opposition vaihtoehtoista, voitaisiin käydä tällaisista rakentavasta keskustelusta. Mielestäni edustaja Vartia piti tänään erittäin hyvän puheenvuoron. Se herätti kuitenkin oppositiossa — Vartia itse edustaa myöskin oppositiota ollessaan vihreitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

kansanedustaja — närää. Vieressäni istuu, tai liki pitäen vieressäni istuu, edustaja Heinäluoma, joka selkeästi ei pitänyt tästä Vartian puheenvuorosta, ja ymmärsin näin ja osittain kuulinkin, kun hän antoi palautetta puheenjohtaja Niinistölle. Tämän jälkeen Niinistö otti puhelimen käteensä, en tiedä, mitä siinä sitten tapahtui, mutta Vartia poistui salista. (Eero Heinäluoma: Olisiko parempi palata siihen kirjoitettuun tekstiin?)

On erityisen tärkeää, että me voisimme käsitellä rakentavasti. Minun mielestäni oppositiolla on ollut ihan hyviä tällaisia ehdotuksia, joita voitaisiin viedä, mutta ei ole kauaa siitä, kun perussuomalaiset olivat oppositiossa eli viime vaalikaudella. Tiedän, koska osallistuin itse vaihtoehtobudjetin valmisteluun, kuinka ne rakennetaan. Tänä iltana ollaan huomattu se, että hyvin helposti halutaan sinne menopuolelle laittaa kaikkea sellaista kivaa, torjua hallituksen tämmöisiä vähän niin sanotusti kipeitä ratkaisuja ja tehdä ne toisin, hiukan populistisestikin. Mutta sitten, mikä olennaista on, mennään sinne vastuupuolelle. Mistä nämä katetaan? Mistä tulot tulevat? Ja tämä näyttää olevan, niin kuin tälläkin kertaa, hiukan ongelmallista, että joudutaan miettimään hyvinkin epärealistisia ratkaisuja näitten mukavien asioiden rahoittamiseksi (Eero Heinäluoma: Niin kuin pääomaverotusta!) Ja nyt se on näkynyt esimerkiksi KD:llä siten, että harmaan talouden torjunnasta saadaan 145 miljoonaa euroa, tupakkaveroa kiristämällä 70 miljoonaa euroa, alkoholiveroa kiristämällä 60 miljoonaa euroa. Nämä kaikki ovat teoreettisesti mahdollisia mutta käytännössä johtavat esimerkiksi Viron alkoholin tuonnin lisääntymiseen ja näin päin pois. RKP:llä sinällänsä ei ollut höttöä, mutta RKP lähtee siitä, että arvonlisäveroa korotetaan, mikä sinällänsä ei sitten ole ainakaan minun mielestäni järkevää.

Kaikista huonoin vaihtoehtobudjetti on vasemmistoliitolla, se perustuu velan määrän kasvattamiseen. Vasemmistoliiton vaihtoehtobudjetissa on yksi sellainen asia, joka minulle sattui silmään, tämä energiantensiivisen teollisuuden verotulojen leikkaus, 100 miljoonaa euroa, joka käytännössä voi johtaa siihen, että tämä teollisuudenala karkaa meidän maasta pois, ja se lisää työttömyyttä merkittävästi. Jos puhutaan tästä velan määrän lisäämisestä 1,5 miljardilla eurolla, niin meidän pitäisi nähdä pikkuisen laajemmin kuin pelkästään Suomen talous. Jos me lisäämme velkaa, velan määrässä on ongelma se, että se on huikea, nyt 100 miljardia, mutta pitää muistaa se, että se on tullut viimeisen seitsemän vuoden aikana, se on tuplaantunut. Eli 50 miljardia on tullut viimeisen seitsemän vuoden aikana. Rahapolitiikka ei ole Suomen käsissä, vaan EKP hoitaa euroalueella rahapolitiikkaa. Nyt voidaan tulla sellaiseen tilanteeseen, että — EKP:n rahapolitiikka on elvyttävä, mutta jos se kiristyy — Suomi joutuu ongelmiin oman velkansa kanssa. Tämän takia on erityisen tärkeätä, että me emme kasvata sitä velkaa. Okei, vihreät ottaa työläisiltä näitten kilometrikorvauksien kautta 200 miljoonaa euroa, pistää siihen vielä 100 miljoonaa euroa lisää ja pistää sen kehitysapuun maan rajojen ulkopuolelle.

Arvoisa puhemies! Nyt ollaan tulossa sitten vielä SDP:n tulorahoituspuolelle, jossa on aika paljon epävarmuuksia, sitä voidaan ihan hyvällä syyllä sanoa hötöksi. Ja siellä on (Puhemies koputtaa) rahoitusvero, windfall-vero, TEL-alennukset. Nämä eivät ole käytännössä oikeastaan (Puhemies koputtaa) mahdollisia.

18.41 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Turunen on taitava ja osaava poliitikko — se nähtiin jo viime kaudella, kun perussuomalaiset olivat oppositiossa. Taas kerran nousi tämä "höttö"-sana tapetille, ja haluaisin nyt sitten vielä tarkistaa nämä koordinaatit, että meillä on yhteisymmärrys niistä. Jos sanotaan, että KD:llä on höttöä, kun meillä on 145 miljoonaa euroa harmaan talouden torjunnasta, niin onko meillä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

enemmän vai vähemmän höttöä kuin perussuomalaisilla oli viime kaudella, kun teillä oli 200 miljoonaa? Onko enemmän vai vähemmän? Sitten teillä oli tämän lisäksi veronkorotuksia kaiken kaikkiaan melkein miljardin edestä. KD:llä oli vajaan 400 miljoonan edestä veronkorotuksia ja pääosin haittaveroja. Onko meillä siis enemmän vai vähemmän höttöä kuin perussuomalaisilla oli viime kaudella?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä yksi opposition vastauspuheenvuoro, edustaja Heinäluoma, ja sen jälkeen edustaja Turunen, vastauspuheenvuoro.

18.42 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä olin kyllä aika yllättynyt, kun kuulin edustaja Turusen puheenvuoron. En tiedä, harrastiko hän nyt jälkikäteen jotain itsekritiikkiä perussuomalaisten viime kauden budjettiesityksiin nähden, mutta mitä tulee demareiden budjettiesityksiin, niin kyllä ne nyt ovat ihan tässä ja nyt. Jotainhan on tietysti arvioitavakin, mutta kyllä se nyt on tässä ja nyt, jos me pyydämme, että pääomanomistajat olisivat parilla prosentilla mukana näissä kovissa talkoissa. 2 prosenttiyksikköä ei tunnu kovin mahdottomalta, ja kyllä sen tuotto on ihan täsmälleen täällä arvioitu ja esitetty. Ei se ole mikään vaikea asia. Samaten olemme sitä mieltä, että nämä todella hyvätuloiset — tulot lähelle 100 000 euroa ja yli — voisivat olla sillä samalla 2 prosenttiyksiköllä — niistä korkeimmista tuloista, ei niistä pienemmistä tuloista — mukana. Kyllä sekin on aika lailla tiedossa. Ja miljoonaperinnöt: kyllä me tiedämme, paljonko se tuottaa myös.

Ja mitä tulee TEL-maksun alennukseen, niin totta ihmeessä se on hoidettavissa juuri niin kuin (Puhemies koputtaa) olen sanonut: kolmikantainen neuvottelu ja sitten päätöksenteko täällä.

18.43 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin tästä KD:n hommasta: Siis teoreettisesti on täysin mahdollista se, että harmaasta taloudesta saadaan 145 miljoonaa euroa, (Peter Östman: Onko meillä enemmän vai vähemmän höttöä?) mutta sitten pitää oikeasti ajatella se reaalisuus, voidaanko tämmöistä laittaa valtion budjettiin. Tupakkaveroon 70 miljoonaa lisää, sen lisäksi vielä, mitä hallitus on esittänyt — se ei ole ollenkaan realistista. Ja sitten alkoholiveron korottaminen 60 miljoonalla eurolla ei johda mihinkään muuhun kuin Virosta tuontiin.

Ja mitä tulee sitten tähän SDP:n tulorahoituspuoleen, niin puhutaan kuitenkin vuoden 2016 budjetista. Tämä rahoitusvero — niin kuin tänään on keskustelussa käynyt ilmi — on täysin mahdoton toteuttaa. Windfall-veron toteuttaminen ei ole pelkästään meistä kiinni, se on myöskin EU:sta kiinni. (Eero Heinäluoma: Ohhoh!) Ja mitä sanoo kolmikanta, mitä sanoo ammattiyhdistysliike TEL-maksun alennuksista? (Eero Heinäluoma: Mitäs ne sanoo pakkolaeista?) Onko tästä keskusteltu? (Eero Heinäluoma: Mitäs ne sanoo pakkolaeista?)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt mennään listaan.

18.45 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Tässä on ollut tilaisuus nyt muutama tunti kuunnella tätä hyvin monipolvista keskustelua, hyvää keskustelua sinänsä, ja tuli mieleen, että pitäisikö jotenkin palata nyt perusasioitten äärelle, (Eero Heinäluoma: Kyllä! — Kaj Turunen: Kyllä! — Teuvo Hakkarainen: Kyllä!) ja se on se, että Suomessa on erittäin vakava tilanne. Suomessa ei ole pelkästään taloudellinen kestävyysvaje, vaan meillä on sosi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

aalinen kestävyysvaje, ja se tulee kasvavan työttömyyden ja sen pitkittymisen myötä, jotka aiheuttavat suurta syrjäytymistä tässä yhteiskunnassa. (Välihuuto) — Tulen siihen. — Näihin perusasioihin palaaminen merkitsee sitä, että se tavoite, joka hallituksellakin on, nostaa työllisyysaste 72 prosenttiin ja saada 100 000 uutta työpaikkaa, edellyttää eräitä asioita.

Niin kuin täällä on käynyt ilmi, tämä myönteinen kehä ei ole lähtenyt vielä liikkeelle, ja se myönteisen kehän kaikkein tärkein asia on se, että me saamme kasvua aikaan, me saamme viennin vedon parempaan malliin kuin se on nyt, ja me emme ole siinä maailmanlaajuudessa ja osittain eurooppalaisessa kasvuimussa mukana nyt näillä tuotteilla ja palveluilla, joita me viemme. Vaikka meillä on valoisia esimerkkejä investoinneista Suomeen, niin tämä investointien aste on edelleenkin erittäin alhainen, ja kotimarkkinat ovat myöskin vähän hiipumassa monista syistä johtuen. Tästä syystä seuraa, että tämä työttömyys tämän viikon lukujen mukaan on kaiken kaikkiaan 340 000, joista yli 100 000 on jo yli vuoden työttömänä olleita. Eli tämä työllisyysaste, 69 prosenttia, ei riitä varmistamaan meidän hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjaa riittävästi. Tässä mielessä me tarvitsemme näihin kaikkiin toimenpiteitä, mukaan lukien se, että työmarkkinaratkaisut odottavat nyt tekijöitensä ja pakkolakipaketin varjossa näitä neuvotteluja nyt käydään. Toivon mukaan niissä onnistutaan niin, että voi syntyä asiallisia, pitkäkestoisia, työllisyyttä tukevia työmarkkinaratkaisuja vielä Suomeen.

Tässä mielessä tämä SDP:n hyvin punnittu, rakentava, reilu ja realistinen ohjelma nimetään tähtää siihen, että meidän pitää yhtä aikaa huolehtia kahdesta asiasta: Pitää tehdä myös sopeutustoimia, sitä ei kukaan kiistä, mutta niitäkin voidaan tehdä oikeudenmukaisesti ja oikeudenmukaisemmin. Mutta samalla pitää vahtia, että me emme tarvele kasvun edellytyksiä, ja tämä on taitolaji politiikassa, ja tämä meidän ohjelmamme tähtää siihen, että näitä kasvun edellytyksiä, joita yhteiskunta voi kuitenkin luoda, ei tarvella. Ja siihen ei istu se, että meidän elinkeino- ja innovaatiomäärärahojamme leikataan, siihen ei istu se, että Tekesin rahoja leikataan yli 100 miljoonaa budjettikaudella ja että työllisyysmäärärahoja leikataan kehyskaudella 110 miljoonaa, ensi vuonna 50 miljoonaa, työttömyyden kasvaessa. Tämä on johtamassa siihen, että se aktivointiaste, jota me olemme koettaneet pitää tähän asti lähempänä 30:tä prosenttia työttömistä, tippuu nyt 21 prosenttiin. Hoida siinä sitten työllisyyttä ja hoida pitkäaikaistyöttömyyttä ja nuorisotakuun rahoitusta ja Rinteen mallin rahoitusta ja niin pois päin, joka on hieno innovaatio siinä mielessä, että laitetaan sitä 6:ta miljardia aktiivisiin toimenpiteisiin tämän setelin kautta.

Hallituksen strategiset kärkihankkeet. Sinänsä ne aiheet ovat minusta hyviä ja oikeita. Sitten on kysymys siitä, että tämä panostus kolmelle vuodelle hajautuu aika moneen, 26:een, hankkeeseen, ja tässä mielessä aina voi kysyä, onko siinä riittävästi tehoa, ovatko ne liian sirpaleisia todellisen vaikutuksen kannalta. Ja yksi hanke sieltä puuttuu, ja se on se, että Suomi tarvitsee palvelusektorin kasvu-, työllisyys- ja kehittämisstrategian, mukaan lukien matkailun. Meillä on 2,1 miljoonaa ihmistä palveluissa töissä, yksityisissä palveluissa. Olisin suonut, että meidän strategisessa työssämme tämä palvelusektori olisi ollut vahvemmassa sijassa.

Lopuksi haluan vain sanoa sen, (Puhemies koputtaa) että viennin näkökulmasta täytyy tukea meidän viennin edellytyksiä. Siihen liittyy energiaverotus, siihen liittyy väylämaksut. Kaikki ne edesauttavat sitä, että tavarat ja palvelut lähtevät (Puhemies koputtaa) maailmalle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja tässä vaiheessa puheenvuoro edustaja Pakkaselle.

18.50 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa puhemies! On äärimmäisen haasteellista aina tulla edustaja Ihalaisen jälkeen pitämään puhe. Tuon äskeisen puheen voisi allekirjoittaa sanasta sanaan; se oli hyvin analyttinen ja tilanteeseen hyvin sopiva opposition puheenvuoro.

Itse ajattelin aloittaa myös kysymällä, mitkä olivat SDP:n ryhmäpuheenvuorossa vastaukset, kun he alentavat vientiteollisuuden kustannuksia ja parantavat kilpailukykyä. Itse asiassa edustaja Ihalaisen puheenvuorossa ensimmäistä kertaa tänään tuli, että siinä on vaihtoehtona väylämaksun alentaminen, energiaverotus. Näistä varmaan voimme kaikki olla yhtä mieltä, että nämä jos jotkin parantavat vientiteollisuuden kilpailukykyä ja kustannusrakennetta.

Harmaasta taloudesta ja sen torjumisesta on täällä puhuttu tänään paljon, niihin en enää ota kantaa. Itse olen valiokuntakuulemisen yhteydessä ymmärtänyt, että yhden euron sijoittaminen harmaan talouden torjuntaan antaa noin kuusinkertaisen tuoton, mutta niin kuin me olemme moneen kertaan tänään todenneet, arviot siitä ovat aika suuren haarukan varassa. Mutta me jokainen tiedämme, että plusmerkkinen se kuitenkin on.

SDP:n ohjelmassa on myös TEL-maksujen alennus 0,8 prosenttiin. Pk-yritykset ovat ne yritykset, jotka viime vuosina ovat työpaikkoja tarjonneet, ja TEL-maksujen alentamisella ei mielestäni ole tässä tapauksessa juurikaan merkitystä, kun työpaikkoja luodaan. 0,8 prosenttia tarkoittaa, jos on noin 2 000 euron kuukausipalkka, 16 euron alennusta työeläkemaksuihin, ja jokainen ymmärtää, että tällä ei kyllä työpaikkoja luoda. Mutta se on hyvä alennus, jos on vaikka 1 300 työntekijää, ja silloin sillä onkin jo merkitystä. Mutta senkin me tiedämme, että suurteollisuus, on sitten ala mikä tahansa, ei ole viime vuosina Suomessa työpaikkoja paljon luonut, päinvastoin, joten tälle TEL-maksun alentamiselle mielestäni ei suuria odotuksia voi laittaa.

Palkkatuki sinällänsä toimii hyvin. Itse pienyrittäjänä ja muutamalle ihmiselle palkkaa maksavana henkilönä tiedän, että palkkatukijärjestelmä toimii, mutta mitä tulee sen vaikutukseen silloin, kun sillä alennetaan työttömyyttä, niin pitää olla aidosti uusi työ, mitä tarjotaan, pitää olla kysyntää työvoimasta. Se liittyy hyvin esimerkiksi rakentamiseen, ja jos on työtön kirvesmies ja sinulla on aidosti vaikka talonrakennus menossa, niin siihen kannattaa ihminen kyllä palkata, ja palkkatukijärjestelmä siinä on hyvä apuväline. Mutta niin kuin sanoin, uudesta työvoimasta ja uudesta työpaikasta pitää silloinkin olla kysymys.

Vasemmistoliiton esitys, että 8 tunnin työpäivästä siirrytään 6 tunnin työpäivään ja nykyisellä ansiotasolla: sehän tarkoittaa pienyrittäjille ainakin noin 30 prosentin palkkakulujen nousua, mikäli on tuotannollisesta kyse. Jos on vaikka neljä metallimestä firmassa ja tiputetaan 8 tunnin työpäivä 6 tuntiin, niin siihen pitää palkata yksi ihminen lisää, ja se käytännössä nostaa kyllä palkkakuluja noin 30 prosenttia. Tällä ei kyllä sitten taas yrityksen kilpailukykyä paranneta eikä työllistäminen kannata. Nämä tämmöiset esitykset olisi aina vietävä tuonne ihan kentälle asti, niin sitten niistä tulisi hyvät, aidot ja toimivatkin esitykset. Täällä edustaja Vartialla tänään oli erinomainen puheenvuoro. No, hän on yrittäjä ja tietää, mitä ihmisen palkkaaminen tarkoittaa: täytyy olla aidosti uutta tehtävää, jotta yrittäjän kannattaa se henkilö töihin palkata.

Kaiken kaikkiaan on ollut mielenkiintoista kuulla hyviä esityksiä, mutta kun ne viedään sitten käytännön asteelle, niin ehkä se kynnys työllistämiseen on kuitenkin se iso asia, mikä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

meidän Suomessa pitäisi saada madallettua. Kuinka se sitten tehdään, siitä varmaan lähi-
viikkojen työmarkkinaneuvotteluissakin keskustelua käydään. — Kiitos.

18.55 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Jonkin aikaa seurattuani tätä keskustelua olen hieman hämmentyneenä katsellut ja kuunnellut näitä opposition esityksiä, miten tämä Suomen talous nostetaan seisaalleen. Lienee nyt kuitenkin korkea aika tajuta se, että millään tempputyöllistämisellä taikka pikku jipoilla tästä hommasta ei selvitä. Edustaja Lauri Ihalaisen puheen allekirjoitan myös, siinä oli hyvä analyysi, ja tarvitsemme sen analyysin jälkeen toimenpiteitä.

Vasemmistoliiton ja vihreiden idea näkyy olevan edelleen se, että otetaan sitä velkaa lisää. Ymmärrettävä, hyvät ystävät, sen, että se, mitä te olette tekemässä, on pahinta myrkyä teidän omille kannattajillenne, mitä ikinä olla voi? Se on nimittäin niin, että jos lisävelalla annamme markkinoille sen viestin, että Suomella ei ole aikomustakaan velkoja ruveta jonain päivänä maksamaan, korot lähtevät nousemaan ja teidän kannattajienne ottamien asuntolainojen korot lähtevät, niin kuin kaikkien muidenkin korot, nousuun ja sitten rupeaa vasara paukkumaan, kun eivät talouden rahat riitä enää velan ja korkojen maksuun. Se johtaa hyvin nopeasti siihen, niin kuin 90-luvun alusta muistamme ne tapaukset, että nuoretparit joutuivat myymään talonsa, kun ne menivät pakkohuutokauppaan. Asunto meni, mutta velat jäivät. Tätäkö te haluatte? Voi hyvänen aika, kyllä tällaisen ajan pitäisi olla teidän nuorissa aivoissanne vielä kirkkaana mielessä. Älkää, hyvät ihmiset, edes kuvitelko, että sille tielle voitte edes kuvitella menevänne.

Me tarvitsemme aitoa kasvua. Se kilpailukykyloikka, mistä pääministeri Sipilä ja hallitus ovat puhuneet kaikkien ministerien suulla, on meidän nyt itse tehtävä. Kun luovuimme aikanaan markasta vuonna 2002, se tarkoitti, että valuuttakurssikeinottelua ei voinut enää tehdä. Se samainen operaatio on meidän tehtävä itse tämän maan rajojen sisällä. Mitään keinotekoisia konstia ei enää ole.

Saksa teki sen 2003 ja 2005, niin sanotun Hartz-uudistuksen, jolla homma pantiin pelittämään. Silloin puhuttiin Saksasta, että se oli Euroopan sairas mies. Nyt kukaan ei puhu Saksasta enää sairaana miehenä, se on Euroopan johtava talous. Kasvu on hurjaa. Saksakin velkaantuu hieman, mutta Saksan velkaantumisen ei tapahdu syömävelkaan vaan investointeihin otettaviin lainoihin. He tekevät tuotannollisia investointeja, joita varten otetaan velkaa. Se on aivan eri maailma kuin teidän esittämänne, arvoisat oppositioedustajat. Vieläkö te kuvittelette, että tällä tiellä voi jatkaa? Voi hyvänen aika! Toivon, että edes puoliksi ette ole tosissanne, että ainakin jommankumman käden sormet ovat selän takana ristissä, kun te puhutte. Älkää vain kuvitelko, hyvät ihmiset, että velalla tästä hommasta selviää. Olen koko elämäni ajan tehnyt työtä ja ottanut jonkun verran velkaakin mutta kaikki ne olen kyllä maksanut ja ihan iloisella mielellä sen tässä teille totean.

Meillä on valtavia kasvumahdollisuuksia. Biotalous tarjoaa sen aivan varmasti. Monia isoja investointeja odottaa tässä maassa aloittamistaan. Mistä se on kiinni? Lupapolitiikka on äärimmäisen kriittistä tässä maassa. Meidän on hallituksen ohjelman mukaan purettava byrokratiaa, saatava investoinnit liikkeelle. Moni haluaisi investoida, mutta miten rupeat rakentamaan, kun ei saa lupaa? Onhan se nyt käsittämätöntä, että on virkamiehen takana tämä homma, vaikka investointihaluja ihmisillä edelleen on. Tämä pitää vapauttaa niin, että lupa tulee alle vuodessa esimerkiksi teolliseen investointiin, talon rakentamiseen, kesämökin rakentamiseen tai minkä muun tahansa rakentamiseen. Joka ainoa investointi tarvitaan nyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Kaivosteollisuus samoin on meille edelleen valtava mahdollisuus. Sitten meillä on maatalous, joka tuottaa maailman puhtainta ruuan raaka-ainetta. Elintarviketeollisuus tällä hetkellä on vaikeuksissa, johtuu Venäjän pakotteista aika pitkälti. Mutta pankaa merkille, arvoisat edustajakollegat, suomalainen elintarviketeollisuus on kuitenkin hakenut uusia markkinoita ja kohtuullisen hyvin onnistunut. Suunta on oikea, ja jonain päivänä Venäjän-pakotteetkin loppuvat. Ei sekään ole ikuista. Meidän kannattaa pitää maatalous kunnossa, elintarviketeollisuus kunnossa ja viedä puhtaita elintarvikkeita ulkomaille. Sieltä kasvu tulee.

Lopuksi, arvoisa puhemies, sen verran vielä, että kun katsotaan tätä suomalaista teollisuuden osaamista, tämä cleantech — puhdas teknologia, jolla pystymme tekemään asioita puhtaammin, paremmin eri teollisuuden aloilla, eri tuotannon aloilla — on meidän vienti-valttimme. Myös meillä on osaamista. Mutta toivon, että tässäkin asiassa emme jää vain puheen asteelle vaan valtiovalta toimii tässä katalyyttinä niin, että investoinnit lähtevät aidosti liikkeelle ja valtiovalta on sitä tukemassa byrokratiaa purkamalla ja investointia auttamalla sillä vähäisellä voimalla, mikä sillä tällä hetkellä on. Velkaantuminen rajoittaa toki sitäkin, meidän valtion toimintakykyä tässä asiassa, mutta kaikkea, jokaista toimenpidettä, mitä yksityinen pieni yrittäjä tänä päivänä tekee työllistääkseen ihmisiä, pitää valtion tukea kaksin käsin. Nyt ei ole aika jarruttaa, nyt on aika rauhallisesti, maltillisesti kiihdyttää.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, tämän asian käsittelyssä tänä päivänä olemme käyttäneet aikaa yhteensä noin 4,5 tuntia, siitä noin 3 tuntia on käytetty debattiosuuteen. Tästä syystä mieluusti tästä eteenpäin käytettäisiin nämä puheenvuorot varsinaisina puheenvuoroina.

19.01 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tämä on ollut hyvin tärkeä keskustelu ja aika vaiherikas ja paikka paikoin myös vähän kuumahenkinenkin. Se kertoo, että tähän suhtaudutaan vakavasti. Tietysti toivoisi, että meillä olisi ehkä enemmän kykyä tutustua toistemme näkemyksiin ja hetken aikaa myös kuunnella ennen sitten viimeisten arvioiden esittämistä, mutta tärkeätä tämä on ollut siinä mielessä, että tämä keskustelu ja nyt opposition esittämät vaihtoehdot osoittavat, että on vaihtoehtoja. (Pia Viitanen: Se on tärkeintä!) Se on aika tärkeä havainto, että me voimme tehdä erilaisia vaihtoehtoja ja sitten niillä on erilaisia seurauksia. Kun menopuolella jätetään jotain tekemättä, niin sitten sillä on vaikutus tulopuoleen. Siinäkin kukin oppositioryhmä on tehnyt oman ratkaisunsa.

Mutta toisin sanoen siis koulutuksen leikkaukset eivät ole välttämättömyys eivätkä ne tule jostain ylhäältä taivaasta annettuina vaan ne ovat meidän omaa harkintaamme. Jos on halua tehdä myös niitä kipeitä ratkaisuja, siis ottaa myös sitten tulopuolella jostakin, niin koulutuksen leikkaukset voidaan peruuttaa. Se koskee yhtä hyvin autoveron alennusta, pannaanko mieluummin autoveroon vai koulutukseen, pannaanko mieluummin autoveron alennukseen kuin VR:n ostopalvelujen turvaamiseen, koko maan junaliikenteen varmistamiseen. Tämänäköisiä nämä valinnat ovat. Minusta olisi hyvä tunnustaa, että niitä voi tehdä eri tavalla. Ei se ole paha. Kyllä hallituksella on täysi oikeus, koska kansalta on saatu valtakirja toteuttaa sitä politiikkaa, mitä ennen vaaleja (Kaj Turunen: Millä rahalla?) puolueet ja kansanedustajat lupasivat.

Velasta on puhuttu paljon. Se täytyy jälleen kerran sanoa, että tämä on sillä tavalla kyllä kummallinen juttu, että velasta puhutaan erittäin paljon oikealla puolella ja tätä velan määrää kauhistellaan, ja minä ymmärrän, että sitä kauhistellaan. Minäkin suhtaudun siihen hy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

vin tarkkaan, minä olen vanhan kasvatuksen saanut, että pitää olla tosi tarkka, kun velkaa ottaa, mihin sen käyttää. Mitä sitten todellisuudessa tehdään, on se, että tämä hallitus ottaa ensi vuonna yli puoli miljardia enemmän velkaa kuin tänä vuonna. (Eduskunnasta: Se on fakta!) Tämä ei ole nyt mielipidekysymys eikä vaihtoehtobudjetin informaatio, vaan tämä on sen keltaisen kirjan informaatio. Tämä hallitus ottaa yli puoli miljardia euroa enemmän velkaa kuin tämän vuoden budjetissa on. Se on aika synkkä luku, ja siitä me olemme huolissamme. Kyllä se meitä pelottaa, ainakin minua, ei koko oppositiotia mutta minua pelottaa.

Nyt se kehitys, jonka viime hallitus sai aikaan, että velan määrä käännetään laskuun, kääntyy juuri toisinpäin, arvoisat edustajat. Ei se velan määrä enää laske ensi vuonna, vaan se käännetään uudelleen nousuun yli puoli miljardia euroa. Tässä eivät nyt palopuheet auta. Ei auta, että varoitetaan täällä velan riskeistä ja puhutaan, että pitää velkaantumisen lopettaa, ja sitten painetaan vihreää, kun tosiasiaassa lisätään puoli miljardia velkaa. Tämä on totuustesti puheiden ja tekojen välillä. Tästä tämä meidän huolestuttaa, että pitää tehdä niitä työllisyyteen ja kasvuun liittyviä päätöksiä ja olla valmis rahoittamaan ne kestäväällä tavalla, kertaluontoisia tuloja kertaluontoisiin menoihin, niin kuin meidän ohjelasamme on.

Tämä "taseet töihin", josta pääministeri Sipilä puhui silloin, kun hän oli oppositiojohtaja, sehän on ihan oikein. Muutetaan omaisuuden muotoa ja katsotaan, mistä saadaan suurin tuotto. Me panemme liikkeelle investointeja yhtä hyvin infraan kuin korjaamme kouluja, (Pia Viitanen: Kouluja, päiväkoteja ja kirjastoja!) päiväkoteja ja kirjastoja juuri sinä aikana, kun meillä on väkeä työttömänä ja yrittäjillä on kapasiteettia. Minusta se on järkevämpää tehdä nyt kuin sitten, kun pyörät pyörivät, eli tätä ei kannata lykätä. Työlinja on se ainut, jolla päästään ulos, mutta pitää olla valmis sitten tekemään niitä työllisyyden hoitoon liittyviä päätöksiä, huolehtimaan työllisyysmäärärahoista myös julkisen vallan osalta, vaikka painopiste on siellä yksityisen puolen pärjäämisessä.

SDP:n rakenneuudistuksista otan lopuksi pari esimerkkiä. Ensimmäinen koskee sitä, että 6 miljardia menee työttömyysturvan passiiviseen työttömyyteen, maksetaan joutilaisuudesta 6 miljardia. Puheenjohtaja Rinne on esittänyt, että yritettäisiin muuttaa sitä aktiiviseen käyttöön niin, että työttömyysturva on sidottu setelillä, saisi tukityöllistämismahdollisuuden ja pääsisi yksityiselle sektorille töihin. Toivoisin, että tällainen ajattelu voisi kelvata, koska sehän merkitsee sitä, että sama raha käytetään ei joutilaisuuden hyväksi vaan aktiivisuuden hyväksi.

Toinen esitys: Työllisyyden hoidon vastuu on valtion ja kunnan, ja se pitäisi siirtää kunnille, että kunnat ottaisivat vastuun paljon lähempänä ihmisiä, mikä johtaa myös siihen, että niitä työpaikkoja, osoituksia löytyy enemmän tänne yksityiselle puolelle. Olen huomannut, että edustaja Tölli on kannattanut tätä, ettei tämä nyt ihan paha ehdotus voi olla. Tämäkin on rakenneuudistus.

Kolmas koskee verotusta. Verotuksessa pitää tehdä rakenneuudistus, ja työn verotusta kevennetään, niin kuin SDP (Puhemies koputtaa) esittää, ja sitten siirretään painopistettä sille ainoalle alueelle, jolla me olemme aliverotettuja, eli tähän pääoman ja varallisuuden tuottojen verotukseen. Siksi finanssisektorin mukaan saanti tähän on kannatettavaa. Toivonkin, että perussuomalaisilla olisi kykyä tulla kannattamaan sitä periaatetta, (Puhemies koputtaa) että verot maksukyvyyn mukaan...

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt edustaja Hakkaraisella olisi tässä tämän jälkeen puheenvuoro.

Sopiiko, että sanon virkkeen vain loppuun tässä nyt?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: No, virke loppuun.

Joo, että perussuomalaisilla olisi kykyä tulla kannattamaan tällaista periaatetta, että verot tulevat maksukyvyyn mukaan.

19.07 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Todella hyviä puheita muun muassa Ihalaisella, ja allekirjoitan kyllä kaikki nuo, mitä Ihalainen täällä sanoi ja myös, mitä edustaja Heinäluoma tuossa toi esille. Mutta nyt täällä varmasti on hallituksella semmoinen tarkoitus, että talous saadaan kuntoon. Ja monesti meillä on erittäin hienot puheet täällä ja sanahelinää, mutta miten mennään käytännössä? Se on niin monta kertaa aivan eri asia, kun ruvetaan näitä puheita soveltamaan sinne käytännön elämään. Ja siitä minulla on aika paljon kokemusta, enempi olen tottunut tekemään käsillä töitä kuin tällä suulla. — Mutta otan nyt tämän puheen, minkä kirjoitin tähän, ainakin osaksi.

Minä pikkusen kommentoin tuota SDP:n varjobudjettia. (Eero Heinäluoma: Hyvä!) Siinä siirrettäisiin verotuksen painopistettä omistamiseen. Yrityspuolella tämä todennäköisesti tarkoittaa sitä, että yhä useampi siirtää tuotantoa ulkomaille. Siitä on semmoinen tutkimus, että 70 prosenttia suomalaisista yrityksistä on lähtökuopissa: jos pystyy, niin lähtee. Me haemme tätä pääomaa sijoittamaan tänne Suomeen, että syntyy työpaikkoja, jotka ovat pysyviä, nimenomaan vientiteollisuuteen, ja sieltähän se kakku tulee. No, millä me sen houkuttelemme? Silläkö, että laitetaan lisää rasitteita pääomalle? Ei varmasti, silloin se lähtee pois. Se on yksinkertaisesti tällainen tämä asia. Ei sosialismiin, vaikka sillä on hienot kuoret, liikkuva pääoma tule. Minä olen sen vaan huomannut. (Eero Heinäluoma: Miten se on Tanskassa mahdollista?)

Mitenkä Saksassa toimittiin? Niin kuin Hoskonen täällä puhui, 2003 oli täysin kuralla se talous. Alettiin leikkaamaan, Schröderin, vai miten se lausutaan, johdolla — sos.demit oli muuten siinä silloin johdossa — tehtiin ratkaisuja, jotka menivät talouselämän ehdoilla, ja talous lähti nousuun. (Ozan Yanar: Te olette kyllä pienen ihmisen asialla!) — Joo, nimenomaan, sieltä me saamme sen kakun, mitä me jaamme sille pienelle ihmiselle. Nimittäin minä olen köyhä jätkä, minä en pysty laittamaan taloutta kuntoon. Minun ehdoillani sitä ei voi tehdä. Näin se vain menee.

Tämä pääoma, joka liikkuu globaalissa maailmassa tällä hetkellä, jos siihen aletaan täällä kovin paljon sorkkimaan sosialismilla ja millä tahansa, se lähtee pois. Se ei tule tänne. Ja nyt meidän täytyy tässä tilanteessa houkutella se tänne, ja ratkaisujen täytyy olla hallituksella semmoisia, että se tulee. Hienoja puheita minäkin voin mennä tuonne torien kulmalle puhumaan, osaan minä sen tehdä, että annetaan sulle tätä ja sulle tätä ja sulle tätä. Mutta mistä? Se ensin pitää saada tänne. Sitten kun sitä kakkua on, jaetaan sitä sitten, kun on ensin. Velkarahaa kun me rupeamme jakamaan, niin sekin on katkaistava joskus, ja nyt on semmoinen hallitus, joka tekee sen.

Minä ainakin henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että tervetuloa oppositiosta — siellä on hyvin viisaita miehiä, paljon viisaampia kuin minä — neuvomaan minua. Ja siitä kauheasta räksyttämisestä, jotkut sitä tekevät valitettavasti, ei ole kyllä kelnelekään mitään hyötyä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Se on vähän niin kuin jos jäätyneeseen järveen kaivaa kaksi avantoa ja kantaa toisesta toiseen vettä, se ei hyödytä ketään. Selkä tulee vain kipeäksi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Heinäluoman puheenvuoro ja muutama puheenvuoro sitä ennen jo ja jäljellä olevat puheenvuorot tässä ovat pyydetty tältä salista. Ja silloin, kun on salista nyt istunnon aikaan pyydetystä puheenvuorosta kysymys, 5 minuutin aikaraja on vain suositus ja 10 minuuttia on varsinainen aikaraja. Pyydän anteeksi, että liian kovasti koputin äsken tätä nuijaa. Puhemiehen tehtävänä on koputtaa, kun 5 minuuttia on käytetty, mutta edustaja voi halutessaan jatkaa aina 10 minuuttia. Mutta kuten sanottu, suositus on 5 minuuttia. Näillä pelisäännöillä eteenpäin, olin turhan hätäinen äsken.

19.13 Emma Kari vihr: Arvoisa puhemies! Keskustan edustaja Hoskonen totesi täällä monta kertaa, että voi herranjestas, voi herranjestas, voi herranjestas, tästä puhujapöytästä esitellessään erityisesti vihreitten vaihtoehtobudjettia, josta oikeastaan faktat tuntuivat olevan aika lailla metsässä. Vihreät on vaihtoehtobudjetissaan ihan samalla tavalla tasapainotamassa valtion budjettia. Me olemme tekemässä sen maltillisesti. Kannattaa tehdä kotiläksynsä ennen kuin tulee toisten esityksiä tänne kritisoidaan. Isoin ero vihreitten ja totta kai monienkin muittenkin oppositiopuolueitten budjeteissa on se, että me jaksamme vielä uskoa siihen, että jotain parempaa on edessä. Me uskomme tasa-arvoon. Me uskomme siihen, että avoimuudella, osaamisella, koulutuksella luodaan tästä maasta parempaa. Hallitus on valinnut toisen suunnan. Se on teidän arvovalintanne, mutta siinä vaiheessa ei kannata antaa kyllä lähimmäisestä täällä väärää todistusta ja antaa väärää tietoa oppositiopuolueitten esityksistä.

Arvoisa puhemies! Minä tulen tänne itse asiassa suoraan Helsingin kaupunginvaltuuston budjettikäsittelystä, jossa on ollut sinänsä aika hauskaa kuulla erityisesti kokoomuksen edustajien vahvoja puheenvuoroja päivähoitosta, varhaiskasvatuksesta, sen merkityksestä, ja erityisesti — nyt ikävä kyllä kokoomus täältä loistaa poissaolollaan — kokoomus Helsingissä ainakin on kovin sitoutunut siihen, että subjektiivinen päivähoito-oikeus on tärkeä, hieno, ainutlaatuinen asia ja se on hyvä asia säilyttää. Täällä me kuitenkin olemme toistuvasti kuulleet kokoomuksen opetusministeriltä sitä, että varhaiskasvatukseen tarvitaan kipeitä leikkauksia. Perusteeksi tähän on annettu se, että kunnat haluavat tehdä näitä säästöjä. Mutta kunnat eivät halua tehdä näitä säästöjä, ei Helsinki, ei Espoo, ei Vantaa, ei Tampere, ei Turku, ei Hämeenlinna, ei Kotka, ei Valkeakoski, ei Seinäjoki eivätkä aika monet muutkaan kunnat. Kunnat eivät tätä halua. Ne pakotetaan siihen. Kaikki asiantuntijat ovat tyrmänneet nämä esitykset, niin kuin aika monet muutkin hallituksen esitykset, mutta niitä viedään vain eteenpäin tästä huolimatta. Tässä eriarvoistetaan lapsia, leimataan perheitä, ja me viemme tukea niiltä, jotka sitä tarvitsevat eniten.

Arvoisa puhemies! Hallitus kohdistaa — tämä on minulle itselleni erityisen vaikea asia — leikkaukset suomalaisten lasten lisäksi myös kehitysvammaisten lapsiin. Hallitus aikoo tehdä jättileikkaukset YK:n lastenrahaston Unicefin rahoitukseen. Me olemme olleet kahdeksanneksi suurin rahoittaja Unicefissä tähän mennessä. Tämä aika on nyt ohi. Tämä tuki lopetetaan melkein kokonaan. Ja siis sinänsä tällähän ei olisi niin paljon väliä, ellei tällä olisi oikeasti aika dramaattiset seuraukset niille lapsille, jotka ovat tässä maailmassa kaikista heikoimmilla. Me tiedämme, että Unicef rokottaa 40 prosenttia maailman lapsista. Näillä rokotuksilla pelastetaan joka vuosi jopa 3 miljoonaa lasta — 3 miljoonaa lasta, joittenka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

henki pelastetaan. Puhutaan ruoka-avusta, puhtaasta vedestä, lääkkeistä niille lapsille, jotka ovat joutuneet pakenemaan omasta kodistaan, ja on ihan selvää, että jos edes ruokaa ei ole näille lapsille tarjolla, niin ei ole mitään muuta vaihtoehtoa kuin yrittää tehdä sitä hengenvaarallista matkaa Välimeren yli. Kun tämä yhdistetään ilmastorahoituksen romuttamiseen, luonnonsuojelun alasajoon, pakolaiskiintiön pienentämiseen, niin lupaus tulevasta ei ole kyllä kovin ruusuinen.

Arvoisa puhemies! Hallitus väittää, ettei lapsilta leikkaamiselle ole vaihtoehtoja. Täällä on moni edustaja puhunut todella hyvin siitä, että vaihtoehtoja on. Ihan samaa sanottiin pari viikkoa sitten siitä, että köyhiin eläkeläisiin kohdistuville asumistukileikkauksille ei ole mitään vaihtoehtoja. Tehtiin arvovalinta. Hallitus ainakin itse sanoo, että nämä leikkaukset on peruttu. (Eero Heinäluoma: Ei kokonaan!) — Ei kokonaan, mutta kuitenkin.

Se iso erimielisyys minun mielestäni ei ole velan määrässä, niin kuin minä alussa sainoin. Se iso erimielisyys on siinä, että hallitus on valmis tasapainottamaan meidän budjettiamme niin, että se tulee lisäämään köyhien ja hädänalaisten ihmisten, aikuisten, naisten, miesten, lasten määrää. Siksi herää tietyllä tavalla kysymys, minkä takia köyhät lapset eivät ole hallitukselle yhtä arvokkaita kuin köyhät eläkeläiset. Meillä ei ole varaa siihen, että me kasvatamme lapsia maailmaan jo valmiiksi lannistettuina. Siksi vihreitten vaihtoehdossa varhaiskasvatuksesta, koulutuksesta ja kehitysyhteistyöstä ei säästetä, kuten monen muunkin oppositiopuolueen vaihtoehdossa, ja se on arvovalinta. — Kiitos.

19.18 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Hakkarainen käytti täällä tärkeän puheenvuoron. En yhdy kaikkiin hänen johtopäätöksiinsä, mutta yhtä asiaa arvostan edustaja Hakkaraisessa: hän sanoi, että hän on käsientaitajamies. Siitä kannattaa olla ylpeä — tämä eduskunta tarvitsee käsientaitajamiehiä ja -naisia. (Teuvo Hakkarainen: Kiitos!)

Mutta ajatuksenani oli puhua harmaasta taloudesta, josta täällä on päivän mittaan aika paljon puhuttu, ja palauttaa mieliin, että viime hallituskaudella oli harvoja asioita, joita oppositio arvosti hallituksen työssä, ja harmaan talouden torjunta oli yksi niistä. Ja se johtui siitä, että määriteltiin harmaan talouden mittava torjuntaohjelma ja valtaosa, lähes kaikki, niistä toimenpiteistä pantiin myöskin täytäntöön. Se tarkoitti todella 20:tä miljoonaa euroa per vuosi panostuksia siihen torjuntaan, joka johti 335 henkilötövuoden palkkaamiseen, Verohallintoon, eri paikkoihin, tekemään sitä harmaan talouden torjuntaa. Ja tottahan sekin oli, että tavoitteellisessa mielessä, arviointimielessä, budjettikehyksiin laitettiin arvio, että se tuottaa 200—300 miljoonaa takaisin. Pelkästään jo siinä, mitä Verohallinto kykeni tekemään, tämä tavoite saavutettiin ja ylitettiin, joten siis ne panostukset harmaan talouden torjuntaan tuottavat moninkertaisesti. Sen takia olisi äärettömän tärkeätä, että tämä liikkeelle lähtenyt vakava työ ei jotenkin nyt surkastuisi vaan tulisi uusi harmaan talouden torjuntaohjelma jatkoksi — niin kuin hallitus on nyt sitten luvannut ja osittain peruuttanut niitä leikkauksia, joita harmaaseen talouteen liittyy.

Meidän ajatuksemme on edelleenkin se, että tämä 20 miljoonaa tarvitaan tulevinakin vuosina ja sillä saadaan monia hyviä uusia asioita liikkeelle. Näitä on muun muassa se, että me tilaajavastuulakia uudistimme, niin kuin hyvin muistatte, viime kaudella, ja siihen liittyi myöskin tämä tunnistinkorttiin tuleva veronumero, joka johti, niin kuin täällä edustaja Heinäluoma päivällä jo sanoi, siihen, että vaikka rakennuslalla työttömyys kasvoi, niin työtuntien määrä nousi. Se johtui siitä, että tämä veronumero toi valoisaa talouden piiriin harmaata työtä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Tämä veronumeron laajentaminen muillekin aloille olisi perusteltua, ennen kaikkea liikenteeseen, kuljetuksiin, tämäntyyppisille aloille, niille soveltuvalla tavalla — tämä on yksi tavoite. Julkisissa hankinnoissa meidän pitää ehdottomasti tavallaan poissulkea sellaisia yrityksiä, jotka ovat tehneet vakavia rikkomuksia, niitä ei tarvita julkisissa hankinnoissa. Kolmanneksi, tällainen alipalkkaus pitää jotenkin kriminalisoida ja tehdä siihen sanktiot. Ketjuvastuuta on hyvä lisätä.

Me olemme siis laatineet 23 kohdan ohjelman harmaan talouden torjumiselle, ja me mielellämme haluaisimme, että hallituskin voisi käyttää sitä hyväkseen.

Tyyppihyväksytyt kassakoneet ovat yksi sellainen, joka tarvittaisiin tänne ravintolapuolelle, jossa on kuitenkin paljon vähän semmoista harmaan talouden meininkiä. Ja me tarvitsemme Suomen olosuhteisiin soveltuvan kanneoikeusmallin. Se voidaan räätälöidä meidän olosuhteisiin.

Tässä vain muutama esimerkki niistä tavoitteista, joita me olemme pitäneet tärkeänä tässä jatkotyössä, ja minä toivon, että näistä voisi tarttua myöskin hallituksen omaan ohjelmaan nyt, kun oletetaan — tai ainakin toivon — että sellainen tässä valmistuu hiljakkoin, ainakin me toivoisimme sitä.

Sitten täällä perussuomalaisten puheenvuorossa kysyttiin sitä, onko meidän vaihtoehto-ohjelmassamme kiinnitetty huomiota maahanmuuttoon ja tähän pakolaisten kasvavaan määrään ja kotouttamistoimiin. On, siellä on kohta, jossa korostetaan sitä, että juureva kotouttaminen tarvitsee kolme asiaa: kielitaitoa, koulutusta ja työtä. Tähän tarvitaan lisärahoitusta kuntiin sijoittamiseen, heidän ammattipätevyytensä ja kielitaidon lisäämiseen, ja siellä meidän vaihtoehto-ohjelmassamme on esitetty lisärahoitusta tähän hankkeeseen.

Ja vielä yksi toinen pikku yksityiskohta, joka liittyy TEL-maksuihin: Kun palkansaajaliike teki hyvin vastuullisen esityksen työnantajille pitkästä sopimuksesta, niin se tarjosi nollasopimusta yhdelle vuodelle ja sitten toisen vuoden sitomista vientiteollisuuden ja avoimen sektorin kehitykseen. Sinne sisältyi myös esityksiä TEL-maksun tämäntyyppisestä alentamisesta ja työttömyysvakuutusmaksun alentamisesta työnantajille ja sen vastuun siirtämistä palkansaajille. Näin tekee vastuullinen ay-liike saadakseen kunnon sopimuksen tähän maahan aikaan.

19.23 Touko Aalto vihr: Arvoisa herra puhemies! Itsekin nousin tänne pönttöön sanomaan muutaman sanan edustaja Hoskosen innoittamana. Mielestäni edustaja Hoskonen nosti esille erittäin hyviä huolenaiheita, ja sen lisäksi, että tänne pönttöön tulen puhumaan asioista, niin keskustelen hieman edustaja Hoskosen kanssa myös kasvotusten, mies miehelle, ja uskon, että asiat keskustellen kasvotusten ja kohdatenkin selventävät eri puolueiden, eri ihmisten ajatusmaailmoja.

Se, mitä myös edustaja Heinäluoma sanoi aikaisemmin, että nykyinen hallitus ottaa enemmän velkaa — yli puoli miljardia euroa — kuin tämän vuoden budjetissa on, pitää paikkansa. Toki ymmärrän myös sen vasta-argumentin tähän, että turvapaikanhakijoiden lisääntynyt määrä on yksi pieni selittävä tekijä tässä näin, minkä takia hallitus ottaa enemmän myös velkaa kuin se itse tahtoisi.

Toinen asia, fakta numero 2 oikeastaan, on se, että vihreät — ja uskon, että lähestulkoon koko oppositio — yhtä lailla pelkäävät sitä, että valtion velkaantumistahti, se kulmakeroin, mikä siinä on, karkaa käsistä. Erot eri puolueiden välillä lähtevät siitä, millä tapaa tuota velkaantumistahtiä pyritään taklaamaan, miten se saadaan käännettyä kestävämmälle tasolle. Toivon, että hallituspuolueissakin ehkä mietitään kuutta seikkaa, mitkä vihreät ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

kevat uhkana sille, että velkaantumisasaste, budjettialijäämät vain kasvavat huolimatta hallituksen tavoitteesta.

Täällä monta kertaa olen kuullut väitettävän, että valtiontalous toimii kuin kotitalous. Se, että pyritään ikään kuin tekemään makropolitiiikkaa mikropolitiiikan lainalaisuuksilla, on valitettavasti vain puoskarointia, se on vain puoskarointia. Se on tarkoitushakuista populismia. Ymmärrän, että on helppoa populismin keinoin, vertauskuvien keinoin saada viestiään eteenpäin, mutta toivoisin tässä salissa keskusteltavan myös faktoista.

Ja fakta on myös se, että kun valtio leikkaa menojaan, se leikkaa myös tulojaan, ja tähän liittyy se ajatus, mitä muun muassa julkisen talouden suunnitelman osalta itsekin korostin: miten talouden eri sektoreitten vuorovaikutussuhteet huomioidaan. Kun valtio leikkaa menojaan, se leikkaa myös tulojaan juuri sen takia, että valtion verot ovat vähentyvät. Kun työttömyys kasvaa, verotulot vähentyvät vielä enemmänkin ja työttömyydestä koituvat kustannukset myös kasvavat, ja kun ihmisten käytettävissä olevat tulot pienentyvät, myös toimeentulotukimenot kasvavat. Kun palkansaajien ja tulonsiirtojen varassa olevien ihmisten ostovoima heikkenee, talouden kokonaiskysyntä heikkenee. Se olisi hyvin tärkeää, että tässä salissa tunnustetaan myös kokonaiskysynnän merkitys niin euroalueella kuin myös Suomessa. Se on ikään kuin talouden pohjavirta, mikä pitää pystyä ymmärtämään. Jos talouden pohjavirta katkeaa, ei vesi enää virtaa. Ja kun kotimarkkinakysynnästä riippuvaisten yritysten... Voitte oikeastaan miettiä, että jos kävelette Helsingin läpi, niin kuinka monta vientiyritystä te näette siinä. Ette kovin montaa, mutta joka ikinen kauppa, joka ikinen liike, minne oikeastaan menette, kärsii hallituksen liian kireästä, suhdanteita kärjistävästä finanssipolitiikasta.

Samastutaanpa hetken aikaa yrittäjän asemaan. Yrittäjän tulot muodostuvat siitä, että hänellä on asiakkaita, että hänen tuotteensa ja palvelunsa käyvät kaupaksi. Ihmisillä pitää olla rahaa, jotta he voivat ostaa yritysten tuotteita ja palveluita. Tämä on minun mielestäni aika maalaisjärkistäkin. (Teuvo Hakkaraisen välihuuto) — Nettikauppa on myös asia, mikä pitää huomioida. — Mutta kun katsotaan sitä, kuinka paljon kotimaisia euroja menee ylipäätään mihin tahansa liikkeisiin, niin mitä vähemmän niitä euroja sinne liikkeisiin tulee, sitä vähemmän ne yritykset pystyvät työllistämään, investoimaan, niitten kannattavuus heikentyy, ja se jatkaa vain tätä talouden negatiivista kierrettä, minkä aikaisemmin tässä mainitsin.

Edustaja Hoskonen sanoi aivan oikein ja toi aivan oikein sen huolen siitä, että jos korot yhtäkkiä lähtevät nousemaan, niin miten käy tavallisille ihmisille, joilla on paljon velkaa, joilla on asunnot. Mutta juuri samasta syystä me esitämme omia vaihtoehtojamme, 8 vuoden maltillisempaa sopeuttamista, ja tuomme esille ne huolenaiheet, mitkä liittyvät tähän valittuun talouspolitiikkaan.

Viimeinen asia, minkä tahdon oikeastaan tuoda, on Saksasta. Oli hyvä, mitä tapahtui 2003. Siinä viitattiin näihin Hartz-uudistuksiin, mutta unohdettiin se, mitä tapahtui itse asiassa euroalueella silloin. Ohjauskorkoa laskettiin, vaikka samaan aikaan Irlannissa ja muistaakseni myös Portugalissa ja Espanjassakin talous ylikuumeni. Siinä vaiheessa ohjauskorkoa pitäisi pystyä nostamaan, mutta sitä laskettiin, jotta Euroopan sairas mies Saksa pääsisi jaloilleen. Tämä pitää pystyä muistamaan, kun puhutaan Saksasta, että se ei ole vain ja ainoastaan ne rakenneuudistukset, mitä on tehty, mitä Suomessakin pitää tehdä. Siinä on aina sekä—että: siinä ovat ne suhdannetekijät, siinä ovat myös ne rakennetekijät ja myös se, että kun ollaan yhteisen rahapolitiikan piirissä, niin miten se yhteinen rahapolitiikka vaikuttaa. Se pitää pystyä tunnistamaan tässä keskustelussa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Minäpä veikkaan, että Suomesta ei löydy kovin montaa yhtä taitavaa sahuria kuin edustaja Hakkarainen, jonka käsien osaamista ja taitoa arvostan myös minä, eikä kovin montaa semmoista ihmistä, joka on mennyt muun muassa ympäri maailmaa opettamaan, miten sahojen teriä viritetään, ja vienyt suomalaista osaamista esimerkin kautta Latinalaiseen Amerikkaan muun muassa, tai semmoista ihmistä, joka tietää, kuinka paljon maksaa ihmisten työllistäminen, ja tälläkin hetkellä tosiaan yrityksenne maksaa ihmisille palkkaa. Se on arvostettavaa työtä.

Tahdon vain sanoa sen, että kun mietitään niitä investointeja — sanoitte, edustaja Hakkarainen, aivan oikein, mitä pitää pystyä miettimään — niin jos tänne halutaan houkutella euroja, niin kun yrittäjä tai mikä tahansa isompi firma miettii, minne sijoitetaan, ensimmäisenä katsotaan, että onko meidän tuotteellemme kysyntää. Eikö näin? Sen jälkeen katsotaan, että onko meidän tuotteellemme myös ostovoimaa. Se ei riitä, että ihminen haluaa ostaa jotain, pitää olla myös rahaa ostaa jotakin. Sen jälkeen katsotaan, että jos me tuomme firman tänne näin, niin onko meillä sitten työvoimaa siihen meidän firmaan. Onko osaa-vaa, koulutettua työvoimaa, joka pystyy toimimaan siinä meidän firmassa. Ja viimeiseksi asiaksi katsotaan, onko ennustettavuutta, onko vakautta.

Näistä kolmesta viimeisestä seikasta olenkin hyvin huolissani. Kun nimenomaan se ostovoimakin 3,3 prosenttia laskee, niin kuinka paljon ylipäättään meidän pakkolakupaketit, menosäästöt, suhdannetta kärjistävä finanssipolitiikka tekevät ihmisten euroille? Onko niitä euroja menossa sinne pieniin liikkeisiin?

Toinen asia totta kai sitten on myös se, mitä tapahtuu pitkällä aikajänteellä koulutetulle työvoimalle. Tällä hetkellä Suomeen tulee yhä vähemmän huippuosaajia. Täältä lähtee pois yhä enemmän huippuosaajia. Samalla tavalla kuin raha menee rahan luo, myös huippuosaaja menee huippuosaajan luo. Se pitää muistaa. Helposti jää luo käteen myös Suomessa siinä vaiheessa.

Viimeinen asia, nämä pakkolakupöytäkirjat: Ennen kaikkea se, mistä olen hyvin huolissani, on se, että Suomessa on voitu aina sopia, neuvotella riitelyn sijaan. Mitä tapahtuu siinä vaiheessa, jos nyt vaikka Postin kaltaiset työtaistelut muodostuvatkin kuukausittain tapahtuviksi jossain päin? Jos yhteiskunta repeää liitoksistaan, jos jatkuvasti on työtaisteluja, lakkoja, epävakautta, mitä siinä vaiheessa miettii pitkäaikaista investointia harkitseva firma? Sitä sopii pohtia. — Kiitoksia.

19.33 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Tämän tämänpäiväisen keskustelun tarkoituksena on näyttää kansalaisille se, että on olemassa vaihtoehtoja. Minusta koskaan se, että meidän on pakko, ei riitä perusteluksi, kun tehdään kuitenkin arvovalintoja. Ja nyt tällä keskustelulla, näillä opposition vaihtoehtoilla näytetään, millaisin arvoin oppositiopuolueet valintoja tekisivät.

Tämänpäiväisen keskustelun aloituksen jälkeen jäin pohtimaan sitä, että kun vuoropuhelu epäonnistuu, molempien osuutta asiaan tulee pohtia. Toivon, että hallitus pohtii omaa osuuttaan, mutta jos mietin nyt sitten vaikka SDP:n osalta, niin ehkä tämä budjetin julkaisu ja keskustelu olivat liian lähekkäin, sillä selvästikään vaihtoehtoon ei oltu ehditty perehtyä, ja se johti siihen, että me keskustelimme ohi toinen toisemme ymmärtämättä kokonaisuutta.

Ja siksi ajattelin, että kertaan vielä kolme merkittävintä asiaa SDP:n vaihtoehtobudjetista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Ensimmäinen uutinen on se, että SDP:n budjetissa velkaa otetaan vähemmän kuin hallitus ottaisi. Tämä on uutinen. Meitä ei voi syyttää vastuuttomasta talouspolitiikasta, vaan teemme toimia sen eteen, että valtion velkaantumista saadaan taittumaan.

Toinen uutinen on se, että pienemmällä velkamäärällä SDP torjuu hallituksen tekemät leikkaukset, jotka kohdistuvat yhteiskunnan heikompiosaisiin.

Kolmanneksi uutiseksi nousee se, että SDP:n vaihtoehdossa olevat kasvua ja työllisyyttä tukevat esitykset ovat sellaisia, jotka voitaisiin tehdä välittömästi ensi vuonna. Tarkoitus on saada talous nousuun työllisyyttä lisäämällä. Budjetin välittömät työllisyysvaikutukset ovat arvioiden mukaan noin 35 000 uutta työpaikkaa. Tähän tavoitteeseen päästään muun muassa rakennus- ja korjausinvestointeja lisäämällä ja Antti Rinteen ehdottaman työllistymisasettelin käyttöönotolla.

Työnantajien työeläkemaksujen väliaikainen alennus kasvattaisi nettopalkkoja, lisäksi palkansaajien ostovoimaa sekä alentaisi työvoimakustannuksia. Työntekijöille jäisi siis käytännössä enemmän palkastaan käteen. Lisäksi yrittäjäpaketissa esitellään paljon toimia yrittäjyyden tukemiseksi. Mikroyritykset voisivat muun muassa vähentää verotuksessa ensimmäisen palkatun työntekijän palkkamenoja. Vientiteollisuuden toimintaedellytyksiä parannettaisiin esimerkiksi väylämaksun lisäalennuksilla.

Hallituksen politiikka on kohdellut erityisesti ikäihmisiä piittaamattomasti. SDP ei korottaisi terveydenhuollon asiakasmaksuja eikä leikkaisi lääke- ja matkakorvauksia. SDP:n esityksessä eläkkeitä kohdeltaisiin verotuksessa samoin kuin palkkatuloja. Eli myös eläkkeestä jäisi enemmän käteen. Pienituloisempien ostovoimaa parannettaisiin nostamalla perusvähennyksen ylärajaa, jolloin päiväraha jäisi enemmän käteen. Myös työttömyysturvan leikkaukset peruttaisiin.

Keliakian ruokavaliokorvauksen leikkaus on herättänyt paljon vastustusta, ja ihan aiheesta. Kuten ministerikin totesi, keliakiaa sairastavien ainoa lääke on oikeanlainen ruokavalio. SDP säästäisi myös tämän ruokavaliokorvauksen.

Kaikkein tärkein asia vaihtoehtobudjetissamme on kuitenkin luottamusyhteiskuntaan uskomisen ja luottamuksen palauttaminen Suomeen. Monin tutkimuksin on osoitettu, että tasa-arvoisuuteen ja korkeaan hyvinvointiin nojaavat maat ovat myös taloudellisesti tuottavia ja menestyneitä maita — itse asiassa kärkimaita koko maailmassa. Nyt esitetyin leikkauksin lisätään ihmisten välistä epätasa-arvoisuutta ja rikotaan ihmisten tunnetta oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta. SDP kutsuukin juuri siksi taloustalkoisiin mukaan myös yhteiskunnan hyväosaiset esimerkiksi pääomatuloveroa korottamalla ja veropohjaa laajentamalla. Pakkolakien kaltaisiin esityksiin SDP ei usko vaan kannattaa eri osapuolten yhteistä sopimusta jo yhteiskuntarauhankin nimissä. Luottamusyhteiskunta onkin myös sopimusyhteiskunta.

Budjettimme on rohkea, reilu ja realistinen. Siihen kannattaa, arvoisat edustajat, tutustua huolella. Meille pakkoina esitetyille asioille on olemassa hyvä vaihtoehto.

19.38 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä, edustaja Salolaisella oli erittäin analyyttinen ja asiallinen puheenvuoro, kiitos siitä. (Eero Heinäluoma: Edustaja Salonen!) — Anteeksi, Salonen. (Eero Heinäluoma: Salolainen on poistunut!) — Joo. Hyvä korjaus ja huomio.

Arvoisa puhemies! Tarkoittaako oppositiossa oleminen sitä, että pitäisi aina vastustaa hallituksen esityksiä? (Eero Heinäluoma: Ei!) — Ei suinkaan. — Mutta tässä on myöskin ihmetelty sitä, että kun KD on hyvin usein samaa mieltä hallituksen kanssa, olemmeko me

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

lähdössä hallitukseen. No, ensinnäkin, KD ei voi yksin päättää siitä, ja sitten toisaalta emme me välttämättä halua hallitukseen sen takia, että me olemme samaa mieltä silloin, kun hallitus tuo hyviä ja rakentavia esityksiä. Mutta oppositiostakin päin voi toimia rakentavasti. (Eero Heinäluoma: Tukipuolueita tarvitaan!) Mutta sitten jos oppositiopuolueessa ollaan jostain asiasta eri mieltä, niin luontevaa on, että esitetään vaihtoehtoisia ratkaisuja hallituksen esitykseen nähden, ja näin oppositiopuolueet, me kaikki, olemme tänään tehneet. Tämä keskustelu on välillä ollut asiallinen ja välillä vähän "asiallisempi", mikä on tietysti vähän ikävää. Sanoin omassa ryhmäpuheenvuorossani sen päätteeksi, että kristillisdemokraatit eivät näe politiikkaa vain taktisena pelinä, jossa opposition ja hallituksen välillä luodaan vastakkainasettelua tyhjästä, vaan meidän strateginen tavoitteemme on käydä rakentavaa dialogia hallitus- ja oppositiopuolueiden kanssa — huom. sekä hallituksen että oppositiopuolueiden kanssa Suomen ja kaikkien kansalaisten hyväksi. Uskon, että tämä on se oikea tie, jos me haluamme nostaa Suomea tästä tilanteesta.

Sitten haluaisin vielä palata siihen aikaisempaan keskusteluun tästä, kun osa hallituspuolueitten edustajista on puhunut siitä, että oppositiopuolueiden vaihtoehtoisissa on paljon höttöä. Sehän on näin, että erityisesti viime kaudella, kun käytiin näitä vaihtoehtobudjettikeskusteluja, huomattiin, että silloisessa oppositiossa oli myöskin ylitarjontaa.

Perussuomalaiset olivat kiinnittäneet huomiota siihen, että kristillisdemokraatit olivat esittäneet nyt tupakkaveron korotusta, 70 miljoonaa euroa, alkoholiveron korotusta, 60 miljoonaa euroa, yhteensä meillä oli 250 miljoonaa euroa veronkorotuksia. No, verrataanpa sitten vaikka perussuomalaisten viime vuoden vaihtoehtobudjettiin. (Eero Heinäluoma: Nyt on mielenkiintoista!) Heillä oli veronkorotuksia 1,1 miljardin edestä, (Pia Viitanen: Mitä!) 1,1 miljardin edestä, (Vasemmalta: Ohhoh!) kun minun laskupääni mukaan nämä KD:n veronkorotukset edustavat vain 23:a prosenttia siitä summasta. (Eero Heinäluoma: Mutta se on kuulemma liikaa!) — Se on kuulemma liikaa, meillä on nyt höttöä, ja olisin halunnut rehellisen vastauksen tähän, onko meillä enemmän vai vähemmän höttöä kuin viime kauden oppositiopuolueiden vaihtoehtobudjetissa. — Uskon, että tätä meidän vaihtoehtobudjettiamme kestää vertailla myöskin keskustapuolueen vaihtoehtobudjettiin viime vuonna. (Pia Viitanen: Siellä on 600 miljoonaa sellaisia veronkorotuksia, joita ei voi tehdä!) No, se taisi olla toissa vuonna, ei viime vuonna, mutta toissa vuonna oli näin.

Otetaan toinen vertailu. Siis tämä harmaan talouden torjunta, mikä on herättänyt tosi paljon keskustelua myös perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa viime vuonna, oli se, että se toisi 200 miljoonaa euroa. Tänä vuonna KD:n vaihtoehtobudjetissa olimme varovaisemmallalla linjalla. Me esitämme, että sieltä voisi saada 145 miljoonaa euroa. (Eero Heinäluoma: Se on höttöä!) Sekin on huomattavasti alhaisempi summa kuin perussuomalaisten viimevuotisessa budjetissa.

Mitä minä haluan tällä sanoa? En minä halua kritisoida, enkä minä halua kyseenalaistaa sitä, mitä viime vuonna tehtiin, mutta haluan myös muistuttaa äänestäjiä siitä, että nyt hallituksessa istuu puolueita, jotka viime kaudella lupasivat todella paljon. (Eero Heinäluoma: Kyllä, takki kääntyi!) Mutta nyt me KD:ssa, oppositiossa, lupaamme huomattavasti vähemmän, ja se tarkoittaa, että me haluamme harjoittaa rakentavaa ja vastuullista oppositiopolitiikkaa. (Eero Heinäluoma: Se oli musertava puheenvuoro!)

19.43 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kun puhutaan arvovalinnoista, haluaisin vastauksen erääseen kysymykseen, mieluummin kaikilta paikalla edustetuilta oppositioryhmiltä. Edustajat Heinäluoma ja Aalto muun muassa sanoivat hallituksen ottavan lisää vel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

kaa 0,5 miljardia entiseen verraten. (Eero Heinäluoma: Yli! Yli puoli miljardia!) Tämä pitää paikkansa. Määrä on melko lähelle sitä summaa, joka on tällä erää pakko laittaa paisuneisiin maahanmuuton kustannuksiin. Mikä on SDP:n ratkaisu tähän ongelmaan? Mikä on opposition ratkaisu ongelmaan? On helppo huudella velanotosta, mutta löytyykö tuki kovalle maahanmuuttolinjauksille? Paljonko SDP, KD ja vihreät haluavat säästää maahanmuuttokuluista, vai kelpaako teille mikä vain summa? Laitetaan miljardi, se kelpaa? Mikä on teidän piikkiinne tässä asiassa?

19.44 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Todellakin, nyt kun on käytettävissä hiukan enemmän aikaa kuin yksi minuutti, niin on mahdollisuus vähän valottaa näitä demareiden vaihtoehtobudjetin linjauksia ja ajatuksia. Joudun tässä käyttämään tämän puheenvuoron kyllä vähän samassa hengessä kuin edellä edustaja Östman käytti erittäin ansiokkaan, perusteellisen ja vastaansanomattoman puheenvuoron, jossa oli myös tarkastelu siihen, millaisia vaihtoehtobudjetteja olemme täällä viime vuosien aikana nähneet.

Täällä on puhuttu, että on höttöä tulopuolella, ja se on hyvä sanoa. Mutta sitten on jäänyt vähän hämäräksi, mitä se höttö on, ja niinpä ajattelin käydä tämän demareiden tulopuolen keskeisemmät kohdat lävitse, jotta nähdään, mitä on ajateltu ja mikä on mahdollista ja mitä käytännössä nämä esitykset tarkoittavat.

Ensin rahoitusvero. Täällä sanottiin, oliko edustaja Satonen kokoomuksesta, että hui hirveetä, eihän sitä enää ehdi. Ei sitä enää ehdi, kun on marraskuu. Mutta edustaja Satonen, joka ikävä kyllä ei ole salissa, emme me tietenkään, jos me olisimme hallituksessa, nyt sitä rupeaisi toteuttamaan, vaan se olisi hallitusohjelmassa, ja olisi ryhdytty niihin toimenpiteisiin. Tämä sama mahdollisuus on tietenkin tällä nykyisellä hallituksella. Onhan tässä puoli vuotta ollut jo aikaa miettiä. Että jos tämä on nyt siitä kiinni, että tämä ei ehdi, niin hyvä on, sovitaan eduskunnan yhteinen kannanotto, että otetaan se sitten vuoden päästä budjettiin. Tämäkin kelpaa meille, jos tästä voidaan sopia. Siis ei tämä ole aikataulukysymys.

Onko tämä realistinen? Arvoisat edustajat, Tanskassa tämä on ollut realistinen jo pitkään. Eikä ole lähtenyt esimerkiksi Danske Bank pois Tanskasta. Ei ole johtanut siihen, vaan on realistinen.

Ja miksi tämä on tärkeä? Sen takia, arvон edustajat, että meillä on yksi sektori, joka on huikeasti aliverotettu verrattuna kaikkiin muihin. Meillä on arvonlisävero. Ei parturiinikaan pääse — no, minua ei niin paljon koske se parturissa käynti — ilman, että siihen työhön pannaan nykyään, ikävä kyllä 24 prosenttia veroa. Mutta pankki kun liikuttelee rahoja ja tekee monenlaisia transaktioitaan, niin kyllä verottaja on pidetty Suomessa tosi kaukana ja oikein millään tähän ei tahdo päästä, koska aina sanotaan, ettei tämä ole mahdollista ja lähtee jonnekin muualle. Mutta Tanskassa on näin, Norjassa on tätä asiaa koskevat päätökset ja Ruotsi valmistelee parhaillaan. Niin eikös nyt kannattaisi hypätä tähän samaan kyytiin, josta saataisiin kuitenkin pari sataa miljoonaa niillä samoilla mitoituksilla, mitkä muiden Pohjoismaiden kansantalouksien kokoon suhteutettuna ovat? Nämä ovat todellisia valintoja.

Minä ymmärrän, etteivät kaikki innostu, koska meillä on tietysti paljon niitä, jotka katsovat, että heillä on erilaista kanssakäymistä ja tuloa pankeista, niin ettei pankkien rauhaa saa häiritä, mutta muistutan siitä, että kun on yksi aliverotettu sektori, niin sitten se kuorma tulee muille. Sitten meillä on korkea työn verotus. Ja tässä SDP:n vaihtoehtobudjetissa on erinomainen suomalaisen ja eurooppalaisen verorakenteen vertailu, joka kertoo, että jos meillä olisi sama verorakenne suhteessa pääomaan, omistamisen tuloihin, johon täällä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

edellä viitattiin, niin meillä olisi 5 miljardia enemmän tuloja tältä sektorilta. Tämä SDP:n muutos on siis pieni askel tähän suuntaan.

Solidaarisuusvero 60 miljoonaa kaikkein suurituloisimmille sinne 100 000 euron lähelle ja yli olevaan luokkaan. Ei se ole paljoa pyydetty. Jos palkansaajalta leikataan 5 prosenttia ja sanotaan, että nyt on aivan pakko, ihan pakko, ei ole mitään muuta vaihtoehtoa kuin heti viisi pinnaa, 5 prosenttia pois, niin onko liikaa pyydetty, että se joukko, joka on todella hyväosaista — on muuten ehkä tässäkin salissa tämän tuloluokan ihmisiä — olisi 2 prosentilla tämän vaikean lamavaiheen ylitse? Kahdella prosentilla. Onko se nyt ihan kauheata? Ei mielestäni ole.

Sitten edustaja Vanhanen sanoi, että tämä on vain 60 miljoonaa, että ei sillä mitään tee. No, eihän edustaja Vanhanen ollut edes tätä taulukkosaraketta ilmeisesti lukenut, koska jos hän olisi lukenut, niin hän olisi huomannut, että tämä kokonaisuus on yhteensä lukien, kaikki ne verot, jotka tulevat finanssisektorilta ja tältä todella hyvin menevältä osalta Suomea, kuitenkin 700 miljoonaa. Ne eivät ole 60 miljoonaa, vaan 700 miljoonaa, ja sillähän tekeekin sitten jo jotain. Tekeekö se kipeää? Ministeri Soini sanoi, että ei tee kipeää, vaan oikeita päätöksiä. Totta kai tämä tekee jossain määrin hiukan, ei se nyt mustelmaa tee, mutta varmaan se tuntuu, jos pyydetään tältä Björn Wahlroos -osastoltakin pientä panosta.

Pääomaverot. Onko se nyt liikaa, että pääomatulon saajat olisivat 2 prosentilla tämän vaikean lamavaiheen ajan mukana talkoissa? Hallitus itse tunnusti, teki muutoksen tähän veropolitiikkaan kesäkuusta tähän päivään (Puhemies koputtaa) ja tunnusti, että pieni lisäys sinne voidaan tehdä, hallituksella 1 prosentti, me esitämme 2 prosenttia kaikkiin pääomatuloihin.

Tämän tyyppisiä esityksiä. Ja jotta saan tämän listan loppuun, niin pyydän vielä hetken kuluttua yhden puheenvuoron, jotta tulee joku kuva siitä, mitä täällä on, ettei tarvitse hutkia ja heitellä, että on höttöä. Käydään tämä koko lista nyt lävitse, niin tulee ainakin eduskunnan pöytäkirjoihin kirjattua. Voihan olla, että joku lukee ne sieltä.

19.50 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Tuossa viitattiin maahanmuuttoon ja perussuomalaisten takinkääntöön. Meillä ei ole takki kääntynyt. Pitää sanoa niin kuin Väyrynen, että asiat ovat muuttuneet, tilanteet ovat pysyneet samana. (Naurua) Se vain on näin. (Eero Heinäluoma: Nyt esitän hiljaista hetkeä!) — Joo. — No, onhan tuo maahanmuuttotilanne kokonaisuudessaan muuttunut, ja hyvin kriittisesti on suhtauduttu siihen koko ajan, mutta aikaisempien hallitusten sopimusten ja päätösten johdosta me olemme vähän niin kuin toimintakyvyttömiä ainakin tähän asti olleet siinä, mutta pikkuhiljaa — tämä hallitus ei toimi niin kuin vesihana, että tuosta noin ja tuosta kiinni — nämä asiat menevät pikkuhiljaa ja saadaan hyvään päätökseen. Niin kuin pääministerikin sanoi, sitten loppukaudesta oltaisiin siinä tilanteessa, ettei lisää velkaa enää oteta.

Mutta tuohon maahanmuuttoon minä pikkuisen, siihen kotouttamiseen: Meille tulee 80 prosenttia miehiä suurin piirtein tänne. Otetaan nyt Viitasaarella tilanne. Siellä pilkistää jo ennestään melkein joka puskasta poikamies. Sinne poikamiesten joukkoon me kotoutamme näitä uusia poikamiehiä. Mitenkähän se oikein onnistuu? (Naurua) Ja sitten siinä on vielä semmoinen asia, että emmekö me osaa, kun on tässä puhuttu työllistamisestä ja tällaisesta, näitä suomenkielisiä työllistää? Työllistetään ensin näitä. Minun on ainakin helpompaa semmoisen kanssa, joka puhuu samaa murretta kuin minä, keskustella ja opettaa häntä töihin, kuin semmoisen, joka ehkä suahilia puhuu. Se on hyvin vaikeata se semmoinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Mutta, arvoisa puhemies, minä tästä ihan nyt paperista: Meillä on tämä perustavanlaatuinen ongelma, joka ei muuten puheilla korjaannu, ja se on tämä hallitsematon maahanmuutto. Ensi vuoden budjettiin laitetaan 590 miljoonaa euroa lisää turvapaikanhakijoiden kuluun aiempaan verrattuna. Arvioiden mukaan tänä vuonna tulee 30 000 ja ensi vuonna 15 000, ja turvapaikan tulee samaan noin 35 prosenttia. (Eero Heinäluoma: Kuka siellä hallituksessa on?) — Minä. (Naurua) — Minulle on epäselvää, mihin perustuu tuo arvio ensi vuoden tulijamäärästä. Henkilökohtaisesti pidän päivänselvänä, että ellei meillä ja koko Euroopan unionin alueella saada hallitsematonta maahanmuuttoa pikaisesti kuriin, alkaa uusi kansainvaellus yli Välimeren heti, kun säät sallivat, myrskyt loppuvat ja lämpöistä tulee.

Arvoisa puhemies! Sisäministeri Orpo pitää tuota summaa, 590:tä miljoonaa, oikeana. Työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäällikön tehtävistä syksyllä eläkkeelle jäänyt Erkki Virtanen ihmetteli, miksi turvapaikanhakijoiden aiheuttamia kustannuksia hyssytellään. Hän arvioi, että kustannukset voivat nousta puoleentoista miljardiin euroon. Itse uskon, ettei tämäkään riitä. Näissä laskelmissa yleensä oletetaan, että turvapaikan tulee saamaan tuo edellä mainittu 35 prosenttia turvapaikkaturisteista. Laskelmissa tulisi ensinnä ottaa huomioon se, miten kauan kielteisen päätöksen saavat ehtivät taloutta rasittaa, kun prosessi valituksineen voi kestää parikin vuotta. Toisekseen, mihin ja miten me palautamme esimerkiksi irakilaiset ja somalit? Tämän hetken sopimuksella emme väkisin mitenkään, ja vapaaehtoisesti he tuskin lähtevät, kun ovat suomalaisen veronmaksajan siivellä oppineet elämään. Kolmanneksi, vaikka vain 35 prosenttia saisikin turvapaikan, perheen yhdistämisen kautta määrä moninkertaistuu.

Arvoisa puhemies! Meillä ei ole aikaa tuhlattavaksi. Maahanmuuttoon on tehtävä kiristyksiä välittömästi vaikka poikkeuslailla. Mitä tulee kansainvälisiin sopimuksiin, joihin maahanmuuttomyönteiset aina vetoavat, niitä rikkovat muutkin maat emmekä voi olla mitenkään varmoja, että liitoksissaan natiseva Schengen-sopimus ylipäätänsä pysyy voimassa. Se saatetaan kumota nopeammin kuin arvaammekaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Mäntylälle myönnän tässä vaiheessa puheenvuoron paikan päältä, mielellään 2 minuuttia.

19.56 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä: Arvoisa puhemies! Pyysin tämän puheenvuoron nyt aivan sen takia, että olen itse asiassa itsekkin täällä istunut kello 14:stä saakka ja nimenomaan siksi, että olen aidosti ollut kiinnostunut kuulemaan siitä, minkälaisia ajatuksia täällä kerrotaan, ja toivottavasti myöskin hallituksen työhön omaksuakseni niitä uusia ajatuksia.

Mutta hyvin häkeltyneenä nyt äsken seurasin tätä keskustelua täältä ja katselin. Kun me täällä puhumme siitä, että pitää kunnioittaa toisten mielipiteitä ja arvostaa ja olla avoimin mielin ja vilpittömin sydämin, varmasti kaikki täällä, niin täytyy sanoa, että äsken teki todella pahaa katsoa opposition käyttäytymistä, toimintaa, kun edustaja Teuvo Hakkarainen piti puheenvuoroa: siellä nauretaan ääneen, käydään kuiskuttelemassa kavereille, se on varmasti katsottavissa. Ja se tuntuu erittäin ikävältä, en tiedä, mutta siltä se näyttää tänne ulospäin. Ja minä en ole Soini, minä olen Mäntylä. Minä toivon, että tässä ei lähdetä vertailemaan ministereitä.

Minä olen täällä sen takia, että minua ihan aidosti kiinnostaa tämä keskustelu, mitä täällä käydään ja mitä täällä puhutaan, niin kuin sanoin, omaan työhön on aina mahdollista saa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

da uusia ajatuksia. Mutta on erittäin surullista katsoa, jos oppositio näyttää täältä siltä, että siellä pilkataan puheenvuoroja. Edustaja Mäkelä esitti aivan asiallisen kysymyksen, mihin mielelläni minäkin olisin kuullut vastauksen, eli miten oppositio tähän haasteeseen mahdollisesti vastaa. Toivon, että tämä keskustelu... Koska se näyttäytyy tänne erittäin ikävänä. (Välihuutoja) — Ja nämä välihuutelut, kaikki tämä tämmöinen, tähän minä vain toivon, että me voisimme jatkaa keskustelua niin, että se on myöskin niille ihmisille, jotka seuraavat sitä tuolta television tai tietokoneen välityksellä, semmoista toisia kunnioittavaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Istunnon puhemiehenä pyrin pitämään huolen siitä, että sali käyttäytyy niin kuin salin pitääkin käyttäytyä. Voi olla, että aina joskus on joitain ylilyöntejä. Mielestäni tässä keskustelun osassa mitään kohtuuttomia sellaisia en ole havainnut. Totta kai jokaisen kunnioittava käyttäytyminen jokaista kohtaan on tarpeen, ja siinä ministeri Mäntylän muistutus mielestäni on ihan paikallaan. Minä uskon, että pohjimmiltamme kaikki jaamme tämän ministerin viestin, mutta luotan myös siihen, että me eduskunnan puhemiehinä pystymme pitämään huolen siitä, että pelisääntöjä noudatetaan.

Minä myönnän nyt poikkeuksellisesti — vaikka äsken sovittiin siitä, että käydään nämä puheenvuorot loppuun — tähän menettelytapaan, kun tästä on pyydetty, muutaman vastauspuheenvuoron.

19.59 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia puheenvuorosta. Kyllähän täällä salissa saa olla myös huumoria, ja me pärjäämme edustaja Hakkaraisen kanssa täällä erittäin hyvin ja kunnioitamme ja arvostamme toisiamme, ja siihen kuuluu välillä myös pieni huumori.

Huomautan kuitenkin siitä, että kun ministeri saa puheenvuoron ohi listan, niin hän saa sen sen takia, että hän kertoo valtioneuvoston mielipiteen ja esiintyy koko valtioneuvoston puolesta — hän ei saa sen takia, että hän ryhtyy eduskunnan puhemieheksi. Eli ministerin mahdollisuus ohittaa lista omalla puheenvuorollaan perustuu siihen, että hän esittää valtioneuvoston kannan, ei ryhdy antamaan ohjeita kansanedustajille siitä, miten puheenvuoroja täällä saa käyttää. Sitä varten olemme valinneet eduskunnalle puhemiehet.

20.00 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän toki, että ministeristä saattoi tuntua siltä, mutta uskon nyt, että arvionne perustui väärinkäsitykseen. Sikäli kuin minä tunnen salissa olevat kollegat, niin kaikki pitivät Hakkaraisen puhetta hauskana ja ottivat huumorin kannalta, ja minä uskon, että edustaja itsekin yritti viljellä hieman huumoria. Näin minä tunnen edustaja Hakkaraisen ja arvostan häntä suuresti ihmisenä. Että minä luulen kyllä, että tässä oli pieni väärinkäsitys nyt.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä edustaja Yanar.

20.00 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Silloin kun ministeri Mäntylä pyysi puheenvuoron, niin ajattelin, että hän ehkä haluaisi puuttua edustaja Hakkaraisen esille tuomiin suhteellisen jänniin väitteisiin. Ja kun hän puhui esimerkiksi siitä, että turvapaikkahoppailijoista vain 30 prosenttia tulee saamaan oleskeluluvan, ikään kuin kaikki olisivat tällä tavalla Suomeen tulleita henkilöitä, ajattelin, että te olisitte puuttumas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

sa siihen, mutta tämä meni aivan toisinpäin, ja hämmästelen tätä kommenttia. Ja siitä, mitä edustaja Heinäluoma sanoi, olen hänen kanssaan samaa mieltä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä edustaja Viitanen, ja sitten ministerille vielä minuutin puheenvuoro.

20.01 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pidän tärkeänä, että puhemies otti omassa puheenvuorossaan myös kantaa siihen, että hän ei nähnyt tässä salitilanteessa mitään tavallisesta poikkeavaa, ja yhdyin niihin näkemyksiin, mitä täällä edustajilla on, että kunnioitamme toinen toisiamme. Ja meidän tapoihimme keskustella kuuluu se, että voimme välillä räväkästikin keskustella asioista. Näinhän täällä tapahtuu koko ajan.

Minä sanon kyllä henkilökohtaisesti, mitä tulee näihin menettelytapoihin, että pitkäaikaisena kansanedustajana minä en pitänyt sitä sopivana, että esimerkiksi kun täällä aiemmin päivällä puhutaan opposition vaihtoehdosta, ensin poistuu pääministeri mutta sitten varapääministeri käyttää puheenvuoron, jossa hän haukkuu suoraan opposition, haukkuu... (Eero Heinäluoma: Irvailee!) — Minun mielestäni kyllä, juuri näin, vähän irvailtiin ja käytettiin ehkä sellaista otsikkokieltä, ei niinkään asioista puhuttu, vaan... (Eero Heinäluoma: Ja sitten karkuun!) — Voiko sanoa, että sitten lähdettiin karkuun ja oppositiolla ei ollut mahdollisuutta edes ministeriä vastaan argumentoida, ja minä pidin sitä hyvin epäso-
pivana. Ja jos tämä on joku paikkausjuttu (Puhemies koputtaa) sitä kohtaan, niin sitä en hyväksy.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt jos saan pyytää, että ministerille minuutin puheenvuoro vielä. Vastauspuheenvuoro on kysymyksessä.

20.03 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Missään tapauksessa tarkoitus ei ollut pahoittaa kenenkään mieltä, ja pyydän anteeksi, jos siltä tuntui, ja missään nimessä ei ole tarkoitus puhemiehen auktoriteettia tässä lähteä ohjaamaan tai sitä ohittamaan. Mutta kerroin sen, että se täältä vain näytti ikävältä.

Tosiaan se, miksi täällä keskustelua käydään: Täällä on todella käytetty hyviä puheenvuoroja opposition taholta, ja mielelläni sitten lopussa toki vastaan myöskin näihin. Jos maahanmuutosta halutaan keskustella, niin kerron myöskin sitten totta kai niitä näkemyksiä, jos näin on.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä toistan, että puhemiehenä en huomannut mitään tavanomaisesta merkittävästi poikkeavaa äsken käydyssä keskustelun osassa ja en siitä syystä puuttunut siihen. Ehkä joskus puutun vähän turhankin ärhäkkäästi, jos on ylilyöntejä; nyt en sellaisia nähnyt. Mutta en myöskään katso olevan mitään aihetta alkaa kritisoimaan sitä, että ministeri käytti puheenvuoron niin kuin käytti. Tätä on debatti tässä talossa, ja se pitää sallia. — Nyt menemme listassa eteenpäin.

20.04 Touko Aalto vihr: Arvoisa puhemies! Olin vielä äsken siinä ymmärryksessä, että vanha menettelytapa pitää paikkansa, ja siksi nousin jo tänne valmiiksi pitämään puheenvuoroani enkä voinut vastauspuheenvuorossani sanoa asiaani.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Edustaja Mäkelä, niin Aalto vastaa kuin hänelle huudetaan ja vastaa nimenomaan seuraavaksi tästä vihreiden näkemyksestä, miten tähän maahanmuuttokysymykseen pitäisi suhtautua. Tahdon myös sanoa sen, että voidaan katsoa myös eduskunnan asiakirjoista, miten edellisessä puheenvuorossani neljään viiteen kertaan kehuin monilla eri tavoin muun muassa edustaja Hakkarasta, hänen osaamistaan. Tunnen hänet Viitasaarelta ihan lähestulkoon niin kuin naapurinpojasta. Pitkään on tunnettu, ja jos edustaja Hakkarainen käyttää tapansa mukaan hauskoja vitsejä ja vertauskuvia ja sitaatteja Väyrysestä sun muuta, niin se yleensä johtaa siihen, että vähän tulee naurunpurkauksiakin. (Eero Heinäluoma: Tai mustia miehiä pensaikossa!) — Sun muita tällaisia ilmauksia.

Mutta jos mennään tästä asiasta eteenpäin itse kysymykseen, minkä edustaja Mäkelä tosiaan esitti. Ehkä kaikkein tärkein asia, mistä uskonkin, että kaikki täällä salissa ovat aika samaa mieltä, on se, että kun tänne Suomeen tulee turvapaikanhakijoita... Pitää muuten tosiaan puhua asioista niin kuin ne oikeasti ovat. Suomeenhan tulee maahanmuuttajia. Siis se ei ole mikään yksi nippu ihmisiä, tänne tulee turvapaikanhakijoita, kiintiöpakolaisia, tänne tullaan monen eri syyn takia, ihmisiä muuttaa työn perässä, rakkauden perässä, ja koko tämän laajan heterogeenisen joukon nimittäminen vain maahanmuuttajiksi ei tee oikeutta asian todelliselle laidalle.

Mitä tulee turvapaikanhakijoihin, niin kaikkein tärkeintähän on se, että kotoutuminen alkaa välittömästi, heti kun ihminen saapuu Suomeen. Juuri olin Jämsässä katsomassa vastaanottokeskusta, minne oli edellisenä päivänä ihmisiä saapunut. Ja mitä siellä tapahtui? Aivan oikein, siellä tapahtui saman tien suomen kielen opetusta, miehet tekivät siellä lumitöitä, ihmiset auttoivat toisiaan ja välittömästi arkirytmä lähti jo pyörimään. Tämähän on se kaikkein tärkein asia. Ja ihan ykkösprioriteetti on se, että turvapaikanhakuprosessi pitää saada mahdollisimman lyhyeksi. Tämä on se ykkösjuttu. Sen jälkeen pitää tarjota ihmiselle mahdollisuus siihen järkevään arkirytmään, käydä läpi, minkälaista osaamista on ihmisillä, keitä tänne saapuu.

Tunnen ihmisiä, jotka ovat tehneet kaksikin tohtorintutkintoa, ovat tällä hetkellä Jyväskylän lähellä Suolahdella, odottavat vastaanottokeskuksessa ja kysyvät joka päivä, miksi minä en saa osoittaa kiitostani tälle maalle, miksi minä en saa mennä vielä töihin, osaan ictpuolen asioita todella hyvin ja haluaisin päästä töihin. Miksi minä en pääse töihin, on se ainoa kysymys. Tämän takia nimenomaan se ihmisten osaaminen pitää pystyä kartoittamaan. Ja siinä vaiheessa, kun osaamista kartoitetaan ja turvapaikanhakuprosessi on käynnissä, se normaali, järkevä arki pitää pystyä sallimaan.

Monet ihmiset eivät pääse saman tien tekemään vaikka kokin töitä, koska salmonellatestit pitää tehdä. Moni ihminen ei pääse tekemään vaikka kasvihuoneelle töitä, koska rokotukset pitää ottaa. Kaikki nämä arjen asiat pitää saada ensimmäiseksi pyörimään, jotta ihminen voi elää normaalia päivää. Ne pitää pystyä hoitamaan. Minun mielestäni on ihan hyvä asia, että jonkinkaltaisia puhdetöitä voi tehdä odotellessa, ja se kuuluu siihen normaaliin arkirytmään.

Toinen asia, mitä pidän hirveän tärkeänä, on se, että kolmas sektori, erilaiset uskonnolliset yhdistykset, seurakunnat, järjestöt voisivat olla aktiivisesti mukana, koska mikään ei kotouta paremmin kuin sellainen hyvä harrastuksista, omasta uskonnostaan ja monista muista asioista lähtevä aito yhdessä toimiminen myös kantaväestön kanssa. Muun muassa Jämsässä paikallinen Jämsänkosken Ilves kävi saman tien niin sanotusti spottaamassa muun muassa Syyriasta saapuneen maajoukkueen jalkapalloilijan. Koko Jämsänkosken Ilves tällä hetkellä odottaa jo tulevaa sarjanousua, ja kenties ehkä jossain vaiheessa Suomikin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

saa sen kauan odotetun MM-kisapaikankin. Sen kautta tänne tulee paljon myös urheiluosaamista.

Edustaja Hakkarainen kysyi ja moni ihminen on kysynyt myös minulta, minkä takia tänne tulee paljon nuoria miehiä. Siihenhän on kaksi yksinkertaista syytä. Kautta historian perheet lähettävät aina sen vahvimman, kestävimmän henkilön, joka pystyy käymään kuu-kausien mantereelta toiselle käyvän, hyvin vaarallisen ja vaativan matkan, ja sen jälkeen on tarkoitus parin vuoden päästä saada perhe lähelle. Sehän on se tapa ja idea. Ja toinen asia, miksi monet perheet tahtovat myös lähettää sen nuoren miehen pois, on se syy, että mustalippuiset partiot tulevat ovelle. Saat kaksi vaihtoehtoa: joko liittyt Isisin riveihin tai saat kuulun kalloon. Kaksi vaihtoehtoa. Tässä vaiheessa voi miettiä, onko se parempi, että ihminen tulee tänne Suomeen ja kotoutuu ja maksaa tänne veroja ja vastaa tähän huoltosuhteeseen, tähän demografiseen ongelmaan, kuin se, että hän sotii Isisin riveissä tuolla vasten tahtoaan. Tätä sopii pohtia. — Kiitoksia.

20.10 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! En nyt oikein saanut vastausta tähän debatissa esittämäni kysymykseen turvapaikanhakijoitten ja maahanmuuton kustannuksista. En kysynyt sitä, kuinka monta jalkapalloilijaa tai tohtoria sieltä tulee. Tilastollisesti ottaen aina Irakista ja Somaliasta tulee eniten näitä nuoria miehiä. Tilastollisesti ottaen he työllistyvät kaikkein huonoiten kaikista maahanmuuttajista.

Yksittäisen tapauksen esiin tuominen ei paranna tätä kokonaisongelmaa, ja sitä en varsinaisesti edes kysynyt vaan kysyin: Paljonko veronmaksajien rahaa turvapaikanhakuun on liikaa? Paljonko oppositio esittää varjobudjetissaan leikattavaksi tätä rahaa, vai hyväksytekö te mitä vain siihen kustannuksena? Te ette ilmeisesti ole sitä mieltä, että piikki vanhustenhoidon suhteen on täysin auki, kun ette esimerkiksi esitä miljardia lisää kuntien valtionosuuksiin, joilla hoito rahoitetaan. Kysyn siis uudestaan: paljonko näitä Aallon mainitsemia vahvoja ja kestäviä ihmisiä veronmaksajien pitää vielä elättää tässä maassa?

Mutta varsinaiseen asiaan. Takertuisin siihen, mitä vihreät ja esimerkiksi edustaja Heinäluoma puhuvat koulutuksen leikkauksista. Se on minun mielestäni älyllisesti epärehellistä puhetta, niputtaa koulutus yhteen könttiin, josta leikataan. On koulutusta ja koulutusta. Yliopistoissa tunnustetaan, että löysää löytyy, siellä on, mistä leikata, kunhan vain järkevöitetään ja sopeutetaan toimintoja niin kuin kaikkialla muuallakin yhteiskunnassa. Nyt on se tilaisuus ottaa ne nollatutkimukset pois sieltä.

Lisäksi SDP voisi noin muuten ottaa kantaa tilanteeseen, joka meillä on Lappeenrannan yliopistossa, jota täälläkin on kauhisteltu yt:iden suhteen. Henkilökunta olisi yt:ssä ollut valmis leikkaamaan omia palkkojaan säilyttääkseen työpaikkansa, mutta ammattiliitto esti sen. Onko tämä vastuullisen ay-liikkeen toimintaa? Kenen tästä pitäisi kiittää: niiden, jotka saivat pitää työnsä, vai niiden, jotka saivat potkut ay-liikkeen takia? (Eero Heinäluoma: Mahtaako olla totta?)

20.12 Ozan Yanar vihr: Arvoisa rouva puhemies! Välillä minulle tullaan kaduilla, metroissa ja busseissa sanomaan, että "hei Ozan, mahtavaa, että sä olet maahanmuuttajataustaisena henkilönä eduskunnassa", ja minä en aina ymmärrä sitä. Minä pidän itseäni niin suomalaisena, enkä vähemmistön edustajana, vaan ihan kaikkien suomalaisten edustajana. Mutta näinä päivinä, tai silloin kun tällaisia aiheita täällä käsitellään, välillä mietin, että on hyvä, että myös henkilö, jolla on maahanmuuttajatausta, on tässä mukana puhumassa. Minulla on toki omakohtaista kokemusta maahanmuuttamisesta, olen muuttanut moneen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

maahan — syntynyt Istanbulissa, muuttanut Englantiin, Kyprokselle ja sitten Suomeen — että se on ihan tuttua puuhaa niin sanotusti, ja aina, kun puhutaan näistä asioista, kaipaisin hieman inhimillisyyttä.

Edustaja Hakkarainen taisi sanoa, että edelliset hallitukset ovat tehneet kansainvälisiä sopimuksia, joita me joudumme noudattamaan. Muistuttaisin edustaja Hakkarasta siitä, että Suomi allekirjoitti esimerkiksi Geneven pakolaissopimuksen vuonna 68 — toistan, vuonna 68 — eli Suomi oikeusvaltiona sitoutui siihen, että me autamme ihmisiä, jotka ovat avun tarpeessa, ja kun puhutaan siitä, miten kustannukset saadaan alas, niin Suomi oikeusvaltiona on sitoutunut auttamaan ihmisiä, jotka tarvitsevat apua. Suomalaisviranomaiset käyvät läpi sitä, kuka tulijoista tarvitsee apua, ja sen mukaan myöntävät turvapaikan, ja minusta tuntuu, että tämä on sellainen asia, joka on tiedossa, ja meillä ei ole sellaista perustetta, että ihmisille myönnettäisiin turvapaikka taloudellisin perustein, vaan me myönämme turvapaikkoja ihmisille, jotka ovat niiden tarpeessa, jotka pakenevat sotaa, vainoa ja niin edelleen. Se asia, johon pitäisi tässä keskittyä, on se, kuinka me saamme ihmisiä kotoutumaan. Se ei ainakaan helpotu tämäntyyppisillä asenteilla. Olennainen juttu on se, että meidän pitää aidosti panostaa ihmisiin, saada ihmisiä työmarkkinoille, saada kielikoulutuksiin ja niin edelleen, ja minusta olisi mahtavaa puhua niistä konkreettisista keinoista, miten me voimme parantaa ihmisten oloa tässä maassa. Jos perussuomalaiset on huolissaan tästä asiasta, niin ehdottakaa konkreettisia toimia, joilla ihmisiä saadaan mukaan tähän yhteiskuntaan, ja jos haluatte, niin käydään vaikka yhdessä moikkaamassa näitä ihmisiä ja kysymässä heiltä, mitä he tarvitsevat. Minusta Suomen kansa ansaitsee tällaista päätöksentekijäjoukkoa, joka aidosti haluaa parantaa ihmisten oloa tässä maassa.

Minun on myös pakko sanoa tähän perussuomalaisten kanssa käytyyn maahanmuuttopoliittiseen keskusteluun ja turvapaikkakeskusteluun se, että gallupit osoittavat karua kieltä perussuomalaisten osalta. Perussuomalaiset on tippunut alle 10 prosentin pieneksi puolueeksi. Minusta on väärin, jos te alatte analysoida tilannetta väärin, ja minusta tuntuu, että perussuomalaiset analysoivat tilannetta väärin. Te olette radikalisoitumassa maahanmuuttopolitiikassa. Kuulitte oikein: te olette radikalisoitumassa maahanmuuttopolitiikassa ja uskotte jollain tavalla, että tämä tulee parantamaan teidän kannatustanne. Se, minkä takia teidän kannatuksenne on alhainen, on se, että te ette ole enää pienen ihmisen asialla, ja se on karu fakta. Äskeinen perussuomalaisten edustaja, jonka nimeä en valitettavasti muista (Eero Heinäluoma: Mäkelä!) — Mäkelä — oli sitä mieltä, että jotta voidaan välttyä irtisanomisilta, pitää alentaa palkkoja. Tämä kuvaa hyvin, missä perussuomalaisten ongelma tällä hetkellä on, ja toivoisin, että perussuomalaiset, joiden joukossa on paljon ihmisiä, jotka haluavat ajaa pienen ihmisen asiaa, ajaisivat sitä. — Kiitos.

20.18 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todennäköisesti niin, että Yanar ei joko kuullut tai ymmärtänyt sanomaani tai sitten tahallaan vääristelee sitä. Kerroin esimerkin tilanteesta, jossa liian tiukat työsopimusehdot tekivät sen, että ei voitu alentaa palkkoja, sopia paikallisesti, ja sitä kautta päädyttiin irtisanomisiin. Nyt kun vihreät ovat näköjään ajautumassa demareiden apupuolueeksi ja siirtymässä vasemmalle, niin tämä on varmaan heidän mielestään ymmärrettävä ja hyvä tilanne. En epäile sitä yhtään.

Kommenttina: Vuonna 68 ei ollut turvapaikkaturismia, joka masinoidaan sosiaalisen median kautta. Tilanne oli eri, nyt meitä hyväksikäytetään.

Toisena kommenttina: maassa oleskelee paljon ihmisiä, joilla ei ole turvapaikkaa vaan joku muu peruste oleskelemiseen, ja me joudumme elättämään heidätkin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

20.19 Sirpa Paatero sd: Arvoisa rouva puhemies! Vaihtoehtobudjettien esitykselle on onneksi nykyisessä järjestelmässä oma tilansa, ja kiitos edelliselle puhemiehekke tästä arvokkaasta toiminnasta.

Päivän keskustelun ensimmäinen huomio oli se, että ehkä hallituspuolueet olivat jotenkin hieman hämmennyksissä. Heidän etukäteisoletuksensa oli jotenkin se, että oppositio, etenkin demarit, esittää enemmän velkaa ja veroasteen nostoa. Kun näitä kumpakaakaan ei tullut, niin ne mantrat toistuivat uudelleen ja uudelleen ja uudelleen ja uudelleen me jouduimme korjaamaan, että näin ei ole esitetty vaan me olemme aina ajatelleet, että verot maksetaan veronmaksukyvyyn mukaan, ja siitä syystä tässä esityksessä sekä palkansaajille että eläkkeensaajille tulee hyvää niille, joilla on pienimmät tulot.

Mutta sitä vastoin veronmaksukyvyyn mukaan voidaan solidaarisuusveroa, pääomaveroa, osinkoverotusta, miljoonaperintöjä verottaa entistä enemmän. Kun on kysytty ihmisiltä, mitä mieltä he ovat veropohjan laajentamisesta, niin vastaus on aika lailla positiivinen siitä syystä, että ihmiset myös ajattelevat, että monia semmoisia paikkoja, vaikkapa finanssisektori, pääomasektori, joita tällä hetkellä verotetaan aika vähän ja tuskin ollenkaan, voidaan verottaa lisää ja saada näin lisää veropohjaa, jolla voidaan sitten hyvinvointipalvelua kaikille ihmiselle tässä maassa tarjota, jotenka tähän on kansalaisten vahva tuki.

Sitten nämä työllistämisvaikutukset: Tässä joku kysyi, mistä niitä on laskettu. Ne on laskettu, tietopalvelu, eduskunnan oma nykyinen hieno palvelu, on laskenut, että 35 000 työpaikkaa voisi näillä sosialidemokraattien esityksillä tulla toteutumaan, joista jo pelkästään tällä työllistämissetelillä elikkä niin sanotulla Rinteen mallilla, jolloinka työnantaja saa sen työmarkkinatuen suuruisen summan käyttöönsä ja sen lisäksi maksaa sitten tietysti niin, että päästään kunnon palkalle, voisi jo työllisyys lisääntyä 15 000 henkilöllä.

Tämän lisäksi tietenkin on työllistymisrahat, joista on koko tämä syksy oltu huolissaan, ja ne ovat kesken loppuneet niin kuin starttirahatkin. Ainakin tiedän omalta alueeltani Kaakkois-Suomesta, että elokuussa te-keskus ilmoitti, että rahat on loppu.

Sen lisäksi infrahankkeista, jotka ovat aina elvyttäviä, pitää valtion pitää huolta, samaten kuin meillä on koko Suomessa niin kouluja, päiväkoteja kuin muitakin julkisia kiinteistöjä, joiden remontoiminen on tarpeellista niitten ihmisten vuoksi, niitten palveluiden vuoksi mutta myöskin työllistämisen vuoksi.

Meitä on syytetty tässä päivän aikana myöskin siitä, että on kertaluontoisia tuloja. Kyllä, on todellakin kertaluontoisia tuloja. On myöskin kertaluontoisia menoja. Me olemme päättäneet, että nyt väliaikaisesti kerran voidaan ottaa Sitralta, Finnfundilta, Suomen Pankilta niin, että saadaan työllisyyttä ja satsauksia tehtyä näillä rahoilla.

En tiedä, mihin hävisi se oppositiopuolue, joka viime kaudella kuulutti kasvurahastoja, jotka olivat 3 miljardia (Eero Heinäluoma: Huikea raha!) pahimmillaan tai parhaimmillaan, tai taseet käyttöön -järjestelmää vielä vaalikentillä. Nyt ei yhtään kasvurahastoa ole tietääkseni tekeillä eikä yhtään tasetta ole ainakaan vielä otettu käyttöön.

Tulevaisuuden työpaikat syntyvät siitä, että meillä on osaajia. Ei koskaan toivottavasti kukaan ajattele, että Suomi perustaa omat työpaikkansa halpatyövoimalle tai kaksille työmarkkinoille. Sen takia peruskoulutus, ammattikorkeakoulutus ja yliopistot ovat se meidän kruununjalokivi, josta on pidettävä kiinni. Siksi minä en ymmärtänyt oikeasti, miksi esimerkiksi edustaja Vanhanen kyseli, miksi haluamme satsata Tekesiin. Tietenkin haluamme satsata Tekesiin, joka on yritysten innovaatioiden rahoittaja niin että yritykset luovat lisäarvoa, uutta toimintaa, uusia tuotteita. Siihen me haluamme satsata demareina.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Sitten me olemme satsanneet kuitenkin tässä omassa ohjelmassamme vielä aika paljon ihan yrittäjyysohjelman osalta mutta myöskin ensimmäisen työntekijän palkkauksen helpottamiseen, työeläkemaksujen alennukseen. Sitten on meille satamakaupungissa oleville hyvä ajatus ja idea väylämaksujen alennukseen siitä syystä, että meillä on ollut rikkidirektiivi, siitä syystä, että meillä metsäteollisuuden ja metalliteollisuuden suuret liikkeet ovat yhä edelleen kaikki saarivaltion elikkä sataman päässä, ja siitä syystä, että meillä Venäjän ja muitten satamat kasvavat ja meidän täytyy kilpailla niitä vasten.

Harmaasta taloudesta ehkä se asia, että olen tyytyväinen, jos ja kun valtiovarainministeri nyt lupasi, että erillinen ohjelma siihen jatkuu ja rahoitus ainakin poliisien puolelle on luvattu taata. Vielä puuttuu ainakin Tullin puolelta se miljoona, mikä sieltä oli viety pois.

20.24 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Jatkan tätä tulopuolen pohdintaa ja näiden tulopuolen vaihtoehtojen esittämistä, mikä todellakin on tärkeää, niin kuin edustaja Kankaanniemi entisenä ministerinä hyvin tietää.

Kun tässä oli puhetta, että täällä on höttöä, niin ajattelin, että täytyy vähän nyt käydä tätä höttöä lävitse, ja kävinkin tässä jo alkuosan — rahoitusveron, solidaarisuusveron ja pääomaveron — osalta taustan lävitse, ja seuraavaksi tulee osinkoverouudistus, joka on välttämättömyys tehdä. Kun nyt, ellen ihan väärässä ole, niin oliko peräti niin, että valtiovarainministeri Stubb sanoi, että tämä on höttöä, — no, ei hän nyt sanonut suoraan, että osinkoverouudistus, mutta että tämä on höttöä ylipäänsä — niin se on kyllä kova lausunto, koska tämä meidän osinkoverouudistuksemmehan nojaa suoraan valtiovarainministeriön korkeimman virkamiehen, valtiosihteeri Hetemäen aikaisempaan työhön ja Hetemäen työryhmän ehdotuksiin. Ei tämä tule mistään SDP:n ikiomasta pulsaattorikoneesta, vaan tämä tulee suoraan valtiosihteeri Hetemäen aikaisemman työn tuloksista. Sieltä tulee tämä höttö. Huolellinen työ, jossa on käyty vaikutuksia pitkään lävitse ja josta osa on toteutettu ja jossa havainto oli se, että meillä on ongelma, että me verotamme näitä listaamattomia yrityksiä ja niiden osinkoja aivan eri tavalla kuin listattuja. Tulee sitten esteitä pörssiin menolle. Tässä ajatuksena on, että ei tehdä edes niin pitkälle menevää ratkaisua kuin mitä tämä Hetemäen työryhmä muuten yksimielisesti mietinnössään esitti, vaan mennään puoliväliin: 2 prosenttiyksikön tarkistus tähän sijoitetun pääoman verovapaaseen tuottoon. Senkin jälkeen siis jää verovapaita osinkoja, huom. verovapaita osinkoja, käytettäväksi. En usko, että tämä 2 prosentin rajan tarkistus tässä nyt syöksee yhtään yritystä millään lailla kumoon, ja luotan tässä huolelliseen valmistelutyöhön, jota valtiosihteeri Hetemäen johdolla muutama vuosi sitten tehtiin. Eli siis hyvin realistinen, ei niin pitkälle menevä ehdotus kuin mitä Hetemäellä oli.

Sitten on tämä sijoitusvakuutusten verotus. Siinäkin on jännä alue, että se on jäänyt verotuksen ulkopuolelle. Kyllä työtä verotetaan viimeisen päälle joka ikinen kerta, ja tavallista kansalaista ja eläkeläistä myös verotetaan ja ensi vuonna suhteessa palkansaajiin, jos tämä hallituksen linja menee lävitse, vielä ankarammin. Mutta aika jännää, että kun mennään sijoitusvakuutusten puolelle, näiden kuorien puolelle, niin siellä sisällä saa kyllä tehdä kaikenlaista kauppaa ja voittoa ja se ei sitten kuulu verottajalle ollenkaan. Huomautan, että kun tällaisia verovapaita vyöhykkeitä on, niin joku muu maksaa enemmän. Eihän se niin ole, että se raha häviää jonnekin, vaan joku muu maksaa enemmän, ja kuka se muu on: se on tavallinen palkansaaja, tavallinen duunari, muuten myös työtön ja lisäksi eläkeläinen, ja eläkeläinen ensi vuonna vielä enemmän, jos menee lävitse tämä hallituksen linja, jota meillä nyt uutena linjana tarkoitetaan. Onko tämä mahdollista? Kyllä, se on mahdol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

lista. Meillä on Ruotsissa tämä ollut pitkään käytössä, että tämäntyyppisten kuorijärjestelyjen tuotto verotetaan. Ei ole siis mahdotonta. Jos se toimii Ruotsissa, niin voisiko se toimia Suomessa? En pidä ihan mahdottomana, ei kuulosta hötöltä. Tai kertokaa tämä Ruotsin porvareille, kun he ovat tämmöisen hyväksyneet. (Toimi Kankaanniemi: Siellä on demarihallitus!) — Niin, siellä on nyt demarihallitus, mutta siellä oli aika pitkään porvarihallitus, ja hyvin tuntuivat kelpaavan nämä tulot, pitävät jopa hyvänä järjestelmänä.

Sitten on tämä säästö autoveron alennuksessa, onkos se höttöä? Eikös se ole meidän päätöksemme, kuinka paljon lasketaan? Lasketaan hiukan vähemmän ja pelastetaan sillä koko maan kehitykselle tärkeitä joukkoliikenneyhteyksiä VR:n puolella. Onko se höttöä? Mielestäni ei. Sehän on arvovalinta, kumpaa halutaan tehdä: panna autoveroon 200 miljoonaa vai hiukan vähemmän ja sitten pelastaa esimerkiksi tämä joukkoliikenne?

Sitten on tämä voimalaitosvero. Kyllä meillä yleisesti näistä tuloista, jotka tulevat eivät yritysten oman toiminnan suuren ansion takia vaan sen takia, että yhteiskunta on lähtenyt mukaan pelastamaan maapalloa, pysäyttämään ilmastomuutosta, ja sitä kautta on tullut päästökauppajärjestelmä, joka nostaa sähkön hintaa sen kalleimman tuotannon mukaan, eli tässä tapauksessa hiilivoiman mukaan, tulee hyötyä, ja sitä voisi hyvin verottaa. Me olemme tätä esittäneet aikaisemminkin ja olemme joutuneet tästä taistelemaan ja siitä tekemään erilaisia kompromisseja, mutta tässähän nykyinen varapuhemies Mauri Pekkarinen ollessaan ministerinä teki hyvin ansiokkaan pohjatyön, ja nojaamme tähän. Tämä olisi myös tapa ottaa hiukan pois sitä erittäin suurta, käsittämättömän suurta subventiota, joka nyt lähtee menemään tuulivoimalle. Kun sähkön hinta on tullut alas, niin meillä on erittäin korkeat takuuhinnat täällä tuulivoimatuotannossa. Pieni osa siitä voitaisiin tämän veron kautta ottaa takaisin. Onko tämä innovatiivinen ratkaisu, onko se Suomessa erikoinen? Ei, kyllä tätä on muuallakin maailmassa tehty.

Vielä jää muuten muutama esitys läpikäytäväksi, niin että pyydän luovuttaa puheenvuoron tässä välissä muille näkökannoille, ja sitten palaan tähän tulopuoleen, koska ajattelin, että tämä nyt käydään lävitse, että ainakin he, jotka ovat täällä paikalla, tietävät, mitä täällä on (Pia Viitasen välihuuto) — ja sitten pöytäkirjoista löytää, voi katsoa, että jaha, se olikin näin, ja sitten voi todeta, että no, ehkä nämä olivatkin ihan vakavasti valmisteltuja, tärkeitä näkökohtia, jotka voi ottaa asialliseen käsittelyyn. Luotan siihen, että ainakin perussuomalaiset ottavat tästä kopin ja vievät hallitukseen, myös päätöksentekoon, muutaman idean. (Toimi Kankaanniemi: Katsotaan!)

20.31 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Yanar puhui tuossa perussuomalaisten kannatuksesta. Sen laskun suurin syy on tämä hallitsematon maahanmuutto — ainakin, mitä minuun otetaan yhteyttä, niin sieltä se tulee — koska sitä ei ole saatu hallintaan ja me olemme hallituksessa ja ihmiset olettavat, että se tuosta vain tehdään. Mutta niin kuin kaikki tietävät, ei täällä tapahdu mikään noin hokkuspokkus ja tuosta vaan. Se vie aikaa, mutta kyllä minä uskon, että tämä hallitus tulee tekemään siinä semmoisia päätöksiä, että siitä tulee hyvä ratkaisu.

Sitten siitä maahanmuuttajien työllistämisestä — niin kuin Yanar sanoi, että miten se tapahtuisi. Meillä on muuten ollut maahanmuuttajia töissä. Taitaa tälläkin hetkellä olla yksi. Jos yrittäjä lähtee työllistämään maahanmuuttajaa, niin siinä on kuitenkin se minimipalkka. Jos minä otan Yanarin töihin taikka Yanar minut, niin sen täytyy tuottaa siihen firmaan enempi kuin siitä on kuluja. Ne eivät ole valtion pitämiä sosiaalitoimistoja, että siellä olisi pohjaton kaivo, että velaksi eletään niin kuin nyt, vaan niiden on pysyttävä. Markki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

natalous säätelee sitä firman taloutta. Silloin siihen viivan alle on jätävä jotakin. Jos siitä ei jää, se ei pysty työllistämään. Tässä on se ongelma. Ei se ihon väri siinä ratkaise, ketä työllistetään, vaan se, tuottaako se vai ei. Siihen sanelee ehdot markkinatalous.

Sitten siitä maahanmuutosta vielä, mikä siinä on. Minä olen tämän kertonut aikaisemminkin. Minä yhtenä aamuna nukuin tuolla tien varressa, ja siellä oli näitä marjankerääjiä. Auto täynnä, istuallaan nukkuivat, siinä minun vieressäni, ja lähtivät heti sinne töihin. Täällä nämä, jotka nyt tulevat, valittavat ruuasta, kaikesta ja ovat hädänalaisessa tilanteessa. Nämä tulevat tänne töihin ja nukkuvat istuallaan. Minä kävin vielä siellä katsomassa — he olivat puolukoita noukkimassa hirveätä vauhtia siellä iloisen näköisinä. He tekivät hyvän tilin. Miten nämä sitten työllistyivät? Ei mitään ongelmia. Outo juttu. Elikkä kulttuuri saattaa jotakin vaikuttaa tähänkin tilanteeseen.

Joukkoliikenteestä sen verran: Täällä on puhuttu, että leikataan raideliikenteestä ja tällä lailla. Muuten tuo Onnibussi hoitelee aika hyvin tätä puolta. Jos minä lähdän Viitasaarelta Helsinkiin junalla, minä joudun menemään omalla autolla tai bussilla Jyväskylään, maksamaan siitä viisikymppiä Helsinkiin. Onnibussissa se on 9 euroa Viitasaarelta tänne. Jos on perheellinen, 2 lasta ja vaimo, se on iso summa, 200 euroa maksaa junalla, Onnibussilla viisikymppiä, ja menee koko liuta.

Mitä tulee siihen tavaraliikenteeseen, se ei toimi siellä. Osaltaan ei, jos tullaan ratapihaan, mutta joka teollisuuslaitoksen pihaan ei sitä raidetta tule. Silloin syntyy ongelmia niin huollossa kuin muussakin. Niistä on kokemuksia.

Arvoisa puhemies! Vielä autoverosta vähän. Autoveroa laskettiin, jotta suomalaiset saisivat vähän parempia autoja — huonot tiet ja näin — päästöt vähenisivät. Sitten tässä on semmoinen juttu, että nyt paljon jobbarit tuolta Euroopasta tuovat autoja tänne. Se raha menee suoraan, se ei jää tänne meidän käyttöön. Mutta kun autoveroa lasketaan, autokauppa siirtyy tänne kotimaahan. Huollot paranevat, autot paranevat, ja tämä sektori alkaa elpyä. (Toimi Kankaanniemi: Turvallisuus!) — Turvallisuus, kaikki tällaiset asiat. Se liike ottaa vastuun niistä. Nämä jobbarit, jotka toimivat nyt näiden edellisten päätösten seurauksena, eivät ota mistään mitään vastuuta. Elikkä tämä on tältä puolen aika hyvä ratkaisu. — Kiitos.

20.36 Touko Aalto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Jälleen kerran Aalto vastaa, kun huu-detaan ja kysytään.

Edustaja Mäkelä esitti hyviä huomioita, hyviä kysymyksiä, asioita, mitkä varmasti monen mieltä kaivertavat ja mihin tahdotaan vastauksia. Mielestäni edustaja Mäkelä ansaitsee vastauksia. Yksi hyvä nurkka lähteä avaamaan edustaja Mäkelän kysymyksiä on Valtion taloudellinen tutkimuslaitos VATT. He ovat tehneet aika pitkäjänteistä tutkimustyötä. Tutkimustulokset osoittavat, että kotouttamissuunnitelmien kautta keskimäärin kymmenen vuoden aikajänteellä maahanmuuttajien tulot ovat kasvaneet noin 50 prosenttia ja tulonsiirrot vähentyneet hyvinkin reippaasti.

Fakta on se, että jokainen meistä aiheuttaa kustannuksia yhteiskunnalle. Kun olemme lapsia, kun olemme vanhuksia, aiheutamme enemmän kustannuksia. Kun olemme työikäisiä, maksamme veroja, joilla hoidetaan lasten, vanhusten ja ei työmarkkinoilla olevien ihmisten kustannuksia. Kaiken keskeisintä onkin miettiä sitä elinkaarta. Toistan: elinkaarta, eikä yhtä vuotta, kahta vuotta, kolmea vuotta, vaan elinkaarta. Fakta lienee myös se, että jos katsotaan turvapaikanhakijoiden, maahanmuuttajien, pakolaisten, kiintiöpakolaisten aiheuttamia kustannuksia, niin sieltä löytyy paljon sellaisia ihmisiä, jotka ovat työikäisinä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Suomeen saapuneet, ja kun ovat työllistyneet, tuottaneet veroja, heidän tämmöiset puhtaat — jos katsotaan puhtaasti kansantaloutta — vaikutuksensa kansantaloudelle ovat hyvin positiivisia. Mutta jos työikäisenä Suomeen saapunut ihminen ja hänen lapsensa eivät työllisty, vaikutus kansantaloudelle on negatiivinen. Tämä pitää paikkansa ihan joka ikiseen meistä myös, ja sen takia on olennaista puhua siitä kotouttamisesta, mistä aloitin sen ensimmäisen puheenvuoroni. Nimenomaan se onnistunut kotouttaminen on se kaiken a ja o.

Täällä viitattiin kansliapäällikkö Erkki Virtaseen, jonka mielestä myös investointi kotouttamiseen kannattaa. Hän halusi puhua näistä oikeista kustannuksista, ja minun mielestäni se on ihan aiheellinen vaade puhua kustannuksista, herättää keskustelua niistä, mutta myös hän, kuten suurin osa muistakin asiantuntijoista, näkee nimenomaan ne elinkaarikustannukset, nettovaikutukset. Niihin pitää pystyä kiinnittämään huomiota.

Mitä tulee näihin edustaja Hakkaraisen mainitsemiin marjanpoimijoihin: Tunnen tämän keskustelun oikein hyvin. En ole siellä tien penkalla nukkunut, kuten edustaja Hakkarainen sanoi tehneensä (Toimi Kankaanniemi: Autossa!) — autossa — mutta olen siellä seurannut hyvin aktiivisesti näitä marjanpoimijoita niin paikan päällä kuin myös Viitasaari-Facebook-ryhmässä. Hänen suurin huolensa oli nimenomaan se, että tänne tullaan ja viedään meidän marjat. Suurin huoli: tänne tullaan ja viedään meidän marjat. Sitä hieman ihmettelen, että muuten marjat jäävät poimimatta, mutta kun he tulevat ja poimivat, niin se onkin sitten huono asia. Jos verrataan heitä siihen, että vaikka Thaimaasta saavutaan tänne tekemään tiliä marjanpoiminnalla, se on hyvin eri asia kuin se, kun tullaan sellaisia tahoja karkuun, jotka tekivät terrori-iskut muun muassa Pariisissa. Jos tullaan Isisin terroristeja pakoon, kun ei voida asua enää omilla nurkilla, omassa kodissa, se on hieman eri asia kuin tulla tietoisesti tekemään tiliä vaikkapa marjanpoiminnalla. Että tämäkin on ihan hyvä huomioida.

Mitä tulee suoraan kustannuksiin vielä, niin hallituksen esitykset ovat pitkälti kannatettavia tämän suhteen ja neidän tehdään tarveperustaisesti. Kukaan ei voi suoraan sanoa, kuinka paljon kustannuksia tulee. Nämä ovat arvioita, ja lisätalousarviossa ensi vuoden aikana, jos kotouttamiseen ei ole tarpeeksi rahaa, jos ei pystytäkään tekemään kotouttamista tarpeeksi hyvin, määrärahoja varmaan lisätään, ja uskon, että tämä on myös perussuomalaisen linja osana hallitusta.

Ja korostan vielä viimeiseksi asiaksi tosiaan sitä, että ei ole olemassa mitään laittomia turvapaikanhakijoita. Ihan sama, mistä päin maailmaa tulet, ihan sama, minne päin maailmaa menet, aina on oikeus hakea turvapaikkaa. Se on joka ikisen ihmisen universaali oikeus, ja se on syytä muistaa, ja jos on aihetta saada turvapaikka, se arvioidaan Suomessa, ja noin keskimäärin 35 prosenttia sen myönteisen turvapaikkapäätöksen saa. On toki aiheellista keskustella siitä, miten sitten nämä palautukset ja kaikki muut tehdään, jos tulee kielteinen turvapaikkapäätös ja ihminen ei suoraan poistu itse saman tien. Siitä on hyvä keskustella, mutta on hyvä oikeasti muistaa se, että Suomessa on aika tiukka seula tässä asiassa.

Ja kokonaisuudessaan mietitään myös tulevaisuuden linjaa, josta täällä tänäänkin on puhuttu ja eilen puhuttu: joudumme jatkuvasti leikkaamaan sen takia, että verotuloja on liian vähän, väestö harmaantuu, demografinen tilanne on hyvin heikko. Me tarvitsemme ihmisiä tekemään työtä. — Kiitoksia.

20.42 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Nyt kun entinen valtiovarainministeri Heinäluoma on paikalla, niin uudistan sen kysymyksen, jonka tein pari kolme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

tuntia sitten. Tehän olette ilmeisesti edelleen — en kysy, miksi olette, vaan tiedän, että ilmeisesti olette — sosialidemokraattien taloustoimikunnan puheenjohtaja. (Eero Heinäluoma: Väärin!) — Ettekö ole enää? (Eero Heinäluoma: Sekin on väärin, mutta tuleeko muuta väärin?) — No, jos ette ole, niin te olette kuitenkin, niin kuin tämä keskustelu on osoittanut, sosialidemokraattien talouspoliittisen ajattelun aivot, (Eero Heinäluoma: Kiitos!) se keskus, erittäin viisas mies. Minä kysyn teiltä: miksi te toitte vaihtoehtobudjettinne julki vasta eilen, kun tiesitte, että tänään on keskustelu?

Edustaja Rinne sanoi, että te aloititte sen valmistelun elokuussa. Neljä kuukautta olette tätä asiakirjaa valmistelleet, ja täältä puuttuu edelleen vaikutusarviot, (Pia Viitanen: Ei puutu!) tarkat, luotettavat arviot vaikutuksista työllisyyteen, verotukseen, elinkeinopoliittikkaan, kuntatalouteen ja niin edelleen, jotka ovat aivan äärettömän tärkeitä asioita tähän keskusteluun tuoda selkeästi esille, paperilla, niin että me voimme katsoa, miten ne on laskettu, pitävätkö ne paikkansa. Meillä ei ole ollut mitään mahdollisuutta tehdä tarkastustyötä itse, kun esimerkiksi minä sain tämän eilen, tulostin illalla ja tämä päivä on ollut täynnä ohjelmaa. Eduskunnan tietopalvelu viime viikolla ilmoitti, etteivät sen teidän veropaketin, joka oli viime viikolla käsittelyssä, vaikutuksia ehdi laskea. Tämä ei kyllä ole tämän eduskunnan arvovallan mukaista, että te tällä lailla tuotte.

Katsokaa, mitä muut oppositiopuolueet tekivät: Ne toivat kolme neljä viikkoa sitten. Ne pystyivät tekemään kuukaudessa. (Peter Östman: 6 viikkoa sitten!) — Viimeiset toivat kolme viikkoa sitten. — He pystyivät kuukaudessa tekemään vaihtoehtobudjetin, kun hallituksen esitys annettiin 28.9. Ja sosialidemokraateilta, joilla on ryhmässä kolme entistä valtiovarainministeriä ja suuri joukko muita entisiä ministereitä, teiltä viipyi näin kauan. Tämä on uskomatonta. Minä epäilen, (Pia Viitasen välihuuto) sallinette, että epäilen, että teillä oli tämä taktinen veto, että te halusitte tuoda sen sammutettuna lyhtynä tänne, jotta me emme pystyisi siihen paneutumaan, etsimään siitä, pitääkö se miltään osin paikkansa. (Eero Heinäluoma: Tuo ei ole kovin kristillistä!)

Myönnän, että kaikki teidän menokohteenne, melkein kaikki, ovat aika hyviä, mihin te esitätte lisää rahaa. Ja jos tämä toteutettaisiin, niin nämä menot kaikki myös toteutuisivat. Mutta teillä tulot ovat ilmassa erittäin vahvasti, ja juuri näitten tulojen tarkistaminen olisi ollut äärettömän tärkeää. Nyt me vain joudumme luottamaan teidän vakuutuksiinne. Tehkää ensi vuonna, arvoisa edustaja Heinäluoma, tehkää vaihtoehtobudjettinne ensi vuonna kahta kolmea viikkoa ennen kuin on tämä keskustelu ja julkaiskaa se silloin. Älkää pelatko eduskunnassa tällaista peliä kuin nyt on tapahtunut. (Välihuutoja sosialidemokraattien ryhmästä)

Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Paatero totesi äsken, että sosialidemokraatit ovat aina olleet sitä mieltä, että verot maksukyvyn mukaan. Oliko silloin, kun varallisuusveron Eero Heinäluoma poisti, oliko se verot maksukyvyn mukaan? Oliko viime kaudella, kun ministeri Urpilainen yllättäen esitti yhteisöveron pudottamista äärettömän rajusti 24,5:stä 20 prosenttiin ja nyt seurauksena valtavat osingot pyörivät, oliko se maksukyvyn mukaan määrätynyt verotus? Ei ollut. Teidän linjanne on hukassa täysin.

Arvoisa puhemies! Kävitte äsken läpi, edustaja Heinäluoma, ihan hyviä veropoliittisia uudistuksia. Miksi te ette tehneet niitä viime kaudella, kun teillä oli valtiovarainministerin paikka? Osinkopuolella voidaan edetä siihen suuntaan, tosin se varmaan johtaa kyllä aika hankaliinkin seurauksiin työllisyyden ja monen muun osalta, mutta siihen suuntaan olisi syytä mennä. (Eero Heinäluoma: Miten niin?) — Sijoitusvakuutusten osalta voidaan mennä siihen suuntaan minun mielestäni. — Autoveron te moititte, mutta kyllä edustaja Hak-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

karainen erinomaisesti kertoi, miten se oli ympäristöystävällinen, turvallisuus-, työllisyysperusteinen, ja duunareille on mahdollista nyt ostaa uusi auto joskus, kun vero vähitellen alenee. Voimalaitosvero voi olla ihan ok. Pohjoismaiden rahoitusvero: edustaja Heinäluoma, on käsittämätöntä, että te laskette 230 miljoonaa euroa ensi vuodelle tuloa pohjoismaisesta rahoitusverosta. Onko mahdollista, että nyt kuukaudessa saataisiin läpi sellainen verouudistus, joka olisi Ruotsin kanssa yhdessä tehty ja tuottaisi jo ensi vuonna 230 miljoonaa? Ei mitään mahdollisuutta. (Eero Heinäluoman välihuuto) Teidän pakettinne pohja vuotaa todella pahasti. Varmasti sieltä löytyy sitten monia muitakin, täällä on Sitra mainittu aikaisemmin ja Suomen Pankin kuppaaminen ja niin edelleen. Ei tällaisia menoja pidä ottaa vakavasti sillä lailla, että niillä kulutusta ruokitaan.

Arvoisa puhemies! Lyhyesti vielä toisesta asiasta eli maahanmuutosta. Se on meille todella vakava ongelma, ja tämä tilanne on kaikkien edun vastainen. Ruotsi, Norja, Tanska näyttävät menevän jo kireämpään suuntaan, ja Suomen on pakko mennä ja ottaa järki käteen, tunnustaa tosiasiat. (Eero Heinäluoma: Kuka siellä hallituksessa on?) Yksi asia, yksi vakava asia tuli eteen tänään minulle. Suomeen on tullut tuhansia, yli 2 000 ainakin, yksin tulleita lapsia pakolaisina, turvapaikanhakijoina. Esimerkiksi Jyväskylässä on yli 100 yksin tullutta lasta. Heistä jos yli puolet saa turvapaikan, miten heidän asiansa hoidetaan sen jälkeen, kun he saavat sen turvapaikan? Heistä tulee erittäin vaikeasti ratkaistava ongelma kunnille ja koko yhteiskunnalle. Ehkä ministeri Mäntylä — jaa, hän on poistunut — voisi tähän paneutua, ja hallituksessa on syytä paneutua.

20.50 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Todellakin on syytä käydä huolella lävitse myös vähän näitä tulopuolen vaihtoehtoja, mitä meillä on, jotta tunnemme toistemme ajatuksia ja jotta myös näemme, että tässä on mahdollisuus tehdä erilaisia valintoja. Ja erilaisilla puolueilla on vähän erilainen tapa myös veropolitiikassa, ja sehän on sallittua. Nyt kerrotaan demarien vaihtoehtoa tänä päivänä. Yksi päivä 365:stä on semmoinen, että oppositio saa esitellä omaa vaihtoehtoaan, muutoinhan hallitus esittelee vaihtoehdot ja sitten niihin otetaan kantaa. Olen tässä pyrkinyt käymään lävitse tätä tulopuolta juuri siinä tarkoituksessa, että tulee tarkempi kuva siitä, mitä on ajateltu, ja sitten on oikea tieto, jotta ei olla kommentoimassa väärän tiedon asioita. Tässä mielessä jatkan tätä läpikäyntiä.

On sitten tämä kiinteistöyhtiöiden korkovähennyksen raja. Kyllähän pitäisi nyt tässä vaiheessa jo noteerata, että meillä on yleinen ongelma se, että vältellään veroja, siirretään niitä maihin, joissa verotus on joko aivan olematonta tai sitä ei ole ollenkaan, ja tällä tavalla järjestellään firmojen tulosta, mistä kärsivät kaikki ne valtiot, jotka haluaisivat reilun pelin ja jotka haluavat ylläpitää hyvinvointiyhteiskuntia, joissa myös kansalaisilla lompakkoon katsomatta on palveluja saatavilla. Tämä on tämä Caymansaari-ilmiö. Ja tähän on nyt koko kansainvälinen yhteisö puuttumassa. OECD tekee erittäin ansiokasta työtä, jotta voidaan estää tämäntyyppistä verosuunnittelua.

Tämä kiinteistöyhtiöiden korkovähennyksen raja on yksi sellainen, jossa estetään voittojen siirtäminen verottajan ulottumattomiin ylisuurilla koroilla. Voidaan maksaa 15 prosentin korkoja, kun ei ole minkäänlaisesta riskistä kysymys. Onko tämä hyväksyttävää? Minusta talonpoikaisjärjellä ei ole. Muutkin maat ovat tähän puuttuneet jo meitä aikaisemmin. Siksi olisi aika lailla kohtuullista, että nyt ne, joilla on valtaa, ottaisivat tämän demareiden ajatuksen, joka ei tule edes meiltä vaan tulee maan rajojen ulkopuolelta, että tukitaan tämmöiset porsaanreiät. (Toimi Kankaanniemi: Olisihan ne voitu aikaisemminkin tukkia!) — No mutta sovitaanko niin, että tehdään ratkaisuja yksi kerrallaan? Ei maa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

ilma tule valmiiksi senkään jälkeen, edustaja Kankaanniemi, kun perussuomalaiset jättävät tämän hallituksen. Luulen, että pari epäkohtaa jää jäljelle, ja me olemme valmiit sitten kyllä hoitamaan niitä omalla vahtivuorollamme, mutta nyt me kerromme, mitä me tulemme tekemään, jos saamme kansalta tukea. Ja on selvää, että jos olisi mahdollisuus siihen, että demarit saisivat niin paljon tukea, että nousisimme suurimmaksi puolueeksi, niin silloinhan tähän listaan tulee ihan eri tavalla vauhtia kuin jos olet kakkospuolue. (Toimi Kankaanniemi: Sama meillä!) — Niin, juuri näin, mutta en ole nähnyt teiltä vielä yhtään ehdotusta tällä veropolitiikan puolella hallituksessa. Te olette kaikki teidän omat ehdotuksenne siirtäneet syrjään ja ottaneet tämän kokoomuksen ja keskustan veropolitiikan, ja sehän meitä vähän tässä huolestuttaa. (Toimi Kankaanniemi: Ei pidä paikkaansa!)

Sitten on miljoonaperinnöt. Kyllähän tämä nyt on ihan selvää, että jos on yli miljoonan perintö, niin kyllä kai tässä talouden taantumassa, kun kaikilta viedään ja köyhiä kosketaan ja eläkeläisiä kuritetaan, miljoonan perinnön saaja voisi hiukan maksaa, sen 2 prosenttia, enemmän veroa, sen aikaa, kunnes tämä talous on saatu kuntoon. Ei se ole mahdoton ehdotus. No, täällä on nyt oikea laita ihan tyhjä, mutta tietysti onhan tässä nyt iltaakin mennyt, että ymmärrän, etteivät kaikki ole paikan päällä.

Eli tämäntyyppisiä kokonaisuuksia täältä löytyy. Sitten tullaan tilanteeseen, että puhutaan muutama sana tästä Sitrasta ja Suomen Pankista:

Tässä näyttää olevan kyllä valtaisa innokkuus ottaa kantaa ennen kuin ensimmäistäkään asiaa on itselle selvitetty. Kiinnitän nyt huomiota muun muassa tähän Suomen Pankin voiton tuloutukseen. Meillä on laki Suomen Pankista, joka selvästi sanoo, että Suomen Pankin pankkivaltuusto tekee tärkeimmän päätöksen, kun se päättää, miten Suomen Pankin voittoa käsitellään. Ei se ole mitään, niin kuin täällä joku sanoi, kuppausta tai ryöstöä. Se on valtion pankki, ei se raha ole Erkki Liikasen rahaa. Ei se ole hänen taskuunsa tarkoitettu, eikä se ole tarkoitettu myöskään ylisuurten etujen ylläpitämiseen Suomen Pankissa, lyhyiden työaikojen, korkeiden palkkojen ja muiden etuisuuksien ylläpitämiseen, ei. Se on tarkoitettu sitä varten, että jos pankkijärjestelmä tuottaa voittoa, sitten arvioidaan, onko tarve jättää jotain pankin taseeseen ja kuinka paljon tuloutetaan valtiolle. Ja nyt se, joka tarvitsee rahaa, on pankin omistaja, Suomen valtio, Suomen veronmaksajat. Sen takiahan pankin tuloutusta ovat kaikki puolueet yhteisymmärryksessä nostaneet jo tähänkin mennessä. Se on normaalia toimintaa, hyvät edustajat ja arvoisa edustaja Kankaanniemi. Kaikissa olosuhteissa hallituspuolueet tulevat varmasti Pankkivaltuustossa esittämään, että tuloutus on enemmän kuin 50 prosenttia. Meidän ehdotuksemme on se, että se on 100 prosenttia nyt nykyoloissa, kun kaikki pulmat ovat tällä puolella eivätkä siellä Snellmaninaukiolla. Ja mitään ylimääräisiä varauksia, joilla voittoa yritetään keinotekoisesti vähentää, ei nyt tässä tilanteessa tehdä. Ihan normaalia toimintaa, joka on täysin hyväksyttyä.

Ja vielä Sitrasta: Miten se nyt niin on, että valtionyhtiöiden tasetta saa käydä ottamassa — mikä saattaa haitata olennaisesti toimintaa — mutta Sitran osalta se on täysin kiellettyä? Jos Sitra tulouttaisi nyt puolet tästä taseestaan valtiolle, joka voisi käyttää sitä kerta-luontoisiin mutta työllisyyden kannalta tärkeisiin investointeihin — infraan, homekoulujen, kirjastojen, päiväkotien korjaamiseen — niin olisiko se niin kauhea työ? Senkin jälkeen nimittäin Sitraan jäisi 350 miljoonaa. Se on valtaisa summa tämmöiselle think tankille. Se on Suomen suurin think tank -säätio, mikä meillä tässä on, jonka varainkäyttö, mihin se rahansa käyttää — veikkaanpa, että kovin moni ei täällä ole edes noteerannut, mihin se raha menee, eikä edes tiedä sitä. Tämänkin jälkeen, kun tämä ratkaisu tehtiin, että puolet jäisi, 350 miljoonaa, niin se on enemmän kuin mitä Nokian osakkeiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

arvo oli vuonna 92, jolloin niitä annettiin Sitralle. Siis 350 miljoonaa euroa, mitä Sitralle jäisi, on enemmän kuin mitä alun perin Suomen valtio halusi antaa. Kävi vain niin, että Nokian osakkeen kurssi oli räjähdysmäinen, ja sen takia tultiin tilanteeseen, että sinne tuli valtaisa kassa, joka on täysin nyt valtion ulkopuolella. Ja kun siihen vähän koskettaa, niin heti täällä ollaan sanomassa, että ei saa puhuakaan, että siellä on tällaisia rahasummia, ollaan hys hys hiljaa, sinne ei nyt saa koskea eikä kysyä sen rahankäytön perään. Ja samaan aikaan valtiolla on huikeat tarpeet, millä me saisimme kasvua ja työllisyyttä aidosti liikkeelle. Jätetään nyt seminaaritoiminta vähäksi aikaa vähemmälle — kyllä 350 miljoonan euron tuotoilla järjestää riittävän määrän seminaareja ja tekee vähän siinä sitten rohkeita ratkaisuja myös tutkimuksen ja tuotekehittelyn puolella.

20.57 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Nimenomaan tässä käytiin todella seikkaperäisesti nyt sitten läpi tämä SDP:n vaihtoehtobudjetin tulopuoli. Koska keräämme tuloja viisaalla tavalla, oikeudenmukaisella tavalla, laajennamme veropohjaa, niin sen vuoksi me voimme tehdä erilaisia arvovalintoja kuin hallitus tekee. Me olemme tehneet yhtälön, joka päättyy siihen, että ensinnäkin vastuullisesti kannamme taloudesta huolta ja otamme vähemmän velkaa kuin hallitus ottaa, teemme ratkaisuja, joilla luomme 35 000 työpaikkaa, ja teemme ratkaisuja, jotka eivät nosta Suomen veroastetta lainkaan. Tämä on se yhtälö tulopuolelta, ja sillä rahalla, mitä me teemme ja mikä mahdollistaa meidät tähän vastuulliseen sopeutukseen, me teemme sitten toisaalla panostuksia.

Edustaja Kankaanniemi, kaikella tällä, mitä edustaja Heinäluoma tuossa kertoi, me saamme aikaan mittavat panostukset siihen, että alkaa syntyä työpaikkoja tässä. Nythän se ongelma on juuri se, kun niitä ei synny, kun hallitus ei tee mitään ja on tumpnut suorana sen suhteen ja ajattelee, että kyllä sitten 2017, kun tulee pakkolait ja työmieheltä ja työnoimelta leikataan pakolla 5 prosenttia palkasta, niin sehän tämän ratkaisee. Mutta kun näin se ei ole, niin me katsomme, että meillä on varaa 600 miljoonaa panostaa työllisyyteen. Me teemme investointeja, me pystymme korjaamaan lasten työpaikkoja eli kouluja ja päiväkotia, kirjastoja, rakentamaan ihmisille koteja. Me pystymme väyläverkkoon panostamaan, pystymme turvaamaan niitä todella tärkeitä työllisyysmäärärahoja, mitä perussuomalaiset vastoin vaaliohjelmansa ovat leikkaamassa, ja me pystymme tekemään uusia avauksia, kuten esimerkiksi Rinteen työllisyysmalli, joka sitten tuo omalta osaltaan lisää tuloja valtiolle ja vaurautta tähän kansantalouteen. Samoin me pystymme satsaamaan 300 miljoonaa erilaisiin reilun pelin avauksiin eli siihen, että emme kerta kaikkiaan voi ymmärtää ja hyväksyä sitä, että hallitus tekee sellaisia arvovalintoja tässä tilanteessa, kun pitäisi nimenomaan pienituloisten ja keskituloisten ihmisten ostovoimasta pitää huolta, jotta saataisiin talouden rattaat pyörimään, että hallitus kurjistaa näiden ihmisten tilannetta (Puhemies ko-puttaa) ja tulee inhimillisesti aika vaikeaa siinä.

Puhemies, tulen jatkamaan. [Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle.]

Tulee aika vaikea tilanne, puhemies, olin sanomassa, monelle pienituloiselle, kun hallitus tekee arvovalintoja niin, että leikataan sieltä sitten niiltä, keillä muutenkaan ei ole varaa, otetaan heiltä pois sosiaalietuuksia. Se on todella väärin ja on myös talouspoliittisesti huonoa politiikkaa. Kaikki asiantuntijat ovat sanoneet, että ei nyt kannata leikata. Ei nyt kannata leikata edes siitä syystä, että se hidastaa myös talouden kasvua. No, sitten näillä tuloilla, mitä edustaja Heinäluoma tuossa kuvasi useassa puheenvuorossa, pystymme myös investoimaan koulutukseen, tutkimukseen, tuotekehittelyyn, tulevaisuuteen. Me perumme hallituksen tekemät julmat säästöt, epäviisaat säästöt koulutuksesta ja pystymme myös sat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

saamaan esimerkiksi kulttuuriin, tämänkaltaisena asiana kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksiin, ympäristöön, kaikkeen tähän.

Usein nämäkin satsaukset, puhemies, mitä teemme tällä puolella, ovat sellaisia, mitkä tuovat lisää työpaikkoja. Me olemme laskeneet toden totta nämä meidän työllisyysvaikutukset, 35 000 on hyvin varovainen arvio, koska esimerkiksi se, kuinka paljon työpaikkoja tulisi vaikkapa elokuvan tuotantokannustimen kautta tai muuta, ei ole edes näissä arvioissa mukana, koska mekään emme pysty, koska meillä ei ole samanlaista virkakoneistoa käytössä kuin hallituksella, tekemään ihan kaikkea emmekä halua laittaa hötön päälle. Me emme halua yliarvioida näitä vaikutuksia. Siksi olemme tehneet hyvin varovasti nämä.

Minä toivon, tässä on nyt koko joulukuu aikaa käydä tätä budjettikeskustelua, että edustaja Kankaanniemi nyt sitten tutustuu näihin ja käy näitä läpi ja toteaa toivottavasti niin kuin useassa kohdassa täällä olette sanonutkin, että ihan järkeviä ehdotuksia. Nämä ovat kyllä ihan vapaasti hallituksella kaiken kaikkiaan käytössä. Mutta minä kyllä sanon, että tämä kokonaisuus on hyvä, tasapainoinen, kestävä ja tarjoaa oikeudenmukaisemman tien sopeuttaa taloutta, kantaa vastuuta, velkaantua vähemmän ja ennen kaikkea luoda niitä työpaikkoja, luoda niitä työpaikkoja, koska tämän hallituksen pahin virhe tässä tilanteessa on se, että tämä asia laiminlyödään. Suomi nousee vain ja ainoastaan työllä, ja siksi me olemme tehneet vakavasti tosissamme työtä tämän eteen, ja meillä on tässä realistinen vaihtoehto.

21.02 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin edustaja Viitanen sanoi, tämä maa ei nouse kuin työllä. Kyllä meillä hallituksessa on vakaa tarkoitus, että tänne tulee työpaikkoja ja tulee tuottavia työpaikkoja, semmoisia, että ne eivät ole, miten sen nyt sanoisi, yhteiskunnan suojatyöpaikkoja hetkellisesti vaan tuottavia työpaikkoja, tulee investointeja ja sitä kautta ne työpaikat pysyvät. Ja ei millään tukirahoilla, vaan markkinatalous hoitaa. Me pysymme siinä mukana, kun tehdään tämä hallitusohjelma. Silloin meille tulee sitä kakkua, mitä sitten varmasti kyllä monet ovat jakamassa, ja sitä on helppo sitten tehdä tuolla torien kulmilla kyllä. Mutta perustan pitää olla ensin kunnossa, ja se on lähtökohta.

Tuosta Suomen Pankista vielä sen verran, että viime kaudella oli se pankkiverotulo. Minä olin talousvaliokunnassa silloin, ja sitä käsiteltiin siellä. Monet asiantuntijat sanoivat, että pelkästään siitä... Minä en muista sitä summaa, mitä sillä kerättiin, mutta se teki sen tuolla kentällä — kun kaikki koneet, mitä yrittäjät ostavat, kuorma-autoyrittäjät, metsäkoneyrittäjät, maatalousyrittäjät ja muut, ne tehdään rahoituksella — että siihen rahoitukseen, mikä annetaan näille ostajille, tuli heti piikki elikkä rahoitus herkesi toimimasta, elinkeinoelämä sai kapuloita rattaisiin. Nämä ovat hyvin herkkiä alueita, ja sitä kannattaa varjella kuin silmäterää. Siihen kapitaaliin ei kannata koskea. Jos sitä ruvetaan liikaa sorkkimaan, niin se lähtee pois. (Eero Heinäluoma: Kova linja!)

21.04 Touko Aalto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinäluoma, edustaja Kankaanniemi ja edustaja Hakkarainen, esittelen tässä yhteydessä myös lakialoitteita koskien budjettia ja muutaman toimenpideoitteen myös.

Ensimmäinen asia, mihin vihreät tarttuvat, on kunnallisverotuksen perusvähennys. Kunnallisveron perusvähennyksen enimmäismäärä, kuten kaikki tietävät, on tällä hetkellä 2 970 euroa, ja aivan oikein hallitus on tarkistamassa sitä 3 020:een. Vähennys tehdään siis muiden vähennysten jälkeen. Se kohdistuu palkkatulojen lisäksi etuuksiin ja eläkeläisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Hallitus on korottamassa työtuloihin kohdistuvaa työtulovähennystä, mikä lisää kyllä pieni- ja keskituloisten käteenjääviä tuloja, mutta ongelma on se, että se on jättämässä perusvähennyksen käytännössä ennalleen. Sen takia vihreät näkevät, että vähennyksen korottaminen noin 1 000 eurolla 4 050:een ja vähentämisasteen kasvattaminen 23 prosenttiin olisivat järkeviä. Se lisää kunnille 300 miljoonaa veronmenetyksiä, mutta se vähentää köyhyyttä ja kaventaa osaltaan tuloeroja.

Toinen asia, mihin puutummme, liittyy nimenomaan tähän oikeudenmukaiseen verotukseen ja listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen kiristämiseen. Esitämme, että euro-määräistä rajaa lasketaan 60 000 euroon ja tuottoasterajaa 4 prosenttiin, mikä vastaisi paremmin niin sanotun normaalituoton rajaa, ja listaamattomien yhtiöiden maksamien osinkojen kireämpi verotus tekisi myös tulojen muuttamisesta ansiotuloista osinkotuloiksi vähemmän kannattavaa.

Se, mistä täällä on jo hyvin paljon puhuttu tänään, on työmatkakuluvähennyksen leikkaus. Esitämme siihen pientä nipistystä. Toivottavasti tulevaisuudessa saamme sellaisen systeemin aikaan, että jos vaikkapa siellä Viitasaarella ajat omalla autolla töihin paikasta A paikkaan B, niin tosiaan tämä korvaus on suurempi. Pääkaupunkiseudulla, suurissa kasvukeskuksissa, missä on vaihtoehtoja huomattavasti enemmän, tämä korvaus on hieman pienempi ja teemme tämän vyöhykejärjestelmällä. Mutta tässä vaiheessa tosiaan työntekijä voi verotuksessa vähentää työstä aiheutuvia matkakustannuksia. Asunnon ja työpaikan välisistä matkoista omavastuu on 750 euroa vuodessa ja enimmäismäärä 7 000 euroa vuodessa. Ja mitä me esitämme tässä vaiheessa, on, että vähennyksen tasoa leikataan niin, että omavastuuta korotetaan 750 eurosta 900 euroon ja enimmäismäärää lasketaan 6 000 euroon.

Sitten muun muassa tämä ministeri Soininkin ilakoima kilometrikorvauskysymys vielä kerran hyvin yksinkertaisesti sanottuna: Tällä hetkellä tilanne on se — mitä itse pidän hyvin järkevänä tilanteena — että kun omalla autolla ajat työmatkoja, on oikeus ja kohtuus, että kiinteät ja muuttuvat kustannukset korvataan. Oman auton käyttö pitää korvata. Se, mistä olemme valmiit hieman nipistämään, on se ylikompensaatio-osuus. Ja kun miettii, mitä vihreät ovat esittäneet tässä — pieni nipistys siihen kilometrikorvauksen ylikompensaatio-osuuteen, pieni nipistys siihen, ja toinen pieni nipistys sinne työmatkakuluvähennykseen, pieni nipistys — niin näillä kahdella pienellä nipistyksellä voidaan estää kaikki ensi vuodelle koituvat 200 miljoonan euron koulutusleikkaukset, ja se on iso rysäys, jos kahdella pienellä nipistyksellä voidaan estää iso rysäys, yhden suhde yhteen. Tässä on nimenomaan se arvovalinnan paikka, ja vihreät tarjoavat tässä vaiheessa kestävämpää vaihtoehtoa.

Me tiedämme, että kaikki leikkaukset tekevät kipeää. Olemme pyrkinneet miettimään muun muassa ympäristölle haitallisten tukien osuutta sillä tapaa, että pyrimme minimoimaan yhdelle sektorille niitä kustannuksia ja niitä leikkauksia. Pyrimme jakamaan niitä eri paikkoihin, jotta haittaa syntyisi kaikkein vähiten. Ja tässä vaiheessa, kun tahdomme tosiaan korvata nämä koulutusleikkaukset, valitsemme sen pienemmän pahan.

Mitä tulee muihin esityksiin, meillä on tosiaan toimenpidealoite auto- ja ajoneuvoveron muuttamiseksi. Oikeastaan keskeinen erotus, mitä olemme tehneet hallituksen esitykseen nähden, on, että koemme, että se autoveron osuuden keventäminen voisi olla hieman pienempi. Ajoneuvoveron osalta kannatamme kyllä sitä tehtyä korotusta, mutta siinä voisi miettiä, että biokaasautot, sähköautot voisivat olla tämän verotuksen ulkopuolella, mikä mahdollistaisi sen, että autokanta uusiutuisi nopeammin. Nimenomaan painotetaan sitä ve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

rorasitusta enemmän saastuttaviin ja tehdään suurempi kannustin, että näitä biokaasuautoja, sähköautoja, nollapäästöisiä autoja tulisi liikenteeseen yhä enemmän. Kuten sanottu, vihreäthän siis ajoneuvoveron osalta hyvin pitkälti hyväksyvät esityksen, autoveron osalta puolittain, mutta me nimenomaan tekisimme näitä tiettyjä poikkeuksia sinne.

Vielä toinen toimenpidealoite, mitä teimme, liittyy Kela-korvauksiin. Kyllä se on hie-
man ihmeellinen tilanne tällä hetkellä, että sinä pystyt melkein 20 eurolla ohituskaitalla pääsemään yksityisen terveydenhuollon piiriin ja vielä tosiaan tuetaan yksityisiä terveys-
palvelujen tuottajia. Kyllä tämä on sellainen asia, mistä pitää pystyä keskustelemaan. Yk-
sityisen toiminnan pitäisi olla aidosti yksityistä eikä pärjätä julkisilla verotuilla. Sen vuok-
si olemme tekemässä hallituksen esitystä suurempaa leikkausta nimenomaan näihin yksi-
tyisten terveyspalveluiden Kela-korvauksiin. — Kiitoksia.

21.11 Ozan Yanar vihr: Arvoisa rouva puhemies! Minä esittelisin tässä kolme lakialoi-
tetta, jotka ovat omissa nimissäni, ja teen nämä vihreän eduskuntaryhmän puolesta.

Ensimmäinen on se, että hallitus on alentanut solidaarisuusveron alarajan 72 300 eu-
roon ja (Eero Heinäluoma: Silmänkääntötempu!) me lisäksi esittäisimme 91 100 euroa
ansaitseville solidaarisuusveron korottamista 1 prosenttiyksiköllä 32,75 prosenttiin. Tämä
lisäisi tuloveron tuottoa 31 miljoonaa euroa hallituksen esitykseen nähden.

Lisäksi esitämme pääomatuloveron korotusta seuraavasti: Hallitus esityksessään ehdot-
taa, että pääomatulon ylempää verokantaa korotettaisiin nykyisestä 33 prosentista 34 pro-
senttiin. Tämän lisäksi me ehdotamme, että luotaisiin uusi porras niin, että pääomatulojen
ylittäessä 60 000 euroa vero nousisi 35 prosenttiin. Suurten pääomatulojen kovempi verot-
taminen auttaisi kaventamaan tuloeroja ja vahvistaisi myös verotuksen oikeudenmukai-
suutta ja yhteiskunnallista solidaarisuutta. Tämä toisi valtiolle 31 miljoonaa euroa hallituk-
sen esitykseen nähden.

Sitten kolmas lakialoite: Me esitämme asunovelan korkovähennyksestä luopumista
vaalikauden lopussa niin, että vähennyskelpoisuus supistuisi 15 prosenttia vuosittain. Hal-
litushan tällä hetkellä ehdottaa 10 prosentin supistusta vuosittain. Me tekisimme niin, että
tämä vietäisiin siten, että korkovähennys olisi valikauden lopussa — eli vuonna 2019 — 0
prosenttia. — Kiitos.

21.14 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! On sitten syytä vielä kertoa pari olennais-
ta asiaa tästä meidän ehdotuksestamme, ja pidän toivottavana, että ainakin ne, jotka ottavat
tämän jälkeen osaa keskusteluun, olisivat salissa sitten koko ajan paikalla, ettei käy niin
kuin tässä edellä on käynyt, että edustaja Kankaanniemi kun välillä käy poissa, niin sitten
hän esittää kysymyksiä juuri niihin asioihin, jotka hänen poissa ollessaan täällä on käsitel-
ty (Toimi Kankaanniemen välihuuto) ja joihin on vastattu. Että sen takia rohkenen toivoa,
että voisitte olla nyt sitten salissa tämän koko ajan.

Nyt kun näitä veroratkaisuja tehdään, niin meillä on mahdollisuus vaikuttaa kaikkiin
veroihin ja myös veroluonteisiin maksuihin. Ja tämän ehdotuksemme keskeinen ajatus on,
että pidämme tässä tilanteessa perusteltuna tehdä työeläkemaksun alennuksen. (Pia Viita-
nen: Tämä on se silta!) — Tämä on silta yli synkän virran. — Tämä työeläkemaksun alen-
nushan on täysin mahdollista niiden periaatteiden mukaan, joista sovittiin 1990-luvun lo-
pussa, vuonna 97, kun pohdittiin, mitä keinoja meillä on toimia talouden huonossa suhdan-
teessa yhteisen rahan oloissa. Silloin listattiin aika pitkä lista näitä, ja yksi oli tämä pusku-
rirahastojen luominen sekä Työttömyysvakuutusrahastoon että sitten työeläkerahastoihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Ja sen ajatus oli hyvin yksinkertainen: että on huono tilanne, ja kun menee huonosti, talouden toimeliaisuus heikkenee, ja sitten meillä nämä välilliset työvoimakustannukset nousevat työttömyyden lisääntyessä, ja että on parempi, että hyvinä aikoina kerätään hiukan enemmän puskuria, ja sitten sitä puskuria voidaan käyttää, kun on huonoja aikoja. Tämä on oikeastaan raamatullinen periaate, (Toimi Kankaanniemi: Niin on!) taitaa tulla Joosefin ajoilta, että lihavina vuosina pannaan hiukan viljaa talteen, jotta sitten sitä voidaan huonoina vuosina kadon sattuessa käyttää. Ihan sama ajatus, siis tuhansia vuosia vanha ajatus.

Silloin siis sovittiin, että huonon suhdanteen sattuessa voidaan käyttää. No, onko meillä nyt tosi huono tilanne? Mielestäni on. Nyt on juuri oikea hetki, ja mieluummin niin, että vaikutetaan työvoimakustannuksiin täältä välillisten työvoimakustannusten kautta. Sehän on pehmeämpi tapa tehdä, ei leikkaa ostovoimaa eikä sotke tavallisen palkansaajaperheen arkea mutta auttaa työnantajia. Ja nyt kun tämä maksun alennus on suunniteltu niin, että se tehdään puoliksi työnantajan ja työntekijän kesken, niin se itse asiassa tukee ostovoimakehitystä. Olen hyvin iloinen, että työmarkkinajärjestöjen keskuudessa on myös tapahtunut huomattavaa mielipiteiden kehittymistä tämän vuoden aikana, että ollaan halukkaita tämä katsomaan lävitse. Sillä on selvästi kannatusta oikeastaan sekä palkansaaja- että työnantajapuolella, ja kysymys on, mitkä ovat ne ehdot, miten se voitaisiin toteuttaa. Mutta sen vaikutus on erittäin suuri, koska se on kuitenkin lähes miljardin euron potti, jolla voitaisiin tukea yritystoimintaa, laskea kustannuksia ja vahvistaa kotimaista ostovoimaa.

Joten tämä on silta yli hyvin vaikean vaiheen. Ja toivoisin, että hallitus tarttuisi tähän. Vieläkään ei ole liian myöhäistä. Ja huomautan, että tässä oheisvaikutukset, siis huonot vaikutukset, ovat tosi olemattomia. Täytyy muistaa, että meillä on nyt rahastoituna sinne 180 miljardia. Siis 180 miljardia — se on muuten paljon enemmän kuin mitä on Suomen Pankissa. Ja nyt voi kysyä, auttaako meitä, jos näitä rahastoja ylisuurella maksulla pyritään kasvattamaan verrattuna siihen vaihtoehtoon, että niitä kasvatetaan työllisyyden kautta. Eläkerahastoinnin kestävyys kannalta ratkaisevaa on se, mitä tapahtuu työllisyydessä, se on aivan ratkaisevaa: jos ihmiset ovat töissä, sitten kertyy eläkemaksuja, jotka turvaavat meidän sekä tämän päivän että tulevaisuuden eläkkeitä.

Vajaassa kahdessa ja puolessa vuodessa tällä 35 000 hengen työllisyyden parantumisella saadaan kokoon se rahasumma, joka yhdessä vuodessa menetetään tämän eläkemaksun takia — siis vajaassa kahdessa ja puolessa vuodessa. Eli se kertoo, että sen, joka on huolissaan eläkkeidemme tulevaisuudesta, pitää olla kiinnostunut työllisyydestä, niin kuin tämän meidän esityksemme perusfilosofia on. Se on siis erittäin iso kokonaisuus.

Sitten täytyy sanoa myös, että se, mitä pitää tehdä, on tämä eläketulovähennyksen kasvattaminen. Se on meidän jutussa aika iso asia: me emme halua, että me luomme sitä eri kohtelua eläkeläisväestölle kuin työssä oleville palkansaajille. Tästä olemme olleet pitkään puolueiden kesken samaa mieltä, mutta nyt tämä on taas murtumassa. Täällä on käyty tästä monta keskustelua, mutta tämä meidän vaihtoehtomme osoittaa, että eläkeläiset voivat saada sen saman veroedun kuin mikä annetaan palkansaajille eikä se romuta, arvон edustajat, valtion taloutta. Voidaan tehdä kestäväällä tavalla, niin että meille jää vielä rahaa, jolla voidaan ottaa hiukan vähemmän velkaa kuin mitä hallitus tekee. Ja tämä eläkeläisten asian hoitaminen on asia, jossa en aio antaa periksi ennen kuin saan tämän viestini lävitse ja saan tämän päätöksen sinne katumusviikkojen listaan hallitukselle. Tämä täytyy hoitaa niin, että tulee yhtäläinen kohtelu palkansaajille ja työssä oleville.

Olen valmis sitten ottamaan osaa myös tätä koskevaan debatointiin ja vastaamaan näihin kysymyksiin, mutta toivon, että saisin vastauksen ainakin tähän, onko työeläkemaksun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

alentaminen väliaikaisesti mahdollista, väliaikaisesti siis, pidätkö sitä mahdollisena. Ja sitten samalla toivon, että erityisesti edustaja Kankaanniemi ottaisi tähän eläkeverotukseen kantaa, koska tiedän, että häntä äänesti moni eläkeläinen Keski-Suomessa, ja uskon, että he arvostaisivat, jos eduskunnan pöytästä tai paikalta kuulisivat vastauksen, pidätkö mahdollisena, että tämä esitys vielä hallituksen linjasta korjattaisiin.

21.20 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Sosialidemokraatit lupasivat ennen 2011 vaaleja, että heidän ohjelmallaan tulee 100 000 uutta työpaikkaa vaalikauden aikana, ja pääsivät valtiovarainministeri- ja työministeripuolueeksi. Tulos oli 100 000, mutta etumerkki olikin muuttunut miinukseksi, eli Suomesta hävisi 100 000 työpaikkaa. Nyt te lupaatte 35 000 työpaikkaa tällä ohjelmalla. No, tätä ei koskaan toteuteta, joten emme näe, tuleeko näin, mutta en usko tähän malliin, koska tämä on yritystoiminnalle, elinkeinopolitiikalle hyvin kielteinen ohjelma, mikä teillä on.

Mitä tulee eläkepolitiikkaan, niin sosialidemokraatit jos jotkut ovat olleet eläkeläisten rokottajia kautta vuosikymmenten. Vuosituhannen vaihteessa muistan elävästi, kun ajettiin läpi kansaneläkkeen pohjaosan leikkaus, taitettu indeksi pysyväksi ja niin edelleen. Kyllä teillä on niin iso lasti siellä. Sen jälkeen myös eläkeläisten verotus oli kireämpi. Kun te siirryitte oppositioon 2007, se vasta korjattiin niin, että eläkeläisten verotus asetettiin samalle tasolle kuin palkansaajien.

Myös 19.3.2011 SDP:n puoluevaltuusto hyväksyi kannanoton, jossa sanotaan, että ei eläkeiän nostolle. No, nyt te käänsitte onneksi takkinne ja tämä hallitus vei eläkeuudistuksen läpi. Mitä sitten tulee eläkevarojen käyttöön, niin olen sitä mieltä, että niitä voitaisiin nyt käyttää tässä tilanteessa jossakin määrin aktiivisesti, mutta SAK varmasti vastustaa niin kuin työnantajapuolikin niihin kajoamisen. Eli teillä on kyllä siinä suhteessa aika iso valta siihen, jos niihin päätettäisiin mennä.

Arvoisa puhemies! Sitten tästä edustaja Aallon puheenvuorosta sen verran, että vihreät esittävät kuntien perusvähennykseen 1 000 euron korotusta. Se maksaa todella paljon, (Touko Aalto: Vähentää köyhyyttä!) 300—400 miljoonaa. Se johtaa siihen, että kunnallisvero...

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Kankaanniemi, lienee syytä jatkaa täältä puhujakorokkeelta. (Eero Heinäluoma: Onko se ihan välttämätöntä?) [Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle.]

Arvoisa puhemies! Edustaja Aalto, joka täällä uutena edustajana erinomaisen aktiivisesti esiintyy ja tuo vihreitä ajatuksia esille, te esitätte siis 1 000 euron korotusta kuntaverotuksen perusvähennykseen. Sosialidemokraatit puhuvat tuossa ohjelmassaan vain perusvähennyksestä. Se on kunnallisverotuksen perusvähennys, ja sitä kautta tekin iskette, toki sen paljon pienemmällä korotuksella, kuntatalouden perustaan. (Pia Viitanen: Kaikki kompensoidaan kunnille!) — Siinä ohjelmassa ei näy, että te kompensoitte sitä millään tavalla. Sitä ei sinne ole kirjoitettu. Ihmettelen, kun esimerkiksi edustaja Paatero on Kuntaliiton hallituksen puheenjohtaja ja itsekin olen siellä jäsenenä ja olen kuunnellut ja siellä ottanut kantaa siihen, että ei heikennetä kuntatalouden perustaa tällä vaalikaudella, että ensimmäisen kerran nyt hallitus ei heikennä kuntatalouden perustaa. Vuosikymmeniä tai ainakin vuosia on mennyt. Esimerkiksi edellisellä vaalikaudella kuntatalouden perustaa heikennettiin likipitäen joka vuosi niin, että oltiin jo tässä rahoitusperiaatteen suhteen sillä tiellä, että rik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

koutuvatko perustuslain määräykset. Tämä edustaja Aallon, vihreiden, esitys johtaisi siihen, osittain myös sosialidemokraattien, että joko kunnallisverotus nousee tai kunnat irtisanovat, lomauttavat työntekijöitä tai heikentävät kuntien julkisia palveluja tai ottavat lisää velkaa syömämenoihin. Tämähän on vihreiden halu, kun te ette halua edes kompensoida mitenkään? Sosialidemokraatit sanoilla kompensoivat täällä, mutta eivät asiakirjassaan esitä kompensatiota kuntatalouden pitämiseksi kurissa. (Eero Heinäluoma: Otetaan luku-tauko!)

Arvoisa puhemies! Kun sosialidemokraattien paperia lukee, niin sieltä löytyy aina uusia ja uusia sellaisia kohtia, jotka aiheuttavat sen kysymyksen, että mihinkähän tämä johtaa, ja sitten se näkyy, että menoja, menoja ja menoja, mutta ei todellisia tuloja, eli teillä on virtuaalituloja tavattoman paljon tässä budjetissa. Se johtaa siihen, että valtio velkaantuisi teidän mallillanne. Siellä olisi sitten Emu-kriteerien paukkumiset. Siellä olisi tulossa sitten holhous lopulta tällä politiikalla eli vielä pahemmat leikkaukset, jotka sitten ulkoa määrättäisiin, luottoluokituksen heikkeneminen ja niin edelleen. Me elämme äärimmäisen vakavassa talouden tilanteessa. Siksi teidän on jatkossa — ja kysynkin, aiotteko tehdä sen — paljastettava, tuotava ajoissa vaihtoehtonne ja paljastettava ne laskelmat, joihin perustuvat 35 000 uutta työpaikkaa, mihin perustuu tämä tulojen kertyminen sen mukaisesti, mitä te väitätte. Eivät pelkät väitteet riitä raa'assa talouspoliittisessa tilanteessa, missä me tänä päivänä olemme.

Onneksi meillä on hallitus, joka tekee vastuullista politiikkaa niin tulojen ja menojen sopeutuksessa kuin työelämän uudistuksessa kuin myös niissä rakenneuudistuksissa, joita te ette tehneet ensimmäistäkään viime vaalikaudella, ette ensimmäistäkään saaneet aikaan. Nyt on jo eläkeuudistus täällä hyväksytty. Sote-uudistus on jo menossa hyvää vauhtia eteenpäin. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkaminen on menossa ja moni muu iso asia. Tällä ohjelmalla päästään siihen, että Suomi nousee, mutta valitettavasti opposition ohjelmilla Suomen syöksy vain syvenisi.

21.27 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suhtaudun erittäin suurella lämmöllä ja ilolla siihen, että edustaja Kankaanniemi on toki voinut jo perunnostoviikosta lähtien tutustua vihreitten vaihtoehtobudjettiin ja hyvin on ilmeisesti luettu. Ainut ongelma ilmeisesti on se, että edustaja Kankaanniemi on vain saanut yhden sivun siitä vihreiden ohjelmasta. (Naurua) Yksi sivu on varmaan saatu. Minä voin toimittaa edustaja Kankaanniemelle loputkin sivut, ja voidaan katsoa se kokonaisuus, mistä tämä kunnallisveron perusvähennys on nimenomaan se yksi osuus. Se on tehty sen takia, että jonkun pitää pitää huolta köyhistä ja kipeistä ja niistä eläkeläisistä, joille edustaja Kankaanniemikin on luvannut jo ummet ja lammet monta kertaa. Vihreät pitävät huolta nimenomaan näistä köyhistä, kipeistä, eläkeläisistä. Jonkun pitää pystyä köyhyyttä, eriarvoisuutta vähentämään tässä maassa, ja siihen vihreät tällä esityksellä myös pyrkivät.

21.28 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Minulla oli kyllä tarkoitus vain käyttää tuolta paikaltani lyhyt puheenvuoro, mutta eihän tässä nyt mitään voi, (Eero Heinäluoma: Ei voi!) kun edustaja Kankaanniemi on nyt siellä historiatoimikunnassa jälleen kerran. Tämä asia menee, puhemies, vähän mahdottomaksi. Me olemme täällä puhuneet tunteja ja tunteja. Täällä on seikkaperäisesti käyty läpi meidän vaihtoehtomme, ja äsken — en minä tiedä, näinkö minä unta, että onko tämä joku painajainen vai mikä tämä on — edustaja Kankaanniemi käytti sellaisen puheenvuoron, ihan kuin hän ei olisi kuullut yhtäkään sanaa, (Touko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Aalto: Päivä murmelina!) mitä sosialidemokraatit... — Päivä murmelina, hyvä elokuva, pidän siitä kovasti. Nyt tässä on käynyt juuri niin, että joka kerta, kun herään, niin aina samat kysymykset, vaikka kuinka moneen kertaan kertoisi vastaukset. Tämä on aivan uskomatonta. — Tietenkin hyvä lohtu tälle päivälle oli se, että valtiovarainministeri Stubb paljasti, että hän on sentään katsonut tämän kirjan kuvat, tai kansikuvan hän oli katsonut, vaikka kävi ilmi hänenkin puheistaan, että ei ollut kyllä tekstejä sitten luettu. Tällaista tämä on. Ehkä tämä sitten pitää vain jaksaa toistaa ja toistaa. Mutta minä toivon, että myös hallituspuolueet kunnioittaisivat sen verran oppositiota, että te ihan oikeasti sitten kuuntelisitte, kun kerrotaan, eikä mentäisi totuutta hieman ehkä mukaillen eräällä tavalla, jota nyt en viitsi tässä sanoa, mutta kuitenkin, kertomaan totuuksia, mitkä eivät kerta kaikkiaan pidä paikkaansa.

Aloitetaan nyt tästä kuntatalousasiasta. Minä kerroin täällä päivällä jo aiemmin sen, että me olemme hyvin huolellisesti rakentaneet tämän esityksen siten, että tämä on kuntataloudelle positiivinen, plussan puolella. Kaikki verotulomenetykset, mitä tulee kunnille tätä kautta, kompensoidaan. Se raha osoitetaan kunnille toista kautta. Se, miksi tässä tulee kunnille verotulomenetyksiä, edustaja Kankaanniemi, on se, mihin te ette nyt suostu historia-toimikunnan puheenjohtajana ottamaan kantaa, tähän tulevaisuuskysymykseen.

Hyväksyttekö te sen, että eläkkeensaajat maksavat korkeampaa verotusta kuin palkansaajat? Okei, minä muistan, että viimeksi, kun täällä keskusteltiin, te vähän kyllä puolustelitte ja kävi ilmi, että kyllä Kankaanniemi hyväksyy, ja lupasitte kutsua myös minut ja edustaja Heinäluoman sinne teidän vaalipiiriinne Keski-Suomeen keskustelemaan tästä asiasta, että kokevatko siellä eläkeläiset kovin oikeudenmukaiseksi tämän, että eläkkeensaajia verotetaan eriarvoisesti palkansaajaan nähden. Mutta me emme hyväksy sitä. Jos edustaja Kankaanniemi hyväksyy, vaikkei hän täällä äsken asiaan kantaa ottanutkaan, (Eero Heinäluoma: Väisteli, väisteli!) niin me emme sitä hyväksy, ja siksi me esitämme kunnallisverotukseenkin liittyvää eläketulovähennystä eläkkeensaajille. Se on oikeudenmukaisuuskysymys, ja se on viisautta tehdä näin. Mielestäni me olemme Suomen senioriväestölle, meidän eläkkeensaajillemme, velkaa sen, että me emme sano ennen vaaleja, että kyllä oikeudenmukaisuutta tulee, ja sitten, kun vaalit ovat ohi, kaikki puheet unohdetaan aika vastuuttomalla tavalla.

Kunnallispuolella me emme muuten halua myöskään, että nostetaan palvelumaksuja. Se iskee juuri pienituloisimpiin, useasti eläkkeensaajiin, moniin lapsiperheisiin, sairastaviin ihmisiin. Me emme halua sitä. Mutta toisaalla me kompensoimme kunnille nämä menetykset, koska meistä on myös tärkeää, että kuntien rahoitusasema säilyy sen verran vakaana, että siellä pystytään ihan oikeasti turvaamaan ne palvelut, koska sosialidemokraatit jos ketkä pitävät tasa-arvoisena sitä, että kunnilla menee hyvin ja pystytään tasa-arvoisesti toteuttamaan lapsille hyvä koulutus, terveydenhuolto tasavertaisesti, ja se on siitä kiinni, että kunnilla on voimavaroja, tietenkin. Siksi me esimerkiksi esitämme myös kunnille rahaa siihen, että peruskouluissa ryhmäkoot voivat pysyä pieninä, että varhaiskasvatuksessa ei kasvateta hallituksen esittämällä tavalla lasten ryhmäkokoja. Me haluamme pitää huolta näistä asioista, ja se on meille todella tärkeää.

Tämä esitys on rakennettu niin, että kuntien asema suhteessa tähän valtioon jää positiiviseksi. Jos sanon tämän nyt, niin lupaatteko, edustaja Kankaanniemi, että seuraavassa puheenvuorossanne ette sano toisin vaan tunnustatte sen, että tässä nyt on tämä meidän yksi arvovalintamme?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

Puhemies! Olen vähän huolissani. Tässä meni nyt viisi minuuttia siihen, että jouduin edustaja Kankaanniemen perustelemaan tämän, miksi me haluamme pitää kuntatalouden plussan puolella. Toivon, että kun keskustelu jatkuu, niin seuraava viisiminuuttinen ei taas mene siihen, että kumoatte jonkun sellaisen, minkä olemme juuri tässä toisin kertoneet.

21.33 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Koska ilta on aika myöhäinen, ajattelin niin, että en nyt lähde tähän historiankirjoitusdebattiin mukaan, ja tältä osin armahdan myös edustaja Kankaanniemen näistä hänen synneistään Esko Ahon hallituksessa ja siitä leikkauslistasta, jonka hän silloin oli tälle eduskunnalle — tosin toisissa tiloissa kokoontuneena — esittelemässä, ja mitä kaikkea se tarkoitti pienituloisten ihmisten, lasten syrjäytymisen ja muiden (Toimi Kankaanniemi: Muistellaan Liisan listaa!) asioiden osalta. Armahdan, edustaja Kankaanniemi, teidät, ja myös tämän muun salin, että en käy tätä historiaa lävitse. Säästämme sen sitten historian tutkimusseuran kokouksiin, ja kerron jo etukäteen, että meidän eduskuntaryhmässämme on erittäin hyvä historiantutkija, tohtori Erkki Tuomioja, ja hänellä on tällainen historiantutkijoiden epävirallinen yhteistyöliittymä, johon kehoitan edustaja Kankaanniemeä hakemaan jäseneksi, sieltä saa sitten historiantutkimukseen liittyviä uusia oivalluksia.

Sen sijaan ajattelin keskittyä siihen, mitä tässä ja nyt tehdään, koska ajattelen niin, että se kiinnostaa eduskuntaa, kansanedustajia ja että myös Suomen kansa odottaa, että me hoidamme niitä ongelmia, jotka nyt ovat päällä. Me kerromme, mitkä ovat meidän vaihtoehtomme, ja sitten äänestäjät voivat vertailla. Siinä hengessä me olemme tämän oman vaihtoehtoehtoksemme tehneet.

Kun edustaja Kankaanniemi sanoi edelleen — sen jälkeen, kun olin käynyt kolmessa puheenvuorossa lävitse tämän tulopuolen — että hupsheijaa, ihan höttöä on, niin nyt joudun sitten, ikävä kyllä, hyvin lyhyesti käymään kertauskurssia ainakin siltä osin kuin ilmeisesti edustaja Kankaanniemi oli poissa, koska hän edelleenkin väittää, että tämä ei perustu todellisuuteen. Arvoisa edustaja Kankaanniemi, tilanne on sellainen, että tämä rahoitusvero on pitkään ollut Tanskassa voimassa. Ei se ole johtanut niihin tuloksiin, mitä täällä kerrotaan: että hirveätä, jos finanssisektoriin kosketaan, niin valot sammuvat ja rakeita tulee taivaalta. (Toimi Kankaanniemen välihuuto) — No, edustaja Hakkarainen sanoi, ja kyllä te siinä vähän nöyryyttelitte siihen tyyliin, että nyt tulee viisaita sanoja. — Tanskassa tämä on ollut pitkään, se on vahva pankkitoiminnan maa. Norjalla on valmiit pasmat, on tehnyt päätökset, ja Ruotsi on tulossa samaan. Ei koske muuten köyhää. Ei koske köyhää, vaan toisi mukaan verojen maksuun sen sektorin, joka on aliverotettu. Tässä meidän vaihtoehtobudjetissamme on, jos ehditte sen katsomaan, erinomainen tiivistelmä Suomen ja Euroopan verorakenteen eroista. Se on erinomainen, tämä Olli Savelan artikkeli, joka on julkaistu Tilastokeskuksen lehdessä, josta se on tähän meidän vaihtoehtoomme otettu. Se kertoo, että Suomen ja eurooppalaisen verorakenteen merkittävin ero koskee sitä, miten me verotamme työtä ja miten me verotamme pääomia ja varallisuuden tuottoa. Se ero on huikea. Jos meillä olisi sama veroprosentti, sama osuus veroista pääomalla ja varallisuuden tuotolla kuin mikä muissa EU-maissa keskimäärin, niin meillä olisi yli 5 miljardin euron verotulot käytettävissä. Yli 5 miljardin euron verotulot käytettävissä. Se siis tarkoittaisi toisin sanoen, ettei tarvitsisi ottaa velkaa ollenkaan. Ja kun edustaja Kankaanniemi aikansa... No, nyt meinasin mennä historian puolelle, mutta en mene. Kun edustaja Kankaanniemi, oletan, on edelleenkin köyhien ystävä, niin näistä tuloista kannattaisi olla kiinnostunut. Silloin tulee tuloja, ja ei tarvitse ottaa niin suuria leikkauksia sitten kaikkein pienituloisimmil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

ta ihmisiltä. Tämä on ihan vakava vaihtoehto. Jos se toimii useiden vuosien kokemuksen jälkeen Tanskassa ja jos Ruotsi ja Norja ovat valmiit tähän siirtymään, niin olisiko nyt ihan mahdotonta, että lähdetäisiin tähän mukaan? Ja kun edustaja Kankaanniemi sanoi, ettei ehditä, niin kävin tämänkin kyllä lävitse mutta käyn sen nyt varmuudeksi vielä sitten kertaalleen lävitse: eihän tämä nyt tietenkään niin ole, että tämä meidän vaihtoehtobudjettimme tarkoittaisi sitä, että jos me olisimme edustaja Kankaanniemen sijasta hallituksessa, niin me nyt marraskuussa mieltisimme, mitä me tekisimme, vaan kyllähän me olisimme panneet tämän ohjelmaan jo kesällä. (Toimi Kankaanniemi: No, miksette viime vuonna?) — No, kun tilanne on se, että jokainen hallitus sopii sen perusohjelmansa, ja me käytimme pankkiveroa lisätulon kertymiseen, ja se tuotti satoja miljoonia euroja, enkä ole nähnyt, että se olisi johtanut siihen, että edes Björn Wahlroos olisi ilmoittanut, että hän sulkee pankit täällä ja lähtee Tanskaan, jossa on kovempi verotus. Ei ole näin tapahtunut. Eli kyllä me olemme tehneet... Myös sinne historiankirjoituksen sivuille voi laittaa, että kyllä demarit — pannaan nyt pieni tunnustus, pikkuriikkinen tunnustus demareille — edes tämän saivat aikaan. Eli yksi esimerkki.

Sitten veropuolen osalta totean vain, että eivät nämä ole mitään tyhjistä tulevia. Solidaarisuusvero, teidän eduskuntaryhmänne — silloin, kun te ette ollut täällä, edustaja Kankaanniemi — kannatti solidaarisuusveroa. Mutta sitten on syytä käydä lävitse, mitä tässä tapahtui, kun täällä viitattiin hallituksen esitykseen: että hallitus laski rajaa solidaarisuusverossa päälle 90 000:sta päälle 70 000:een. Se on ihan totta. Siitähän jää kuulijalle se käsitys, että yli 70 000 euroa tienaaavat, kansanedustajat mukaan lukien, olisivat nyt solidaarisuusveron piirissä ja maksaisivat jotain ylimääräistä enemmän kuin tänä vuonna. Arvoisa edustaja Kankaanniemi, näinhän se ei ole, koska tämä teidän hallituksenne, jonka esityksien puolesta te olette täällä vihreätä nappia painanut ja ehkä tulette painamaan vielä joulukuussa uudelleen, teki samalla päätöksen, että yhtä vähennystä korotettiin ja lisättiin sitä vähennyksen voimaa suurissa tuloluokissa. Työtulovähennys, joka alun perin tehtiin pienipalkkaisen työn tukemiseen, helpottamaan pieni- ja keskituloisten ihmisten elämää — tiedätkö te, edustaja Kankaanniemi, mihin te olette nyt ulottamassa, ketkä siitä hyötyvät? Lähellä 120 000:ta euroa tienaaavat. Lähellä 120 000:ta euroa tienaaavat saavat täältä tätä pienituloisen ihmisen kannustinta työelämään. Sen tuloksena lopputulos on se, ettei suinkaan ole tämä yli 70 000 euroa tienaaavien verotus kiristymässä, vaan se on kevenemässä. Ei tämä solidaarisuusveron alarajan lasku vaikuta tässä yhtikäs mitään. Se oli tällainen hupsheijaa-trikki, jonka aika iso osa ilmeisesti teidänkin eduskuntaryhmästä ostitte, koska moni puhui tuolla vaalien jälkeisillä kentillä, turuilla ja toreilla, että nyt kansanedustajilta kysytään enemmän. Ei kysytä enempää. Tämä oli trikki, edustaja Kankaanniemi, joten puhutaanpas nyt siitä, mitä nyt päätetään. Ja tässä tämä meidän vaihtoehtomme ei ole trikki, vaan se tuottaa todellakin tämän 60 miljoonaa euroa. Silloin tämä luokka lähellä sataatuhatta ja yli ihan aidosti maksaa hiukan enemmän. Emme pyydä sitäkään kyllä pysyvästi. Kun taloustilanne hellittää, niin sitten täytyy lähteä siitä liikkeelle, että näitä laman aikana välttämättömiä pieniä panoksia, joita pyydetään kaikilta, voidaan sitten heidänkin osaltaan helpottaa. Että ei tämän tarvitse olla ajasta ikuisuuteen. Mutta nyt, jos näitä ratkaisuja tehdään, se edesauttaisi asiaa.

Sitten sanon vielä tästä, että on se kumma tämä eläkeläisvero, että sitä 150:tä miljoonaa te ette, arvon perussuomalaiset, löydä eläkeläisille, jotta heillä olisi sama tasa-arvoinen verokohtelu, mutta kyllä te 200 miljoonaa löydätte autoveron laskuun, ja sillä on valtaisa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

määrä hienoja perusteita. Niiden joukossa varmasti myös Saksan autoteollisuuden tukeminen.

21.41 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Tuosta minun poissaolostani näyttää tulevan iso kysymys. Minä olin täällä kello 14—18, varttia vaille 18 lähdin pois. Kun minun puheenvuoroni debatin jälkeen tuli, varsinainen puheenvuoro — edustaja Aallolla oli ensimmäinen, minulla toinen — te lähditte ennen sitä pois. Käytin puheenvuoron, jossa esitin sosialidemokraateille kysymyksiä, mutta edustaja Viitanen, edustaja Heinäluoma, Lindtman ja muut kävelivät ulos, eivät halunneet kuulla minun puheenvuoroani silloin, kun minä sen pidin. Ja nyt te syytätte, että minä nyt puhun asioita. Minulla oli kello 18—20 toinen tilaisuus, jossa olin paikalla, ja nyt tulín, kun te jatkatte tätä keskustelua, osallistumaan siihen.

Ja edelleen puolustan hallituksen linjaa, koska se on pitkän tähtäyksen kantava linja. Myönnän, että ensimmäisessä vaiheessa, kun näitä sopeutustoimia tehdään, se aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia. Monet tulot pienenevät, ja jopa työttömyys saattaa kasvaa, mutta se on se todellinen silta yli tämän synkän virran, mistä te vain puhutte, ja teidän linjanne perustuu virtuaalituloihin.

Arvoisa puhemies! Edustaja Heinäluoma sanoi, että rahoitusverolla voitaisiin saada 5 miljardia euroa. Miksi te ette vuosi, pari, kolme sitten ottaneet sitä käyttöön, kun siitä Tanskassa oli jo valmis malli, kun teillä oli valta? Te olitte toiseksi suurin puolue, niin kuin me olemme nyt hallituksessa toiseksi suurin puolue. Jos te väitätte, että sillä vallalla me saisimme nyt kaikki tahtomme läpi, niin kyllä tekin olisitte saaneet, ja teillä oli vieläpä valtiovarainministerin paikka, jota meillä ei ole, veroministerin paikka. (Eero Heinäluoma: Te ette halunneet!) Eli jos on 5 miljardin potti, niin otetaan se, ja kun sillä ei teidän mukaanne ole mitään haittavaikutuksia mihinkään, niin tähän olette todellisen ikiliikkujan keksineet. — siitä Nobelin palkinto teille ja Ennätysten kirjaan.

Edustaja Aallolle vielä totean, että minulla on kaikkien muitten puolueitten vaihtoehtobudjetti, paitsi sosialidemokraattien sain vasta eilen. Tässä on kyllä se ydin vihreitten linjasta, ja se on (Puhemies koputtaa) kestämaton linja.

21.44 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä minusta olisi nyt ihan kohtuullista, että kun edustaja Kankaanniemi täällä suorastaan ylistää tätä hallituksen linjaa, (Toimi Kankaanniemi: Kyllä!) hän ylistää, se on ratkaisu kaikkeen — hurraa, hurraa, hurraa — niin perussuomalaiset kuitenkin toteaisivat, että tällä hetkellä hallituksen linja on täsmälleen päinvastainen kuin se linja, mitä perussuomalaiset lupasivat kansalaisille ennen vaaleja, täysin päinvastainen hallitusohjelma.

Luin teidän vaihtoehtobudjettinne, joka viime syksynä ilmestyi, 11.11. Esitätte siinä monia lisäyksiä, muun muassa työllisyysmäärärahoihin. Kun tulitte hallitukseen, niin kävi niin, että te leikkaatte vastaavan määrän työllisyysmäärärahoista kuin mitä vielä vuosi sitten esititte. (Toimi Kankaanniemi: Te budjetoitte liian vähän!) Jos tämä on niin mahtavan hyvä linja, mitä edustaja Kankaanniemikin täällä nyt noudattaa, niin olisi varmaan ollut aika reilua sanoa se jo silloin ennen vaaleja, että me olemme tällä linjalla, meillä on sama talouspoliittinen linja kuin on Kansallisella Kokoomuksella. Siitä me emme pääse mihinkään, että hallituksen linja on porvarihallituksen linja, se on kylmä oikeistolainen markkinoliberalistinen linja, ja se on kokoomuslainen linja. Perussuomalaiset ovat nyt kokoomuksen taskussa tässä linjassa ja vielä riemuitsevat siitä, kuten äsken kuulimme. Te saatte teh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

dä niin, meillä on oikeus olla eri mieltä, meillä on erilaisia arvoja, mutta minusta olisi ollut kohtuullista, että olisitte kertoneet ennen vaaleja sen.

Nyt tänne tulevat sosialidemokraatit oman vaihtoehtobudjettinsa kanssa. Te olette sitä pyytäneet ja edellyttäneet, ja me haluamme sen tehdä, me haluamme tarjota vaihtoehtoon, se on meidän velvollisuutemme, ja se on myös meidän oikeutemme. (Toimi Kankaanniemi: Olisi voinut tulla vähän aikaisemmin!) Ja meidän oikeutemme on myös se, että tulemme kuulluiksi, ja olisi mielestäni viisasta hallituspuolueelta, että kuunneltaisiin näitä näkemyksiä, uskottaisiin, että jos sanotaan jotain, ei vääristeltäisi, luettaisiin ihan tosissaan ja tartuttaisiin jo hyviin ideoihin, mitä täällä saattaa olla sisällä. Teillä on, edustaja Kankaanniemi, varsin hyvin aikaa lukea tämä — siis meidän joulukuussa äänestämme näistä asioista, joulukuussa äänestämme — ja jos joulukuuhun mennessä ehditte tämän armollisesti lukea, (Puhemies koputtaa) niin silloin te voitte äänestää meidän kanssamme näiden esitysten puolesta.

21.46 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Vastaan vielä edustaja Mäkelälle, koska hän esitti kysymyksiä, joista osa liittyi palkanalennuksiin ja sitten osa maahanmuuttoon.

Ensinnäkin palkanalennuksista totean, että kyllä on aika kestävä linja, jos perussuomalaiset ovat nyt kääntyneet sille linjalle, että hallitus ensin leikkaa yliopistoilta rahat pois, meidän tulevaisuudelta, ja sitten he sanovat, että sen jälkeen yliopistojen työntekijöiden pitää suostua palkanalennuksiin, jotta he voivat säilyttää työpaikkansa. 1 200 henkeä on tällä hetkellä kilometritehtaalle potkittavana yksin Helsingin yliopistossa — huikea juttu. Ja nyt perussuomalainen linja on se, että palkanalennus, niin saatte säilyttää työpaikkanne. Ennen vaaleja se oli, että työmies on palkkansa ansainnut — oletan, että se tarkoittaa myös professoria. On huikea käänne, ja tästä sitten syyllistetään ay-liike ja meidät täällä, näistä teidän leikkauksistanne ja niiden seurauksista tuolla yliopistoissa.

Ja mitä taas tulee maahanmuuttoon, niin kyllä tässä asiassa tilanne on se, arvon perussuomalaiset, että te olette nyt todellakin ihan aidosti vallan päällä. Te olette ihan aidosti vallan päällä, te olette hallituksessa, ja te vastaatte nyt niin turvapaikapolitiikasta kuin maahanmuuttopolitiikasta. Siitä asiasta on turha esittää meille kysymyksiä, miten niitä hoidetaan. Edustaja Mäkelän kysymykset kuuluvat teidän omille ministereillenne. He kertovat, miksi näitä asioita on tehty, ja me odotamme mielenkiinnolla sitten näitä vastauksia ja otamme niihin kantaa, kun kaikki tiedot ovat olemassa.

21.48 Peter Östman kd: Arvoisa rouva puhemies! Huomasin, että edustaja Mäkelä on saapunut takaisin saliin, ja hän esitti kysymyksen myös meille oppositiopuolueille, missä se raja tulee vastaan, että on tietty katto euromääräisesti, kuinka paljon meillä on varaa laittaa tähän maahanmuuttoon ja erityisesti turvapaikanhakijoille. Vastaisin näin, en välttämättä lähde avaamaan sitä numeerisesti mutta vastaan, että katto on periaatteessa jo tullut vastaan siinä mielessä, että tilanne ei ole enää hallinnassa.

Kun puhutaan maahanmuutosta, meillä on käytössämme kolme työkalua: kiintiöpakolaisstatus, turvapaikanhakijastatus, työperäinen maahanmuutto. Viime aikoina ja viime vuosien aikana nämä työkalut on käytetty sikin sokin sekä Euroopassa että täällä Suomessa. Tässä kun seuraa tätä keskustelua, niin välillä tulee sellainen tunne, että jotkut kokevat, että turvapaikanhakijat olisivat ikään kuin vastaus siihen meidän negatiiviseen väestökehitykseen. Ei niin pidä ajatella. Siis turvapaikanhakijat, joilla jo on se oikeus, todellinen oi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

keus siihen turvapaikkaan, eivät he tule tänne sen takia, että he tulisivat töihin, vaan he tulevat turvaan.

Mutta nyt viime aikoina, kun järjestelmät ovat menneet sekaisin, puhuisin enemmän, että meillä on neljäskin työkalu, jonka ei pitäisi olla käytössä, mutta joka tapauksessa meillä on myöskin niin sanottu kansainvaellusongelma, sanoisin sitä enemmän ongelmaksi kuin työkaluksi. Meidän pitää saada välittömästi nämä työkalut kuntoon, ja sen jälkeen voisimme auttaa niitä, jotka ovat todellisessa hädässä, ja silloin Suomi voisi jopa nostaa kiintiöpakolaisten määrää, ja silloin meillä on myöskin varaa pitää huolta niistä turvapaikanhakijoista, jotka oikeutetusti ansaitsevat sen statuksen.

21.50 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Östmanille jossain määrin asiallisesta vastauksesta. Vastaus oli hyvä mutta ei niitä numeroita sisältänyt, mitä toivoin, mutta kuitenkin oli sinnepäin kuin mitä lähdettiin hakemaan.

Edustaja Heinäluomalle kommentoisin, että te ette edelleenkään joko kuule tai ymmärrä niitä asioita, mitä täällä salissa puhutaan. (Eero Heinäluoma: Miten niin?) Se on valitettavaa. Tässä ei ollut missään vaiheessa kysymys mistään perussuomalaisen linjasta. Perussuomalaiset eivät voi määritellä Lappeenrannan yliopiston ammattijärjestöjen toimintatapoja, heidän esityksiään yt-neuvotteluissa, se ei ole perussuomalainen linja. He itse esittivät palkanalennusta omaehtoisesti, ja se ei kelvannut. Tästä on kysymys. Tähän kysymykseen te ette vastannut. Onko tämä ay-liikkeen mielestä työntekijöiden edun mukaista, että ei voida sopia paikallisesti? Tämä on se kysymys, mihin te ette vastannut.

Toinen kysymys, mihin te ette vastannut, oli tämä maahanmuuton kustannuskysymys. Nyt keskustellaan teidän vaihtoehtobudjetistanne. Silloin esitetään kysymyksiä teidän vaihtoehtobudjetistanne. Esitin kysymyksen koskien teidän vaihtoehtobudjettianne: mikä on siellä maahanmuuton kustannusten katto? Siihen kysymykseen en saanut vielä vastausta.

21.51 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Jotta asia tulee selväksi, niin taitaa olla niin, että tämä meidän kattomme on sama kuin teidän kattonne, kun me emme esitä muutoksia tähän keltaiseen kirjaan ja hallituksen esitykseen.

Mitä tulee vielä kerran näihin palkanalennuksiin, niin sen takiahan yliopistoissa käydään näitä yt-neuvotteluja, että te leikkaatte enemmän kuin kukaan koskaan on leikannut Suomen yliopistoilta. (Touko Aalto: Syy ja seuraus!) En tiedä, mitä Lappeenrannassa on tapahtunut enkä nyt kuvittelekaan, että täällä vastaisin siitä, mitä Lappeenrannan yliopistossa tapahtuu. Siihen minulla ei ole valtaa eikä tietoa, ei kumpakaan. Mutta sen tiedän, että te olette leikkaamassa hurjia summia meidän tulevaisuudesta ja nyt yliopistot ja niiden johto joutuvat reagoimaan siihen. Ja kun valtaosa heidän menoistaan tietenkin on henkilöstömenoja, niin nyt sitten irtisanotaan väkeä.

Tai sitten perussuomalaisen lääke näyttää olevan tämä, että lasketaan palkkoja. Toisin kuin edustaja, anteeksi — kyllä: edustaja — Soini sanoi ennen vaaleja, että työmies on palkkansa ansainnut, eikä olekaan enää, vaan nyt se on sitten miinus 5 prosenttia. Jos te olisitte kertoneet tämän miinus 5 prosenttia ennen vaaleja, jos olisitte kertoneet sen ennen vaaleja, että teidän työllisyyslääkkeenne on, että leikataan 5 prosenttia tavallisista duunareista yliopistoprofessoreihin, niin minä en täällä paljon urputtaisi. Sanoisin, että teillä on valtakirja. Mutta ettehan te niin kertoneet. (Toimi Kankaanniemi: Työtön on työpaikan ansainnut!) — Te sanoitte, että työmies on palkkansa ansainnut, ja te sanoitte, että 1 000 eu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

roa ja siitä alle, kaikki tulot verovapaaksi. Tämä oli teidän linjanne. Te lupasitte ihan toista kuin mitä te teette.

Sen takia tulen puuttumaan tähän. Sen takia tulen puuttumaan, että moni kansalainen on tullut sanomaan, että heitä on johdettu harhaan. Semmoista ei voi hyväksyä, että hankitaan valtakirja, saadaan kannatusta, elämöidään sillä ja sitten tehdään ihan muuta kuin mitä ennen vaaleja on kerrottu. Sitä jotkut sanovat huijaamiseksi. (Touko Aalto: Kysymys on poliittisesta kuluttajansuojasta!)

21.53 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Kyllä meillä on vilpitön tahto sillä valtakirjalla tehdä niin, että työllistetään tässä maassa. Nämä leikkaukset — eivät ne ole pahantahtoisia. Luuletteko te, edustaja Heinäluoma, että minä pahansuisesti esimerkiksi menen leikkauslistan kanssa tuonne torien kulmille? Se on hirveätä mennä sinne. Mutta kun on tämä tilanne, mihinkä on ajauduttu, on pakko jotakin tehdä, ja nyt hallitus tekee. Se on kipeää. Sille ei voi mitään.

Mutta minä toivon, että sen tuloksena me voimme sanoa tämän vaalikauden jälkeen, että tämä ratkaisu onnistui. Sittenhän jos te olette siellä pääministeripuolueena, niin siinä on hyvä jakaa ja mennä, että nyt! Mutta jos me elämme tällä tavalla, että julkinen puoli vain kasvaa ja me elämme kaksoisvajeessa, meidän vientiteollisuus on paljon pienempi kuin tuonti... Minä olen käsittänyt tämän Ojalan laskuopin mukaan näin, että kun se julkinen puoli on noussut, niin kun vientikauppa on ollut ylijäämäinen ennen, se paikattiin sillä, se rahoitettiin sillä. Nyt tämä väli kasvaa koko ajan, niin että jotakin on pakko tehdä. Jotakin on pakko tehdä. Hallitus on ruvennut puuttumaan tähän asiaan, että se saadaan toiseen suuntaan, käyrät kääntymään siihen suuntaan, että kauppatase saadaan ylijäämäiseksi (Eero Heinäluoma: Kuusi miljardia sopeutusta!) — Niin. — Kauppatase saadaan ylijäämäiseksi, ja julkinen puoli pysyy siellä hallinnassa. Tämä on meillä tarkoitus. (Eero Heinäluoma: Jos se olisikin tuossa!)

21.55 Jani Mäkelä ps: Puhemies! Jatkaisin hieman edustaja Hakkaraisen puheenvuoroon liittyen tähän julkisen talouden sopeutukseen. Edustaja Heinäluoma esitti vähän, sanoisinko, tarkoituksenhakuisesta näkökulmasta noita asioita.

Perussuomalaiset esittivät ennen vaaleja, että julkista taloutta täytyy sopeuttaa voimakkaasti. Se lukee meidän talouspoliittisessa ohjelmassamme. Julkiseen talouteen kuuluvat myös yliopistot. Se on yksi niistä asioista, mitä voidaan sopeuttaa, kun sopeutetaan julkista taloutta. Perussuomalaiset vaativat myös kuntasektorin 5 vuoden irtisanomissuojan poistoa viime vaalikaudella. Sekin on julkisen talouden sopeuttamista, elikkä on turha tulla sanomaan, ettei näitä asioita puhuttu ennen vaaleja, koska ne puhuttiin. 1 000 euron tulojen verovapaus on varsin lähellä nyt, kun Yle-veroa otetaan pois pienituloisimmilta — siinä ei ihan olla, mutta siinä ollaan varsin lähellä — ja pieneläkeläisten takuueläke saadaan nostettua, mihin sosialidemokraateista ei koko viime kaudella ollut.

21.56 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! En mielelläni jatkaisi tätä historiankirjoitusta mutta totean kuitenkin, että pienimpiä eläkkeitä nostettiin viime vaalikaudella. (Pia Viitanen: Ja tehtiin ylimääräinen eläkevähennys!) — Ja tehtiin vielä tälle vuodelle ylimääräinen eläkevähennys juuri eläkeläisten auttamiseksi. Nythän eläketulovähennykseen ei saa koskea ollenkaan. (Toimi Kankaanniemen välihuuto) — Joo, että pidetään nyt kuitenkin edes tämä lähihistoria, kun mielipiteistä voi olla eri mieltä mutta faktat ovat faktoja ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

nyt ainakin sen, mikä on viime vuonna tapahtunut, pitäisi olla kaikkien täällä olevien hallussa ja sen, mitä nyt hallitus esittää, pitäisi myös olla hallussa.

Tämän päivän suuri juttuhan on se, sen takiahan me olemme täällä vielä nyt illalla, että oppositio on kertonut, miten voidaan välttää ne leikkaukset, joista te sanotte, että ne ovat pakollisia. Mehän olemme tänään osoittaneet, että ne eivät ole pakollisia. Ne eivät ole pakollisia, jos on halu ei edes tehdä kipeästi vaan hiukan koskettaa, pikkuriikkisen koskettaa, niitä, joilla on aika isot varannot, jotka ovat verotuksen ulkopuolella pitkällä, kuten tämä finanssisektori on. Sen takia me olemme halunneet yrittää auttaa teitä ymmärtämään, että meidän vaihtoehtomme tulojen keräämiseen ovat tässä. Se on aika iso potti. Se ei ole niin kuin edustaja Vanhanen sanoi, että vain 60 miljoonaa, ei sillä ole mitään merkitystä, mutta kun se onkin 700 miljoonaa eikä kirpaise köyhää.

Uskoisin, että jos perussuomalaisilla on sydäntä, niin he ottaisivat edes pari kappaletta näistä ajatuksista ja lähtisivät viemään niitä eteenpäin, sillä sitä kautta päästään niistä kaikkein kipeimmistä leikkauksista eroon, kuten esimerkiksi lääkekorvausten jatkuvasta leikkaamisesta tai esimerkiksi eläkeläisten asumistuen leikkaamisesta, josta kohta puhumme uudelleen. Se ei ole vielääkään hävinnyt sieltä, vaan nyt se salakuljetetaan uudessa muodossa. Sitä ei saa kutsua leikkaukseksi, mutta hupsheijaa, jostain taas 5 ja 10 miljoonaa eläkeläisten taskusta viedään pois. Sen takia me olemme täällä, että me olemme nyt kertoneet, että tässä on meidän vaihtoehtomme. Minusta on ihan oikein, että te puolustatte tätä hallituksen vaihtoehtoa. Arvostan sitä, että täällä on perussuomalaisia salissa. Yhtään keskustan ja kokoomuksen edustajia täällä ei ole puolustamassa linjaansa, mutta arvostan, (Puhemies koputtaa) että perussuomalaisia on salissa.

21.58 Touko Aalto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on tänään puhuttu aika paljon historiaa, puhuttu jopa historian oppitunnista. Palaa mieleeni näistä pakkopuheista eräs rautarouva Isosta-Britanniasta, joka aikoinaan totesi, että valitulle linjalle ei ole vaihtoehtoja. Tämä kuulostaa, että rautarouvan henki leijuu täällä keskuudessamme erittäin vahvana nyt perussuomalaisten muodossa. Jos valitulle linjalle ei olisi mitään vaihtoehtoja, jos olisi vain pakko toimia näin, ei tarvittaisi vaaleja, ei tarvittaisi meitä täällä laisinkaan. Riittäisi vain toimitusministeristö hoitamaan asioita. Meidän kaikkien poliittikkojen tehtävänä on nimenomaan esittää vaihtoehtoja. Se on meidän tehtävämme, ja sen takia me olemme täällä näin. Sen takia on hyvä tämän pakkopuheen sijaan kohdata ne vaihtoehdot. Ei tarvitse ottaa pelkästään yksi yhteen vaikka vihreitten vaihtoehtobudjettia tai demareitten vaihtoehtobudjettia. Poimikaa sieltä edes muutamia asioita, joilla voisitte korvata ne kaikkein kipeimmät leikkauskohteet. Siitä on kysymys.

22.00 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Minun puolestani saa jo olla.

22.00 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyydän kiittää kaikkia edelleenkin läsnä olevia kuitenkin aika asiallisesta keskustelusta ja rohkenen olettaa niin, että kyllä tässä ymmärryskin on lisääntynyt toistemme ajatuksia kohtaan. — Kiitoksia.

22.00 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Minä myös kiitän oppositiopuolueita vaihtoehtoista, joita he esittivät. Niitä pitää kritisoida. Niiden perusteita pitää tutkia, ja valitettavasti osasta löytyy, että eivät ole vankalla pohjalla, mitä tämä aika edellyttäisi,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2015 vp

mutta tällaista tämä on. Teillä on kyllä käytettävissä myös aika hyvät asiantuntijat tänä päivänä, ei ole sellaista kuin joskus 10 tai 20 tai 25 vuotta sitten, kun täällä aloittelin, silloin ei ollut kyllä mitään välineitä tehdä vaihtoehtobudjettia.

Edelleen toivon sitä, vaikken siihen vastausta saanut, kun kysyin, aiotteko, edustaja Heinäluoma, ensi vuonna tehdä vaihtoehtobudjettinne paria kolmea viikkoa aikaisemmin. Sitä toivon nyt sydämestäni, että näin tapahtuu, samalla kun kiitän lämpimästi teitä vielä vaihtoehdosta.

22.01 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Totta kai pitää kiittää. Erityisen miellyttävää oli kuulla, että edustaja Kankaanniemi on sitä mieltä, että meillä on hyviä asiantuntijoita käytössämme. Sen takia (Toimi Kankaanniemi: Kolme entistä valtiovarainministeriä!) meidän vaihtoehtomme esimerkiksi on hyvin kestävä. Sen takia me olemme esitelleet täällä kaikki ne tulonlisäykset ja sen, mihin käyttäisimme nämä rahat oikeudenmukaisemmin. Näin se on. Meillä on hyvä vaihtoehto, ja meillä on oikeus olla eri mieltä. Meillä on velvollisuus ja oikeus tarjota se vaihtoehto, ja kuunnellaan toinen toisiamme. Että siinä mielessä tietenkin olemme tehneet tämän työn hyvin vakavasti.

22.02 Eero Heinäluoma sd: Vastoin ajatustani jouduin vielä pyytämään puheenvuoroa, koska edustaja Kankaanniemi jatkaa tällä kyselylinjalla. Yritän nyt vastata vielä edustaja Kankaanniemen viimeisiin kysymyksiin, jotta hän saisi ensi yönä unta eikä tulisi kovin väsyneenä sitten huomiseen istuntoon.

Kun kysyitte tätä, miten jatkossa toimitaan näissä vaihtoehtobudjettien julkistamisissa, niin minähän olen tämmöinen kansanpalvelija ja pieni työmuurahainen enkä päätä näin isoja asioita kuin että mitkä ovat näiden aikataulut, mutta uskon, että ryhmän johto ja puoluejohto ja puhemiehistö eduskunnassa ovat noteeranneet edustaja Kankaanniemen puheenvuoron. Totean kuitenkin lopuksi, että perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti vuosi sitten esiteltiin marraskuussa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.